

همراه با مسابقه ۱۱۱

صعود پیل ساله

مروری بر دستاوردهای چهل ساله
انقلاب اسلامی ایران، براساس آمارهای بین‌المللی

دعای مطالعه

«اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ وَ أَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا
أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ انْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»
(خدایا، مرا از تاریکی‌های وهم خارج کن و به نور فهم گرامی‌ام بدار.
خدایا، درهای رحمتت را به روی ما بگشا و خزانه‌های علومت را برایمان باز کن؛
به مهربانی‌ات، ای مهربان‌ترین مهربانان!)

تقدیم به

ارواح قدسی ائمه معصومین علیهم السلام،

به ویژه مولا و مقتدای زمان، حضرت بقیة الله الاعظم علیه السلام

شهدای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس؛

مدافعان مظلوم حرم اهل بیت علیهم السلام

و زائران آستان ملکوتی امام علی بن موسی الرضا علیه السلام

صعود چهل ساله

_____ مروری بر دستاوردهای

_____ چهل ساله انقلاب اسلامی

_____ براساس آمارهای بین‌المللی

سید محمدحسین راجی، سید محمدرضا خاتمی

سرشناسه: راجی، سید محمدحسین، ۱۳۶۴. گردآورنده | عنوان و نام پدیدآورنده: صعود چهل ساله: تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی به روایت آمار بین‌المللی/ گردآورنده، سید محمدحسین راجی، سید محمدرضا خاتمی؛ به سفارش معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی؛ ویراستار زینب‌سادات حسینی. | مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی، ۱۳۹۷. | مشخصات ظاهری: ۶۴ ص: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی)، جدول، نمودار (رنگی)، ۱۴/۵ × ۲۷/۵ سم. | شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۰۳۸-۴ | وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا | عنوان دیگر: تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی به روایت آمار بین‌المللی. | موضوع: شاخص‌های اقتصادی - ایران - آمار | موضوع: Economic indicators - Iran - Statistics | موضوع: شاخص‌های اجتماعی - ایران - آمار | موضوع: Social indicators - Iran - statistics | موضوع: ایران - تاریخ - جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ | موضوع: Iran - history - Islamic Republic، ۱۹۷۹ | شناسه افزوده: خاتمی، سید محمدرضا، ۱۳۷۳. گردآورنده | شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی | شناسه افزوده: Astan Qods Razavi - Islamic Relief and Communication | شناسه افزوده: خاتمی، سید محمدرضا، ۱۳۷۳. گردآورنده | شناسه افزوده: آستان Assistant | شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی | رده‌بندی کنگره: ۷۱۳۹۷/۲ ص HCF۷۵/HCF۷۵ | رده بندی دیویی: ۵۵۵۹۶۴ | شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۵۹۶۴

| صعود چهل ساله |

مؤلفان: سید محمدحسین راجی، سید محمدرضا خاتمی

و به اهتمام جمعی از نخبگان حوزه‌ی و دانشگاهی: آقایان مجتبی قربانی، محسن فوجی، بهنام رضیان، مصطفی عباسی، موسی‌الرضا سلطان‌زاده، علی نعمتی، مهدی شیعه‌زاده، امیر باقری، محمدرضا ریزوندی، مهدی طالبی، آرش رازبان، حمید باقری، مصطفی سلیمان‌نساب، امیر مولایاری، فضل‌الله طاهری، محمدجواد علی‌پور، علی اسماعیلی، امیررضا نادری، محمد عاشوری، احمد قربانی‌پور، احمد محمدآبادی و خانم‌ها، فاطمه زنگی‌آبادی، سحر سلطانی‌نژاد، نجمه مرتضی‌پور، نرگس ایمانی، عاطفه حسین‌زاده، صفیه قنبری، ریحانه برازند، مریم اکبری، الهام آریان‌پور، ایران قاسمی‌پور، محدثه اشرفی‌تبار، محدثه سلیمانی، فاطمه حکم‌آبادی، عطیه عبدالنوری، فاطمه صادقی، زهرا صبوری، زهرا فسقری، عفت خادمی‌پور، ساجده قربانی، فاطمه حاجتی، محبوبه اقتداری، معصومه رسولی، فاطمه‌سادات غلامی و فاطمه عباسی.

به سفارش معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی

طراحی و صفحه‌آرایی | مهدی یک‌پسر

ویراستار زبانی صوری | زینب‌سادات حسینی

ناشر | انتشارات معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی

چاپخانه | مؤسسه فرهنگی قدس

شمارگان | ۳۰۰۰ نسخه

قطع | رقعی

نوبت چاپ | اول، ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۰-۳۸-۴

نشانی | مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی، بین باب‌الهادی علیه السلام و صحن غدیر،

پلاک ۱۸۳، مدیریت فرهنگی | صندوق پستی | ۹۱۷۳-۳۵۱

تلفن | ۰۵۱-۲۲۰۲۰۵۶۷ | سامانه پیامکی نظرها و پیشنهادهای | ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲

حقوق چاپ محفوظ است.

فهرست

۱۵۳	فصل پنجم: پیشرفت‌های زیرساختی	۶	مقدمه
۱۵۴	۱- حوزه حمل و نقل		
۱۶۶	۲- علم و فناوری		
۱۸۷	فصل ششم: پیشرفت صنعتی	۱۱	فصل اول: استقلال
۱۸۸	۱- انرژی		۱- از وابستگی دوران پهلوی تا استقلال ایران
۲۱۰	۲- صنعت		۱۲- اسلامی
		۲۶	۲- استقلال در کشورهای دنیا
۲۱۹	فصل هفتم: پیشرفت در معنویت	۴۱	فصل دوم: گسترش عدالت اجتماعی
۲۲۰	۱- معنویت در دوران پهلوی		۴۲- نابرابری
۲۲۸	۲- معنویت در جمهوری اسلامی		۵۴- فقر
۲۵۰	۳- تأثیر جمهوری اسلامی بر معنویت دنیا		
۲۵۲	۴- بحران معنویت در غرب	۶۹	فصل سوم: گسترش برخورداری‌های عمومی
		۷۴	۱- امنیت غذایی
۲۶۱	فصل هشتم: کرامت زن		۲- آموزش مناسب
۲۶۲	۱- زن در نگاه سران ایران		۳- بهداشت
۲۶۸	۲- بررسی وضعیت زنان		۴- دسترسی به آب
۲۸۰	۳- کرامت زن در غرب		۵- دسترسی به برق
		۱۰۶	۶- دسترسی به سوخت
۲۸۹	فصل نهم: آزادی و مردم‌سالاری		۷- دسترسی به وسایل ارتباطی
۲۹۰	۱- آزادی و مردم‌سالاری در دوران پهلوی		۸- شاخصه توسعه انسانی
۳۰۰	۲- آزادی و مردم‌سالاری در انقلاب اسلامی		
۳۰۶	۳- نقد شاخص‌های آزادی در غرب	۱۱۷	فصل چهارم: عزت و اقتدار
		۱۱۸	۱- اقتدار امنیتی
۳۱۲	علل تحقق‌نیافتن کامل اهداف انقلاب اسلامی		۲- اقتدار نظامی
۳۱۴	فهرست منبع و مأخذ		۳- اقتدار منطقه‌ای

«مهم‌ترین کاری که دشمن می‌خواهد بکند، تصویرسازی غلط از وضع کشور است؛ نه فقط برای اغوای افکار عمومی دنیا، بلکه حتی برای اغوای افکار عمومی داخل خود کشور!»^۱ «با تصویرسازی غلط سعی می‌کنند افکار ملت ایران را منحرف کنند: هم تصویر غلط درباره ایران، هم تصویر غلط درباره خودشان، هم تصویر غلط درباره اوضاع منطقه.»^۲ بنا بر بیانات رهبر معظم انقلاب، امام‌خامنه‌ای (دام‌جَلَّة) در ماه‌های اخیر، مهم‌ترین و اصلی‌ترین برنامه کنونی دشمن، تصویرسازی غلط از وضعیت ایران و جهان در افکار عمومی است. هدف دشمن از این برنامه، ایجاد تصویری سیاه و تاریک و ناامیدکننده از وضعیت جمهوری اسلامی و در مقابل، ساختن تصویری سفید و روشن و آرمانی از وضعیت کشورهای توسعه‌یافته^۳ خصوصاً ایالات متحده آمریکا است تا در نتیجه این تصویرسازی، مردم برای خروج از وضعیت نابسامان خود، به سمت توسعه‌یافتگی^۴ به سبک کشورهای غربی حرکت کرده و به دلیل نبود ثروت و تکنولوژی لازم برای توسعه‌یافتگی، مجبور شوند به یکی از مراکز قدرت و ثروت، مخصوصاً ایالات متحده آمریکا وابسته شوند.

۱. سیدعلی خامنه‌ای، بیانات در دیدار با نخبگان و استعدادهای برتر علمی، ۲۵ مهر ۱۳۹۷.
۲. سیدعلی خامنه‌ای، بیانات در همایش ده‌هزار نفری «خدمت بسیجیان» در ورزشگاه آزادی، ۱۲ مهر ۱۳۹۷.
۳. Developed Countries.
۴. Development.

این مسئله، بدین معناست که دشمنان جمهوری اسلامی، استقلال جمهوری اسلامی را هدف قرار داده و می‌خواهند از جمهوری اسلامی ایران، شهروندی مطیع در دهکده جهانی بسازند و ایران اسلامی را در هاضمه استکبار جهانی دچار استحاله کنند.

برای مقابله با این چالش فکری، ضروری است که صرفاً با استفاده از منابع آماری پذیرفته در نزد جامعه بین‌الملل، کارنامهٔ چهارسالهٔ انقلاب اسلامی را با کارنامهٔ رژیم گذشته و کارنامهٔ کشورهای دیگر دنیا، به‌ویژه کشورهای به‌ظاهر توسعه‌یافته مقایسه کنیم تا نادرستی تصویری که رسانه‌های بین‌المللی در جنگ روانی علیه انقلاب اسلامی ایران ساخته و پرداخته‌اند، بیش‌ازپیش آشکار شود.

قرآن کریم نیز در بحث با اهل‌کتاب به کتب تحریف‌شدهٔ آنان استناد و حقانیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را ثابت کرده است. این بدان معنا نیست که قرآن همهٔ مطالب این کتاب‌های تحریف‌شده را قبول داشته و آن‌ها را تماماً صحیح بداند؛ بر این مبنا، رجوع به شاخصه‌های بین‌المللی در ارزیابی پیشرفت جمهوری اسلامی، به هیچ عنوان تاییدکنندهٔ شاخص‌های

توسعه جهانی برای ارزیابی میزان توسعه‌یافتگی کشورها نیست. توجه به این شاخص‌ها و استفاده از آن‌ها صرفاً به علت مقبولیتشان در افکار عمومی جامعه جهانی است.

شاخص‌های توسعه جهانی^۵ (WDI) کشورهای دنیا را صرفاً بر پایه مفاهیم اقتصادی ارزیابی کرده و محور توسعه‌یافتگی کشورها را افزایش تولید ناخالص داخلی^۶ (GDP) و افزایش درآمد ناخالص ملی^۷ (GNI) قرار می‌دهند؛ به این معنا که اگر بخش‌های مختلف یک کشور، اعم از آموزش، فرهنگ، سیاست خارجی، سیاست داخلی، قدرت نظامی و سایر حوزه‌ها، در خدمت افزایش تولید ناخالص ملی قرار بگیرد، آن کشور در مسیر توسعه‌یافتگی قرار گرفته است.

شاخص توسعه انسانی^۸ (HDI) نیز که توسط سازمان ملل برای ارزیابی رفاه جوامع در نظر گرفته می‌شود، فقط سرانه درآمد ناخالص ملی بدون توجه به نحوه توزیع آن و تعداد سال‌های تحصیلی و امید به زندگی را تعیین‌کننده رفاه افراد تلقی می‌کند.

بدیهی است تنظیم روابط گوناگون فرهنگی و سیاسی و امنیتی کشور به محوریت اقتصاد و توجه نکردن به مسائل مهمی همچون عدالت، خانواده، اخلاق و معنویت در ارزیابی رفاه جوامع، به هیچ عنوان با آرمان‌های انقلاب اسلامی تطابق نداشته و تاکنون نیز از پایگاه همین محاسبات غلط، بلایا و خسارات جبران‌ناپذیری را در جوامع غربی به بار آورده است. افزایش روزافزون فاصله طبقاتی، از بین رفتن نهاد خانواده و رشد فزاینده آمار طلاق، گسترش درخور توجه ارتکاب جرایم، افزایش بی‌حدوحصر فحشا و فساد و آزار جنسی زنان، افزایش جمعیت زیر خط فقر، گسترش بی‌خانمانی و بسیاری از معضلات دیگر، نتیجه دست‌گاه محاسباتی غلط و سودجویانه سرمایه‌داری در کشورهای توسعه‌یافته است. توسعه منهای عدالت و معنویت، به هیچ عنوان، پیشرفت مطلوب جمهوری اسلامی

۵. World Development Indicators.

۶. Gross Domestic Product.

۷. Gross National Income.

۸. Human Development Index

شهر کتاب (www.kitab.com)

فصل اول

استقلال

از وابستگی دوران پهلوی تا استقلال ایران اسلامی

یکی از بارزترین صفات حکومت پهلوی، وابستگی به دولت‌های بیگانه و به ویژه آمریکا بود. این درحالی است که یکی از اصول مهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اصل استقلال از چنان ارج و منزلتی برخوردار شد که همراه اصل آزادی در کنار اسلام، به‌عنوان اصلی تفکیک‌ناپذیر، به قانون اساسی جمهوری اسلامی وارد شد و حفظ استقلال، وظیفهٔ آحاد ملت و دولت و کارویژهٔ اصلی سیاست کشور تلقی شد.^۱ مقولهٔ استقلال از نظر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی، یکی از شاخص‌های مهم و جزو آرمان‌های اصلی انقلاب به‌شمار می‌رود.

از نظر حضرت امام، استقلال دو بُعد سلبی و ایجابی دارد. استقلال سلبی همان استعمارزدایی است که زمینه‌ساز تحقق حکومت نه شرقی، نه غربی محسوب می‌شود.^۲ امام راحل یکی از اهداف انقلاب اسلامی را قطع دست اجانب از مملکت اسلامی، قطع ریشه‌های وابستگی،

۱. نک: اصل ۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. نک: مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، صحیفهٔ امام، ج ۱۷، ص ۵۶.

رفع سلطه و ضعف و سستی و زبونی در مقابل استعمار، جلوگیری از استثمار و استعباد، قطع منافع و مطامع استعمارگران و در یک کلام، استقلال از استعمار خارجی دانسته‌اند. این بزرگوار ضمن تأکید بر ماهیت ضداستعماری نهضت، هدف انقلاب اسلامی را خارج شدن از مدار وابستگی به کشورهای امپریالیست و درنهایت، شکست ابرقدرت‌ها دانسته و در این زمینه، بر کوتاه کردن دست جنایتکاران خارجی و به‌انزوآکشانیدن قدرت‌های استعماری در جهان و نیز مقابله با ایادی منطقه‌ای امپریالیسم به‌ویژه صهیونیسم تأکید بسیار کرده‌اند.^۳

در بحث استقلال ایجابی، به‌نظر امام‌خمینی هدف انقلاب اسلامی تأمین استقلال مملکت در ابعاد سیاسی، نظامی، فرهنگی، اقتصادی و فکری است. ایشان «سپردن کار به کاردانان وطن‌خواه امین»^۴ و خودکفایی و اختصاص مخازن و منابع کشور به مردم و نیز استقلال فکری مراکز آموزشی را از پیش‌شرط‌های لازم برای تحقق استقلال برشمرده و می‌فرمایند:

همه‌چیزمان باید مستقل بشود. استقلال با وابستگی جمع نمی‌شود و ما [اگر] فرهنگمان وابسته بشود، استقلال نداریم؛ اقتصادمان وابسته بشود، استقلال نداریم. اول باید آن مطلب را درستش کرد: استقلال اقتصادی. اول باید او را درستش کرد تا ما بتوانیم اسم خودمان را یک مملکت بگذاریم.^۵

۳. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۱۴، ص ۱۳۵.
 ۴. مصاحبه حضرت امام(ره) با رادیوتلوویزیون فرانسه در ۲۳ شهریور ۱۳۵۷، به نقل از: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۳، ص ۴۶۸.
 ۵. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۴۳۸ و ۴۳۹.

اول | استقلال سیاسی

انتخاب و انتصاب مسئولین، ابتدایی‌ترین حق یک کشور محسوب می‌شود. وابستگی در دوران پهلوی به حدی بود که انتخاب نخست‌وزیر و سایر مسئولین باید با نظر مستقیم غرب انجام می‌شد. انتخاب رجال سیاسی وابسته به غرب توسط انگلیس و آمریکا، از خود رضاخان و محمدرضا گرفته تا عناصر مختلف دربار، نکته‌ای تأمل‌برانگیز در وابستگی بی‌چون و چرای رژیم پهلوی است. افشای این واقعیت از زبان عناصر دربار، بهترین سند برای وجود وابستگی در سران پهلوی است.

در همین زمینه، ملکه پهلوی گفته است:

گاهی به محمدرضا می‌گفتم: «چرا با علم به اینکه می‌دانی این پدرسوخته‌ها نوکر اجنبی هستند، آن‌ها را اخراج نمی‌کنی؟» محمدرضا می‌گفت: «چه فایده‌ای بر اخراج آن‌ها مترتب است؟»

این‌ها را اخراج کنم، ده‌ها نفر دیگر را اطرافم قرار می‌دهند. بگذارید این‌ها باشند [تا] خیال دولت‌های خارجی از حُسن انجام امور در ایران راحت باشد!»^۶

او در ادامه، باتوجه‌به اینکه محمدرضا هم از این موضوع آگاه بود، چنین نوشته است:

محمدرضا خصوصی به من می‌گفت: «همین رئیس ساواک و معاون او و مدیران ارشد، همه‌شان با آمریکایی‌ها ارتباط دارند و برای حفظ ظاهر می‌آیند و از من اجازه می‌خواهند؛ درحالی‌که قبل از کسب اجازه، اطلاعات موردنیاز را به آمریکا و انگلیس رد کرده‌اند.»^۶

نفوذ تا جایی بود که حسین فردوست در بخشی از خاطرات خود با اشاره به ملاقاتش با ترات، رئیس اطلاعات انگلیس در ایران و ناراحتی او از اینکه محمدرضا به رادیوهای آلمان گوش می‌کند و از روی نقشه‌های آن‌ها جنگ جهانی دوم را دنبال می‌کند، می‌گوید:

پس از بازگشت، جریان را به محمدرضا گفتم. او شدیداً جا خورد و پرسید: «انگلیسی‌ها از کجا می‌دانند که من به رادیو گوش می‌دهم؟... فردا اول وقت، با ترات تماس بگیر و بگو محمدرضا نقشه‌ها را پاره کرد و به هیچ رادیویی هم گوش نخواهد کرد؛ مگر رادیوهایی که ترات اجازه دهد!»^۷

طبق تحقیقات سنای ایالات متحده، تعداد مستشاران آمریکایی در ایران که در سال ۱۹۷۲، ۱۶ هزار نفر بود، در سال ۱۹۷۶ به ۲۴ هزار نفر افزایش یافته بود.^۸ در گزارش سنا هم آمده بود که تعداد آمریکایی‌ها در ایران، می‌بایست به‌واسطهٔ خرید بیشتر اسلحه از آمریکا، تا سال ۱۹۸۰ به ۶۰ هزار نفر برسد.^۹

۶. ریحانه درودی، دربار به روایت دربار: فساد سیاسی، ص ۳۳.

۷. نک: حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی؛ خاطرات حسین فردوست، ج ۱، ص ۱۰۴ تا ۱۰۶.

۸. نک: علی سلیمان‌پور و امیر اکبری، «روابط خارجی ایران و آمریکا در آستانهٔ انقلاب اسلامی»، فصل‌نامهٔ علمی پژوهشی پژوهش‌نامهٔ تاریخ، س ۱۱، ش ۴۲، بهار ۱۳۹۵، ص ۱۴۸ تا ۱۴۹.

۹. نک: ابراهیم سنجر، نفوذ آمریکا در ایران، ص ۱۲۱.

حال با ظهور انقلاب اسلامی، وابستگی‌های سیاسی و نظامی ایران از کل کشورهای دنیا قطع شد و شعار راهبردی ایران، یعنی «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» به گوش تمام کشورهای جهان رسید. مردم ایران با جمهوری اسلامی، معنای واقعی استقلال در انتخاب مسئولین و سیاست‌گذاران کشور را درک کرده و به بیگانگان مجال دخالت در امور سیاسی کشور را ندادند. استقلال در روابط خارجی ایران نیز درخور توجه بوده و ایران قبل از انقلاب را که صرفاً پیاده‌نظام دولت‌های غربی در منطقه بود، امروز اثرگذارترین کشور منطقه و بعضاً دنیا می‌دانند. طبق گزارش آمریکان اینترنست، در سال ۲۰۱۷ ایران هفتمین قدرت در دنیا شناخته شده است.

تصویر ۱

گزارش آمریکان اینترنست دربارهٔ هشت قدرت برتر دنیا در سال ۲۰۱۷ که ایران در جایگاه هفتم دنیا قرار گرفته است.

The screenshot shows the website 'The American Interest' with a search bar and navigation menu. The main article is titled 'The Eight Great Powers of 2017' by Walter Russell Head & Sean Keeley. The article discusses the rise of Iran as a global power in 2017, mentioning its influence in the Middle East and its economic activities.

YEAR IN REVIEW
The Eight Great Powers of 2017
 WALTER RUSSELL HEAD & SEAN KEELEY

In 2016, Russia surpassed Germany, and Israel joined the list for the first time.

7. Iran

The proxy wars between Saudi Arabia and Iran continued unabated throughout 2016, and as we enter the new year Iran has confidently taken the lead. Saudi Arabia remains a formidable power, but it was Iran that pulled ahead in the last 12 months.

Throughout 2016, Iranian proxies were on the march across the Middle East, and the Shi'a Crescent seemed closer to reality than ever before. In Lebanon, Tehran rejoiced at the growing clout of Hezbollah and the election of Shi'a-friendly Michel Aoun, while the Saudis bitterly cut off aid in a sign of their diminishing influence in Beirut. And in Syria, Shiite militias helped to retake Aleppo and turn the tide for Assad. Iran was also gaining ground in Iraq. More disquieting than all this, from the Saudi perspective, were developments in Yemen. Iran-backed Houthi rebels took the fight to the Saudi-backed government in a war that has already claimed 10,000 lives.

Meanwhile, the fruits of the nuclear deal continued to roll in: high-profile deals with Boeing and Airbus sent the message that Iran was open for business, while Tehran rapidly **ramped up** its oil output to pre-sanctions levels.

2017 may be a more difficult year for Tehran: one of the mullahs' most important assets, President Obama, is no longer in office and, as far as anybody can tell, the Trump administration seems more concerned about rebuilding ties with traditional American allies in the region than in continuing Obama's attempt to reach an understanding with Iran.

دوم | استقلال نظامی

قوای نظامی هر کشور ستون اقتدار هر کشور تلقی می‌شود. شاهان پهلوی با خرید انواع تسلیحات غربی، به‌ویژه از آمریکا، سعی در تقویت نیروی نظامی ایران داشتند؛ ولی در واقعیت، غربی‌ها با فروش انواع سلاح‌های خود با چندبرابر قیمت به ایران، قصد به‌تاراج‌بردن ذخایر این ملت را داشتند و از سوئی دیگر، آن‌ها ایران را انباری از مهمات کرده بودند و در مواقع مختلف، بدون اجازه ایران، از آن‌ها استفاده می‌کردند. برای نمونه، ملکه پهلوی در این باره گفته است:

یک‌روز محمدرضا که خیلی ناراحت بود، به من گفت: «مادرجان، مرده‌شور این سلطنت را ببرد که من شاه و فرمانده کل قوا هستم، ولی بدون اطلاع من، هواپیماهای ما را برده‌اند ویتنام! آمریکایی‌ها که از قدیم در ایران [نیروی] نظامی داشتند، هر وقت احتیاج پیدا

رفتار تحقیرآمیز قدرت‌های جهانی با پهلوی؛ حضور سران متفقین در دوران جنگ جهانی دوم در تهران بدون اطلاع به محمدرضا شاه و مسئولین ایرانی

می‌کردند، از پایگاه‌های ایران و امکانات ایران با صلاح‌دید خود استفاده می‌کردند... حالا بماند که چقدر سوخت مجانی می‌زدند و اصلاً کل بنزین هواپیماها و سوخت کشتی‌هایشان را از ایران می‌بردند...^{۱۰} اسدالله علم در خاطراتش دربارهٔ گران کردن تجهیزات نظامی چنین نوشته است: ...شاه گفت: «با وجود این که سازنده کتیباً تایید کرده است که قیمت هر هواپیما ۶/۵ میلیون دلار است، چطور آن را به ۱۸ میلیون دلار افزایش

دهند؟!...» در پاسخ گفتم: «همان کاری که در مورد ناوشکن‌های اسپروانس کردند: ۶ فروند این کشتی‌ها ۲۸۰ میلیون دلار برآورد شده بود؛ اما ما مجبور شدیم ۶۰۰ میلیون دلار بپردازیم!... به نظر می‌رسد که پنتاگون در بالا کشیدن مابقی ناچیز درآمد نفتی ما وقت را تلف نمی‌کند.»^{۱۱} اقتدار نظامی ایران به‌طور مفصل در ادامه کتاب تشریح خواهد شد؛ بنابراین در این بخش، فقط به این نکته اکتفا می‌کنیم که ایران به‌عنوان تلابه‌دار جبههٔ مقاومت در منطقه، توانسته است در طول جنگ تحمیلی هشت‌ساله، جنگ ۳۳ روزهٔ حزب‌الله، جنگ ۲۲ روزه، فتنهٔ داعش و... در مقابل کشورهای بزرگ استعماری، قدرت نظامی و سیاسی خود را نشان دهد و امروزه، همگان به رشد روزافزون نفوذ این کشور در منطقه اعتراف می‌کنند.

۱۰. تاج‌الملوک پهلوی،
خاطرات تاج‌الملوک،
ص ۳۸۷.
۱۱. اسدالله علم،
گفت‌وگوهای من با شاه،
ج ۲، ص ۸۱.

سوم | استقلال اقتصادی

مصادیق وابستگی پهلوی به غرب متعدد بوده است؛ از این رو به صورت مختصر چند نمونه را بیان می‌کنیم.

ژنرال ویلیامسون، رئیس هیئت مستشاران نظامی آمریکا در ایران، در پایان مأموریت دوساله خود می‌گوید:

این دو سال ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳م، به‌نظرم دویست سال طول کشید که در این مدت، درمورد ۷۰۰ قرارداد به‌ارزش تقریبی ۴میلیارد دلار مذاکره کردم... ایران مرکز معامله خوبی بود. این کشور بوفه بازرگانان نام گرفته بود. این بوفه بسیار بسیار خوب بود و منافع تجاری در آن فوق‌العاده بود.^{۱۲}

مایکل لدین نیز نوشته است: «در برابر هر دلاری که ایالات متحده برای خرید نفت ایران خرج می‌کرد، ایرانی‌ها دو دلار برای خرید تجهیزات نظامی و سایر کالاها به ایالات متحده برمی‌گرداندند.»^{۱۳}

حکومت پهلوی مخارج خود و کشور را از راه فروش نفت خام تأمین می‌کرد؛ از این رو به قیمت نفت و افت‌وخیز بازارهای جهانی به‌شدت وابسته بود.

۱۲. جیمز بیل، عقاب و

شیر، ص ۳۲۷.

۱۳. مایکل لدین و ویلیام

لوئیس، کارتر و سقوط

شاه، ص ۳۰.

تصویر ۳

نمایش رتبه‌بندی تنوع کالاها
صادر شده ایران در سال ۲۰۱۶م
سهم ۶۳ درصدی نفت خام از صادرات
کشور و کاهش خام فروشی نفت

تصویر ۲

نمایش رتبه‌بندی تنوع کالاها
صادر شده ایران در سال ۱۹۷۶م
سهم ۹۳ درصدی نفت خام از کل
صادرات کشور

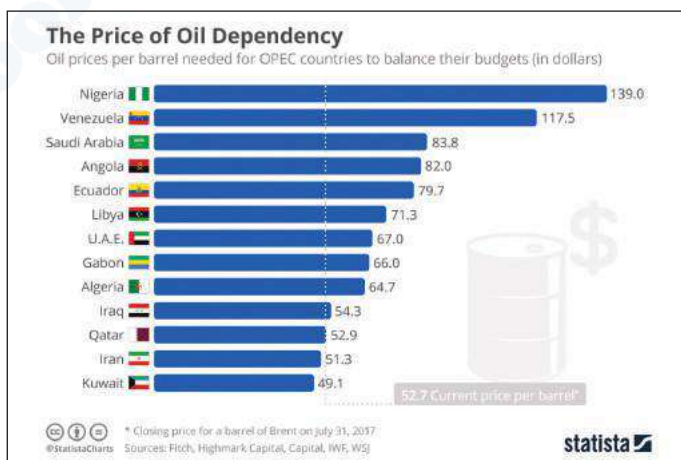

جمهوری اسلامی با رویکرد مبارزه با وابستگی به نفت، توانست روزبه‌روز وابستگی خود به نفت را کاهش دهد؛ به‌نحوی که در سال ۱۹۷۶م (۱۳۵۵ش) نزدیک به ۹۳ درصد از صادرات ایران، سهم نفت خام بوده است و جمهوری اسلامی توانست در سال ۲۰۱۶م (۱۳۹۵ش) این سهم را به حدود ۶۳ درصد کاهش دهد.

از مشکلات کشورهای نفت‌خیز، وابستگی بیش‌ازحد به قیمت نفت است؛ از این‌رو کشورهای تولیدکننده نفت همواره سعی در کاهش وابستگی به قیمت جهانی نفت دارند. تصویر ۴، وابستگی کشورهای عضو آپک به نفت را نشان می‌دهد. این اطلاعات که مربوط به سال ۲۰۱۷م است، نشان می‌دهد که کشور عربستان سعودی برای اینکه کسری بودجه نداشته باشد، باید نفت خود را به قیمت ۵۱/۳ دلار؛ این درحالی است که هر بشکه نفت آپک، ۵۲/۷ دلار قیمت داشته است و در این صورت، ایران دچار افزایش ذخیره ارزی شده و کشورهای عربستان و نیجریه و... به کسری بودجه دچار شده‌اند.

تصویر ۴

نمودار وابستگی کشورهای عضو آپک به قیمت نفت در سال ۲۰۱۷م

چهارم | استقلال فرهنگی

استحالة فرهنگ غنی مردم مسلمان ایران در رأس تمام فعالیت‌های فرهنگی دوران پهلوی قرار داشت. در این دوران، غرب توسط پهلوی‌ها و درباریان، به‌عنوان الگویی بی‌بدیل برای تبعیت به مردم معرفی می‌شد؛ برای نمونه، میرزاملکم‌خان که پدر روشن‌فکری و پایه‌گذار لژهای فرماسونری در ایران است، نوشته است: «من همین‌قدر می‌گویم که ما در مسائل حکمرانی، نه می‌توانیم و نه باید از پیش خود اختراعی نماییم. یا باید علم و تجربه فرنگستان را سرمشق خود قرار بدهیم، یا باید از دایره بربری‌گری خود قدمی بیرون نگذاریم.»^{۱۴}

در گزارش عملکرد سال ۱۹۶۲م، کمیسیون مبادلات فرهنگی و آموزشی ایران و آمریکا که در سال ۱۳۰۴ به ریاست محمدعلی فروغی تأسیس شد، به‌طور مشخص از اهدافی از این دست نام برده شده است: معرفی آمریکا به‌عنوان ملتی قوی و دموکراتیک و پویا و معرفی ارزش‌ها و شیوه زندگی آمریکایی، به‌عنوان الگوی آرمانی ایرانیان.^{۱۵}

فسادهای بی‌شمار دربار و ترویج بی‌بندوباری در اکثر نقاط کشور، در دستور کار حکومت قرار گرفت و هم‌وغم پهلوی ازین‌بردن اسلام در کشور ایران بود. ابتدال و بی‌بندوباری افسارگسیخته پهلوی، حتی از کشورهای اروپایی نیز بیشتر بوده که از مصادیق آن می‌توان به جشن هنر شیراز و ازدواج هم‌جنس‌بازان اشاره کرد.

آنتونی پارسونز در دیدار با شاه برای نشان‌دادن عمق فاجعه‌ای که در جشن هنر شیراز می‌گذشت، به او می‌گوید:

جشن هنر سال ۱۳۵۶ شیراز، از نظر کثرت صحنه‌های اهانت‌آمیز به ارزش‌های اخلاقی ایرانیان، از جشن هنر پیشین فراتر رفته بود. به‌عنوان مثال... یکی از صحنه‌هایی که در پیاده‌رو اجرا می‌شد، تجاوز به عنف بود که به‌طور کامل، نه به‌طور نمایشی و وانمودسازی، به‌وسیله یک مرد کاملاً عریان یا بدون شلوار، درست به خاطر ندارم، با یک زن که پیراهنش به‌وسیله مرد متجاوز چاک داده می‌شود، در مقابل چشم همه صورت گرفت؛ ولی موضوع به شیراز محدود نشد و طوفان اعتراض که علیه این نمایش برخاست، به مطبوعات و تلویزیون هم رسید. من به این خاطر، موضوع را با شاه در میان گذاشته و به او گفتم: «اگر چنین نمایشی، به‌طور مثال در شهر منچستر انگلیس اجرا می‌شد، کارگردان و هنرپیشگان آن جان سالم به‌در نمی‌بردند!» شاه مدتی خندید و چیزی نگفت...^{۱۶}

۱۴. محمد محیط طباطبائی،

مجموعه آثار میرزا ملک‌خان،

ص ۱۵.

۱۵. نک: انجمن ایران و

آمریکا، فصل‌نامه مطالعات

تاریخی، ش ۹، پاییز ۱۳۸۴،

ص ۱۵.

۱۶. آنتونی پارسونز، غرور و

سقوط: خاطرات سفیر سابق

انگلیس در ایران، ص ۹۱.

یکی از وقایعی که واقعاً روحانیون را به خشم آورد، به ماجرای ازدواج دو پسر در سال ۱۹۶۸ مربوط می‌شد که فرزندان دو ژنرال سرشناس بودند و اتفاقاً یکی از آنها، کیوان خسروانی، به‌عنوان طراح لباس شهبانو فرح معروفیت داشت. این ازدواج غیرعادی در هتل کمودور تهران صورت گرفت و پایتخت کشور شاهنشاهی ایران درحالی شاهد این رویداد بود که هم احکام اسلام به ممنوعیت همجنس‌بازی صراحت داشت و هم در بیشتر کشورهای اروپایی، هنوز همجنس‌بازی اقدامی غیرقانونی تلقی می‌شد!^{۱۷}

اما انقلاب اسلامی در نخستین روزهای تأسیس، اسلامی‌کردن امور را اصلی مهم در فعالیت‌های فرهنگی قرار داد. انقلاب فرهنگی به‌منظور پاک‌سازی دانشگاه‌ها، تأسیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، تألیف کتب متناسب با فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و... ازجمله اقدامات مهم و کلیدی نظام در راستای ترویج فرهنگی اسلامی ایرانی به‌شمار می‌رود.

استقلال فرهنگی کشور تا به آن حد ارتقا یافت که انقلاب اسلامی، ایران را از کشوری متأثر از فرهنگ مبتذل غربی در اواخر دوران پهلوی، به کشوری مؤثر در سال‌های اخیر تبدیل کرده است. فرهنگ غنی کشور که در سایه انقلاب اسلامی رشد و نمود یافته، توانسته است در قلب کشورهای غربی و استعماری نفوذ کند و دل‌های بسیاری را مشتاق تفکر بنیان‌گذار انقلاب اسلامی کرده است. ازجمله اقدامات دولت‌های غربی برای نفوذ فرهنگی در کشور و اضمحلال فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی، می‌توان تدوین برنامه‌های مختلفی از قبیل سند ۲۰۳۰ را نام برد که جمهوری اسلامی با شناخت دقیق این سند، با تصویب آن در کشور مخالفت کرد تا مانع رسوخ فرهنگی بیگانگان در کشور شود.

استقلال در کشورهای دنیا

برای فهم بهتر اهمیت مسئله استقلال، لازم است نتیجه وابستگی را در کشورهای مختلف دنیا بررسی کنیم. در این پژوهش، به اختصار اقتصاد کشور مکزیک به عنوان یکی از وابسته‌ترین اقتصادها به اقتصاد آمریکا، کشورهای آسیای شرقی به عنوان وابسته‌ترین کشورها به تجارت خارجی و همچنین وابستگی نظامی کشور ژاپن به ایالات متحده آمریکا را بررسی می‌کنیم.

اول | وابستگی اقتصادی مکزیک

اقتصاد کشور مکزیک، در دنیا به‌عنوان یکی از کشورهای شناخته می‌شود که بسیار وابسته به آمریکاست. در ادامه، برخی از آمار اقتصادی مهم کشور مکزیک نشان داده شده است.

۱- رشد چشمگیر تولید ناخالص داخلی مکزیک

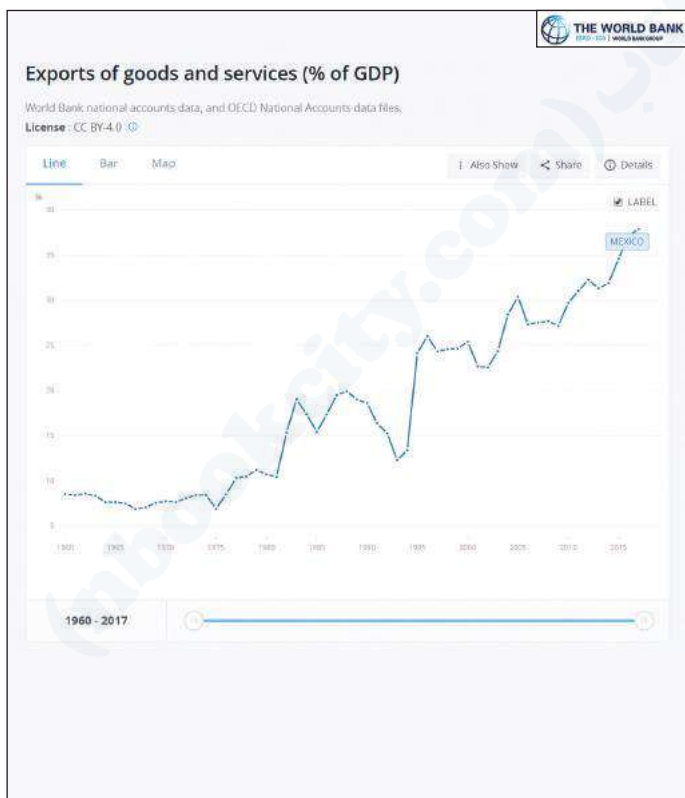
اقتصاد نوظهور مکزیک در سال‌های اخیر رشد فزاینده‌ای یافته است. در ادامه، نمودار رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سال‌های ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م نشان داده شده است.

تصویر ۵

نمودار تولید ناخالص داخلی مکزیک، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م

۲- سهم مهم صادرات مکزیک از افزایش تولید ناخالص داخلی
 افزایش تولید ناخالص داخلی به پارامترهای مختلفی وابسته است.
 کشور مکزیک با افزایش صادرات خود توانسته است شاخص تولید
 ناخالص داخلی خود را به خوبی افزایش دهد.

تصویر ۶

نمودار سهم صادرات از تولید ناخالص داخلی برای کشور مکزیک از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م

۳- آمریکا مقصد ۷۴ درصد از صادرات مکزیک

مکزیک باتوجه به وجود مرز زمینی مشترک با کشور آمریکا توانسته است بیش از ۷۴ درصد از صادرات خود را به کشور آمریکا ارسال کند. کشورهای توسعه یافته کانادا، چین، آلمان و... نیز جزو مهم ترین شرکای تجاری مکزیک هستند.

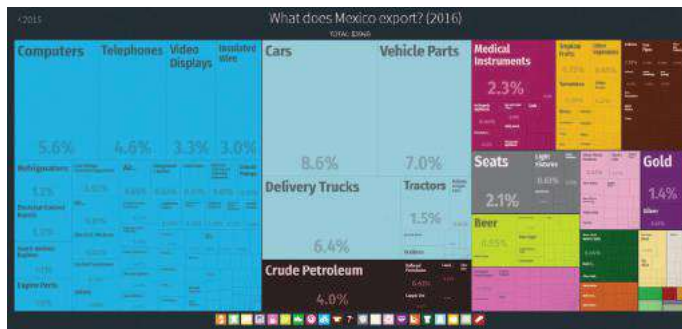
تصویر ۷
سهم کشورهای مختلف
از واردات محصولات
تولید شده در مکزیک
در سال ۲۰۱۶م

۴- خودرو و محصولات الکترونیک؛ بیشترین صادرات مکزیک

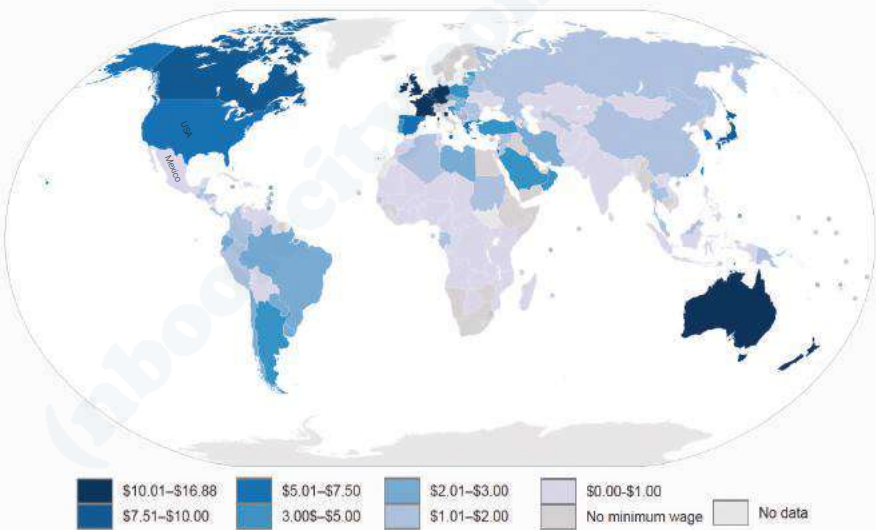
نوع اقلام صادراتی مکزیک گسترده است. خودرو و لوازم دیجیتالی و هوشمند از اقلام صادراتی مهم مکزیک بوده و نفت خام فقط ۴ درصد از سهم صادراتی این کشور را به خود اختصاص داده است.

تصویر ۸
تنوع محصولات
صادراتی کشور مکزیک
در سال ۲۰۱۶م

۵- کارگران مکزیکی؛ نیروی کار بسیار ارزان نسبت به نیروی کار کشور
همسایه خود، آمریکا

نکته درخورتوجه برای این کشور، فاصله دستمزد یک کارگر مکزیکی در
قیاس با یک کارگر آمریکایی است. یک کارگر در مکزیک تقریباً یک‌دهم
یک کارگر آمریکایی دستمزد می‌گیرد.

تصویر ۹

اطلس قیمت کف دستمزد کارگر برای کشورهای مختلف دنیا
منبع: پایگاه خبری World Crunch

۶- شرکت‌های معروف آمریکایی و بین‌المللی دارای خط تولید در مکزیک
 اختلاف قیمت در هزینه نیروی کار در مکزیک و نزدیکی به بازار بسیار
 بزرگ آمریکا باعث شده است که شرکت‌های بزرگ جهانی اقدام به
 تأسیس خطوط تولید محصولات خود در این کشور کنند. در تصویر زیر،
 برخی از این شرکت‌های بزرگ نشان داده شده است.

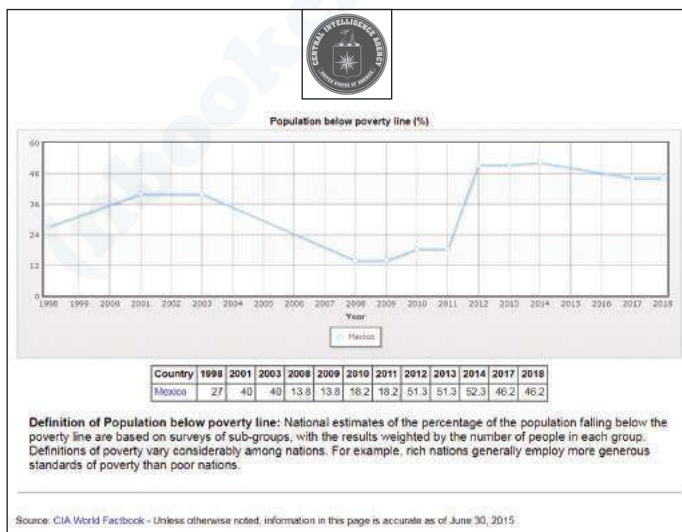

تصویر ۱۰

لوگوی شرکت‌های بزرگ که در کشور مکزیک اقدام به راه‌اندازی خط تولید محصولات خود کرده‌اند.

۷- روند افزایشی و نرخ ۴۶ درصدی جمعیت زیر خط فقر مکزیک

کشور مکزیک بنا بر افزایش تولید ناخالص ملی و نیز توسعه صادرات خود، می‌بایست مردمی ثروتمند داشته باشد؛ اما نکته مهم سوءاستفاده شرکت‌های بزرگ از مردم این کشور به‌عنوان نیروی کار بسیار ارزان است. این شرکت‌ها توانسته‌اند با قیمت تمام‌شده‌ای بسیار کمتر نسبت به کشورهای دیگر، کالای خود را در مکزیک تولید کرده و به بازار آمریکا صادر کنند؛ اما در این بین، مردم مکزیک کمترین سود را از این صادرات دریافت می‌کنند؛ به‌حدی که علی‌رغم روند افزایشی تولید ناخالص داخلی در این کشور، جمعیت فقیر آن نه فقط کاهش نیافته، بلکه افزایش نیز یافته است. در سال ۲۰۱۸ نزدیک به ۴۶ درصد از مردم مکزیک زیر خط فقر به سر می‌برند؛ در حالی که با این ارقام از حجم صادراتی و تولید ناخالص ملی، به‌طور قطع می‌بایست این کشور درصد فقیر بسیار کمتری می‌داشت!

تصویر ۱۱

نمودار جمعیت زیر خط فقر در کشور مکزیک، از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۸

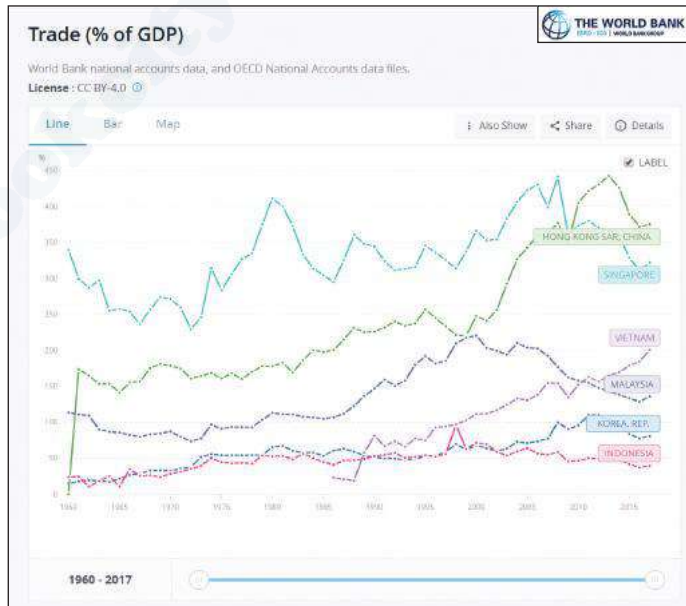

دوم | کشورهای شرق آسیا

۱- وابسته‌ترین کشورهای دنیا به تجارت خارجی

نمودار نسبت تجارت به تولید ناخالص ملی برای کشورهای مختلف شرق آسیا در تصویر زیر نشان داده شده است. روند رو به رشد این شاخص و عدد نجومی آن در کشورهای شرقی که بعضاً به ۴۰۰ درصد می‌رسد، نشان از وابستگی سنگین این کشورها به تجارت بین‌المللی دارد. از این رو اقتصاد این کشورها نسبت به حوادث مختلف مالی جهان بسیار حساس بوده و با کوچک‌ترین بحران‌های مختلف مالی شرکای تجاری خود، دچار تزلزل و افول می‌شود.

تصویر ۱۲
سهم تجارت (مجموع
واردات و صادرات) از
تولید ناخالص ملی در
کشورهای شرق آسیا در
سال‌های ۱۹۶۰-۲۰۱۷

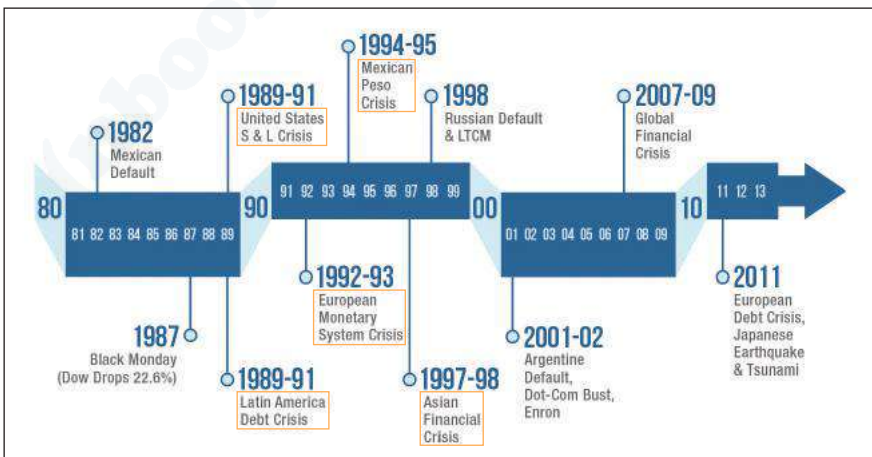

۲- بحران‌های مالی آمریکا، اروپا و آمریکای لاتین، به وجود آورنده بحران بزرگ مالی کشورهای آسیای شرقی بحران قرض و ذخایر آمریکا بحران ارزش پول ملی (S & L)، بحران بدهی آمریکای لاتین و بحران سیستم پولی اروپا، به وجود آورنده بحران بزرگ مالی کشورهای شرق آسیا بوده است. در تصویر زیر روند رخداد این بحران‌ها نشان داده شده است.

تصویر ۱۳

خط زمانی حوادثی که منجر به بحران مالی کشورهای شرق آسیا گردید. (سال‌های ۱۹۸۹-۱۹۹۸)
منبع: موسسه سلطنتی الکانو اسپانیا (Elcano Royal Institute)

۳- بحران‌های اقتصادی پیش روی کشور کره جنوبی
 طبق گزارش پایگاه تحلیلی اینوستوپدیا (Investopedia)، اقتصاد کشور کره جنوبی به شدت تحت تأثیر وضعیت اقتصادی شرکای تجاری خود، به خصوص بزرگترین آنها یعنی چین و آمریکا است. به طوری که تورم اقتصادی کشورهای همسایه کره، مخصوصاً چین و ژاپن و سیاست‌های اقتصادی ایالات متحده مانند افزایش نرخ بهره، از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی اقتصاد کره جنوبی است.

تصویر ۱۴
 گزارش پایگاه تحلیلی اینوستوپدیا (Investopedia)
 درباره بحران‌های پیش‌روی کره جنوبی

INVESTOPEDIA
EDUCATION MARKETS SIMULATOR YOUR MONEY ADVISORS ACADEMY
Search

Reshape Network Security

Securely deliver the productivity & agility promised by cloud applications. Get the eBook, Zscaler

DOWNLOAD

INSIGHTS > MARKETS & ECONOMY

4 Economic Challenges South Korea Faces in 2016

f
t
in

BY RYAN DOMINE | Updated Jan 15, 2016

South Korea has exhibited impressive economic expansion over the past 50 years, becoming one of the wealthiest nations in the world. The outlook continues to be mostly positive for the Asian nation, with GDP growth expected to accelerate to 3% amid improving domestic consumption. Nonetheless, 2016 presents some challenges for South Korea, mainly in the form of threats to export competition.

Advertisement

Can creativity transform a business? Discover the university where change begins with a question.

GLOBAL EXECUTIVE MS IN STRATEGIC DESIGN AND

سوم | بلای وابستگی نظامی کشورها

تصویر ۱۵
 گزارش ژاپن تایمز از
 پرداخت هزینه‌های
 حضور ارتش آمریکا
 در ژاپن توسط دولت
 این کشور

۱- پرداخت سالانه ۵/۵ میلیون دلار هزینه‌های نظامی حضور آمریکایی‌ها در خاک ژاپن توسط دولت ژاپن

۲- ممنوع شدن مصرف الکل برای سربازان آمریکایی در خاک ژاپن پس از تجاوزات گسترده به زنان ژاپنی و قتل آنها

تصویر ۱۶
 ممنوع شدن مصرف
 الکل برای نیروی
 دریایی ارتش آمریکا
 در ژاپن پس از وقوع
 تراژدی های پیاپی

۳- اعتراض مردم اوکیناوا به تجاوز و قتل توسط نیروی دریایی ارتش آمریکا

Support The Guardian Search jobs Sign in Search The Guardian International edition ~

Contribute → Subscribe →

News Opinion Sport Culture Lifestyle More ~

World ▶ Europe US Americas Asia Australia Middle East Africa Inequality Cities Global development

Japan

Thousands protest at US bases on Okinawa after Japanese woman's murder

Protest marks new low for US and Japanese relations over Okinawa with threats to have US air station moved to another part of the island

Justin McCarthy in Tokyo and agencies
Sun 19 Apr 2016 13:56 BST
1,584
This article is over 2 years old

Tens of thousands of people on the Japanese island of Okinawa have taken part in one of the biggest protests against US military bases in recent years, weeks after the arrest of an American base worker in connection with the murder of a 20-year-old local woman.

تصویر ۱۷
گزارش گاردین از اعتراضات مردم ژاپن به حضور نظامیان آمریکا و اقدامات جنایتکارانه آنان در خاک ژاپن

۴- تقاضای دولت ژاپن از آمریکا برای پایان دادن به مرگ های در اثر تجاوز سربازان آمریکایی به دختران و زنان ژاپنی

تصویر ۱۸
درخواست دولت ژاپن
از آمریکا برای پایان
دادن به مرگ های
در اثر تجاوز سربازان
آمریکایی به دختران و
زنان ژاپنی

Japan asks U.S. to finally stop military-related rapes, deaths

UPDATED ON: MAY 23, 2018 / 10:26 AM / CBS/AP

TOKYO - Japan's prime minister expressed his "strong indignation" Friday after an American working on a U.S. military base in **Okinawa** was arrested on suspicion of abandoning the body of a woman who disappeared last month.

"I have no words to express, considering how the family feels," Prime Minister Shinzo Abe told reporters. "We urge the U.S. side to take thorough measures to prevent the recurrence of such events."

The arrest sparked outrage on Okinawa, where **anti-U.S. military sentiment is high** because of a heavy American troop presence, and **repeated instances of violent encounters between American military personnel and locals**. It could fuel further opposition to the relocation of a U.S. Marine Corps air station on the southern Japanese island, a long-delayed project that Abe has been trying to push forward in the face of large protests.

The infamous 1995 rape of a schoolgirl by three U.S. servicemen sparked the initial outcry that led to an agreement to relocate the Marine Corps Air Station Futenma to a less crowded part of the island.

Police said **Kenjiro Shinzato, 37, was arrested Thursday** after he was questioned and investigators found the body at a location he provided, a forest in central Okinawa.

شهر کتاب (shahar.com)

فصل دوم

گسترش عدالت اجتماعی

منظور از عدالت اجتماعی، توزیع عادلانهٔ ثروت و درآمد ملی در میان افراد جامعه است. برای سنجش عدالت اجتماعی، بایستی هم‌زمان به «کاهش نابرابری» و «کاهش فقر» در میان مردم کشور توجه کرد.

درباره شاخص ضریب جینی

برای تشخیص میزان کاهش نابرابری در توزیع درآمد و توزیع مناسب ثروت در یک جامعه، از شاخص «ضریب جینی» استفاده می‌شود. این ضریب یک واحد اندازه‌گیری است که برای سنجش میزان نابرابری در توزیع درآمد یا ثروت در یک جامعه آماری استفاده می‌شود. اگر ضریب جینی بین صفر و یک و یا صفر و صد تعریف می‌شود. اگر ضریب جینی برابر صفر باشد، یعنی درآمد کشور بین همهٔ افراد جامعه به‌صورت یکسان تقسیم می‌شود. اگر ضریب جینی برابر صد باشد، یعنی درآمد کشور فقط به یک نفر رسیده و باقی افراد هیچ سهمی از آن ندارند؛ بنابراین اگر ضریب جینی کشوری در طول بازهٔ زمانی مشخصی کاهش پیدا کند، نشان‌دهندهٔ افزایش عدالت اجتماعی و کاهش فاصلهٔ طبقاتی در آن کشور خواهد بود. مقایسه و بررسی تغییرات این معیار در یک دورهٔ زمانی برای هر کشور، ملاکی مناسب برای تشخیص فاصلهٔ طبقاتی و موفقیت آن کشور در زمینهٔ عدالت اجتماعی خواهد بود.^{۱۸}

۱۸. امکان دارد دو کشور ضریب جینی یکسان داشته باشند؛ ولی یکی نسبت به دیگری ثروتمندتر باشد؛ بنابراین ضریب جینی عمومیت رفاه را در جامعه مشخص می‌کند و سطح رفاه را مشخص نمی‌کند.

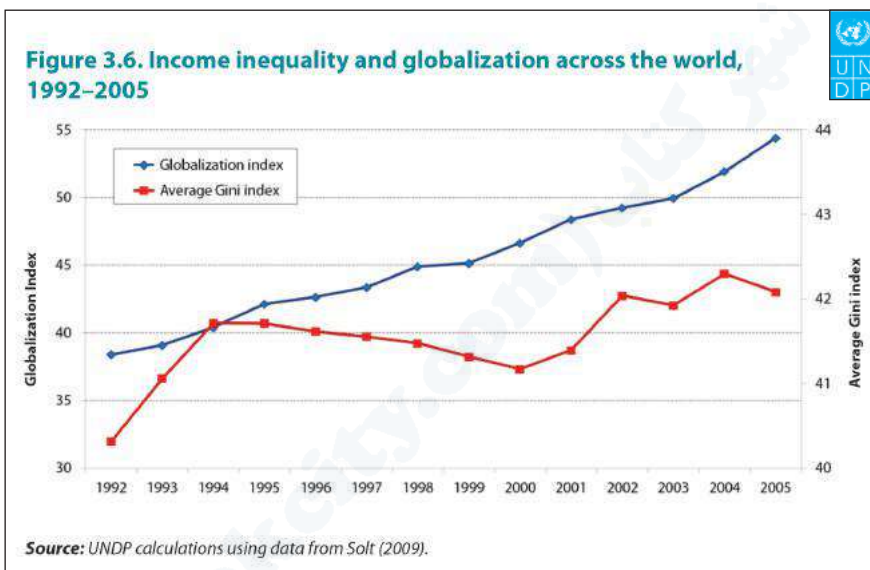
اول | روند تغییرات ضریب جینی در دنیا

دفتر برنامه توسعه [سازمان]
ملل متحد^{۱۹} (UNDP)، در سال ۲۰۱۳
گزارشی با موضوع افزایش نابرابری
در دنیا منتشر کرده است که در
ادامه، بخش‌هایی از این گزارش
آمده است.

۱۹. United Nations
Development
Programme.

۱- افزایش ضریب جینی در کل دنیا

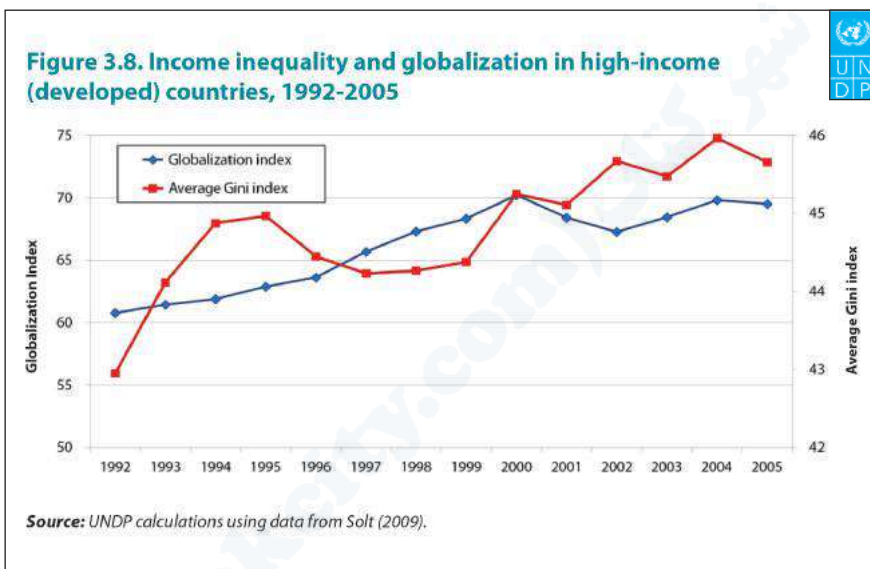

تصویر ۱۹

رشد تغییرات ضریب جینی (قرمز) و شاخص جهانی شدن (آبی) در همه کشورهای جهان، از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۵

۲- افزایش ضریب جینی در کشورهای توسعه‌یافته

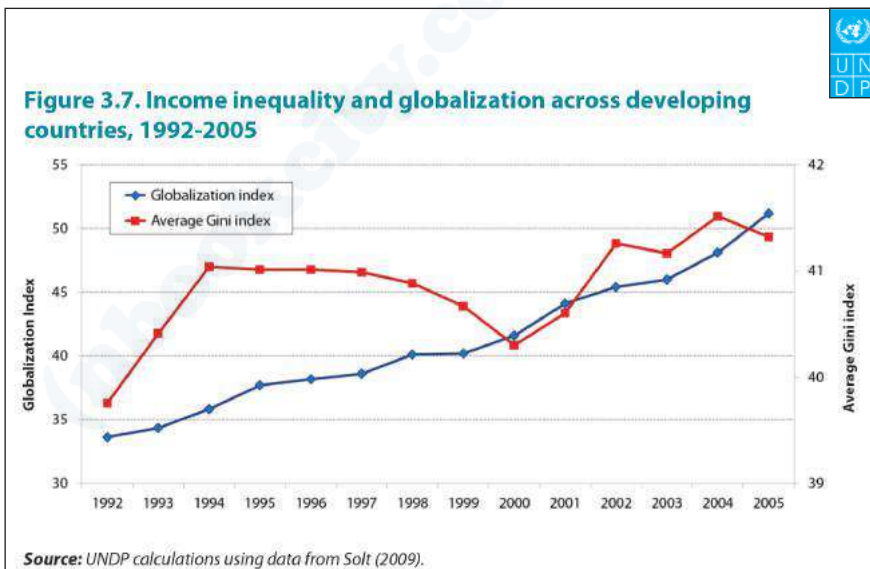
تصویر ۲۰

روند تغییرات ضریب جینی (قرمز) و شاخص جهانی شدن (آبی) در کشورهای توسعه‌یافته، از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۵

۳- افزایش ضریب جینی در کشورهای در حال توسعه

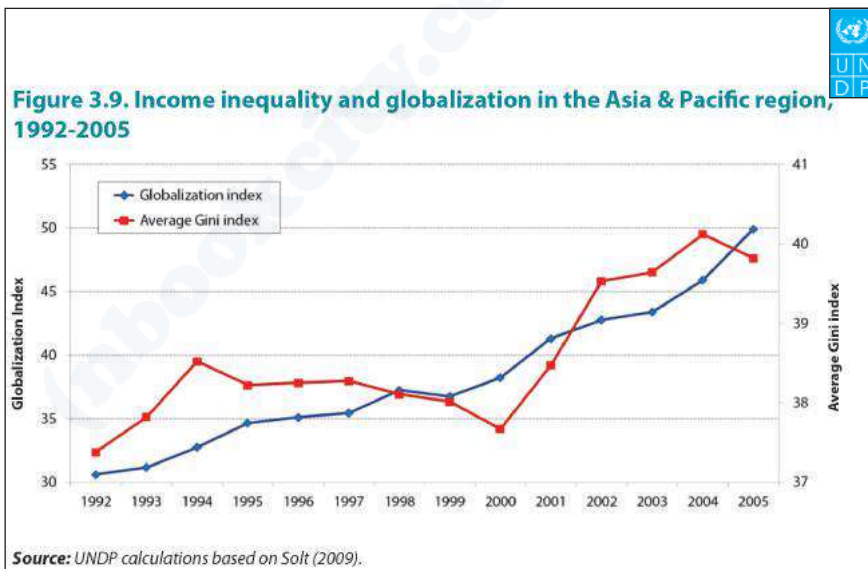
تصویر ۲۱

روند تغییرات ضریب جینی (قرمز) و شاخص جهانی‌شدن (آبی) در کشورهای در حال توسعه، از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۵

۴- افزایش ضریب جینی در آسیا و اقیانوسیه

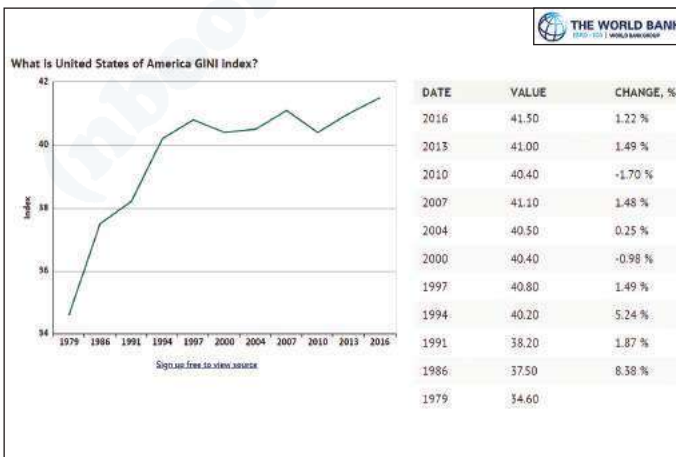
تصویر ۲۲

روند تغییرات ضریب جینی (فرمز) و شاخص جهانی شدن (آبی) در کشورهای آسیا و اقیانوسیه، از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۵

دوم | روند تغییرات ضریب جینی در برخی از کشورهای دنیا

در ادامه، نمودار تغییرات ضریب جینی در برخی از کشورهای دنیا بر اساس داده‌های بانک جهانی آمده است.

۱- افزایش ضریب جینی در آمریکا

تصویر ۲۳

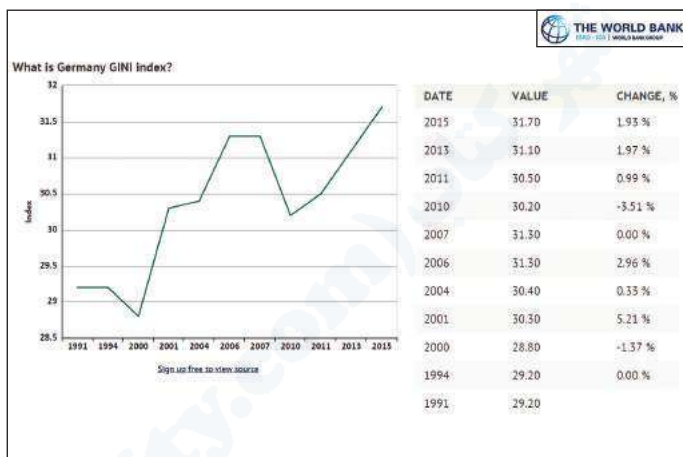
روند تغییرات ضریب جینی در آمریکا، از سال ۱۹۷۹ تا ۲۰۱۶ م

۲- افزایش ضریب جینی در آلمان

تصویر ۲۴

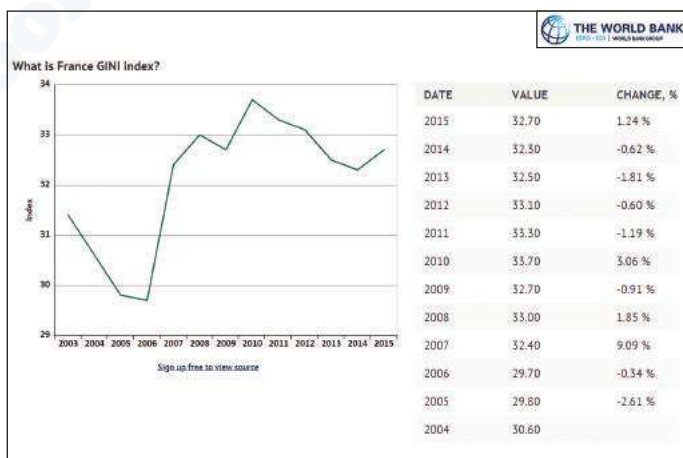
روند تغییرات ضریب
جینی در کشور آلمان، از
سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۵م

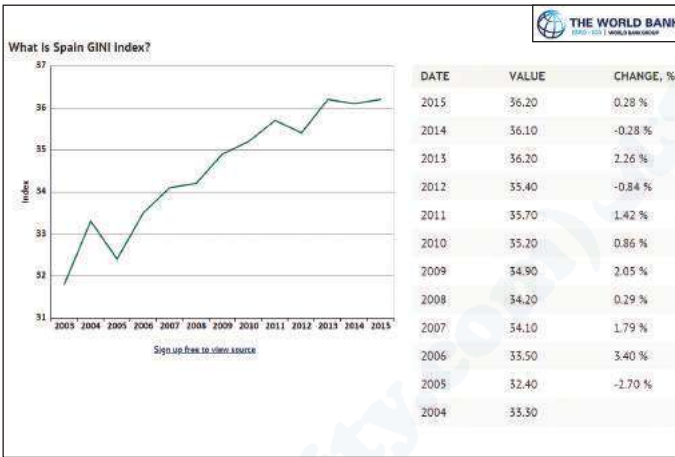
۳- افزایش ضریب جینی در فرانسه

تصویر ۲۵

روند تغییرات ضریب
جینی در کشور فرانسه،
از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۵م

۴- افزایش ضریب جینی در اسپانیا

تصویر ۲۶

روند تغییرات ضریب جینی در کشور اسپانیا، از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۵م

۵- افزایش ضریب جینی در سوئد

تصویر ۲۷

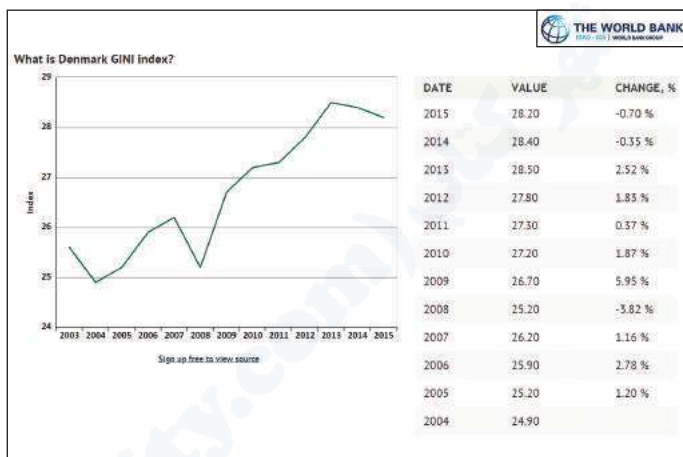
روند تغییرات ضریب جینی در کشور سوئد، از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۵م

۶- افزایش ضریب جینی در دانمارک

تصویر ۲۸

روند تغییرات ضریب
جینی در کشور دانمارک،
از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۵م

۷- افزایش ضریب جینی در کانادا

تصویر ۲۹

روند تغییرات ضریب
جینی در کشور کانادا، از
سال ۱۹۸۱ تا ۲۰۱۳م

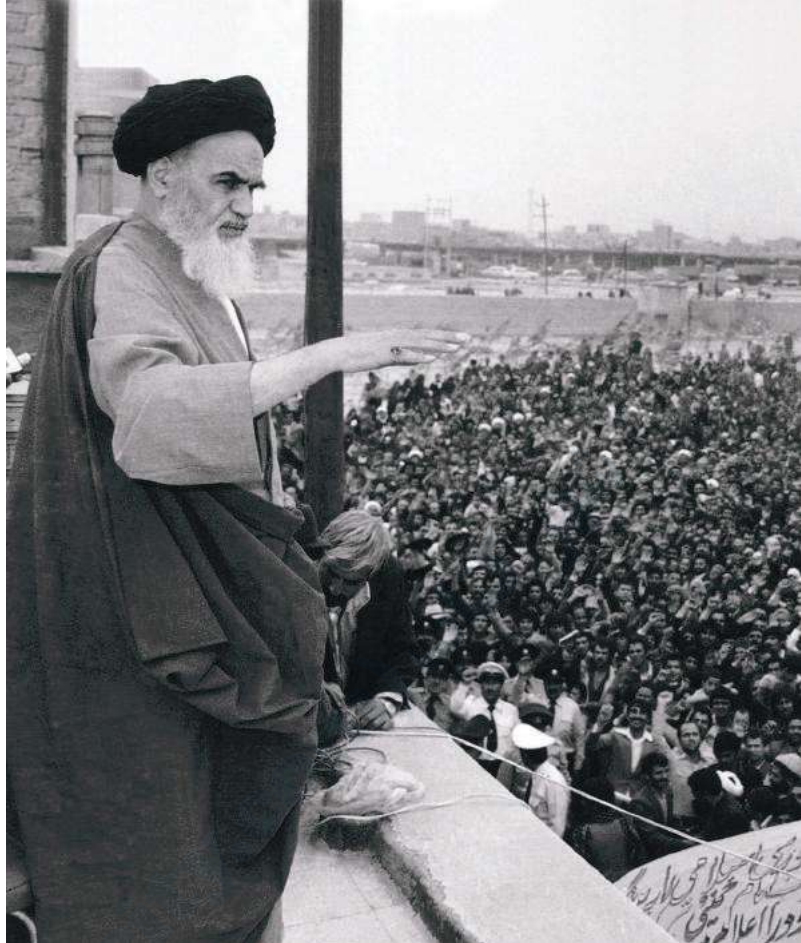

سوم | بررسی روند تغییرات ضریب جینی در کشور ایران

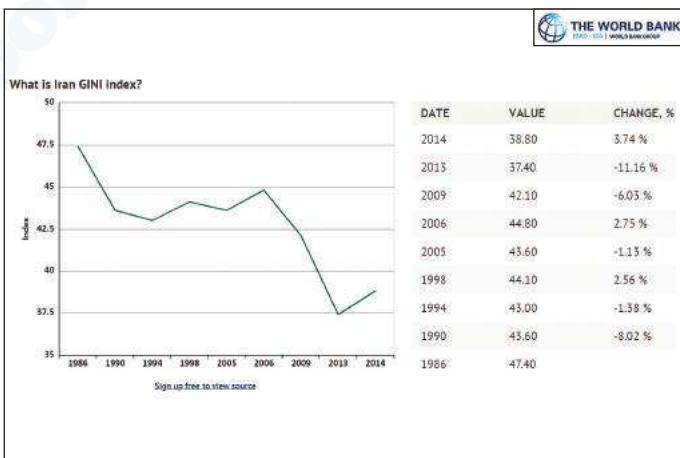
همان‌طور که مشاهده شد، ضریب جینی در اکثر کشورها سیر صعودی داشته است که نشانگر افزایش فاصله طبقاتی و دور شدن از عدالت اجتماعی است؛ اما در مقابل، جمهوری اسلامی ایران بعد از انقلاب اسلامی، توانسته است ضریب جینی را به میزان درخورتوجهی کاهش دهد.

کاهش ضریب جینی در ایران

در ایران، تغییرات نرخ ضریب جینی از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۳ش، ۸/۶ درصد کاهش داشته است. این در حالی است که بنا بر مقاله‌ای از بانک جهانی، در سال‌های آخر رژیم پهلوی، تغییرات ضریب جینی روندی افزایشی داشته است. (این مقاله در منبع تصویر ۳۱ قابل دسترسی است.)

تصویر ۳۰
روند تغییرات جینی
در کشور ایران، از سال
۱۳۶۵ تا ۱۳۹۳ش

خط فقر عبارت است از مقدار درآمدی که برای تأمین حداقل نیازهای فردی در یک جامعه لازم است و تأمین نشدن آن توسط افراد موجب می‌شود چنین افرادی فقیر در نظر گرفته شوند.

بانک جهانی (World Bank) برای سنجش میزان فقر در کشورهای دنیا، آن‌ها را به چهار گروه تقسیم کرده؛ سپس برای هرکدام از گروه‌ها باتوجه به میزان درآمد و نیز هزینه‌های زندگی در کشورها، درآمد روزانه لازم برای بهره‌مندی از حداقل نیازهای فردی را در نظر گرفته و بر اساس آن، درصد فقرای کشورها را مشخص می‌کند. تقسیم‌بندی گفته‌شده به این صورت است:

۱. کشورهای با درآمد بالا (high income ۲۱/۷ دلار)؛

۲. کشورهای با درآمد بیشتر از متوسط (upper middle income ۵.۵ دلار)؛

۳. کشورهای با درآمد کمتر از متوسط (lower middle income ۳/۲ دلار)؛

۴. کشورهای با درآمد پایین (low income ۱/۹ دلار).

در این تقسیم‌بندی، ایران جزو گروه دوم یعنی کشورهای با درآمد بیشتر از متوسط قرار دارد.

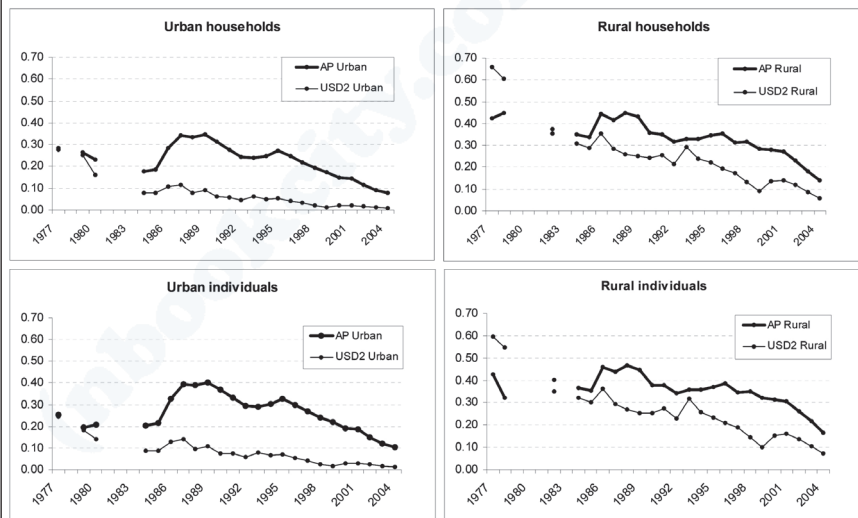
اول | فقر ایران در زمان پهلوی

فقری بودن ۴۶ درصدی مردم ایران

بر اساس مستندات بانک جهانی، حدود ۶۰ درصد روستاییان و ۳۰ درصد شهرنشینان ایران و با توجه به نسبت بالای جمعیت روستائین، تقریباً ۴۶ درصد از کل جمعیت ایران در سال ۱۹۷۷م زیر خط فقر قرار داشته‌اند.

Figure 4: Proportion of individuals below poverty, 1977-2004

Notes: The USD2.00 per day poverty rate is converted to rials using the purchasing power parity exchange rates), and the AP line is based on Assadzadeh and Paul (2004). Source: and Statistical Center of Iran, Household Expenditure and Income Surveys, for 1977-83 based on SCI publications, and 1984-2004, author's calculations.

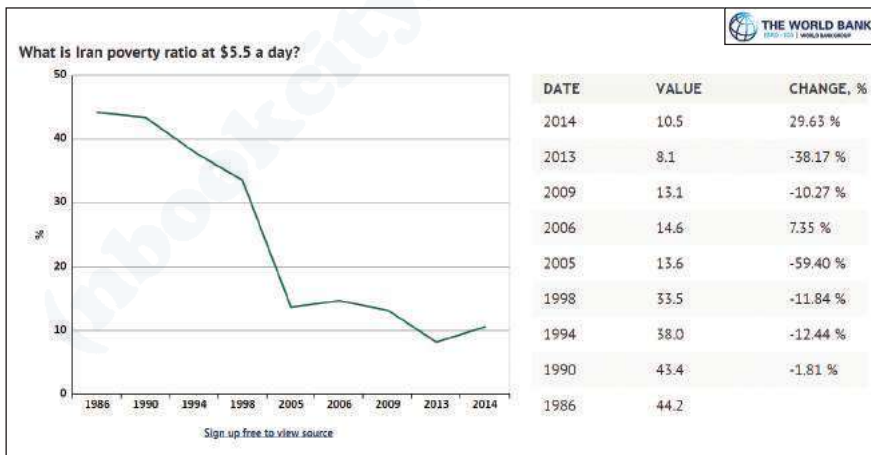
تصویر ۳۱

گزارش بانک جهانی از وضعیت فقر روستایی و شهری در میان افراد و خانوارها در زمان پهلوی و بعد از انقلاب اسلامی
منبع: بانک جهانی

دوم | فقر در بعد از انقلاب

کاهش چشمگیر جمعیت فقیر در ایران

تصویر ۳۲

روند تغییر درصد افراد زیر خط فقر در ایران، در سال ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۴م

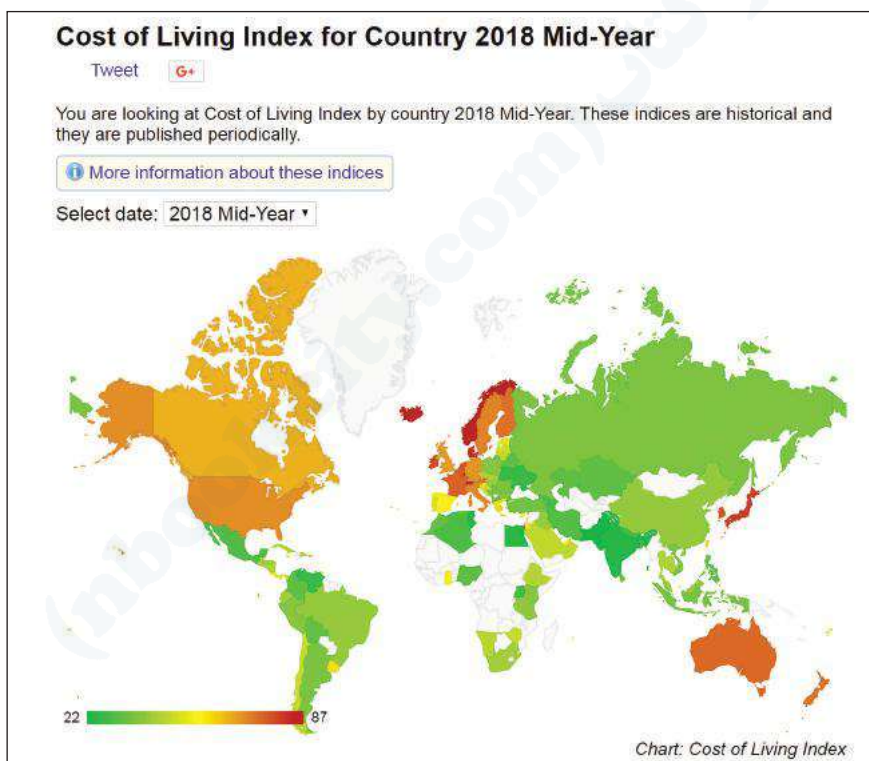
منبع: بانک جهانی

سوم | فقر در دیگر کشورهای جهان

۱- بالابودن هزینه‌های زندگی در کشورهای توسعه‌یافته

نکته: هرچه رنگ کشوری به قرمز نزدیک باشد، هزینه‌های زندگی در آن کشور بیشتر است.

تصویر ۳۳

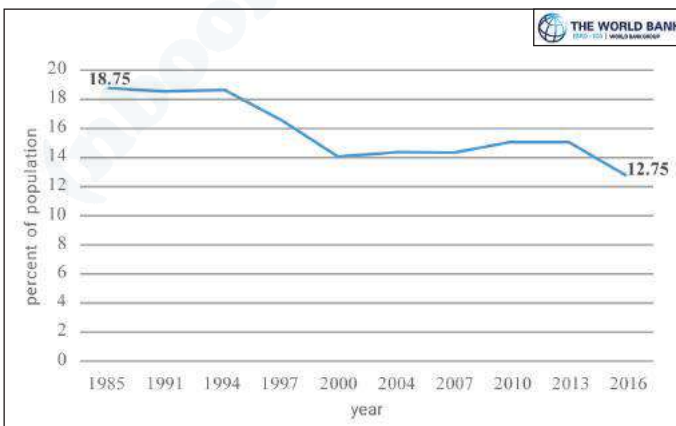
اطلس هزینه زندگی در کشورهای جهان

در سال ۲۰۱۸م

در ادامه، درصد جمعیت فقیر
برخی کشورهای دنیا بر اساس
«شبکه محاسبه فقر
بانک جهانی»^{۲۰} بررسی می‌شود.

۲- فقر بیش از ۱۲ درصدی مردم آمریکا

تصویر ۳۴

روند تغییر درصد افراد
زیر خط فقر در آمریکا،
با خط فقر ۲٫۱۷ دلار،
در سال ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

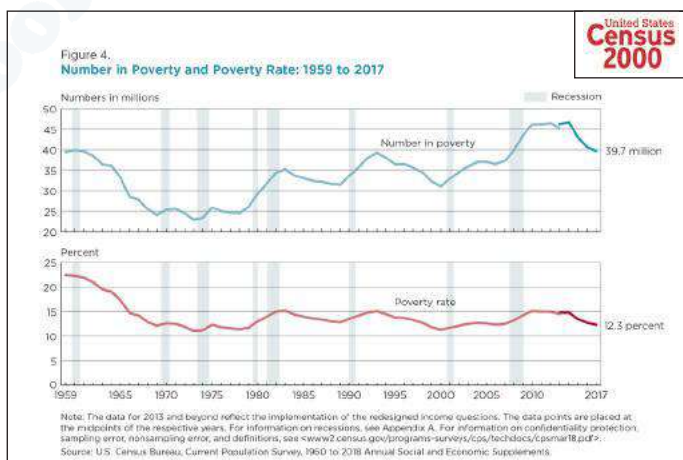

^{۲۰}. لینک سایت شبکه محاسبه فقر بانک جهانی: <http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet/povOnDemand.aspx>

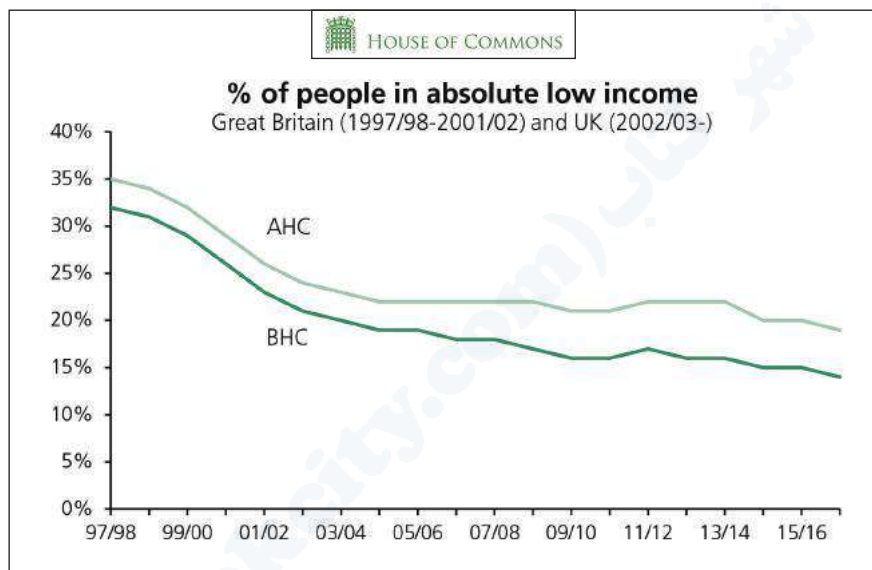

تصویر ۳۵

فقر ۴۰ میلیونی، یعنی
بیش از ۱۲ درصد مردم
آمریکا، براساس اطلاعات
مرکز آمار ایالات متحده

۳- فقر ۱۹ درصدی مردم بریتانیا (انگلیس، ایرلند و ...)

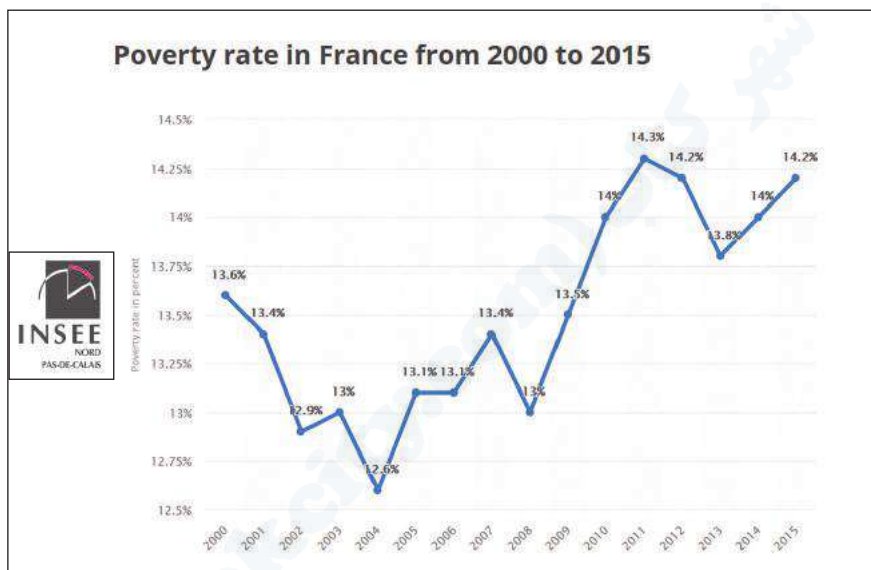
تصویر ۳۶

فقر ۱۹ درصدی مردم بریتانیا تا سال ۲۰۱۶م

منبع : پارلمان انگلیس

۴- روند افزایشی نرخ فقر در فرانسه: ۱۴.۲ درصد در سال ۲۰۱۵

تصویر ۳۷

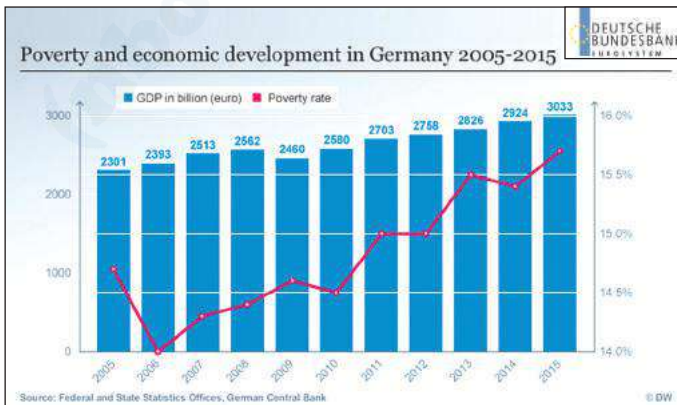
روند تغییر درصد افراد زیر خط فقر در فرانسه، بر اساس اطلاعات مرکز آمار

فرانسه با خط فقر ملی، در سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

۵- فقر ۱۵/۷ درصدی مردم آلمان

تصویر ۳۸

روند تغییر درصد افراد زیر خط فقر و تغییرات توسعه اقتصادی آلمان، بر اساس اعلام بانک مرکزی آلمان با خط فقر ملی، در سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵م

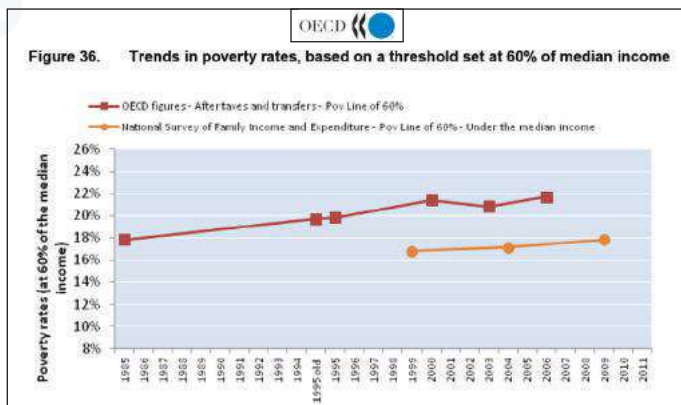

۶- فقر ۱۸ درصدی مردم ژاپن

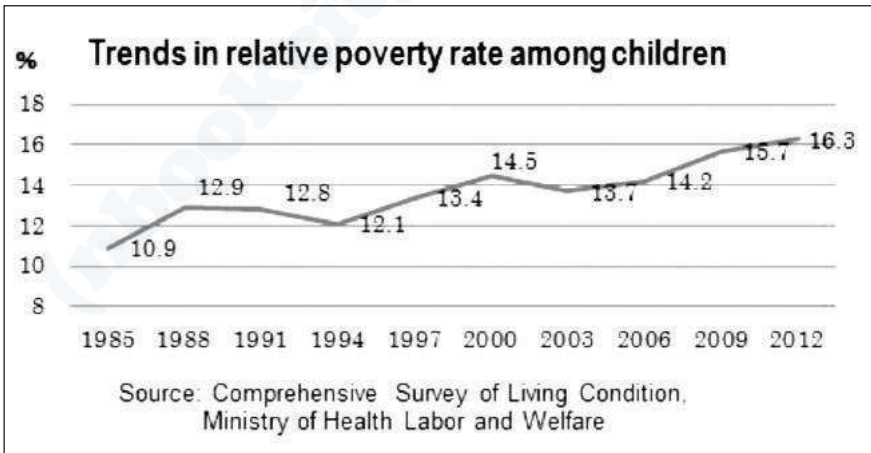
تصویر ۳۹

روند تغییر درصد افراد زیر خط فقر ژاپن، بر اساس خط فقر ملی، در سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۰۷م

۷- فقر ۱۶.۳ درصدی کودکان ژاپن

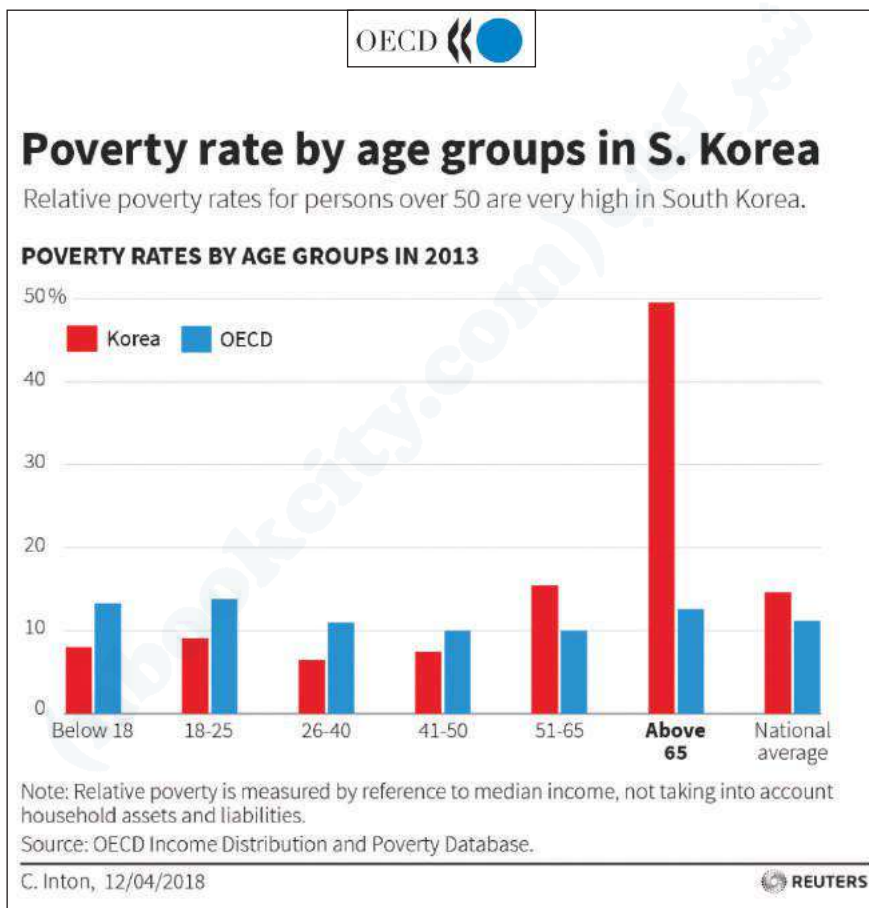

تصویر ۴۰

روند تغییر درصد افراد زیر خط فقر در کودکان ژاپن، بر اساس خط فقر ملی و اطلاعات وزارت کار، بهداشت و خدمات اجتماعی کشور ژاپن، در سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۱۲م

۸- فقر ۵۰ درصدی افراد بالای ۶۵ سال در کره جنوبی، براساس خط فقر ملی این کشور

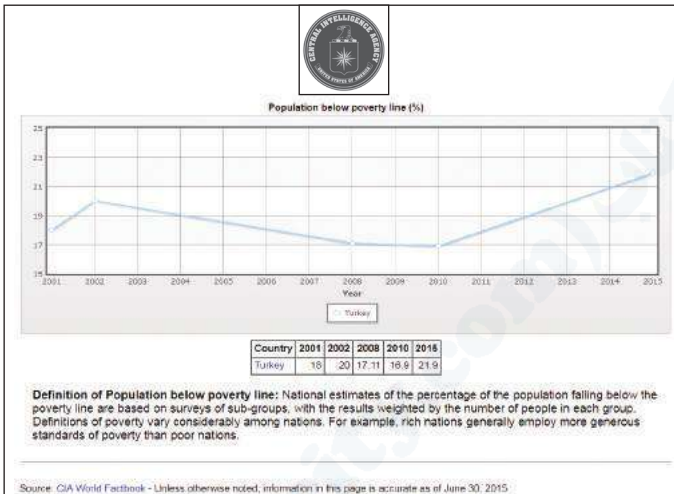

تصویر ۴۱

نمودار درصد افراد زیر خط فقر در کره جنوبی، براساس

گروه‌های سنی، در سال ۲۰۱۳م

۹- فقر ۲۱/۹ درصدی مردم ترکیه، در سال ۲۰۱۵

تصویر ۴۲

روند تغییر درصد

افراد زیر خط فقر در

ترکیه، بر اساس خط

فقر ملی ترکیه، در

سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۰۱ م

منبع: فکت بوک CIA

۱۰- فقر ۲۵ درصدی مردم عربستان

تصویر ۴۳
گزارش روزنامه گاردین
مبنی بر فقر ۲۵ درصدی
مردم عربستان بر اساس
خط فقر ملی

Support The Guardian Search jobs Sign in Search International edition

Contribute → Subscribe →

News Opinion Sport Culture Lifestyle More

World Europe US Americas Asia Australia Middle East Africa Inequality Cities Global development

Saudi Arabia

Saudi Arabia's riches conceal a growing problem of poverty

In a country with vast oil wealth and lavish royalty, an estimated quarter of Saudis live below the poverty line

Kevin Sullivan for the Washington Post
Tue 1 Jun 2013 06:09 EST

f 745 149
This article is over 6 years old

▲ The children of Souad Al-Shamir watch television in their living room in Riyadh, Saudi Arabia. Photograph: Linda Davidson/Washington Post.

A few kilometres from the blinged-out shopping malls of Saudi Arabia's capital, Souad al-Shamir lives in a concrete house on a trash-strewn alley. She has no job, no money, five children under 14 and an unemployed husband who is laid up with chronic heart problems.

"We are at the bottom," she said, sobbing hard behind a black veil that left only her eyes visible. "My kids are crying and I can't provide for them."

Millions of Saudis struggle on the fringes of one of the world's most powerful economies, where jobs and welfare programmes have failed to keep pace with a population that has soared from 6 million in 1970 to 28 million today.

Under King Abdullah, the Saudi government has spent billions to help the growing numbers of poor, estimated to be as much as a quarter of the native Saudi population. But critics complain that those programmes are inadequate, and that some royals seem more concerned with the country's image than with helping the needy. In 2011, for example, three Saudi video bloggers were jailed for two weeks after they made an online film about poverty in Saudi Arabia.

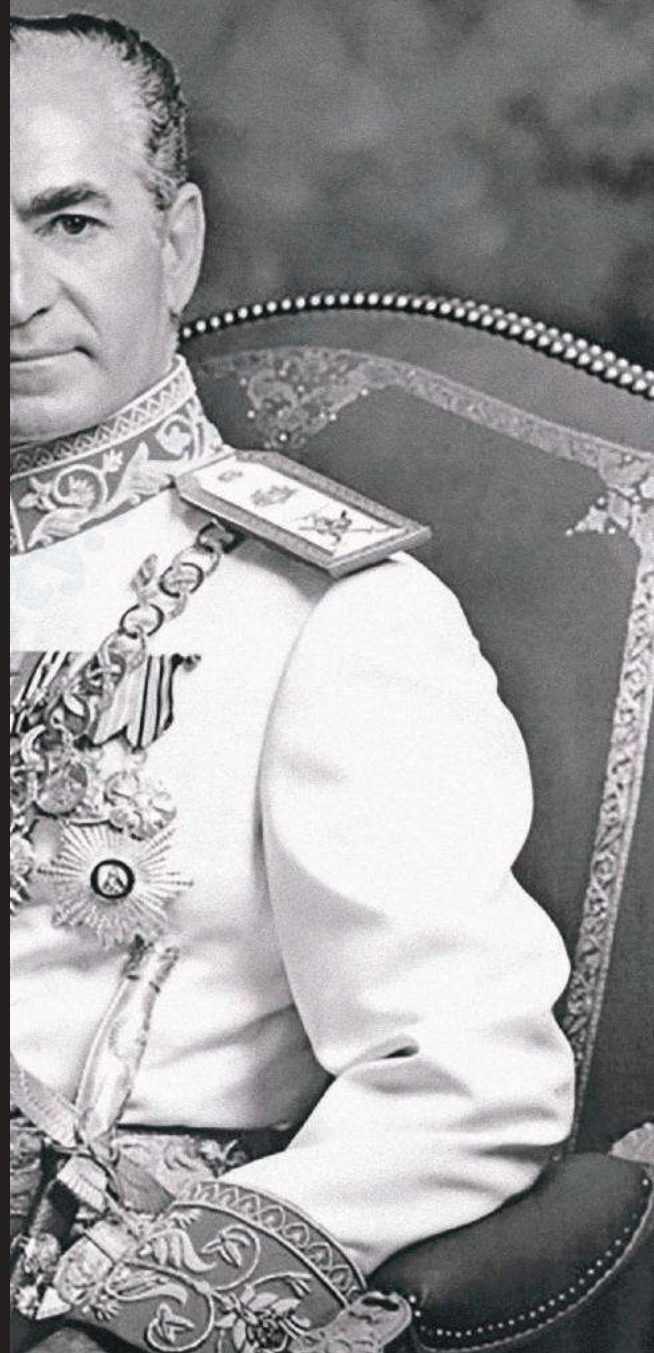

فصل سوم

گسترش برخورداری‌های عمومی

در این فصل، به اختصار نیازهای عمومی مردم در دوران انقلاب بررسی می‌شود.

بانگاهی گذرا به وقایع موجود در ایران در دی ۱۳۴۸ می‌توان به خوبی معیشت و سطح برخورداری مردم را درک کرد؛ برای مثال، اسدالله علم این‌طور تعریف کرده است:

سواری زیبایی بود. آرزو کردم ای کاش تنها نبودم! دو کامیون در جاده فرح‌آباد تصادف کرده بودند و ترافیک [شده بود و راه] را حسابی بند آورده بودند. صبر کردم و در این فاصله، نگاهی به زندگانی مردم این بخش تهران انداختم. تمام خیابان‌هایی که به بزرگراه می‌خورند، کثیف و خاکی هستند... صبح زود بود و پلیس راهنمایی هنوز سر کار نیامده بود؛ ولی یک پلیس تنها که پی‌درپی سیگار می‌کشید، باد در غبغب انداخته بود و چنان با مردم رفتار می‌کرد که گویی پادشاهی است در حضور رعایایش! چند مرد و [چند] زن چادری با بغچه‌های زیربغل از حمام عازم خانه بودند. ... گروهی بچه دور هم جمع بودند. دخترها همگی چادر بر سر داشتند. طبقات بالای جامعه ما هرگز چنین ساعتی از خواب بیدار نمی‌شوند، دخترهایشان هم چادر سرشان نمی‌کنند. مردم دور چرخ لبوفروشی ازدحام کرده بودند. در گوشه خیابان، چند سگ ولگرد و چند بچه لخت و عور لابه‌لای زباله‌ها می‌لولیدند. ... سربازان وظیفه با سرهای تراشیده، شلوارهای بدقواره و بوتین‌های بی‌ریخت، در کنار خیابان قدم می‌زدند و ظاهراً از تعطیل [تعطیلی] صبح جمعه‌شان لذت می‌بردند... هم کسالت‌آور بود و هم غم‌انگیز؛ صحنه‌ای از جامعه روبرو توسعه ... هیچ مقدار خوش‌بینی، زندگی را در این خیابان‌ها تغییر نمی‌دهد.^۱

حال سؤال اینجاست که وقتی وضعیت پایتخت و خیابان‌های آن در دورهٔ پهلوی این‌گونه باشد، وضعیت روستاها و شهرهای دیگر چگونه خواهد بود؟!

با وجود فقر و عقب‌ماندگی مفرط مردم و کشور در دوره شاه، پهلوی بی هیچ نگرانی به سفرهای تفریحی خارج از کشور می‌رود. اسدالله غلم در خاطرات ۳۰ بهمن ۱۳۴۸ نوشته است:

امروز بعدازظهر که به حضور شاه رفتم، وسط کار ماساژ و حمام بودند. دوساعتی باهم صحبت کردیم. عرض کردم به نظر من ایشان هم در ورزش و هم در فعالیت‌های شبانه‌[!] افراط می‌کنند...! به تذکره خندید... . بار دیگر پیشنهاد کردم به حد کافی خارج از مملکت بوده‌ایم و اکنون بهتر است برگردیم. مثل این [بود] که دنیا را بر سرش خراب کرده

باشم! اما وظیفه من ایجاب می‌کند که به اطلاع برسانم که پادشاه ایران نمی‌تواند ۴۵ روز را خارج از وطنش و صرفاً بابت استراحت و سرگرمی بگذراند. مردم این چیزها را تحمل نمی‌کنند.^{۲۲}

این‌ها مربوط به دورانی است که قیمت برخی اقلام سه‌برابر شده بوده است. غلم در خاطرات روزهای بعد خود، ضمن تشریح سفر به ژنو که صرفاً به منظور معاینه چشم‌هایش صورت گرفته بود، نوشته است: از تهران خبرهای بد می‌رسد. بلیط اتوبوس‌ها ناگهان سه‌برابر شده است که باعث اعتراض شدید مردم شده؛ دانشجویان از حاضر شدن سر کلاس‌ها خودداری کرده‌اند و چند اتوبوس را آتش زده‌اند. آن‌ها از حمایت مردم برخوردارند و تظاهراتشان رو به تشدید...^{۲۳}

۲۱. اسدالله غلم،

گفت‌وگوهای من و شاه،

ج ۱، ص ۱۷۸ و ۱۷۹.

۲۲. همان، ج ۱، ص ۲۰۴.

۲۳. همان، ج ۱، ص ۲۰۷.

اول رشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی

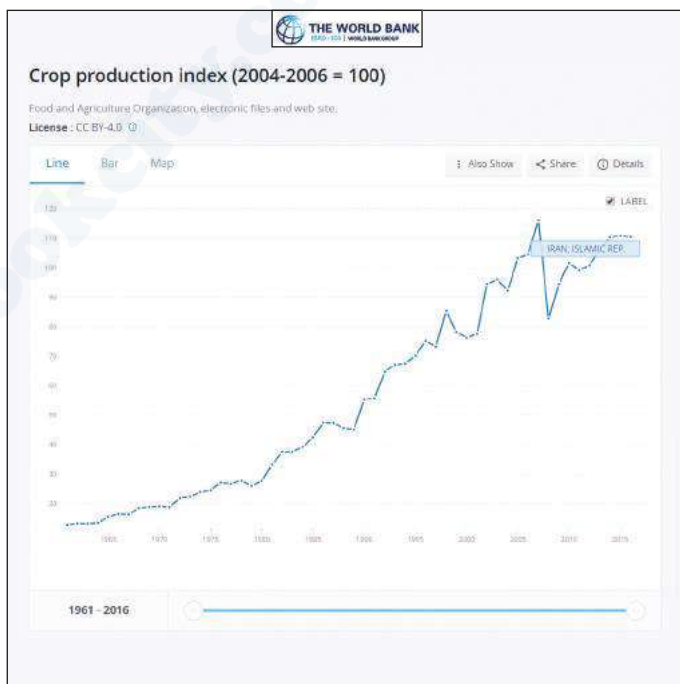
تصویر ۴۴
شاخص تولید مواد
غذایی در ایران، از سال
۱۹۶۰ تا ۲۰۱۶ م
منبع: بانک جهانی

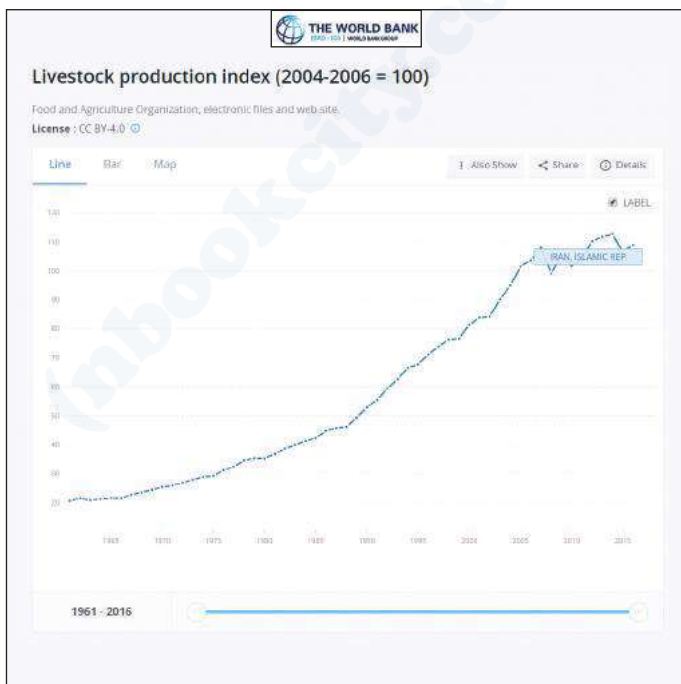
دوم رشد بیش از ۴ برابری شاخص تولید محصولات زراعی

تصویر ۴۵
کشاورزی و توسعه
روستایی، شاخص تولید
محصول ایران از سال
۱۹۶۱ تا ۲۰۱۶ م
منبع: بانک جهانی

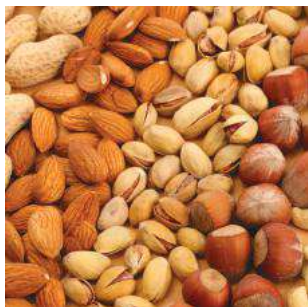
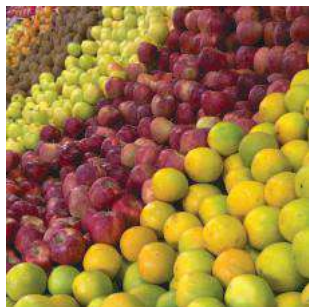

سوم | رشد بیش از ۳ برابری شاخص تولید دام

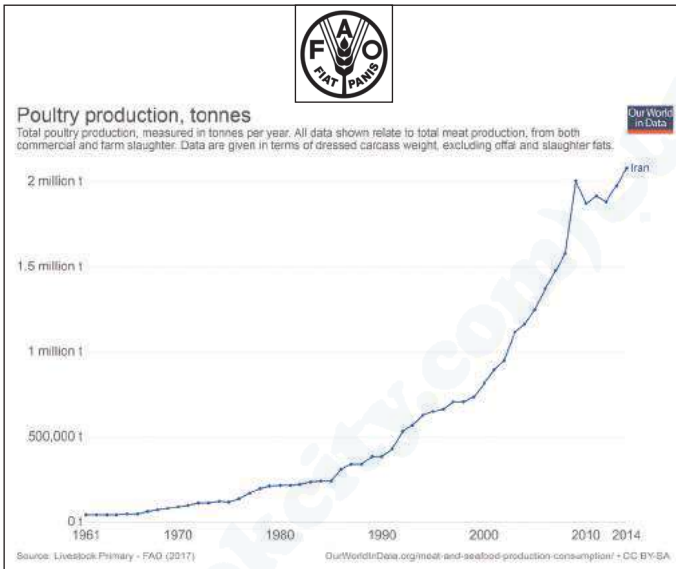

تصویر ۴۴
کشاورزی و توسعه
روستایی و تولید دام
در ایران از سال ۱۹۶۱
تا ۲۰۱۶ م
منبع: بانک جهانی

چهارم ارشد ۱۰برابری تولید گوشت مرغ

تصویر ۴۷

تولید مرغ در ایران،

برحسب تن، از سال ۱۹۶۱

تا ۲۰۱۴م

منبع: سازمان جهانی غذا

و کشاورزی

پنجم | افزایش سرانه عرضه پروتئین روزانه

تصویر ۴۸

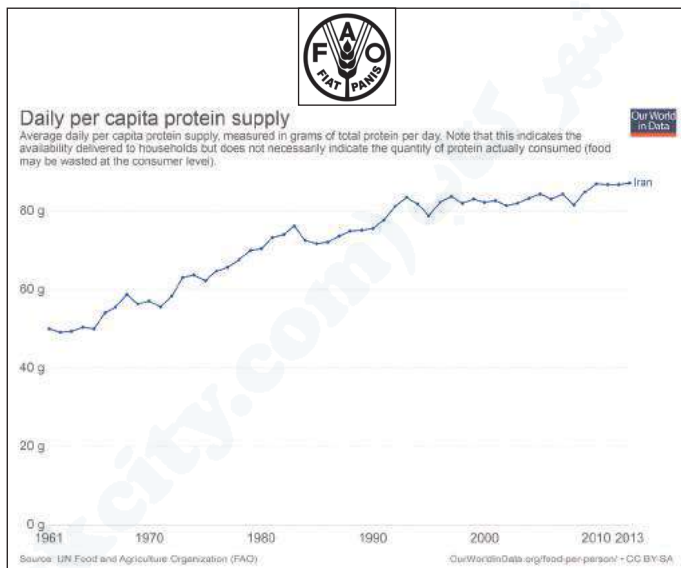
سرانه عرضه روزانه

پروتئین در ایران، از سال

۱۹۶۱ تا ۲۰۱۳ م

منبع: سازمان جهانی غذا

و کشاورزی

ششم | افزایش سرانه کالری روزانه عرضه شده در ایران در قیاس با متوسط جهانی

تصویر ۴۹

سرانه عرضه روزانه

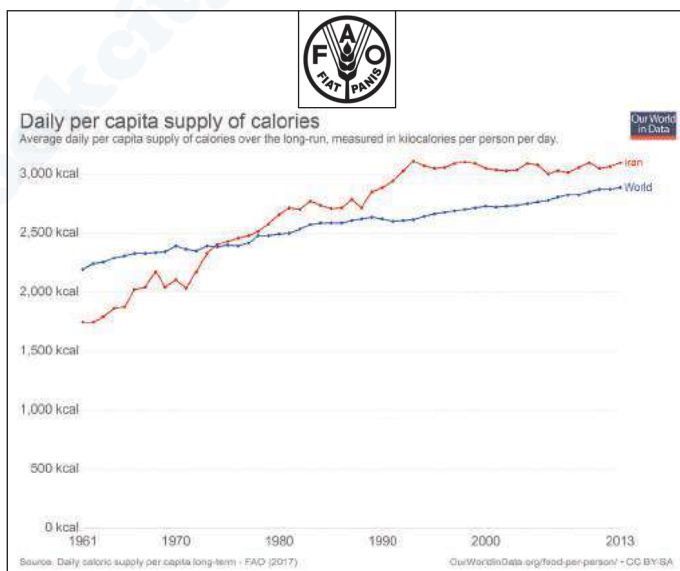
کالری ایران در مقایسه

با جهان، از سال ۱۹۶۱

تا ۲۰۱۳ م

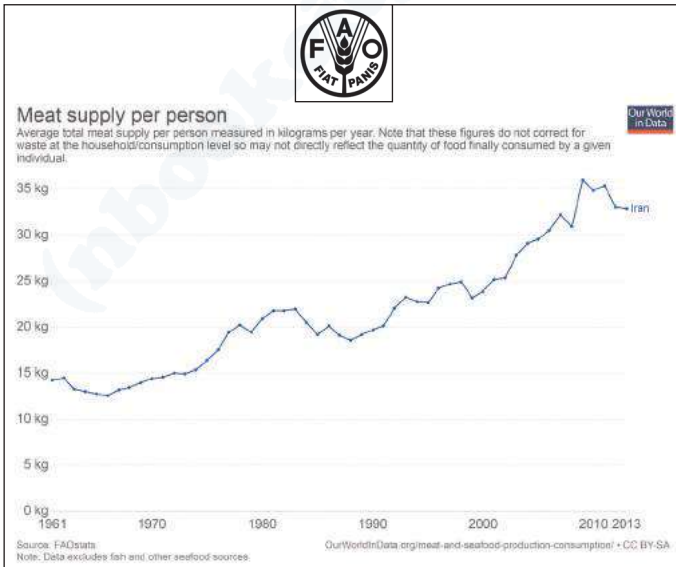
منبع: سازمان جهانی غذا

و کشاورزی

هفتم | رشد بیش از ۵/۱ برابری سرانه تأمین گوشت به ازای هر شخص

تصویر ۵۰

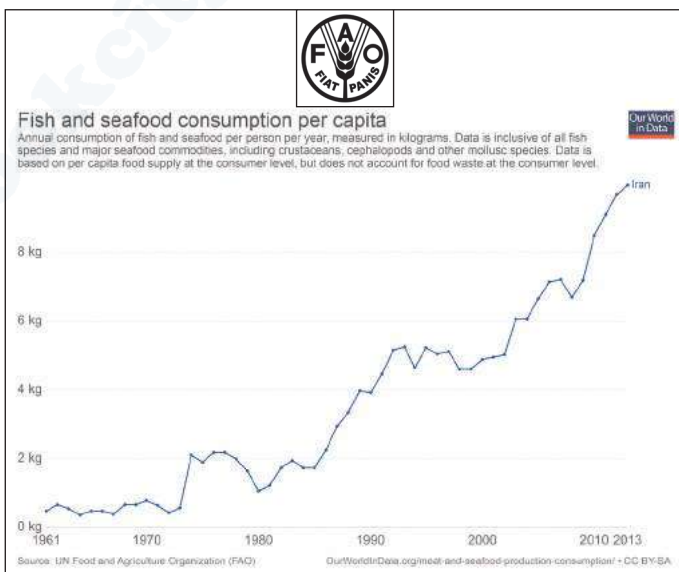
تأمین گوشت برای هر فرد در ایران، از سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۳ م
منبع: سازمان جهانی غذا و کشاورزی

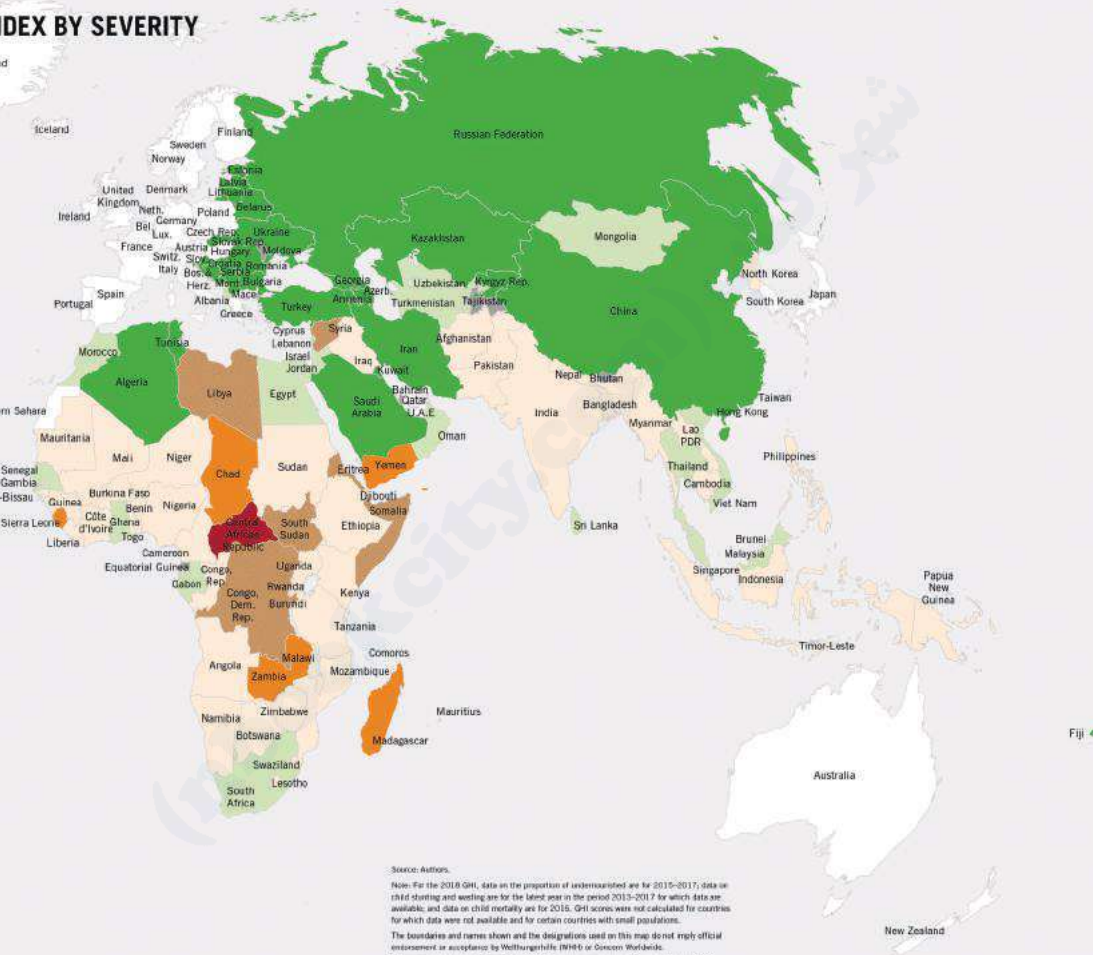

هشتم | رشد ۵ برابری سرانه مصرف ماهی و غذاهای دریایی

تصویر ۵۱
 سرانه مصرف ماهی و
 غذاهای دریایی در ایران،
 از سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۳ م
 منبع: سازمان جهانی غذا
 و کشاورزی

INDEX BY SEVERITY

Source: Authors.

Note: For the 2018 GHI, data on the proportion of undernourished are for 2015-2017; data on child stunting and wasting are for the latest year in the period 2013-2017 for which data are available; and data on child mortality are for 2015. GHI scores were not calculated for countries for which data were not available and for certain countries with small populations.

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by Welt Hungerhilfe (WHH) or Concern Worldwide.

Recommended citation: "Figure 3.4. 2018 Global Hunger Index by Severity." Map in 2019 Global Hunger Index: Food Insecurity and Hunger by K. van Duijn, J. Barnikau, L. Hammerl, F. Pattison, A. Sonntag, L. Klaus, J. Falckheusch, O. Tewel, C. Foley, S. Siller, K. Eksson, and H. Probstel. 2019. Bonn and Dublin: Welt Hungerhilfe and Concern Worldwide.

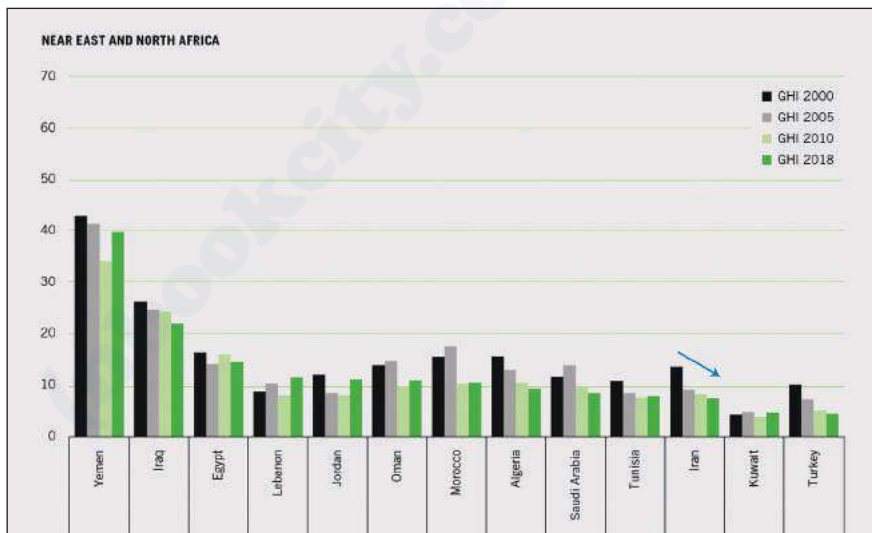
نهم | روند کاهش‌ی شاخص جهانی گرسنگی در ایران و مقدار پایین آن نسبت به کشورهای منطقه و جهان

نکته: هرچه کشورها به رنگ سبز نزدیک‌تر باشند، شاخص گرسنگی در آن‌ها پایین‌تر است.

تصویر ۵۲

ایران در زمره کشورهای پایین شاخص جهانی گرسنگی
منبع: گزارش شاخص جهانی گرسنگی در سال ۲۰۱۸م

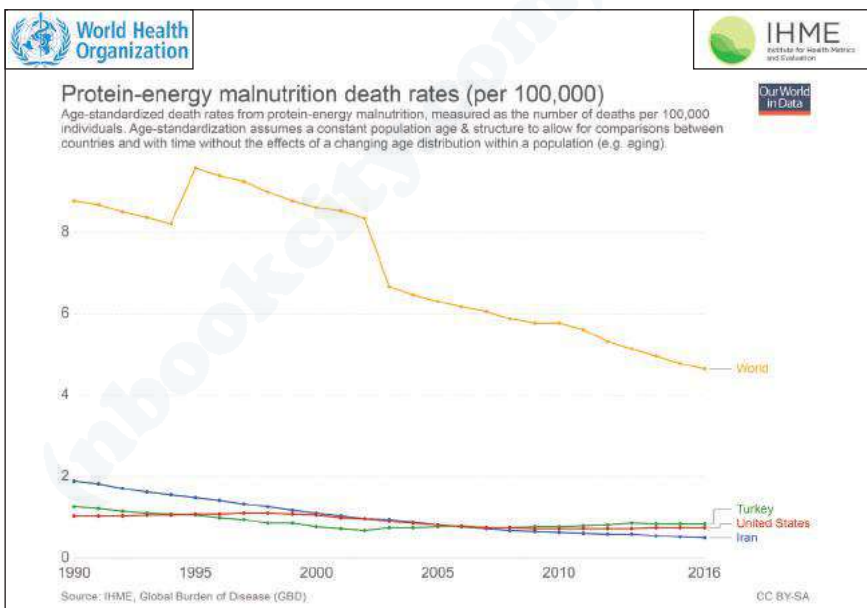
تصویر ۵۳

روند کاهشی شاخص جهانی گرسنگی در ایران، از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸م

منبع: گزارش شاخص جهانی گرسنگی در سال ۲۰۱۸م

دهم | کاهش مرگ‌ومیر
بر اثر سوءتغذیه در ایران
و مقدار پایین‌تر آن نسبت
به کل دنیا، آمریکا و ترکیه

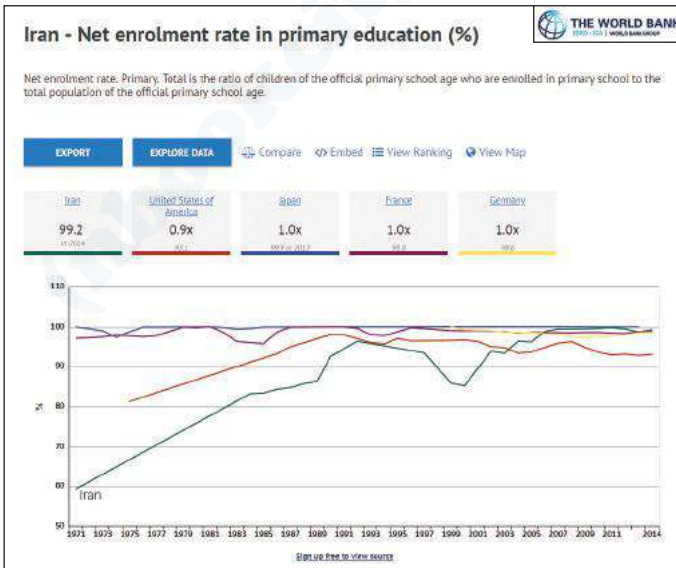

تصویر ۵۴

نرخ مرگ‌ومیر بر اثر سوءتغذیه ناشی از فقر پروتئین، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: موسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت

اول | رشد ۵/۱ برابری نرخ تحصیلات ابتدایی در ایران

تصویر ۵۵

نرخ ۹۹٫۲ درصدی

تحصیلات ابتدایی در

ایران، از سال ۱۹۷۱ تا

۲۰۱۴م

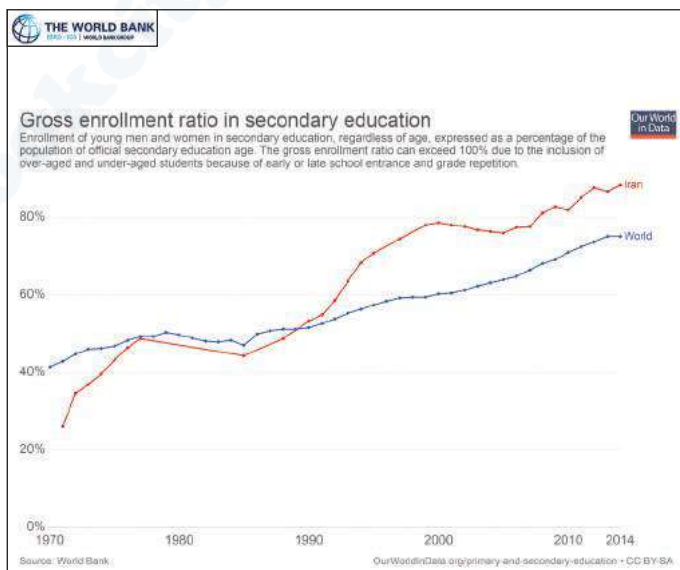
منبع: بانک جهانی

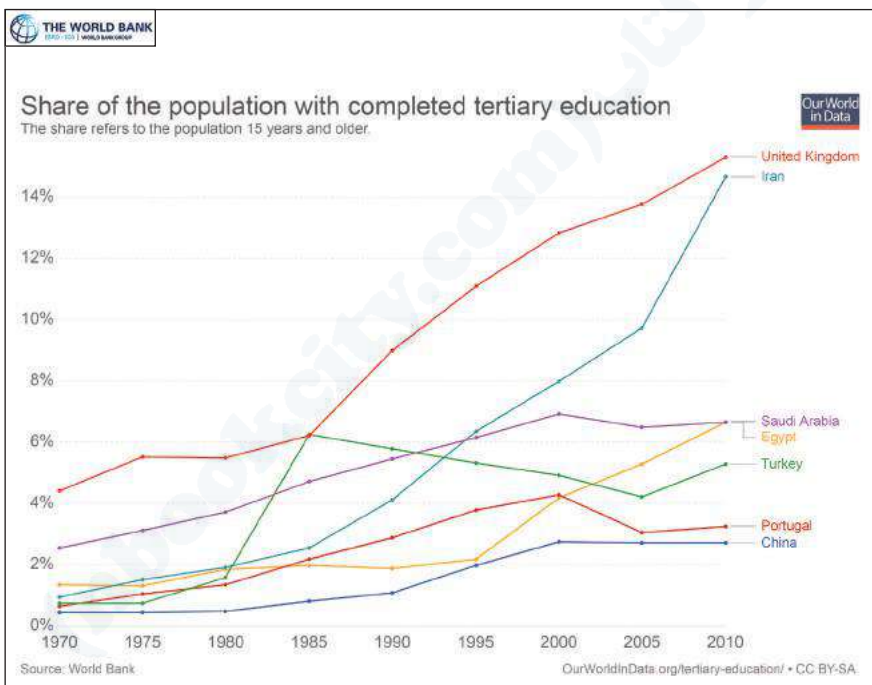

دوم | رشد ۲ برابری آموزش متوسطه در ایران

تصویر ۵۶
 نرخ ۸۸٫۴ درصدی
 تحصیلات متوسطه در
 ایران، از سال ۱۹۷۰ تا
 ۲۰۱۴ م
 منبع: بانک جهانی

سوم | رشد ۱۰ برابری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ایران و مقایسه آن با دیگر کشورهای دنیا

تصویر ۵۷

نرخ فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ایران در مقایسه با تعدادی از کشورهای دنیا، از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۰م

منبع: بانک جهانی

اول | افزایش شاخص امید به زندگی از ۵۰ سال به ۷۵ سال

امید به زندگی یک شاخص آماری است که پیش‌بینی می‌کند متوسط طول عمر در یک جامعه چه خواهد بود یا به عبارت دیگر هر عضوی از آن جامعه چند سال می‌تواند توقع حیات داشته باشد. هرچه شاخص‌های بهداشتی و نیز درمانی بهبود یابد، امید به زندگی افزایش خواهد یافت.

تصویر ۵۸

نمودار تغییرات نرخ امید

به زندگی در ایران، از

سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م

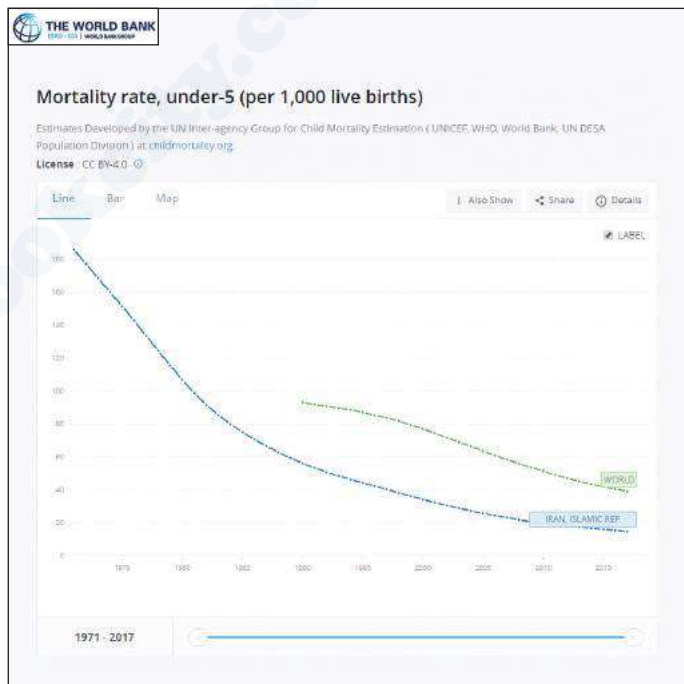
منبع: بانک جهانی

دوم | کاهش مرگ‌ومیر کودکان از ۱۲۰ فوت به ۱۵ فوت در هر ۱۰۰۰ نفر

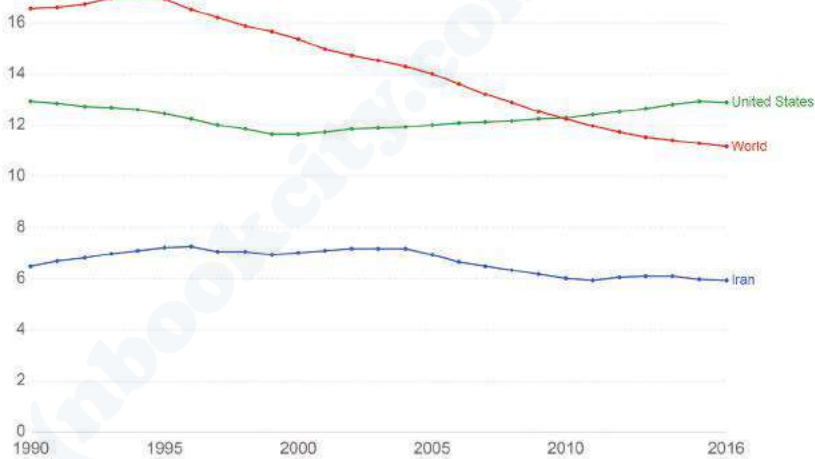
تصویر ۵۹
میزان مرگ‌ومیر کودکان
زیر ۵ سال در ایران در
جامعه آماری ۱۰۰ نفری
منبع: بانک جهانی

Suicide death rates (per 100,000)

Age-standardized death rates from suicide, measured as the number of deaths per 100,000 individuals. Age-standardization assumes a constant population age & structure to allow for comparisons between countries and with time without the effects of a changing age distribution within a population (e.g. aging).

Source: IHME, Global Burden of Disease (GBD)

OurWorldInData.org/suicide/ • CC BY-SA

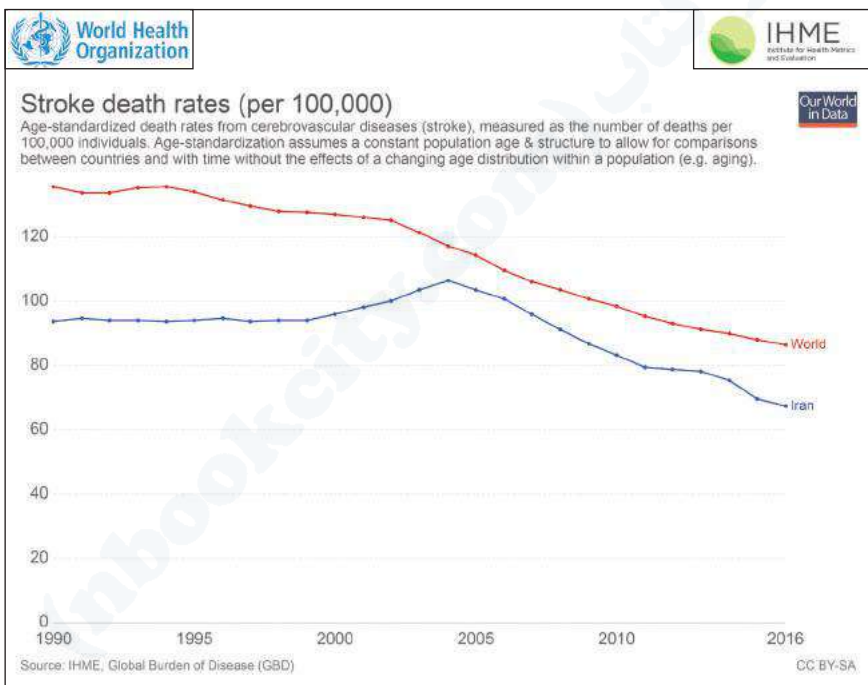
تصویر ۶۰

نمودار آمار خودکشی در ایران و آمریکا و متوسط جهانی، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: مؤسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت

چهارم | کاهش سکتة مغزی

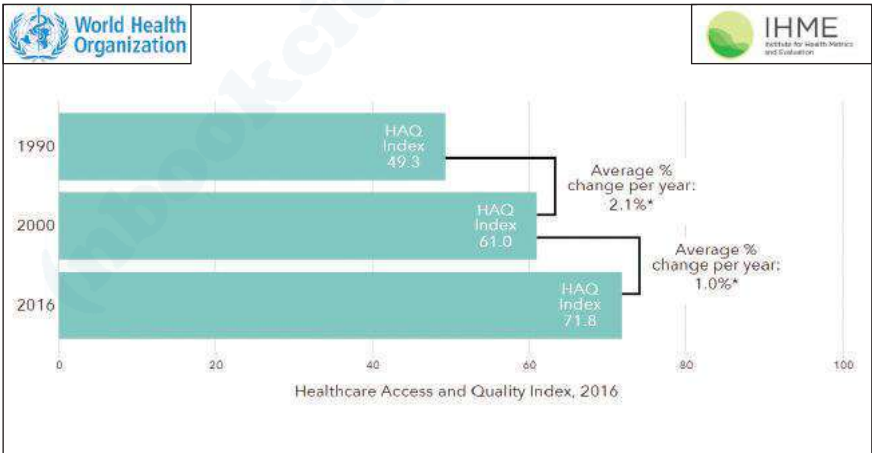
تصویر ۶۱

نمودار مرگ‌ومیر برائت سکتة مغزی در ایران و مقایسه آن با دنیا، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: مؤسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت

پنجم | افزایش شاخص کیفیت دسترسی به بهداشت و درمان (HAQ)

تصویر ۶۲

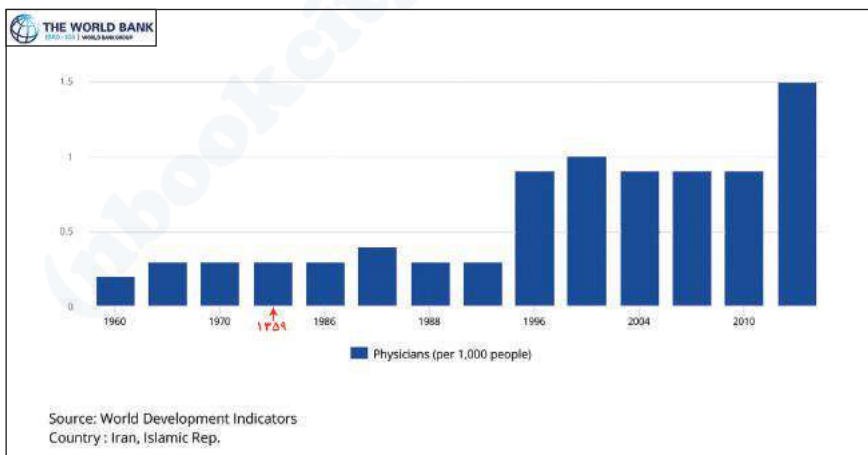
روند تغییرات میزان کیفیت دسترسی به بهداشت و درمان در ایران (HAQ)، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: مؤسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت

ششم | افزایش عبرابری تعداد پزشکان

تصویر ۶۳

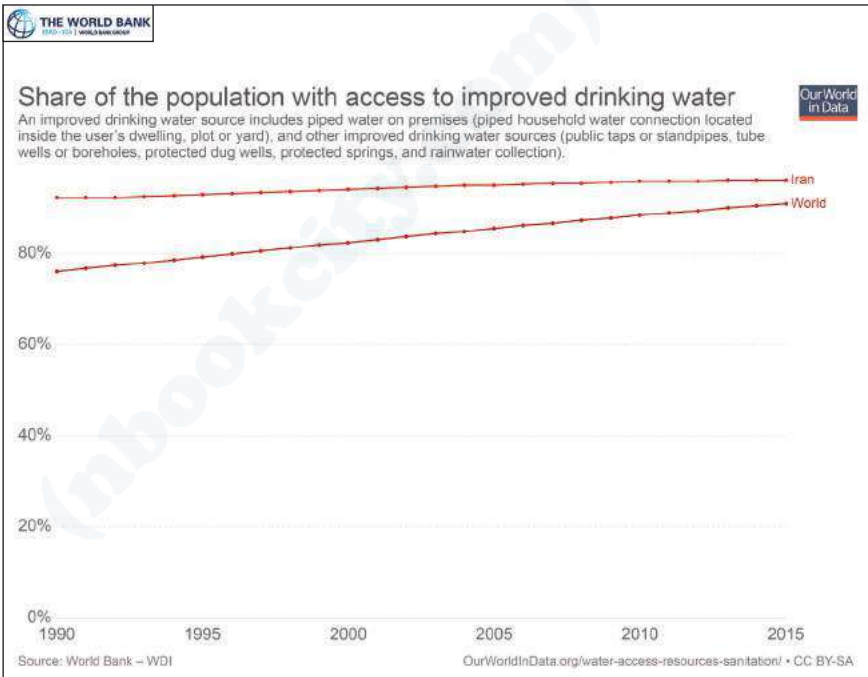
نمودار تعداد پزشکان به‌ازای هر ۱۰۰۰ نفر در ایران، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۰م

منبع: بانک جهانی

۴

دسترسی به آب

اول | دسترسی ۹۶ درصدی مردم به آب سالم آشامیدنی در ایران

تصویر ۶۴

درصد افراد کشور ایران که به آب سالم دسترسی دارند، در مقایسه با متوسط جهانی، در سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۵م

منبع: بانک جهانی

دوم | دسترسی ۵۰ درصد مردم و ۳۰ درصد روستاییان به آب سالم آشامیدنی در زمان پهلوی

DATA TABLE 3 *continued*

Fraction of Population with Access to Improved Drinking Water

Region and Country	URBAN								RURAL								TOTAL																	
	1970	1975	1980	1985	1990	1994	2000	2002	2004	2005	2008	1970	1975	1980	1985	1990	1994	2000	2002	2004	2005	2008	1970	1975	1980	1985	1990	1994	2000	2002	2004	2005	2008	
China				87	93	94	92	93	98	98																								
Cyprus	100	94		100	100		100	100	100	100																								
East Timor							73	77	80	86																								
Gaza Strip								94	91	91																								
Georgia							90	96	99	100																								
Hong Kong			100		100								95		96																			
India	60	80	77	76	86	85	92	96	95	95	96	6	10	31	50	69	79	80	82	83	81	84	17	31	42	56	73	81	88	86	86	85	88	
Indonesia	10	41	35	43	35	78	91	89	87	90	89	1	4	19	36	33	54	65	69	69	70	71	3	11	23	38	34	62	76	78	77	80	80	
Iran	68	76	82		100	89	99	98	99	98	98	11	30	50		75	77	89	83	84			35	54	66		89	83	95	93	94			
Iraq	83	100		100	93		96	97	97	93	91	7	11	54	54	41		48	50	50	53	55	51	66			86	70	44	85	81	81	80	79
Israel							100	100	100	100								100	100	100	100	100												
Japan							100	100	100	100								100	100	100	100	100												
Jordan	98		100	100	100		100	91	99	98	98	50		65	88	97		84	91	91	91	91	77		86	96	96	89	96	91	97	96	96	
Kazakhstan							98	96	97	99	99							82	72	73	91	90												
Korea							100	100	100	100	100							100	100	100	100	100												

تصویر ۶۵

برخورداری از آب آشامیدنی سالم در ایران، قبل از انقلاب

منبع: مؤسسه پاسیفیک

سوم | جایگاه هفتم ایران در رتبه‌بندی ارزان‌ترین آب آشامیدنی دنیا

تصویر ۶۶

رتبه‌بندی قیمت آب بر اساس گران‌ترین قیمت آب در کشورها

چهارم | عملکرد در حوزه آب‌رسانی شهری و روستایی

با استناد به آمار منتشرشده از سوی مرکز ملی آمار، در سال ۱۳۵۷ میزان تولید آب ۱/۵ میلیارد مترمکعب و تعداد انشعاب آب ۲/۷ میلیون بوده است. تعداد مشترکان آب سالم و بهداشتی در آن سال، ۲/۷ میلیون رسته بوده که تا سال ۱۳۹۵ به ۱۲/۵ میلیون رسته افزایش یافته است. تعداد شهرهای تحت پوشش آب شهری از ۴۵ شهر در سال ۱۳۵۷ به ۱۱۱۳ شهر در حال حاضر افزایش یافته و آب‌رسانی به روستاها از ۱۲۰۰۰ روستا در سال ۱۳۵۷ به ۳۳۲۹۷ روستا در سال ۱۳۹۱ رسیده است.

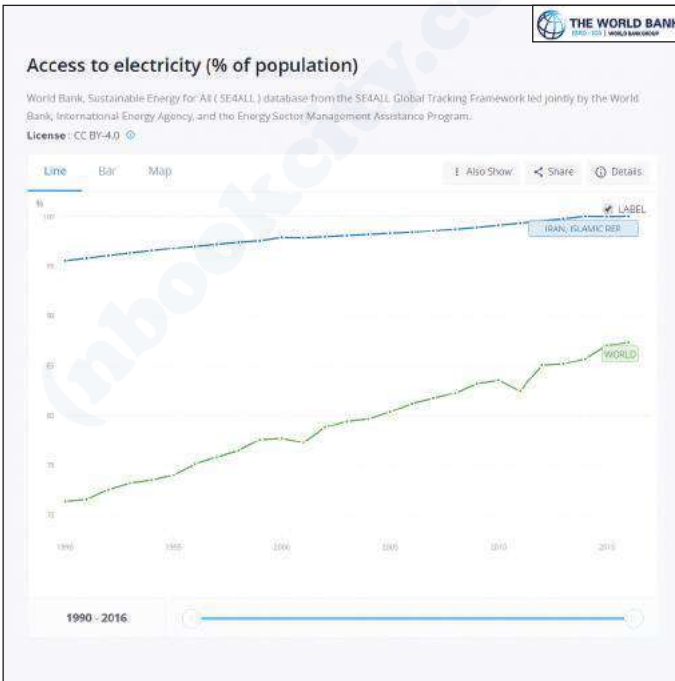
در طول حاکمیت رژیم پهلوی، یکی از معضلات مناطق روستایی کشورمان، دسترسی‌نداشتن به آب سالم و بهداشتی بود؛ به طوری که بر اساس آمارهای مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۵۵، از حدود ۲/۹ میلیون واحد مسکونی روستایی، در حدود ۲/۳ میلیون یا به عبارتی ۷۹ درصد از جمعیت روستایی، فاقد تأسیسات لوله‌کشی لازم بوده‌اند.

دسترسی به برق

اول | دسترسی ۱۰۰ درصدی کل مردم به برق

تصویر ۶۷

دسترسی کل مردم به

برق بعد از سال ۱۹۹۰

منبع: بانک جهانی

دوم | دسترسی ۱۰۰ درصدی روستاییان به برق در حال حاضر، در مقایسه با دسترسی ۱۶ درصدی آنان به برق در زمان پهلوی

تصویر ۶۸

دسترسی مردم مناطق

روستایی به برق، بعد از

سال ۱۹۹۰م

منبع: بانک جهانی

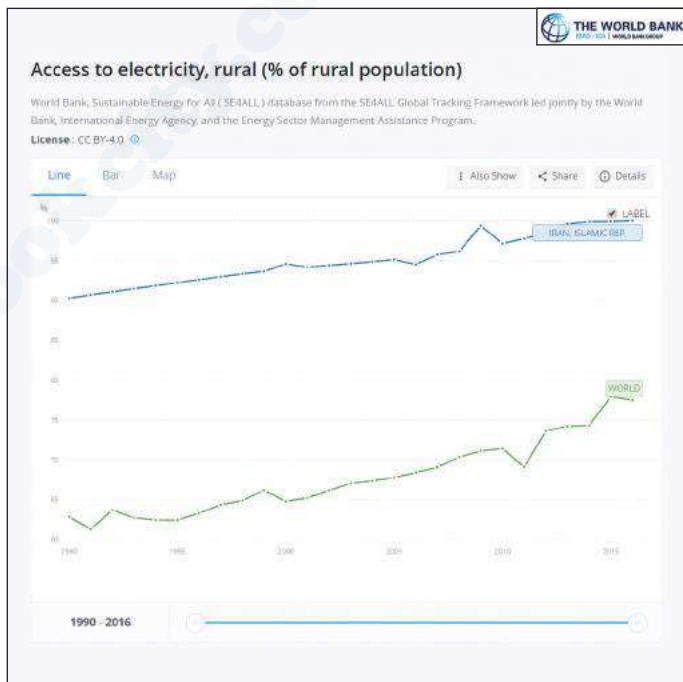

Table 5: Home ownership, household appliances, and access to services, 1977-2004

Year	Home owner	Living area	TV	Car	Phone	Washing machine	Refrigerator	Gas stove	Electricity	Water	Natural gas
Urban											
1977	-	-	22.6	5.9	-	2.4	36.5	40.1	-	-	-
1984	71.3	20.1	79.0	17.2	21.3	32.3	90.7	84.5	99.5	96.2	8.5
1989	73.6	17.9	83.9	17.2	27.4	38.4	92.4	88.7	99.6	96.0	16.7
1994	74.2	25.0	93.5	17.1	42.4	48.4	95.1	93.0	99.7	97.9	42.0
1999	74.2	26.4	95.3	17.4	53.7	52.4	97.0	95.6	98.9	99.9	60.0
2004	68.3	28.3	97.5	25.8	81.2	64.3	98.5	97.9	100.0	99.1	80.1
Rural											
1977	-	-	3.2	1.4	0.4	-	7.6	-	16.2	11.7	-
1984	89.4	-	25.6	2.8	-	-	35.5	45.5	57.1	43.9	0.2
1989	89.7	-	42.8	3.6	-	-	51.7	58.8	71.2	56.9	0.9
1994	87.6	16.3	68.1	4.2	6.0	12.3	69.0	72.6	83.6	72.2	2.3
1999	86.8	18.2	77.9	5.1	16.0	15.7	81.8	80.0	82.4	94.5	2.9
2004	86.0	21.3	89.1	9.3	49.4	23.4	92.4	89.5	98.3	89.0	14.1

تصویر ۶۹

گزارش بانک جهانی مبنی بر دسترسی ۱۶.۲ درصدی روستاییان ایران به برق در اوایل انقلاب

سوم | جایگاه سوم ایران در رتبه بندی ارزان ترین کشورهای دنیا از نظر قیمت برق

تصویر ۷۰
رتبه بندی قیمت برق
صرفی در کشورهای
دنیا، در سال ۲۰۱۸م

GlobalPetrolPrices.com

Iran: The price of electricity is 0.03 U.S. Dollar per kWh. For comparison, the average price of electricity in the world for that period is 0.14 U.S. Dollar per kWh. The chart below shows the price of electricity in the country relative to other countries. **Please, contact us if you need the latest prices from September 2018**

Water Cooler For Office & Home - Water Filtration System Rental

New York City's #1 water filtration company, providing best bottledless systems hydr@nyc

Electricity prices, June 2018
(kWh, U.S. Dollar)

Burkina	0.02
Egypt	0.03
Iran	0.03
Lebanon	0.03
Uzbekistan	0.03
Kuwait	0.03
Qatar	0.03

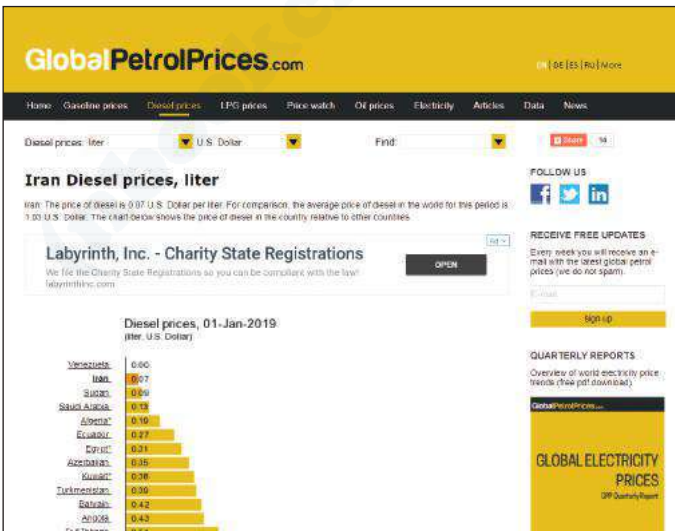

دسترسی به سوخت

اول | توسعه شبکه گازرسانی

ضعف در خدمت‌رسانی به مردم در دوران پهلوی به حدی بود که فقط پنج شهر و یک روستا گازرسانی شده بود و تنها ۵۱ هزار خانوار تحت پوشش گاز طبیعی قرار داشتند. با سپری شدن ۴۰ سال از ظهور انقلاب اسلامی، هم‌اکنون ۱۰۸۵ شهر و ۲۳۲۰۶ روستا با جمعیتی نزدیک به ۲۰ میلیون خانوار، به شبکه عظیم گازرسانی متصل شده‌اند.

دوم | جایگاه دوم ایران در رتبه‌بندی ارزان‌ترین کشورهای دنیا در قیمت بنزین

تصویر ۷۱
رتبه‌بندی ارزان‌ترین کشورهای دنیا در قیمت بنزین، در سال ۲۰۱۸م

سوم | جایگاه سوم ایران در رتبه‌بندی ارزان‌ترین کشورهای دنیا در قیمت گازوئیل

تصویر ۷۲
رتبه‌بندی ارزان‌ترین
کشورهای دنیا در قیمت
گازوئیل، در سال ۲۰۱۸م

GlobalPetrolPrices.com en | (en) | ru | zh

Home Gasoline prices Diesel prices LPG prices Price watch Oil prices Electricity Articles Data News

Gasoline prices: liter U.S. Dollar Find:

Iran Gasoline prices, liter

Iran: The price of gasoline is 0.20 U.S. Dollar per liter. For comparison, the average price of gasoline in the world for this period is 1.09 U.S. Dollar. The chart below shows the price of gasoline in the country relative to other countries.

Preferred Tank Services - Oil Tank Removal

NLDEP Certified Tank Contractor. Call for a free estimate! preferredtank.com

Gasoline prices, 01-Jan-2019
(per U.S. Dollar)

Venezuela	0.01
Sudan	0.09
Iran	0.20
Algeria	0.24
Algeria	0.36
Yemen	0.41
Tunisia	0.43
Egypt	0.43
Algeria	0.47
Kuwait	0.49
Libya	0.49
Dominican	0.50
Qatar	0.51

FOLLOW US: [Facebook](#) [Twitter](#) [LinkedIn](#)

RECEIVE FREE UPDATES
Every week you will receive an e-mail with the latest global petrol prices (we do not spam).

EMAIL:

QUARTERLY REPORTS
Overview of world electricity price trends (free pdf download).

[GlobalPetrolPrices.com](#)

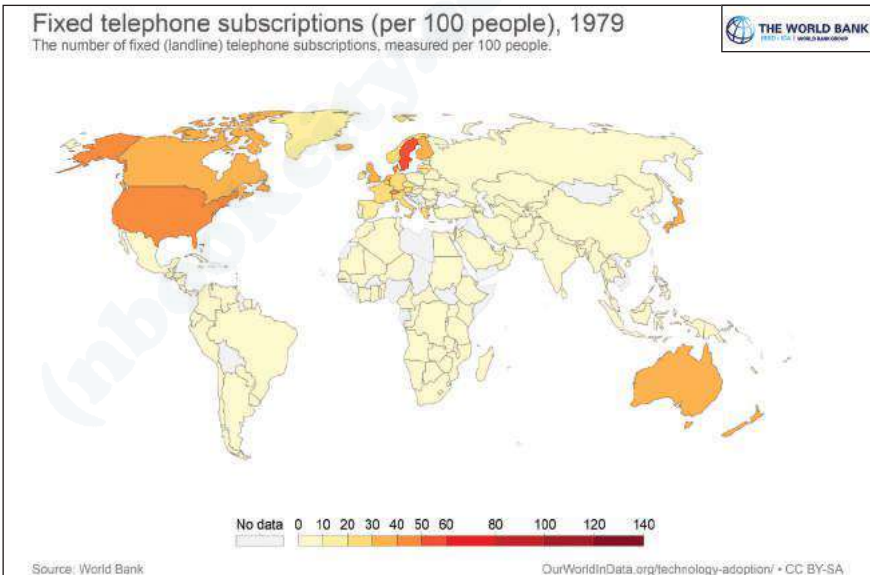
GLOBAL ELECTRICITY PRICES
Q4 2018 Report

U

دسترسی به وسایل ارتباطی

اول ا رشد بیش از ۱۶ برابری مشترکین تلفن ثابت

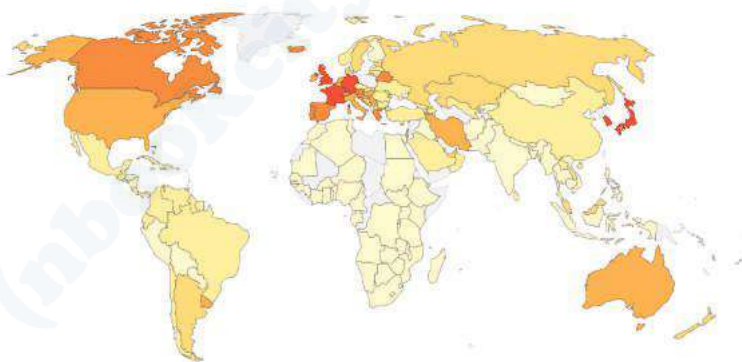
تصویر ۷۳/۱

تعداد اشتراک‌های تلفن ثابت به‌ازای هر ۱۰۰ نفر در سال ۱۹۷۹م

Fixed telephone subscriptions (per 100 people), 2017

The number of fixed (landline) telephone subscriptions, measured per 100 people.

Source: World Bank

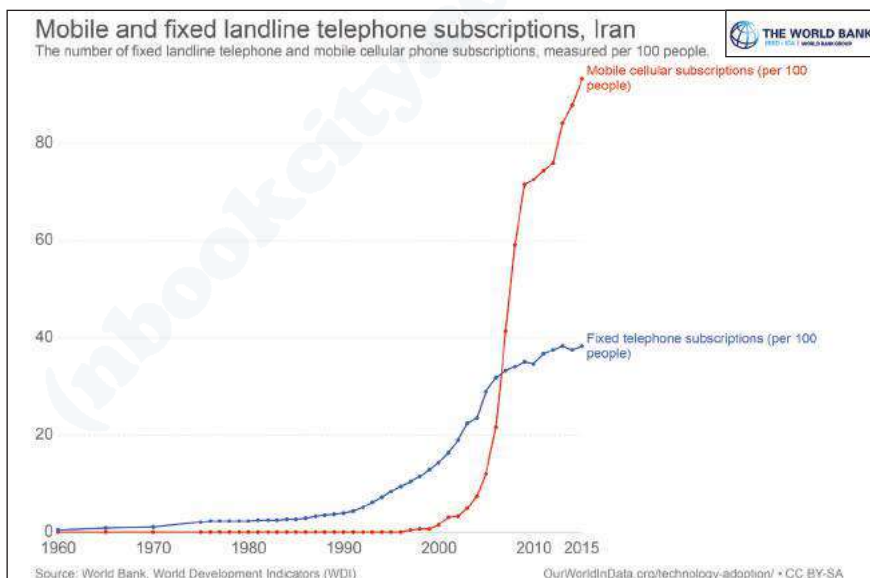
OurWorldInData.org/technology-adoption/ • CC BY-SA

تصویر ۲/۳

تعداد اشتراک‌های تلفن ثابت به‌ازای هر ۱۰۰ نفر در سال ۲۰۱۵م

دوم | استفاده ۹۰ درصدی مردم از تلفن همراه

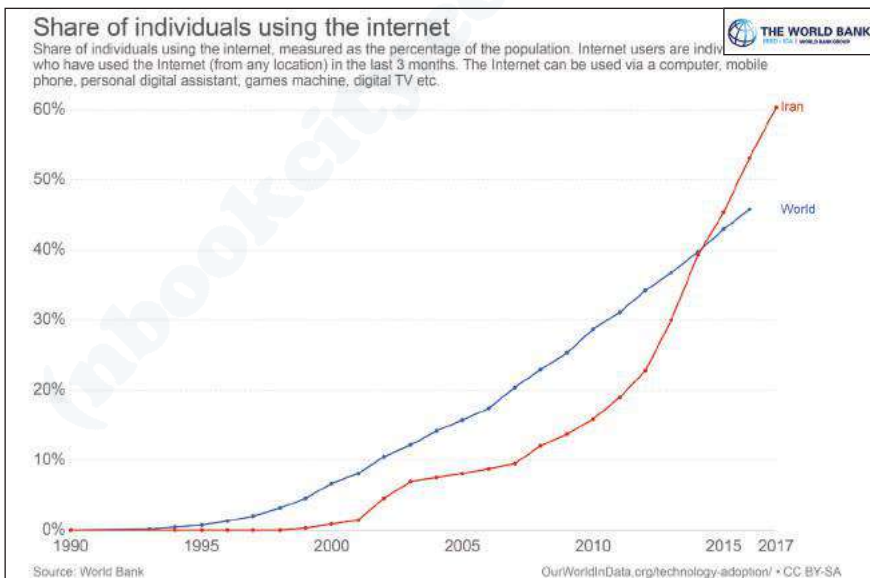
تصویر YF

مقایسه روند رشد اشتراک‌های تلفن ثابت و همراه در ایران، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۵م

منبع: بانک جهانی

سوم | استفاده ۶۰ درصدی مردم از اینترنت

تصویر ۷۵

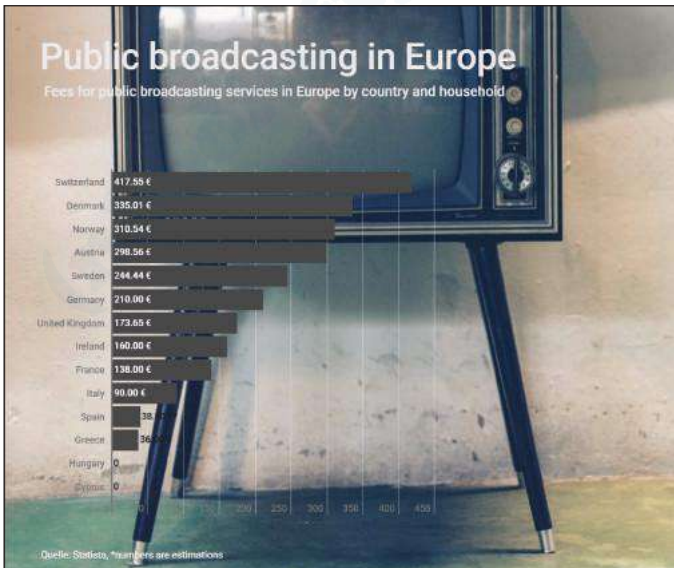
مقایسه رشد استفاده از اینترنت در ایران و جهان، در سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۵

منبع: بانک جهانی

چهارم | دسترسی رایگان به تلویزیون

بر اساس اطلاعات منتشرشده توسط مرکز آمار ایران، ۹۹.۶ درصد خانوارهای شهری و ۹۸.۶ درصد خانوارهای روستایی، در سال ۱۳۹۴، در خانه خود از تلویزیون استفاده می‌کردند.

دسترسی رایگان به رادیو و تلویزیون در تعداد زیادی از کشورهای دنیا وجود ندارد؛ به‌طور مثال در کشور سوئیس، هر خانوار ثبت‌شده، باید سالانه ۴۱۷ یورو بابت حق اشتراک رسانه پرداخت کند.

تصویر ۷۶

هزینه اشتراک سالانه تلویزیون در برخی از کشورهای اروپایی

شاخصه توسعه انسانی

اول ارتقای ۶۰ عپلهای ایران در دنیا، در ۴۰ سال گذشته

HDI rank	Human Development Index (HDI)		Life expectancy at birth		Expected years of schooling		Gross national income (GNI) per capita		GNI per capita rank	HDI rank
	2011	2010	2010	2009	2010	2009	2010	2009		
HIGH HUMAN DEVELOPMENT										
91	0.790	0.782	76.2	75.9	14.9	14.8	19 131	3	51	
90	0.788	0.784	76.4	76.1	15.8	15.7	20 831	38	58	
82	0.797	0.793	79.3	79.1	14.8	14.8	26 077*	15	62	
83	0.796	0.796	80.0	80.0	15.4	15.4	16 629*	19	63	
84	0.799	0.798	79.0	78.9	15.2	15.2	26 969*	14	65	
85	0.780	0.778	74.8	74.8	15.1	15.1	20 183	4	64	
96	0.789	0.782	76.2	76.2	12.7	12.7	13 120	4	66	
87	0.767	0.763	75.3	75.3	14.8	14.8	19 011	18	66	
89	0.785	0.785	76.5	76.5	14.8	14.8	19 888	23	69	
90	0.788	0.788	76.0	76.0	12.9*	12.9*	36 821*	138	68	
70	0.804	0.805	76.5	76.5	13.1*	13.1*	20 764*	12	70	
76	0.803	0.804	75.4	75.4	15.8	15.8	4 188	15	71	
72	0.770	0.769	74.4*	74.4*	14.4	14.4	20 974*	18	72	
73	0.771	0.770	76.8	76.8	14.8	14.8	7 584*	43	72	
74	0.778	0.778	77.3	77.3	14.1	14.1	10 944	6	74	
75	0.772	0.772	74.8	74.8	16.8	16.8	12 884*	12	75	
78	0.770	0.770	76.5	76.5	13.8	13.8	11 321	19	76	
77	0.768	0.771	77.1	77.1	14.2*	14.2*	11 714	16	77	
79	0.781	0.782	76.7	76.7	14.3	14.3	10 871*	20	79	
79	0.760	0.760	75.7	75.7	16.4	16.4	13 793*	2	79	
80	0.759	0.761	77.1	77.1	12.7*	12.7*	16 028*	7	80	
81	0.767	0.768	76.8	76.8	12.5	12.5	18 320	3	82	
81	0.757	0.758	75.8	75.8	13.3	13.3	17 958	8	81	

HDI rank	Human Development Index (HDI)						HDI rank		Average annual HDI growth	
	1990	2000	2001	2005	2010	2011	2011-2010	2010-2001	1990-2001	2000-2011
99	0.622	0.649	0.710	0.740	0.750	0.763	-2	1	1.46	3.72
98	-	-	0.718	0.744	0.761	0.766	-2	1	-	0.58
98	-	-	-	-	0.743	0.764	-2	1	-	-
98	-	-	-	-	0.741	0.764	-2	1	-	-
81	0.559	0.621	0.728	0.728	0.750	0.761	2	3	1.00	0.89
82	0.621	0.626	0.747	0.738	0.755	0.760	2	1	1.40	0.56
83	0.688	0.712	0.754	0.752	0.757	0.758	-2	1	0.32	0.17
84	-	-	-	-	0.741	0.739	2	0	-	-
85	-	-	-	-	0.715	0.746	1	0	-	-
85	-	-	0.691	0.720	0.767	0.760	-1	0	-	0.87
87	-	-	-	-	0.748	0.748	0	0	-	-
88	-	-	0.672	0.714	0.730	0.746	2	1	-	0.75
89	0.614	0.658	0.700	0.709	0.738	0.744	-1	-1	0.43	0.49
90	-	-	0.658	0.684	0.721	0.734	-1	1	-	0.57
91	-	-	-	-	0.711	0.733	3	-1	-	-
92	-	-	-	-	0.725	0.739	3	0	-	-
93	-	-	0.623	0.628	0.658	0.700	7	0	0.54	0.70
94	-	-	-	-	0.717	0.738	3	-2	-	-
95	-	-	-	-	0.748	0.748	0	0	-	-
96	-	-	0.707	0.724	0.722	0.733	1	0	-	-
96	-	0.707	0.680	0.712	0.719	0.729	-2	-1	0.76	0.78
97	-	-	0.672	0.700	0.722	0.728	1	0	0.50	0.78
98	0.548	0.598	0.672	0.700	0.722	0.728	1	0	0.50	0.78
98	-	-	0.698	0.709	0.722	0.728	1	0	-	-
99	-	-	-	-	0.723	0.728	1	0	-	-
99	-	-	0.667	0.697	0.702	0.721	-2	-1	0.59	0.64
99	-	-	0.674	0.692	0.701	0.714	2	0	0.76	0.81
99	-	-	0.699	0.699	0.722	0.724	-2	-1	-	0.33
99	-	-	-	-	0.723	0.723	0	0	-	-
99	-	-	0.583	0.628	0.686	0.716	0	0	0.84	0.56
99	-	-	0.549	0.601	0.662	0.695	3	1	0.81	0.69
99	-	-	-	-	0.715	0.717	-1	-1	-	-
99	-	-	0.640	0.699	0.710	0.714	-1	0	-	0.69
99	-	-	0.561	0.624	0.676	0.702	0	0	0.83	0.65
99	-	-	0.432	0.534	0.628	0.713	2	-1	1.52	1.38

تصویر ۷۷/۱

رتبه ۶۰ ایران در شاخص توسعه انسانی در سال ۲۰۱۷م و رتبه اول ایران در میان کشورهای با توسعه انسانی بالا، بر اساس گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۸م منبع: دفتر برنامه توسعه سازمان ملل متحد

تصویر ۷۷/۲

رتبه حدود ۱۳۰ ایران در شاخص توسعه انسانی در سال ۱۹۸۰م و قراردادن در رده کشورهای با توسعه انسانی پایین، بر اساس گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۱م منبع: دفتر برنامه توسعه سازمان ملل متحد

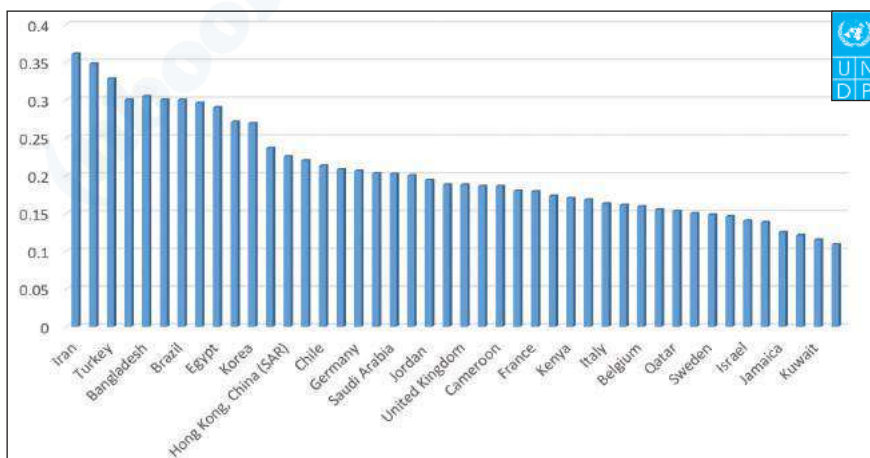

دوم | رتبه اول ایران در رشد شاخص توسعه انسانی در ۴۰ سال گذشته

تصویر ۷۸

رتبه‌بندی کشورهای دنیا بر اساس رشد شاخص توسعه انسانی، از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۷م
محاسبه‌شده بر اساس گزارش‌های توسعه انسانی در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۱م

شهر کتاب (shahr.com)

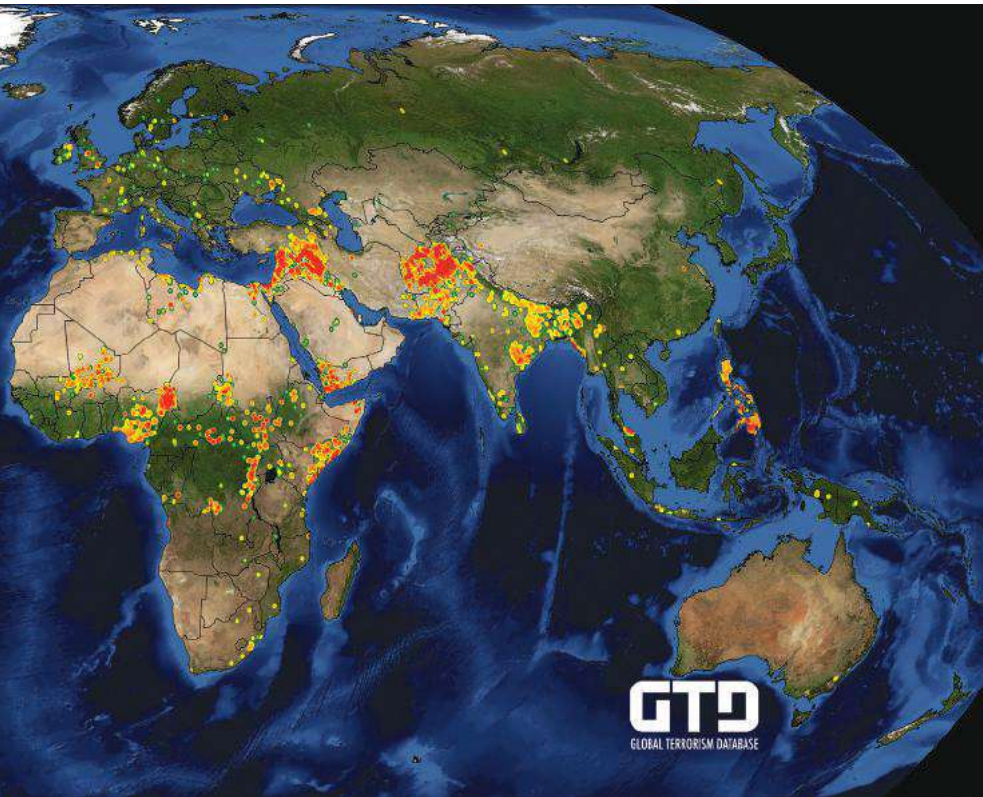
فصل چهارم

عزت و اقتدار

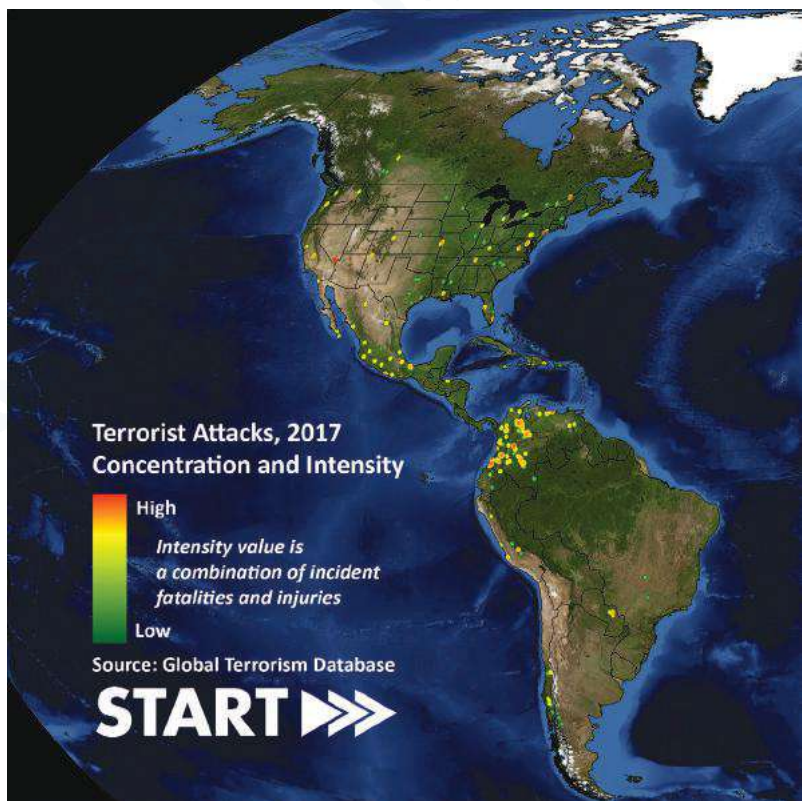
اقتدار امنیتی

اول | اطلس عملیات تروریستی دنیا در سال ۲۰۱۶ میلادی

تصویر ۷۹
عملیات‌های تروریستی
صورت‌گرفته در دنیا، در
سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه اطلاعات
جهانی تروریسم
GTD

دوم | عملیات‌های تروریستی در کشورهای مختلف

تصویر ۸۰

عملیات‌های تروریستی

در ترکیه

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in Turkey

The risk of terrorist attacks in Turkey over the past years can be classified as **very high**. Compared to other countries, here are many and momentous events. Over the past 5 years a total number of 893 terrorist incidents has been recorded, in which 1212 people have been killed and 3377 injured. Among them were 35 suicide acts.

In 64 incidents a total of 256 people have been kidnapped or taken as hostages, though a ransom was rarely (2 times) extorted.

> [Track Terrorist](#)

[Back to overview: Turkey](#)

تصویر ۸۲

عملیات‌های تروریستی

در عراق

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in Iraq

The risk of terrorist attacks in Iraq over the past years can be classified as **extremely high**. Worldwide this is one of the most dangerous countries with the most and devastating attacks. Over the past 5 years a total number of 1,322 terrorist incidents has been recorded, in which 37476 people have been killed and 20669 injured. Among them were 3,033 suicide acts.

In 610 incidents a total of 17573 people have been kidnapped or taken as hostages, though a ransom was rarely (10 times) extorted.

> [Track Terrorist](#)

[Back to overview: Iraq](#)

Terrorism in Pakistan

The risk of terrorist attacks in Pakistan over the past years can be classified as **extremely high**. Worldwide this is one of the most dangerous countries with the most devastating attacks. Over the past 5 years a total number of 6136 terrorist incidents has been recorded, in which 7129 people have been killed and 13079 injured. Among them were 190 suicide acts.

In 372 incidents a total of 2166 people have been kidnapped or taken as hostages, though a ransom was rarely (90 times) extorted.

> [Topic map: Terrorism](#)

[Back to overview: Pakistan](#)

تصویر ۸۱

عملیات‌های تروریستی

در پاکستان

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

تصویر ۸۳

عملیات‌های تروریستی

در افغانستان

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in Afghanistan

The risk of terrorist attacks in Afghanistan over the past years can be classified as extremely high. Worldwide this is one of the most dangerous countries with the most and devastating attacks. Over the past 5 years a total number of 7025 terrorist incidents has been recorded, in which 22394 people have been killed and 253319 injured. Among them were 626 suicide acts.

In 722 incidents a total of 4677 people have been kidnapped or taken as hostage, though a ransom was rarely (40 times) extorted.

> [Topic page: Terrorism](#)

[Back to overview: Afghanistan](#)

Terrorism in Saudi Arabia

The risk of terrorist attacks in Saudi Arabia over the past years can be classified as low. Compared to other countries so far there are only a few incidents. Over the past 5 years a total number of 259 terrorist incidents has been recorded, in which 313 people have been killed and 516 injured. Among them were 17 suicide acts.

In 3 incidents a total of 3 people have been kidnapped or taken as hostage, though a ransom was rarely (1 times) extorted.

> Topic page: Terrorism

[Back to overview: Saudi Arabia](#)

تصویر ۸۴

عملیات‌های تروریستی

در عربستان سعودی

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

تصویر ۸۵

عملیات‌های تروریستی

در سوریه

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in Syria

The risk of terrorist attacks in Syria over the past years can be classified as extremely high. Worldwide this is one of the most dangerous countries with the most and devastating attacks. Over the past 5 years a total number of 1,442 terrorist incidents has been recorded, in which 9867 people have been killed and 19863 injured. Among them were 225 outside acts.

In 193 incidents a total of 7083 people have been kidnapped or taken as hostage, though a ransom was rarely (21 times) extorted.

> [Isaac Saboni, Terrorism](#)

[Back to overview: Syria](#)

Terrorism in Lebanon

The risk of terrorist attacks in Lebanon over the past years can be classified as **below average**. Globally, the country took a less important role for terrorism so far. Over the past 5 years a total number of 334 terrorist incidents has been recorded, in which 353 people have been killed and 1823 injured. Among them were 22 suicide acts.

In 33 incidents a total of 99 people have been kidnapped or taken as hostage, though a ransom was rarely (4 times) extorted.

> [Topic page: Terrorism](#)

[Back to overview: Lebanon](#)

تصویر ۸۶

عملیات‌های تروریستی

در لبنان

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in France

The risk of terrorist attacks in France over the past years can be classified as **low**. Compared to other countries so far here are only a few incidents. Over the past 5 years a total number of 119 terrorist incidents has been recorded, in which 262 people have been killed and 600 injured. Among them were 6 suicide acts.

In 6 incidents a total of 60 people have been kidnapped or taken as hostage.

> [Topic page: Terrorism](#)

[Back to overview: France](#)

تصویر ۸۷

عملیات‌های تروریستی

در فرانسه

منبع: پایگاه اطلاعات

جهانی تروریسم

Terrorism in Germany

The risk of terrorist attacks in Germany over the past years can be classified as **almost insignificant**. Compared to other countries here are only quite a few incidents. Over the past 5 years a total number of 131 terrorist incidents has been recorded, in which 34 people have been killed and 178 injured.

In 1 incidents a total of 1 people have been kidnapped or taken as hostage.

> [Topic page: Terrorism](#)

[Back to overview: Germany](#)

تصویر ۸۸
 عملیات‌های تروریستی
 در آلمان
 منبع: پایگاه اطلاعات
 جهانی تروریسم

Terrorism in the United Kingdom

The risk of terrorist attacks in the United Kingdom over the past years can be classified as **almost insignificant**. Compared to other countries here are only quite a few incidents. Over the past 5 years a total number of 539 terrorist incidents has been recorded, in which 56 people have been killed and 499 injured. Among them were 9 suicide acts.

In 9 incidents a total of 13 people have been kidnapped or taken as hostage.

> [Topic page: Terrorism](#)

[Back to overview: United Kingdom](#)

تصویر ۸۹
 عملیات‌های تروریستی
 در بریتانیا (انگلستان و
 ایرلند و...)
 منبع: پایگاه اطلاعات
 جهانی تروریسم

تصویر ۹۰
 عملیات‌های تروریستی
 در آمریکا
 منبع: پایگاه اطلاعات
 جهانی تروریسم

Terrorism in the United States

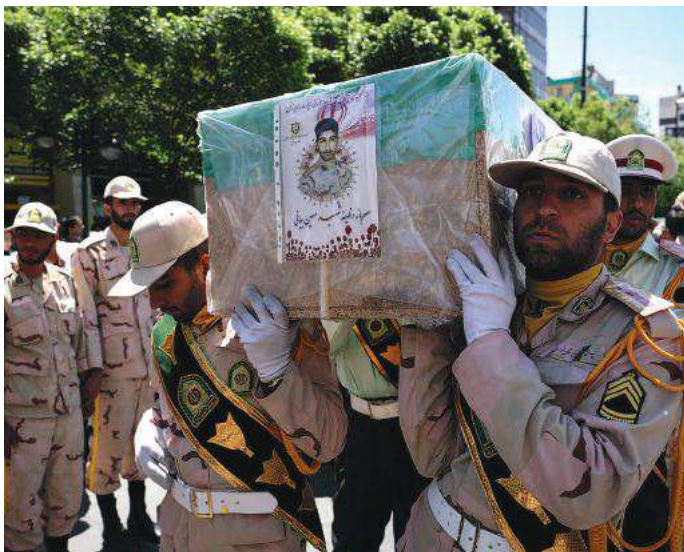
The risk of terrorist attacks in the United States over the past years can be classified as low. Compared to other countries so far here are only a few incidents. Over the past 5 years a total number of 189 terrorist incidents has been recorded, in which 224 people have been killed and 1,962 injured. Among them were 2 suicide acts.

In 4 incidents a total of 6 people have been kidnapped or taken as hostage.

> [Back to: Terrorism](#)

[Back to overview: United States](#)

تصویر ۹۱
 عملیات‌های تروریستی
 در ایران
 منبع: پایگاه اطلاعات
 جهانی تروریسم

اول | قدرت نظامی در زمان پهلوی

نقش نیروی نظامی ایران در زمان پهلوی و هدف از توانمندسازی آن، صرفاً حمایت از منافع دولت‌های غربی در منطقه بود؛ به‌طور مثال، شاه در گفت‌وگو با خبرنگار نیوزویک (Newsweek) در ۲۴ ژانویه ۱۹۷۷م (۱۳۵۶) عنوان کرد:

اگر شما ایرانی نیرومند نداشته باشید که شایسته امنیت شما و سراسر منطقه باشد و در مواقع ضروری از امنیت خلیج فارس و اقیانوس هند حفاظت کند، در آینده چه خواهید کرد؟ آیا یک میلیون سرباز آمریکایی را در منطقه نگه خواهید داشت؟ ویتنام دیگری به‌وجود خواهید آورد؟

محمدرضا شاه در دیدار با کنت الکساندر دمارانش، رئیس سازمان جاسوسی فرانسه در ۱۹۷۸م نیز ادعا کرده بود: «من بهترین وسیله دفاع از غرب در این قسمت دنیا هستم»^{۲۴}

بعد از روی کار آمدن ریچارد نیکسون در آمریکا، او سیاست دوستونی را در منطقه خاورمیانه دنبال کرد. هدف از این طرح، آن بود که ایران و عربستان به عنوان دو ستون، حافظ منافع آمریکا در خاورمیانه باشند. نیکسون در کتابش این گونه نوشته است: «از سال ۱۹۵۳ تا ۱۹۷۹م، ایران تحت پادشاهی محمدرضا شاه به عنوان ستون امنیت غرب در منطقه خدمت می کرد.»^{۲۵} ژنرال هایزر، معاون نیروهای نظامی ناتو، در این باره نوشته است: «برای منافع غرب، حضور نیروهای نظامی ایران در منطقه خلیج فارس بسیار حیاتی بود.»^{۲۶}

موضوعی که در خرید تجهیزات نظامی توسط پهلوی دوم درخور توجه است، ولخرجی شاه در خرید است و اینکه هزینه های پرداختی، گاهی خیلی بیشتر از قیمت تجهیزات در آن زمان بوده است و آمریکایی ها که متوجه ولع شاه به خرید اسلحه شده بودند، سعی می کردند قیمت های

۲۴. الکساندر دمارانش،

جنگ جهانی چهارم،

ص ۲۵۹.

۲۵. ریچارد نیکسون، ۱۹۹۹

پیروزی بدون جنگ،

ص ۱۳۴.

۲۶. رابرت هایزر، مأموریت

مخفی در تهران، ص ۴۶.

اسلحه‌ها را افزایش دهند؛ چون از خرید آن توسط شاه مطمئن بودند. در این باره ژنرال ویلیامسون، رئیس هیئت مستشاران نظامی آمریکا در ایران، در پایان مأموریت دوساله خود گفته است:

این دو سال، ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳م، به‌نظرم دویست سال طول کشید که در این مدت، دربارهٔ ۷۰۰ قرارداد به‌ارزش تقریبی ۴میلیارد دلار مذاکره کردم. ...ایران مرکز معامله خوبی بود. این کشور، بوفهٔ بازرگانان نام گرفته بود. این بوفه، بسیار بسیار خوب بود و منافع تجاری در آن فوق‌العاده بود.^{۲۷}

حضور و نقش بیگانگان در ارتش

سولویوان، سفیر آمریکا، در کتاب خاطرات دو سفیر گفته است:

تفاوت میسیون نظامی آمریکا در ایران با هیئت‌های نظامی در سایر کشورهای جهان این بود که پرسنل نظامی آمریکا در ایران عملاً جزو نیروهای مسلح ایران به‌شمار می‌آمدند... مستشاران و کارکنان آمریکایی نیروهای مسلح ایران، حقوق‌بگیر دولت ایران بودند: حقوق و مزایا، هزینهٔ ایاب‌وذهاب و مخارج تحصیل فرزندان آن‌ها از طرف دولت ایران تأمین می‌شد و علایمی که روی یونیفرم آن‌ها دوخته می‌شد، آن‌ها را عضو خانوادهٔ نیروهای مسلح ایران به‌شمار می‌آورد.^{۲۸}

تا اواسط سال ۱۳۵۴، حدود ۳۵ هزار خارجی، فقط در تهران زندگی می‌کردند که بیشتر آن‌ها تکنسین، مدیر، مشاور یا نمایندگان شرکت‌های خارجی و از این جمع، عدهٔ زیادی مربوط به ارتش بودند. ...تکنسین‌های آمریکایی تا ۱۲۵۰۰ دلار در ماه می‌گرفتند. در سال ۱۳۵۴، حدود ۲۰ هزار مستشار نظامی آمریکایی در ایران بودند.^{۲۹}

آنچه بیان شد، نشانگر این موضوع است که علی‌رغم اینکه شاه

دوست داشت با صرف کردن هزینه زیاد و خرید اسلحه به قیمت‌های خیلی گران، خود را فردی قدرتمند نشان دهد و درحقیقت او باید حافظ منافع غرب در منطقه می‌بود! شاه حتی در مواجهه با مردم کشور خود نیز تابع دستورات بیگانگان بود و درحالی که آمریکا و انگلیس برای ایران نخست‌وزیر انتخاب می‌کردند، نحوه رفتار شاه با مردم نیز با هماهنگی و حمایت آن‌ها مشخص می‌شد. رابرت شولزینگر درباره اعلام حکومت نظامی در ۱۶ شهریور ۱۳۵۷ نوشته است: «در روز هفتم سپتامبر (۱۶ شهریور) شاه به توصیه برژینسکی، حکومت نظامی اعلام کرد.»^{۳۰}

۲۷. جیمز بیل، عقاب و شیر، ص ۳۲۷.
 ۲۸. ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۷۴.
 ۲۹. رابرت گراهام، ایران: سراب قدرت، ص ۱۰۷ و ۱۰۸.
 ۳۰. رابرت شولزینگر، دیپلماسی آمریکا در قرن بیستم، ص ۵۷۷.
 ۳۱. جان دی. استمیل، درون انقلاب ایران، ص ۱۶۹.

جان استمیل، افسر اطلاعاتی سفارت آمریکا، نیز در کتاب خود در این باره گفته است: «دو روز بعد از جمعۀ سیاه، برژینسکی به‌طور خصوصی به شاه تلفن کرد و گفت که برای اعاده نظم، هر کاری که لازم است، انجام بده.»^{۳۱}

در پایان، می‌توان گفت حکومت پهلوی ایران را از نظر فراهم‌سازی تجهیزات نظامی و هم از نظر نحوه عملکرد، کشوری وابسته به کشورهای دیگر به‌ویژه آمریکا کرده بود و آن‌ها بودند که نقش اصلی را در مدیریت کشور ایفا می‌کردند.

دوم | اقتدار نظامی در جمهوری اسلامی

۱. نیروی انسانی

نیروی انسانی مهم‌ترین مؤلفه قدرت نظامی است. نیروی انسانی کارآمد دو شاخصه دارد: آموزش و ورزیدگی بالا و انگیزه زیاد. نیروی انسانی با انگیزه، حتی در کمبود امکانات مقاومت خواهد کرد و با تلاش خود، دستیابی به پیروزی‌ها را رقم خواهد زد. این امر به دفعات بسیار زیاد در دفاع مقدس و دفاع از کشورهای محور مقاومت، شامل حال ما شده است.

اهمیت نیروی انسانی هنگامی خود را نمایان می‌کند که فرد در موقعیتی نزدیک به مرگ قرار گیرد. در این صورت، اگر انگیزه والایی نداشته باشد، میدان نبرد را ترک خواهد کرد. این درحالی است که نیروهای جمهوری اسلامی ایران به برکت انقلاب و با روحیه شهادت‌طلبی، تا آخرین قطره خون در میدان نبرد ایستادگی کردند.

برای مقایسه اقتدار قبل و بعد از انقلاب، توان نظامی جمهوری اسلامی از دو منظر نیروی انسانی و تسلیحات ارزیابی می‌شود.

۲. تجهیزات نظامی

تجربهٔ گران‌قدر دفاع مقدس، دید مناسبی از نقش تجهیزات مختلف نظامی در صحنهٔ نبرد واقعی ایجاد کرد. این دید مناسب، به همراه امکانات و محدودیت‌های علمی و فناوری موجود در کشور و نیز توان اقتصادی، نقش مؤثری در تدوین نقشهٔ راه تسلیحاتی کشور داشت.

هوشمندی طراحان این نقشه راه، در سال‌های اخیر و با گسترش انواع تهدیدهای نظامی و مقابله قاطعانه جمهوری اسلامی با آنها نمایان شد. خودکفایی و دستیابی به تجهیزاتی که توان مقابله نظامی با دشمن را داشته باشد، مانع از حمله مستقیم دشمن به کشور می‌شود. در ادامه، به بررسی تجهیزات نظامی بسیار مهم کشور پرداخته می‌شود.

۲. الف- موشک بالستیک

در سال‌های انتهایی دفاع مقدس، نقش فوق‌العاده تأثیرگذار موشک‌ها به‌خوبی آشکار شد. موشک و هواپیما دو ابزار نظامی به‌منظور تخریب اهداف در عمق خاک دشمن است؛ اما تفاوت‌های بسیاری میان آن‌دو وجود دارد که منجر به انتخاب موشک به‌عنوان مهم‌ترین ابزار دفاعی تاکنون بوده است:

۱. دانش و فناوری موشک بسیار ساده‌تر از دانش و فناوری هواپیماست؛

۲. هزینه نگهداری هواپیما بسیار بیشتر از هزینه نگهداری موشک است؛

۳. هزینه ساخت فرودگاه نسبت به هزینه ساخت انبار موشک، بسیار بیشتر است؛

۴. فرودگاه در محیط باز و در دید قرار دارد و معمولاً امکان پدافند غیرعامل در آن فراهم نیست؛ درحالی‌که امکان ذخیره‌سازی موشک در دل کوه‌ها و عمق زمین وجود دارد؛

۵. قیمت هر موشک بین یک‌بیستم تا یک‌پنجاهم قیمت هواپیماست؛^{۳۲}

۶. هدف قراردادن موشک نسبت به هواپیما بسیار دشوارتر است؛

۷. امکان دستیابی به مسیرهای دورتر در موشک نسبت به هواپیما بسیار راحت‌تر است؛ چون در هواپیما، برای رسیدن و بازگشت از مسیرهای دورتر، به چندبار سوخت‌گیری نیاز است؛

۸. خطر ازدست‌دادن یا اسارت نیروی انسانی در هواپیما وجود دارد؛ درحالی‌که موشک از خاک خود و بدون خطر شلیک می‌شود؛

۹. هزینه پرواز هواپیما بسیار زیاد است؛ درحالی‌که موشک این هزینه را ندارد.

البته هواپیما هم برتری‌هایی نسبت به موشک دارد که از آن جمله می‌توان به این نکات اشاره کرد:

۱. امکان استفاده از هواپیما در دفعات زیاد وجود دارد؛
۲. امکان تعمیر و نگهداری هواپیما در سال‌های طولانی وجود دارد؛
۳. دقت تخریب هدف و دستیابی به اهداف متحرک، در هواپیما عموماً بیشتر است.

مجموع علت‌های گفته‌شده، دلیل انتخاب موشک به‌عنوان مهم‌ترین سلاح دفاعی جمهوری اسلامی شده است که از این میان، ارزان‌قیمتی و سطح فناوری پایین‌تر، امکان پرتاب از سکوی متحرک و همچنین ملاحظات پدافندی، عوامل تأثیرگذارتری بوده‌اند.

جمهوری اسلامی اکنون به تنوع بسیاری از موشک‌های بالستیک نظیر سجیل، عماد، قدر، خرمشهر، قیام، ذوالفقار، فاتح، خلیج فارس و هرمز، با بردها و قدرت تخریب‌های متفاوت دست یافته است که

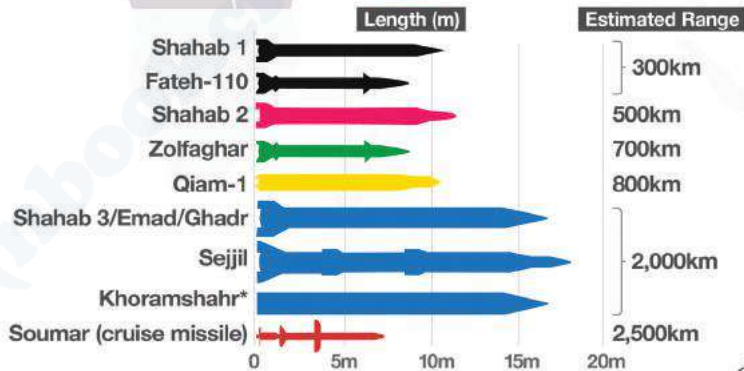
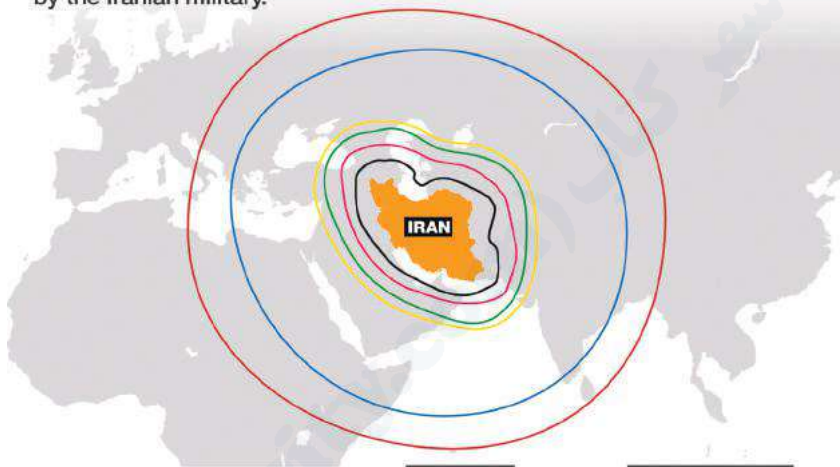
بیشتر آن‌ها دقت نقطه‌زنی داشته یا امکان تعقیب امواج راداری را دارند. نقطه‌زنی و هدف‌گیری رادارها امکان تخریب نقاط حیاتی دشمنان، مانند انبار مهمات، فرودگاه‌ها، ساختمان‌های حیاتی دولتی، پل‌ها، جاده‌های اصلی، راه‌آهن‌ها، نیروگاه‌ها و... را فراهم می‌کند.

۲. ب- موشک کروز

موشک کروز به دلیل حرکت در نزدیکی سطح زمین یا دریا از دید رادارها به دور مانده و با اطمینان بسیار بالایی خود را به نزدیکی هدف می‌رساند. این موشک‌ها دو نوع دریایی و زمینی دارند. موشک‌های کروز به دلیل شکل و ساختاری که دارند، قابلیت پرتاب از زمین، دریا و هوا را دارند و همین موضوع قابلیت عملیاتی بالایی را برای کاربران آن‌ها ایجاد می‌کند. ایران از تنوع گسترده موشک‌های کروز دریایی به نام‌های قادر، ظفر، کوثر، نور، قدیر، نصر و نصر بصیر و موشک کروز زمینی سومار برخوردار است.

Iran's ballistic missiles

Iran has been working on its ballistic missile capabilities for the last three decades. These are some of the most prominent missiles used by the Iranian military.

Source: Missile Threat, CSIS | Last updated: Sept 2017

*Length unknown

@AJLabs ALJAZEERA

تصویر ۹۲

معرفی برخی از موشک‌های ایران تا سپتامبر سال ۲۰۱۷م

منبع: الجزیره

۲. ج- پهپاد (پرنده هدایت‌پذیر از دور)

در سال‌های انتهایی دفاع مقدس، از پهپادهای نسبتاً ابتدایی با قابلیت‌هایی محدود استفاده می‌شد و قابلیت‌های شگفت‌انگیز آن‌ها توجه کاربران و فرماندهان نظامی را جلب می‌کرد؛ به طوری که از انتهای جنگ تحمیلی تاکنون، جزو تجهیزات دفاعی ما قرار گرفتند.

مزایای پهپادها از این قرار است:

۱. هزینه و دانش فنی بسیار کمتر نسبت به هواپیما؛

۲. ابعاد کوچک‌تر و صدای کمتر نسبت به هواپیما؛

۳. بی‌نیازی به خلبان و در نتیجه ایمنی نیروهای خودی؛

۴. در بیشتر مواقع، بی‌نیازی به فرودگاه و باند فرود.

به دلایل گفته‌شده، شناسایی و امکان هدف‌گیری پهپادها بسیار دشوار است؛ ضمن آنکه در بیشتر مواقع، هزینه هدف‌گیری آن‌ها از قیمتشان بیشتر است.

عملیات پهپادهای ایرانی در تصویربرداری از پایگاه‌های نیروهای فرمانطقه‌ای اطراف کشور و نیز علیه نیروهای تکفیری در خاک سوریه، همچنین عملیات پهپادی نیروهای مقاومت در حزب‌الله لبنان،

نشان‌دهنده رشد بسیار زیاد این توانمندی در جمهوری اسلامی است. جمهوری اسلامی تنوع گسترده‌ای از پهپادهای تولید خود را داراست که جزو پیشرفته‌ترین پهپادهای دنیا هستند: پهپادهایی نظیر شاهد ۱۲۹، خانواده ابابیل، مهاجر و

تصویر ۹۳

ایران بعد از آمریکا و انگلستان، سومین کشوری است که به توانایی تولید پهپاد رسیده است.

۲. د- پدافند هوایی

پدافند هوایی به سه ردهٔ ارتفاع پست، متوسط و بلند دسته‌بندی می‌شود. جمهوری اسلامی نیز تقریباً به همین ترتیب، یعنی با در نظر گرفتن همین دسته‌بندی، بر ارتقای سامانه‌های خود تمرکز کرده است که از علل آن، اختلاف سطح فناوری آن‌ها و نیز تکاملی بودن این

تجهیزات است. از سامانهٔ ارتفاع پست می‌توان به سامانه‌های میثاق، یا زهرا، راپیر، تور-ام-۱، سماوات، حائل، سعیر و سراج اشاره کرد. سامانه‌های سوم خرداد، طبس، شلمچه، مرصاد، تلاش و صیاد جزو سامانه‌های میان‌برد جمهوری اسلامی هستند که به‌صورت پیوسته در سال‌های اخیر گسترش یافته‌اند. سامانهٔ S-300 نیز تنها سامانهٔ برد بلند موجود در کشور است؛ اما تلاش‌های بسیاری به‌منظور ساخت سامانهٔ برد بلند باور ۳۷۳ انجام شده که امید می‌رود به‌زودی به سازمان رزم نیروهای مسلح ملحق شود.

۲. ه- قایق‌های تندرو و زیردریایی‌های کوچک

قایق تندرو از تجهیزات نظامی تأثیرگذار بر جنگ نامتقارن در دریاست. قایق تندرو به‌علت ابعاد کوچکشان در رادارها دیده نمی‌شود و می‌تواند خود را به هدف نزدیک کند. آنها به‌تنهایی امکان حمل مقدار زیادی تسلیحات را ندارند؛ اما به‌دلیل هزینهٔ ساخت بسیار پایینشان، می‌توان از تعداد زیادی

از آنها استفاده کرد. در استفاده از قایق‌های تندرو در جنگ نفت‌کش‌ها و مین‌ریزی خلیج‌فارس و برخورد با ناوهای آمریکایی تجربیات گران‌بهایی به‌دست آمد که نشان‌دهندهٔ کارایی بالای قایق‌های تندروست. جمهوری اسلامی تنوع گسترده‌ای از قایق‌های تندرو مانند آذرخش در اختیار دارد. زیردریایی‌های کوچک به‌علت حرکت در نزدیکی سطح آب در رادارها و سونارهای دریایی شناسایی نمی‌شوند و امکان نزدیکی به اهداف و انجام عملیات‌های خاص نظامی، مانند مین‌ریزی و کماندویی و نیز حمل اژدر را دارند. چند نوع زیردریایی کوچک در ایران تولید و استفاده می‌شود؛ همچنین زیردریایی‌های بزرگ‌تر، مانند غدیر که مناسب شرایط اقلیمی خلیج‌فارس طراحی شده است، توانایی حمل اژدر و نیروهای بیشتر را دارند.

۲. و- سایر تجهیزات

در سال‌های اخیر، با رشد توانمندی‌های علمی و فناوری و صنعتی کشور، حرکت به سمت ساخت تجهیزات نظامی دیگر نظیر هواپیما، ناو، چرخ‌بال و تانک آغاز شده است. طراحی هواپیماهایی نظیر قاهر و صاعقه و کوثر، ناوشکن‌های کلاس موج مانند جماران و الوند و سهند، ناوشکن‌ها و زیردریایی‌های بزرگ‌تر در حال ساخت مانند خلیج‌فارس و فاتح، تانک‌هایی مانند کرار و ذوالفقار و نیز خودروهای نظامی حفاظت‌شده مانند طوفان، نمونه‌هایی از آخرین دستاوردهای نظامی جمهوری اسلامی ایران است.

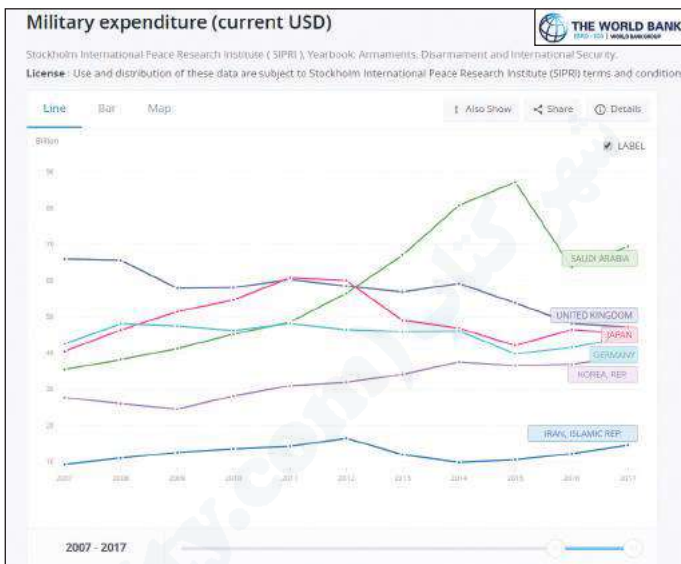

۳. بودجه دفاعی

نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد، بودجه دفاعی ایران است. این موفقیت‌های چشمگیر با بودجه‌ای اندک در قیاس با کشورهای دیگر به دست آمده است. برای نمونه می‌توان به عربستان سعودی اشاره کرد. با توجه به نمودار زیر؛ بودجه دفاعی عربستان در حدود ۷ برابر ایران است. این کشور بیشتر بودجه دفاعی خود را صرف خرید تجهیزات از کشورهای دیگر به خصوص آمریکا می‌کند. صرفاً خرید این تجهیزات برای این کشور قدرتی ایجاد نکرده است و باعث شده است رئیس‌جمهور آمریکا از عربستان به گاو شیرده تعبیر کرده و به ادعای مقامات آمریکایی عربستان بدون حمایت آمریکا توانایی مقاومت، بیش از یک هفته در برابر ایران را ندارد.

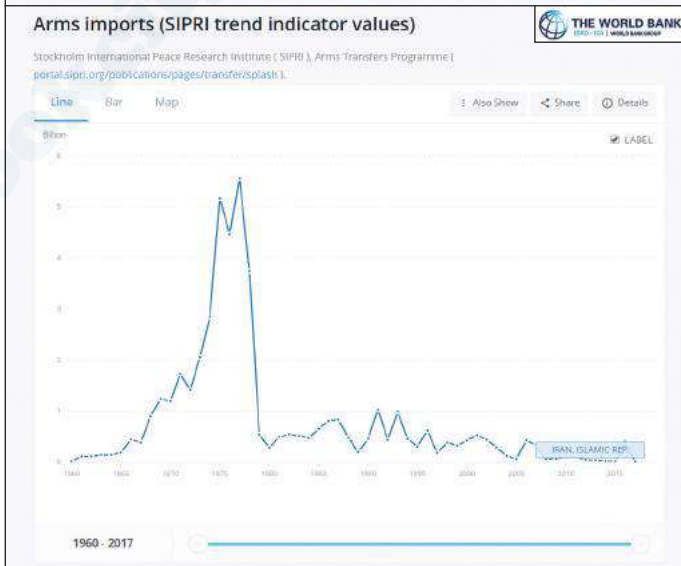
تصویر ۹۴/۱

مقایسه بودجه نظامی
ایران، عربستان سعودی،
ژاپن، انگلیس، آلمان و
کره جنوبی
منبع: بانک جهانی

تصویر ۹۴/۲

کاهش شدید واردات
تسلیحات نظامی پس از
انقلاب اسلامی
منبع: بانک جهانی

در قبل از انقلاب، ایران به‌عنوان ژاندارم آمریکا در منطقه شناخته می‌شد. در بسیاری از اتفاقات منطقه، تنها نقش مزدور آمریکا را بازی می‌کرد؛ مانند ارسال نیروی نظامی به عمان بین سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۴ که با رقمی در حدود ۶ میلیارد دلار^{۳۳} هزینه، با احتساب ارزش دلار در سال ۲۰۱۸م و بیش از ۲۰۰ کشته و ۷۰۰ زخمی. حمایت از دولت غرب‌گرای یمن شمالی در مقابله با دولت شرق‌گرای جنوبی آن، کمک به ویتنام جنوبی تحت‌حمایت آمریکا، کمک به سومالی تحت‌حمایت غرب در جنگ با اتیوپی تحت‌حمایت شرق، کمک به ژئیر و مراکش و کمک یک میلیارد دلاری به انور سادات^{۳۴} هم نمونه‌های دیگری از مأموریت‌های نظامی شاه به‌دستور آمریکا است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با آرمان کمک به مظلومین، جمهوری اسلامی کمک به ملت‌های تحت‌ظلم منطقه و جنبش‌های آزادی‌خواه مستقل را در دستور کار خود قرار داد. با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، آرمان و شعارهای آن در معرض توجه بسیاری از ملت‌ها قرار گرفت و باعث بیداری بسیاری از آن‌ها و قیامشان بر ضد نظام سلطه و اشغالگری و استعمار شد. کمک به حزب‌الله لبنان، کمک به جنبش‌های آزادی‌بخش فلسطینی، حمایت از مسلمانان بوسنی در مقابل صرب‌ها، حمایت از ائتلاف شمال افغانستان در جنگ با طالبان، حمایت از مردم مظلوم بحرین و حمایت از انصار الله یمن، نمونه‌هایی از حرکت در مسیر این آرمان مقدس است.

۳۳. <https://www.measuringworth.com/calculators/uscompare/relativevalue.php>.

۳۴. نک: محمدجعفر چمن‌کار، «مأموریت نظامی‌گری دولت پهلوی دوم و تأثیرات آن بر سیاست خارجی ایران»، مجله علمی پژوهشی پژوهش‌های تاریخی، س ۲، ش ۸ (دوره ۲، ش ۴)، زمستان ۱۳۸۹، ص ۵۳ تا ۷۸.

در سال‌های اخیر، با ایجاد گروه‌های تکفیری توسط غرب، ظلم و جنایات گسترده‌ای علیه مردم مظلوم منطقه صورت پذیرفت. داعش و جبهه‌النصره دو گروه تکفیری شاخص بودند که با اشغال مناطق بزرگی از سوریه و عراق، صدها هزار انسان بی‌گناه را کشته و میلیون‌ها نفر را آواره کردند. جمهوری اسلامی با کمک به دولت‌های این کشورها، شرگروه‌های تکفیری را از بین برد و در یمن نیز با حمایت از انقلاب مردمی این کشور، مقابل حمله کشورهای دیکتاتور منطقه به رهبری آمریکا، در کنار ملت یمن ایستاد.

حمایت‌های ایران اسلامی از ملت‌های منطقه و نهضت‌های آزادی‌بخش، باعث افزایش علاقه ملت‌های منطقه به جمهوری اسلامی و شکل‌گیری گروه‌های مقاومت دوستدار ایران شده است. این موضوع، دشمنان را وادار کرده است که هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای ایران با جمهوری اسلامی نزاع داشته باشند و هیچ موضوع منطقه‌ای نیست که بدون در نظر گرفتن رأی ایران به سرانجام برسد.

شهر کتاب (shahar.com)

فصل پنجم

پیشرفت‌های زیرساختی

حوزه حمل و نقل

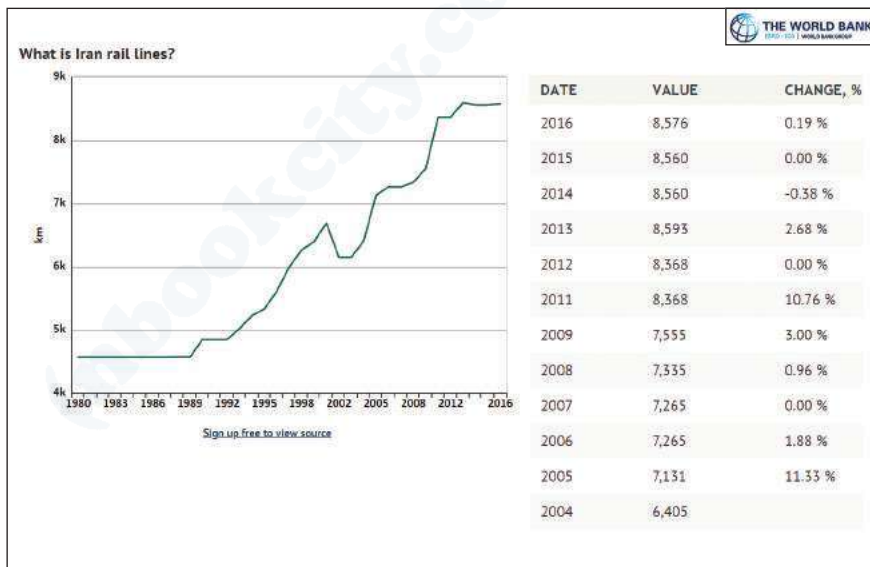
زیرساخت در عمومی‌ترین حالت، دسته‌ای از عوامل ساختاری به هم پیوسته است که تکیه‌گاه اسکلت یک ساختمان کامل را فراهم می‌آورد. اصطلاح زیرساخت برای هر کشور، به حوزه‌های مختلفی در آن اطلاق می‌شود که اساس و بنیان حرکت اقتصادی کشور به آن‌ها وابسته باشد.

اول | خطوط ریلی

۱. رشد ۲ برابری خطوط راه‌آهن در کشور

تصویر ۹۵

روند تغییر مقدار طول خطوط ریلی ایران، از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

۲. ارتقای ۱۲ پله‌ای ایران در رتبه‌بندی خطوط ریلی جهان

تصویر ۹۶/۱
رتبه ۲۷ ایران در سال
۱۹۹۰م در رتبه‌بندی
کشورهای جهان در زمینه
احداث خطوط ریلی
منبع: بانک جهانی

ایران در طول ۳۰ سال اخیر، از رتبه ۲۷ به رتبه ۱۵ ارتقا یافته است.

تصویر ۹۶/۲

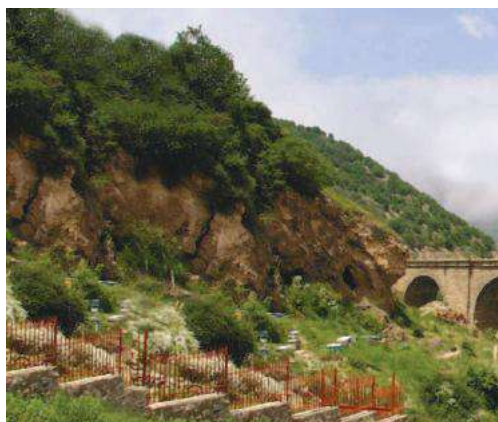
رتبه ۱۵ ایران در سال

۲۰۱۶م در رتبه بندی

کشورهای جهان در زمینه

احداث خطوط ریلی

منبع: بانک جهانی

تصویر ۹۷/۱

رتبه ۳۱ ایران در سال

۱۹۹۰م در رتبه‌بندی

کشورهای جهان در

زمینه حمل بار توسط

خطوط ریلی

منبع: بانک جهانی

۳. ارتقای ۲۵ پله‌ای ایران در رتبه‌بندی ترابری خطوط ریلی جهان

What is goods transported by railways?
Goods transported by railway are the volume of goods transported by railway, measured in metric tons times kilometers traveled.

EXPORT TABLE EXPLORE DATA View Map Embed

	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	1990
31. Iran	24,461	22,400	22,604	21,008	20,247	19,127	14,179	9,041
1. Russia	2,298,564	2,172,685	2,222,388	2,127,212	2,011,308	1,801,691	1,373,200	2,523,000
2. United States	2,702,736	2,541,354	2,524,585	2,524,585	2,468,738	2,717,513	2,142,145	1,530,743
3. China	2,308,669	2,473,477	2,518,310	2,562,635	2,451,185	1,934,612	1,333,806	1,060,100
4. Ukraine	211,233	224,434	237,722	243,866	218,091	223,980	172,840	473,953
5. Kazakhstan	216,524	231,248	235,846	223,584	213,174	171,855	124,983	406,963
6. India	665,810	649,645	625,723	625,723	600,548	407,398	305,201	235,785
7. Canada	352,535	352,535	352,535	254,069	322,741	338,661	-	127,838
8. Brazil	267,700	267,700	267,700	267,700	267,700	221,211	153,863	120,432
9. South Africa	134,600	113,342	113,342	113,342	113,342	108,513	106,605	101,746
10. Poland	32,017	33,256	32,904	37,189	34,266	46,060	55,562	83,500
11. Belarus	44,997	43,818	48,351	49,406	46,224	43,559	31,425	75,373
12. Romania	10,265	9,092	11,200	13,539	9,134	16,032	17,982	57,253
13. France	24,598	24,032	31,616	23,242	22,840	41,898	55,448	50,667
14. Azerbaijan	7,371	7,958	8,212	7,846	8,250	-	5,770	37,288
15. Mexico	78,770	69,185	69,185	69,185	-	54,387	-	36,417
16. Japan	20,255	20,255	20,255	20,255	20,432	21,900	22,313	26,803

تصویر ۹۶/۲

رتبه ۶ ایران در سال

۲۰۱۶م در رتبه‌بندی

کشورهای جهان در زمینه

حمل بار

منبع: بانک جهانی

ایران در طول ۳۰ سال اخیر، از رتبه ۳۱ به رتبه ۶ ارتقا یافته است.

What is goods transported by railways?
Goods transported by railway are the volume of goods transported by railway, measured in metric tons times kilometers traveled.

EXPORT TABLE EXPLORE DATA View Map Embed

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005
6 Iran	27,243	25,014	24,461	22,400	22,604	21,008	20,247	19,127
1 Russia	2,342,590	2,304,759	2,298,564	2,172,685	2,222,388	2,127,212	2,011,308	1,801,691
2 China	1,920,285	1,980,061	2,308,669	2,473,477	2,518,310	2,562,635	2,451,185	1,934,612
3 Kazakhstan	188,159	189,759	216,524	231,248	235,846	223,584	213,174	171,855
4 Ukraine	187,557	195,054	211,233	224,434	237,722	243,866	218,091	223,980
5 Belarus	41,107	40,785	44,997	43,818	48,351	49,406	46,224	43,559
7 Uzbekistan	22,937	-	22,686	22,482	22,482	22,482	22,282	18,007
8 Lithuania	13,790	14,036	14,307	13,344	14,172	15,088	13,431	9,767
9 Turkmenistan	13,327	-	11,992	11,992	11,992	11,992	11,992	8,670
10 Mongolia	12,371	11,463	12,474	12,077	11,418	11,418	10,287	-
11 Latvia	11,838	13,023	15,257	14,991	16,930	17,164	17,164	17,921
12 Czech Republic	10,949	11,095	9,871	10,588	11,423	13,872	13,592	14,385
13 Turkey	10,773	9,618	11,145	10,244	10,691	10,735	11,030	8,939
14 Finland	9,445	8,468	9,597	9,470	9,275	9,395	9,760	9,706
15 Switzerland	8,668	8,532	8,215	7,780	8,110	8,747	8,725	11,394
16 Romania	8,587	10,598	10,265	9,092	11,200	13,539	9,134	16,032
17 Slovak Republic	7,072	6,839	6,888	6,810	7,262	7,290	7,669	9,326

۴. رشد عابری-ترابری کالا به کمک خطوط ریلی در کشور

تصویر ۹۸

روند تغییر مقدار بار

جابه‌جاشده از طریق

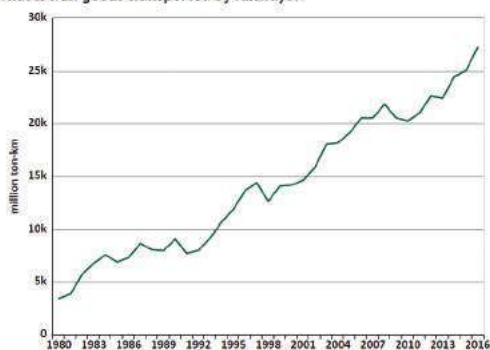
خطوط ریلی در کشور، از

سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

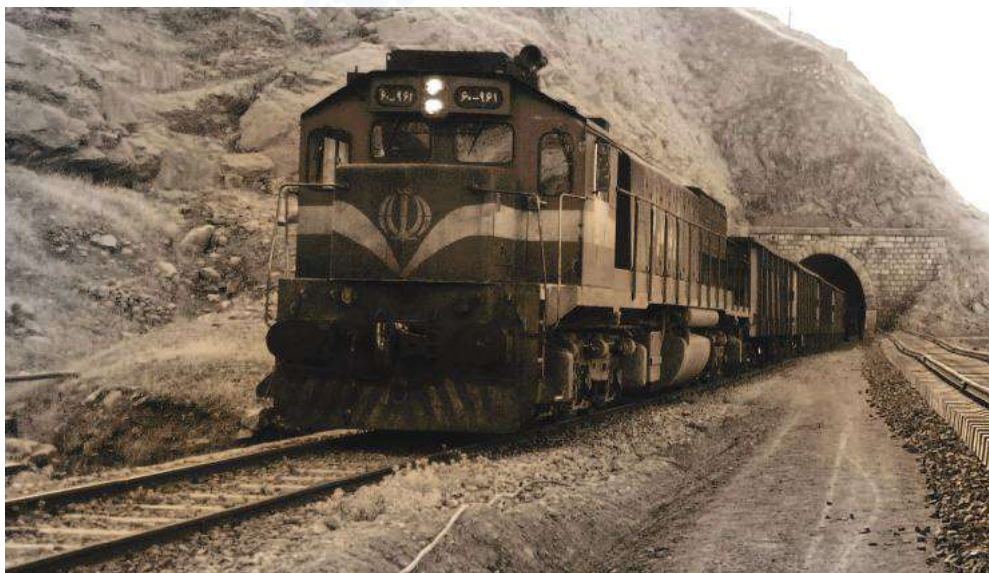
What is Iran goods transported by railways?

Sign up free to view source

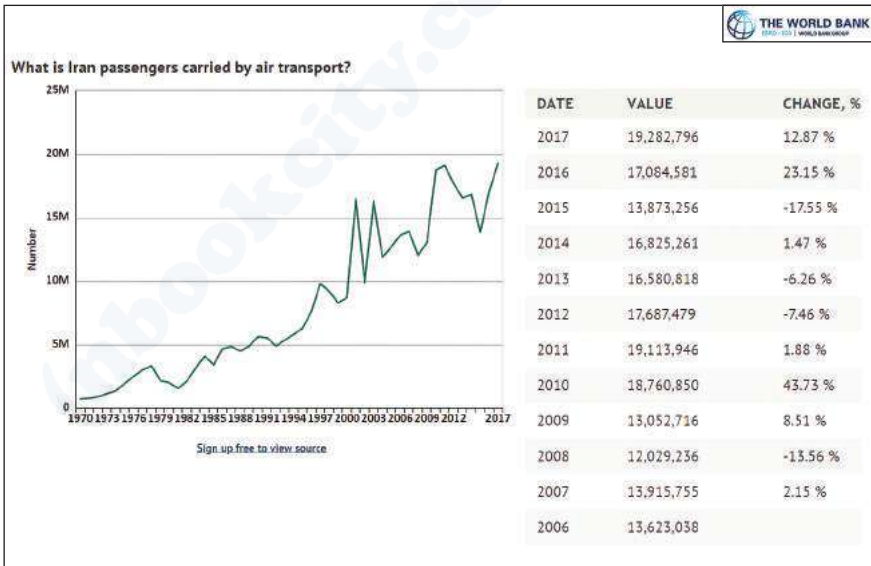

DATE	VALUE	CHANGE, %
2016	27,243	8.91 %
2015	25,014	2.26 %
2014	24,461	9.20 %
2013	22,400	-0.90 %
2012	22,604	7.60 %
2011	21,008	3.76 %
2010	20,247	-1.43 %
2009	20,540	-5.90 %
2008	21,829	6.27 %
2007	20,542	0.00 %
2006	20,542	7.40 %
2005	19,127	

دوم | خطوط هوایی

۱. رشد ۲۵ برابری تعداد مسافران جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی

تصویر ۹۹

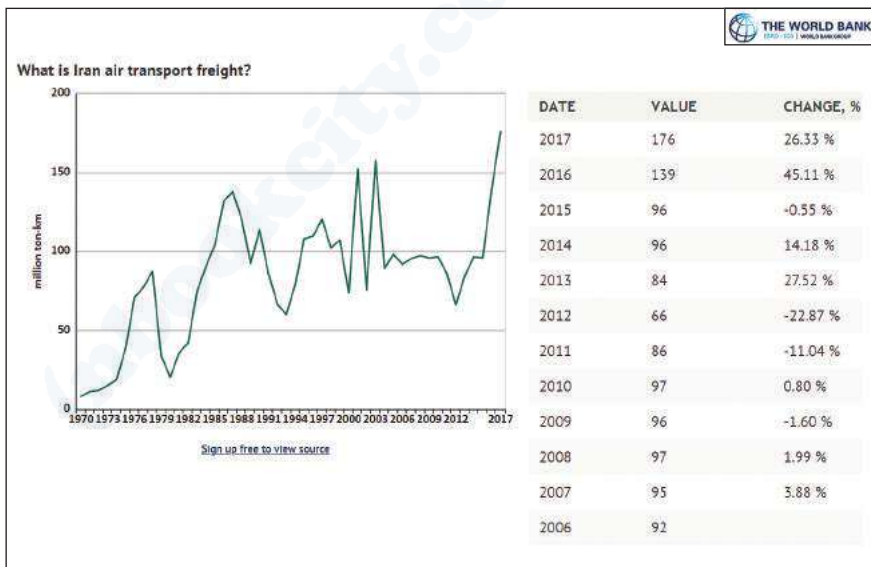
روند تغییر تعداد مسافر جابه‌جاشده از طریق خطوط هوایی ایران در ۴۰ سال اخیر

منبع: بانک جهانی

۲. رشد ۱۸ برابری بار جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی

تصویر ۱۰۰

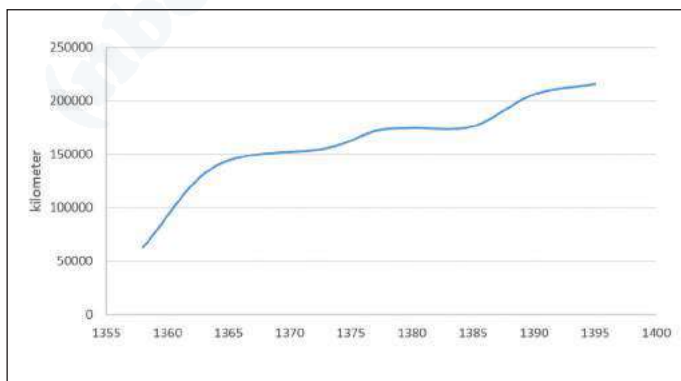
روند تغییر وزن بار جابه‌جاشده از طریق خطوط هوایی ایران در ۴۰ سال اخیر

منبع: بانک جهانی

سوم | خطوط جاده‌ای

۱. رشد ۴/۴ برابری طول جاده‌های کشور

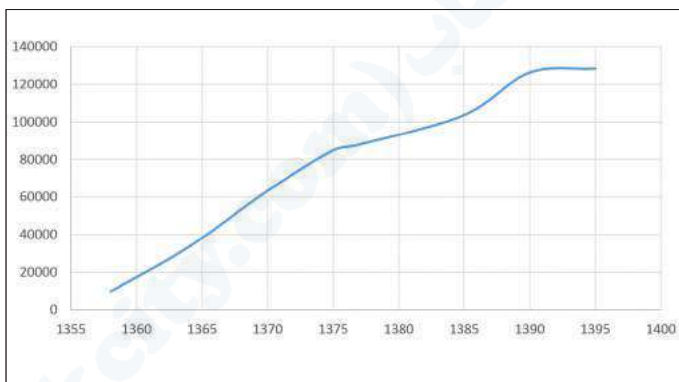

تصویر ۱۰۱
 روند تغییر طول همۀ
 راه‌های ایران، در
 سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

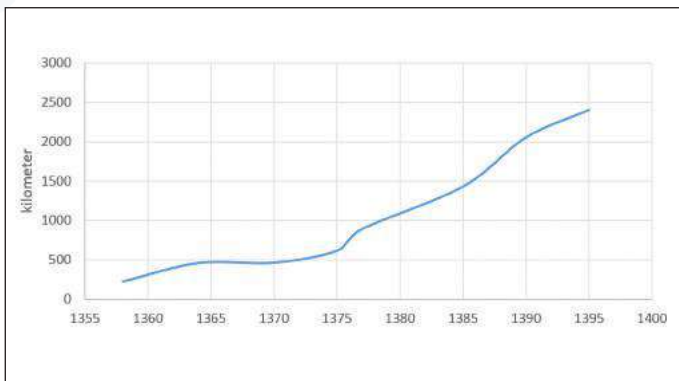
۲. رشد ۱۲/۵ برابری جاده‌های روستایی

تصویر ۱۰۲
 روند تغییر طول همهٔ
 راه‌های روستایی ایران،
 در سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵ ش
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

۳. رشد ۸ برابری آزادراه‌های کشور

تصویر ۱۰۳
 روند تغییر طول همهٔ
 آزادراه‌های ایران، در
 سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵ ش
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

اول | تولید علم در جمهوری اسلامی رتبه نخست رشد علمی در جهان

۱. ارتقای علمی ۳۶ پله‌ای ایران در ۲۰ سال اخیر

بر اساس نتایجی که پایگاه استنادی اسکوپوس (Scopus)، منتشر کرده است تعداد مدارک علمی ثبت شده از جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۹۶ برابر با ۸۴۲ مورد بوده و در سال ۲۰۱۷، تعداد مدارک و مستندات علمی کشور به رقم ۵۴۳۸۸ مورد افزایش یافته است و نسبت به سال ۱۹۹۶، رشد ۶۴/۵۹ برابری را نشان می‌دهد و در این سال، جایگاه ایران در دنیا، به رتبه ۱۶ ارتقاء یافته است. ذکر این نکته لازم است که به گزارش دو پایگاه معتبر علمی New Scientist و Science Metrix، جمهوری اسلامی ایران با نرخ رشد ۱۱ برابر متوسط جهانی، رتبه نخست رشد علمی را در بین سالهای ۱۹۸۰-۲۰۰۹ دارا بوده است.

تصویر ۱۰۴
 وضعیت کشورهای
 جهان در تولید علم، در
 سال ۱۹۹۶م
 منبع: پایگاه استنادی
 اسکوپس

SJR		Scopus		SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS		
SJR		Scopus		SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS		
Country	Documents	Citable documents	Citations	Gulf Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	246786	227943	12879550	3956056	37.14	2077
2 United Kingdom	88380	83922	2757228	623265	31.20	1281
3 Japan	87497	86339	1779569	513584	20.23	928
4 Germany	75022	72896	2087226	512461	27.82	1131
5 France	55563	54481	1532437	358927	27.58	1023
6 Canada	42269	41518	1454256	350185	34.40	1033
7 Italy	38937	37792	946227	206237	24.50	898
8 Russian Federation	31463	31577	230104	81112	8.65	563
9 China	28699	28810	253233	104961	8.76	712
49 Venezuela	1010	1000	16291	2266	16.10	150
50 Malaysia	985	962	16203	2674	16.43	249
51 Pakistan	952	890	9280	2143	10.24	217
52 Iran	842	831	12123	4045	14.40	237
53 Morocco	825	821	12288	1798	14.89	182
54 Cuba	741	739	9045	1679	12.21	156

SJR Scimago Journal & Country Rank

Scopus[®] powered by iThenticate

SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Enter Journal Title, ISSN or Publisher Name

Home Journal Rankings Country Rankings Viz Tools Help About Us

All subject areas All subject categories All regions 2017

Display countries with at least 0 Documents Apply Download data

Country	# Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	626463	946405	426316	224281	0.68	2077
2 China	308654	492853	265803	174748	0.52	712
3 United Kingdom	191830	162965	144900	43792	0.76	1281
4 Germany	170114	152271	124528	40687	0.73	1131
5 India	147037	134968	84669	23813	0.37	521
6 Japan	123043	113827	62455	20876	0.51	928
7 France	115747	104971	93200	22928	0.69	1023
8 Italy	110402	97516	84096	31457	0.76	898
9 Canada	100810	86325	74108	18750	0.74	1033
10 Australia	94065	82446	71194	20381	0.76	848
11 Spain	90382	81416	90823	16806	0.66	775
12 Russian Federation	83358	80796	25830	13048	0.31	563
13 South Korea	80743	76783	43632	12621	0.54	576
14 Brazil	72697	68741	30964	9806	0.41	489
15 Netherlands	67503	57285	62346	11987	0.91	893
16 Iran	54388	51614	28810	14140	0.50	217

تصویر ۱۰۵
وضعیت کشورهای جهان در تولید علم، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

۲. ارتقای علمی ایران از رتبه ۵ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۰۶

وضعیت کشورهای غرب آسیا و شمال آفریقا در تولید علم، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 Israel	10597	10597	83243	49269	31.45	624
2 Turkey	6723	5554	73360	19706	12.82	248
3 Egypt	2817	2805	34515	6639	12.25	231
4 Saudi Arabia	1995	1943	24604	3230	12.39	271
5 Iran	842	831	12123	4045	14.40	257
6 Kuwait	591	588	7802	1054	13.38	132
7 Jordan	442	442	5182	777	11.74	142
8 United Arab Emirates	362	353	6192	518	17.10	169
9 Lebanon	209	206	4230	298	20.24	170
10 Oman	165	164	2400	216	15.03	114

تصویر ۱۰۷

وضعیت کشورهای غرب آسیا و شمال آفریقا در تولید علم، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 Iran	54388	51514	288113	14740	0.93	257
2 Turkey	40405	38566	15242	4140	0.36	268
3 Saudi Arabia	20644	19484	18564	5193	0.96	271
4 Israel	20391	18372	15120	3069	0.74	624
5 Egypt	18030	17002	9182	2743	0.51	231
6 United Arab Emirates	5914	5825	2609	528	0.44	169
7 Iraq	3902	3724	1053	405	0.40	80
8 Qatar	3584	3230	3831	502	0.79	120
9 Jordan	3220	3049	1366	248	0.42	142

اول نمونه‌هایی از پیشرفت‌های علمی ایران

۱. علوم نانو؛ ارتقا از رتبه ۵۸ به ۱۶ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	1021	1020	48178	14887	42.29	642
2 Japan	446	446	10395	3225	23.76	247
3 Germany	412	412	12190	2877	29.30	290
4 United Kingdom	260	250	6624	1182	26.60	268
5 France	205	205	6198	1208	30.23	200
6 China	122	122	3639	1218	29.98	361
7 Italy	131	131	4210	692	32.54	177
8 India	104	104	1641	345	15.78	170
9 Canada	99	99	3185	461	32.18	186
54 Colombia	1	1	11	0	11.00	32
55 Algeria	1	1	9	0	9.00	30
56 Georgia	1	1	23	0	23.00	12
57 Croatia	1	1	18	0	18.00	33
58 Iran	1	1	62	0	62.00	90
59 Lebanon	1	1	318	0	318.00	32

تصویر ۱۰۸
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
نانو، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

تصویر ۱۰۹
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
نانو، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

SJR Scopus SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Home Journal Rankings Country Rankings Viz Tools Help About Us

All subject areas Nanoscience and Nanotechnology All regions 2017

Display countries with at least 0 Documents Apply Download Data

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H index
1 China	13555	12317	19923	14362	1.47	361
2 United States	7791	7640	11693	4779	1.52	242
3 South Korea	3234	3195	3069	856	0.95	252
4 India	2182	2168	1528	591	0.70	170
5 Germany	2167	2123	2641	994	1.31	230
6 Japan	1911	1872	1638	530	0.98	247
7 United Kingdom	1518	1480	2185	493	1.44	260
8 France	1369	1340	1348	375	0.99	230
9 Italy	1005	996	1232	382	1.25	177
10 Australia	689	663	1664	320	1.68	176
11 Russian Federation	644	624	630	222	0.68	109
12 Spain	603	611	1146	519	1.25	172
13 Singapore	638	624	1797	353	2.13	217
14 Canada	602	619	999	220	1.19	166
15 Taiwan	629	787	784	121	0.95	169
16 Iran	735	707	809	436	1.10	90

۲. علوم بیوشیمی و زیست مولکولی: ارتقا از رتبه ۵۲ به ۱۷ در جهان

SJR Scopus[®] SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Biochemistry, Genetics and Molecular Biology | All subject categories | All regions | 1996

Display countries with at least 0 Documents | Apply | Download data

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H-index
1 United States	55811	43062	3048838	1622217	50.89	1232
2 Japan	17243	17166	549961	154764	31.88	585
3 United Kingdom	14643	14339	687097	136749	47.24	796
4 Germany	12843	12726	561887	127048	43.75	681
5 France	10464	10351	427363	83164	40.90	594
6 Canada	7790	7720	245623	61462	44.37	575
7 Italy	7273	7237	247743	50329	33.93	515
8 Spain	4438	4398	135066	30513	30.43	440
9 Netherlands	4301	4269	252299	26559	47.18	507
49 Belarus	138	138	1489	271	10.57	81
60 Nigeria	118	118	1767	210	14.47	82
61 Morocco	118	118	1615	389	29.79	90
62 Iran	96	96	1597	576	16.13	151
63 Cuba	91	91	3298	478	36.46	91
64 Estonia	91	91	2916	470	32.04	142
65 Colombia	91	91	3264	254	35.87	117

تصویر ۱۱۰

وضعیت کشورهای

جهان در بخش علوم

بیوشیمی، در سال ۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

تصویر ۱۱۱

وضعیت کشورهای

جهان در بخش علوم

بیوشیمی، در سال ۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

Scopus[®] Powered by Scopus SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS
 SJR Scimago Journal & Country Rank Scopus Journal Map, ISSN or Publisher Name

Home Journal Rankings **Country Rankings** Viz Tools Help About Us

Biochemistry, Genetics and Molecular Biology All subject categories All regions 2017

Display countries with at least 10 Documents Apply [Download Data](#)

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 United States	82054	72260	90158	45434	1.06	1232
2 China	66089	64073	44063	23877	0.67	405
3 Germany	23999	20145	24194	7235	1.10	689
4 United Kingdom	21981	19925	25753	6845	1.17	748
5 Japan	18480	17276	12875	3625	0.70	586
6 India	16990	14483	7159	2738	0.47	282
7 France	14234	13025	14624	3415	1.03	594
8 Italy	13819	12494	13894	4426	1.01	616
9 Canada	12662	11691	12272	2859	1.01	575
10 South Korea	10900	10480	7216	1826	0.66	326
11 Australia	10612	9627	11374	2704	1.00	481
12 Spain	10311	9555	10446	2330	1.01	440
13 Brazil	8402	7980	3026	1409	0.60	247
14 Netherlands	7675	7099	9917	1835	1.24	507
15 Switzerland	6449	5918	8680	1660	1.35	514
16 Russian Federation	5801	5700	3115	1180	0.53	254
17 Iran	5701	5435	3397	1366	0.60	181

صعود چهل ساله IVF

۳. علوم هوافضا؛ ارتقا از رتبه ۴۵ به رتبه ۱۱ در جهان

تصویر ۱۱۲
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علم
هوافضا، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 United States	4323	4321	42825	20229	9.90	229
2 China	606	606	1421	922	2.34	112
3 Germany	565	543	4315	994	7.64	100
4 United Kingdom	470	474	3701	800	7.73	117
5 Russian Federation	357	357	1217	552	3.41	56
6 Japan	345	345	2364	687	6.82	76
44 Korea	6	6	73	19	12.17	20
45 Iran	5	5	43	12	8.60	54
46 Bangladesh	4	4	62	2	15.50	8

تصویر ۱۱۳
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علم
هوافضا، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 China	8088	7845	2378	2038	0.32	112
2 United States	4912	4694	1561	986	0.34	229
3 India	1420	1388	349	344	0.28	63
4 United Kingdom	1100	1057	482	171	0.44	117
5 Germany	1022	984	361	194	0.35	100
6 France	784	723	256	72	0.33	103
7 Italy	758	700	403	256	0.35	91
8 Canada	700	649	246	92	0.49	99
9 Russian Federation	672	663	163	165	0.24	56
10 Japan	547	538	178	94	0.33	76
11 Iran	525	532	274	127	0.51	94

۴. علوم فیزیک؛ ارتقا از رتبه ۵۶ به رتبه ۱۳ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-citations	Citations an Occurrence	H Index
1 United States	43281	42827	1443626	675032	33.42	827
2 Japan	17780	17707	332897	112795	18.76	498
3 Germany	16023	15556	468749	129212	29.24	588
4 Russian Federation	12380	12338	137810	44418	11.16	358
5 France	10797	10761	278381	71623	25.78	490
6 United Kingdom	10210	10166	274014	61132	26.84	549
7 China	9367	8947	70052	30272	8.88	422
8 Italy	6648	6621	147286	40797	22.15	431
9 Canada	4432	4402	119088	19487	26.84	390
56 Venezuela	148	148	2562	396	17.01	91
54 Algeria	125	125	1365	281	10.92	79
55 Moldova	123	123	569	176	4.63	70
56 Iran	123	123	1662	420	13.51	145
37 Georgia	119	118	1441	242	12.11	105
58 Estonia	116	118	1972	383	16.71	98

تصویر ۱۱۴

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم فیزیک و فضاوردی، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

SJR Scopus[®] SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Scimago Journal & Country Rank

Physics and Astronomy | All subject categories | All regions | 2017

Display countries with at least 0 documents

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1. China	82846	81726	42777	27899	0.52	422
2. United States	59452	58051	52260	26179	0.88	927
3. Germany	28245	25806	22777	9927	0.90	589
4. Russian Federation	24314	23907	9100	4765	0.38	338
5. India	22195	21720	10954	4907	0.49	291
6. Japan	21527	21184	12381	4847	0.57	404
7. United Kingdom	19294	18809	19189	6885	0.99	549
8. France	18543	18201	14559	5179	0.78	491
9. Italy	13907	13565	13686	8210	0.91	431
10. South Korea	11658	11622	7731	2411	0.65	333
11. Spain	9636	9607	9456	8188	0.98	384
12. Canada	8682	8509	8967	2208	0.93	391
13. Iran	7929	7768	7545	4282	0.95	345
14. Ireland	7379	7247	5173	1899	0.70	286
15. Australia	6799	6609	6928	1952	1.02	327
16. Brazil	6671	6557	4629	1454	0.69	240

تصویر ۱۱۵

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم فیزیک و فضاوردی، در سال ۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

۵. علوم ریاضی؛ ارتقا از رتبه ۴۷ به رتبه ۱۳ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	SJR Citations	Citations per Document	H index
1 United States	19442	19098	409388	154726	21.03	687
2 Germany	5858	5586	100636	22093	17.81	314
3 United Kingdom	4315	4200	74485	17567	17.28	351
4 France	4044	3975	67794	16493	16.75	281
5 Japan	3837	3619	41129	11123	10.72	207
6 China	3325	3301	24079	12742	7.22	251
46 Lithuania	92	92	593	120	0.47	89
47 Iran	79	79	556	186	7.04	121
48 Croatia	77	77	483	130	6.27	56

تصویر ۱۱۶
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
ریاضیات، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	SJR Citations	Citations per Document	H index
1 China	50327	48776	15466	10113	0.27	261
2 United States	36348	33928	32500	6845	0.34	607
3 Germany	14158	13057	4543	2262	0.32	314
4 India	13721	13222	2375	1230	0.17	160
5 United Kingdom	11842	11041	4814	1929	0.41	351
6 France	11714	11042	2462	1456	0.29	281
12 South Korea	5670	5458	1614	629	0.28	169
13 Iran	5128	4901	1464	704	0.27	121
14 Australia	4690	4314	2088	663	0.45	214

تصویر ۱۱۷
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
ریاضیات، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

بر طبق گزارش همین پایگاه استنادی، همان‌طور که در تصویر ۱۱۷ می‌بینید، جایگاه ایران در علوم ریاضیات از رتبه پنجم در بین کشورهای منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا در سال ۱۹۹۶ به رتبه اول در سال ۲۰۱۷ ارتقا یافته است.

تصویر ۱۱۸/۱
وضعیت کشورهای
منطقه غرب آسیا و
شمال آفریقا در بخش
علوم ریاضیات، در سال
۱۹۹۶م

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 Israel	1148	1143	21056	3888	18.36	167
2 Turkey	253	260	3271	1061	12.44	125
3 Egypt	168	167	1236	277	7.32	92
4 Saudi Arabia	106	106	1125	210	10.61	90
5 Iran	79	79	556	186	7.04	121
6 Kuwait	56	56	429	84	7.66	51
7 United Arab Emirates	20	20	132	15	6.60	52
8 Jordan	20	20	229	65	11.95	66
9 Bahrain	13	13	56	3	4.31	20

تصویر ۱۱۸/۲
وضعیت کشورهای
منطقه غرب آسیا و
شمال آفریقا در بخش
علوم ریاضیات، در سال
۲۰۱۷م

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 Iran	5128	4901	3404	704	0.37	121
2 Turkey	2941	2525	961	329	0.30	125
3 Israel	2539	2170	686	261	0.29	197
4 Saudi Arabia	2189	2040	1243	429	0.58	90
5 Egypt	1096	1050	372	179	0.34	92
6 United Arab Emirates	502	489	142	48	0.28	52
7 Iraq	389	379	77	37	0.20	24
8 Jordan	364	357	93	29	0.26	66
9 Qatar	240	235	107	34	0.45	47

۶. علوم ژنتیک و سلول‌های بنیادی؛ جایگاه دوم در دنیا

Countries Where Stem Cell Research Is Most Popular		
Rank	Country/Territory	Number of clinical trials
1	United States	136
2	Iran	65
3	South Korea	40
4	Australia	18
5	China	17
6	Spain	17
7	Israel	12
8	India	11
9	Canada	10
10	Germany	7

تصویر ۱۱۹
رتبه‌بندی ۱۰ کشور برتر
حوزه سلول‌های بنیادی،
در سال ۲۰۱۶م
منبع: مرکز آزمایش‌های
بالیینی ایالات متحده
آمریکا

۷. علوم داروسازی؛ ارتقا از رتبه ۴۹ به رتبه ۱۱ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-citations	Citations per Document	H-index
1 United States	13368	12111	427167	192438	31.95	557
2 Japan	5826	5859	111270	32063	18.89	254
3 United Kingdom	3763	3607	121896	25470	32.39	304
4 Germany	2942	2860	85288	16000	23.54	309
5 France	2497	2460	62703	12732	25.14	279
6 Italy	2011	1989	46226	10789	22.99	243
7 India	1566	1539	21149	9383	13.51	220
8 Canada	1487	1461	57249	9187	38.51	251
9 Spain	1484	1450	28492	6404	19.20	204

48 Singapore	53	53	1341	106	25.30	103
49 Iran	51	50	758	299	14.86	116
50 Malaysia	51	50	865	231	16.96	80

تصویر ۱۲۰

وضعیت کشورهای

جهان در بخش علوم

داروسازی، در سال ۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

تصویر ۱۲۱

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم داروسازی، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

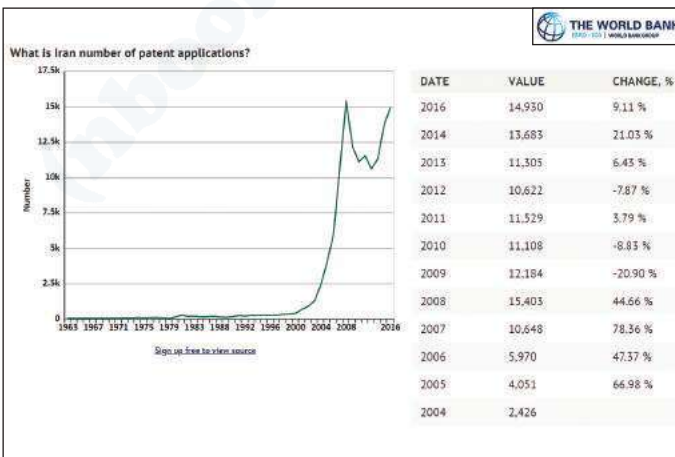
Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	19030	17180	14882	7613	0.78	687
2 China	16862	16540	9263	5718	0.55	265
3 India	8115	7857	3023	1201	0.37	220
4 United Kingdom	4611	4191	5959	1120	0.96	364
5 Germany	4488	4047	3276	1158	0.73	308
6 Japan	4220	4189	1968	715	0.45	254
7 Italy	3651	3398	3453	1365	0.94	243
8 France	2859	2654	2119	882	0.74	279
9 Brazil	2749	2405	1420	511	0.52	154
10 South Korea	2721	2482	1545	515	0.57	177
11 Iran	2619	2336	1554	747	0.59	116
12 Spain	2522	2312	1981	829	0.77	264

دوم | جایگاه ایران در ثبت اختراع

۱. رشد اختراعات ثبت شده در ایران در سال های اخیر

تصویر ۱۲۲

نمودار رشد اختراعات

ایران، از سال ۱۹۶۳ تا

۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

۲. ارتقا از رتبه ۳۸ به رتبه ۷ دنیا در تعداد ثبت اختراع

تصویر ۱۳۳/۱
جایگاه ۳۸ ایران در
رتبه‌بندی کشورها از نظر
تعداد اختراعات، در سال
۱۹۷۰م
منبع: بانک جهانی

تصویر ۱۳۳/۲
جایگاه ۷ ایران در
رتبه‌بندی کشورها از نظر
تعداد اختراعات، در سال
۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

فصل ششم

پیشرفت‌های صنعتی

از عوامل موفقیت و پیشرفت در هر جامعه، رشد در صنعت و افزایش تولیدات صنعتی و معدنی و تنوع‌بخشی در آن‌هاست. در این بخش به بررسی صنعت و نیز اصلی‌ترین عامل محرک آن یعنی انرژی پرداخته می‌شود.

اول ایران رتبه ششم در بین کشورهای تولیدکننده انرژی

تصویر ۱۲۴

ایران در جایگاه ششم رتبه‌بندی کشورهای جهان در تولید انرژی، در سال ۲۰۱۷م

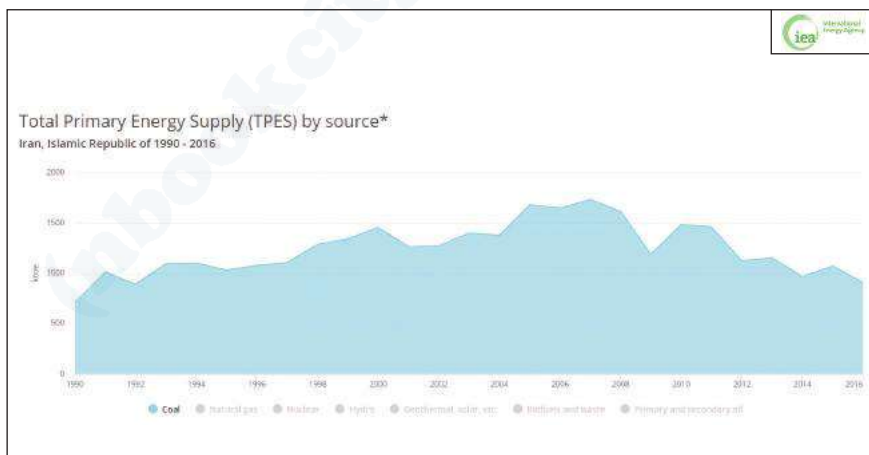
منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

دوم | ایجاد تنوع در منابع تأمین انرژی در ایران

۱. زغال‌سنگ

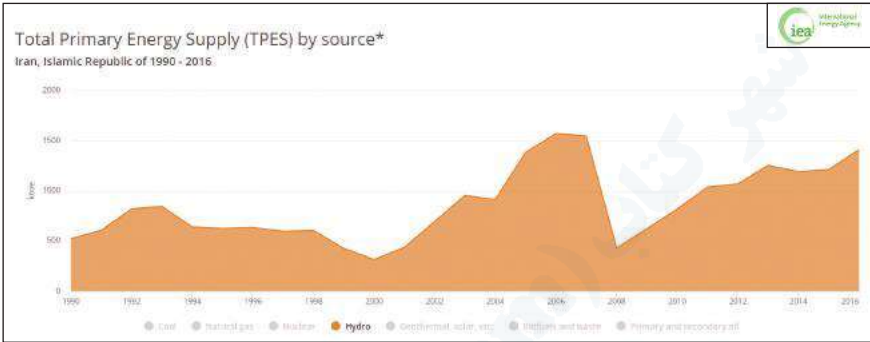

تصویر ۱۲۵

انرژی زغال‌سنگ عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶

منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

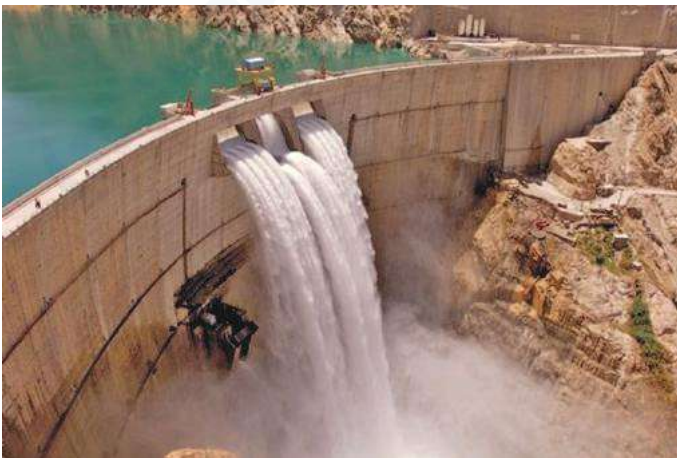
۲. برق آبی

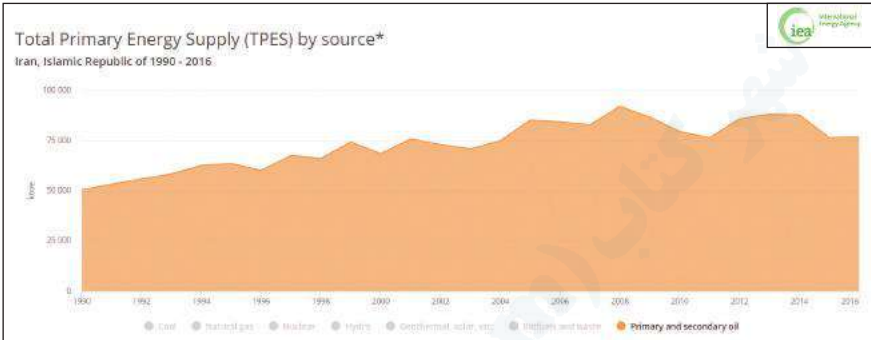
تصویر ۱۲۶

انرژی برق آبی عرضه شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۳. فرآورده‌های نفت خام

تصویر ۱۲۷

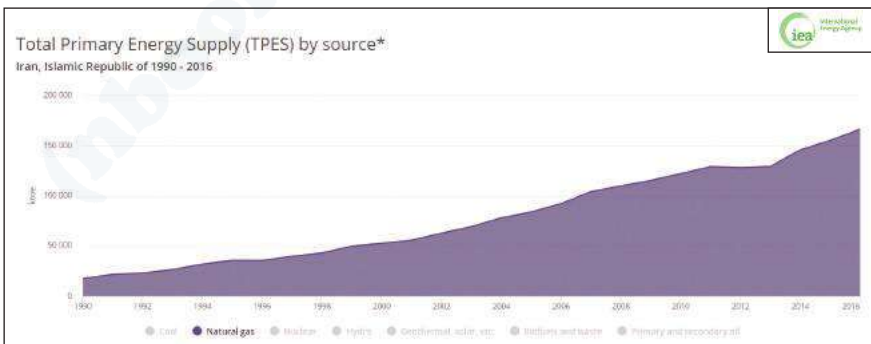
انرژی فرآورده‌های نفت خام عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۴. گاز طبیعی

تصویر ۱۲۸

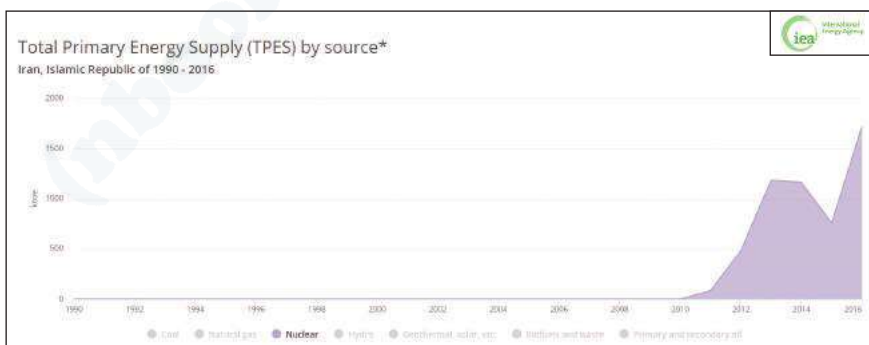
انرژی گاز طبیعی عرضه شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۵. سوخت هسته‌ای

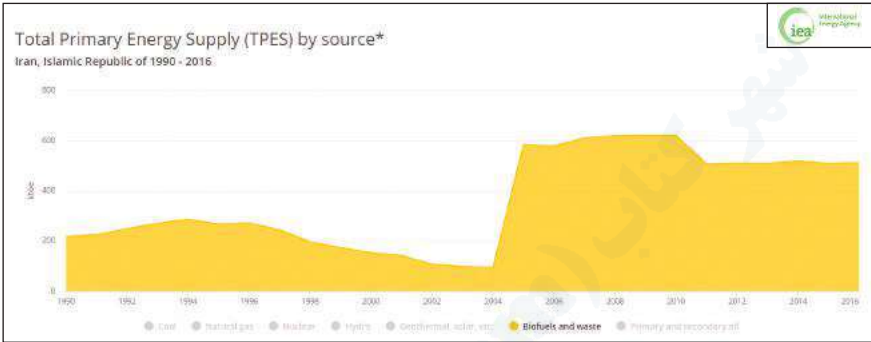

تصویر ۱۳۹

انرژی هسته‌ای عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

۶. بیومس (سوختهای زیستی)

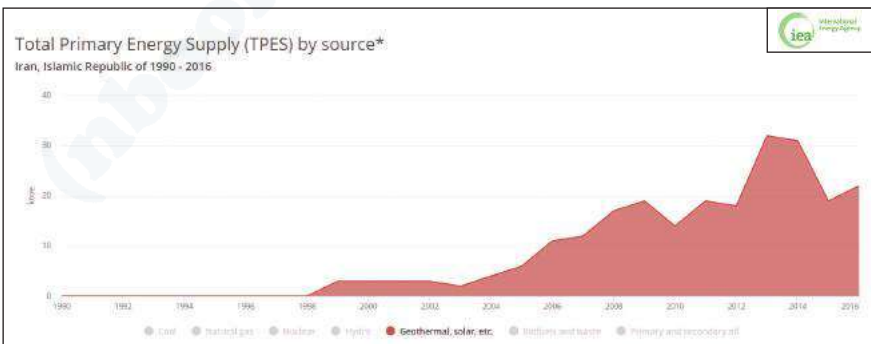
تصویر ۱۳۰

انرژی عرضه شده حاصل از سوختههای زیستی در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۷. منابع مختلف خورشیدی، زمین گرمایی و...

تصویر ۱۳۱

انرژی عرضه شده از منابع مختلف خورشیدی، زمین گرمایی و... در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

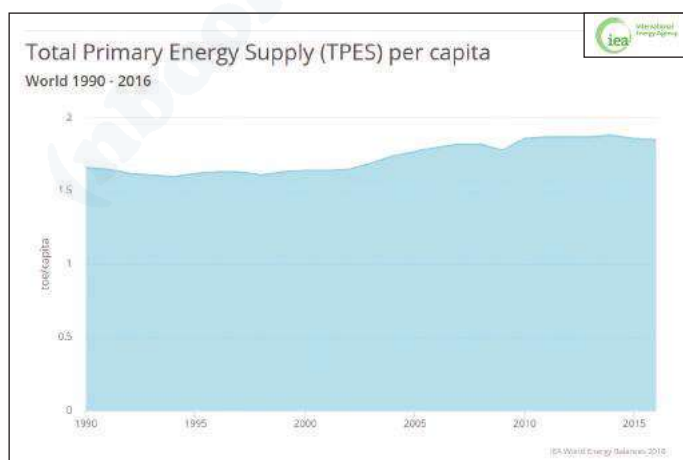

سوم | سرانه انرژی عرضه شده به ازای هر نفر (TPES/Capita)

از جمله موانع بررسی دقیق میزان انرژی عرضه شده در طول زمان، افزایش جمعیت یک کشور است که به صورت طبیعی، باعث افزایش نیاز به انرژی در آن می‌شود؛ بنابراین، برای بررسی بهتر این نکته که آیا تمام افراد مختلف جامعه به اندازه کافی به انرژی دسترسی دارند یا نه، لازم است از سرانه انرژی عرضه شده به ازای هر نفر (TPES/Capita) استفاده کرد.

در این خصوص، مقایسه‌ای میان رشد انرژی تأمین شده در ایران و جهان و اتحادیه اروپا ارائه می‌شود.

۱. سرانه انرژی عرضه شده، «1.8 toe» در کل دنیا

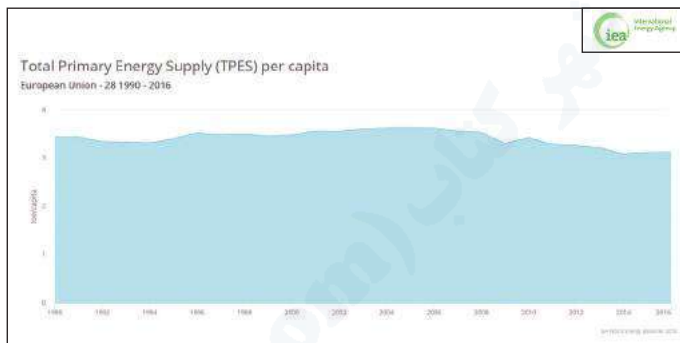
تصویر ۱۳۲

سرانه انرژی عرضه شده در کل کشورهای جهان، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ م
منبع: آژانس بین المللی انرژی

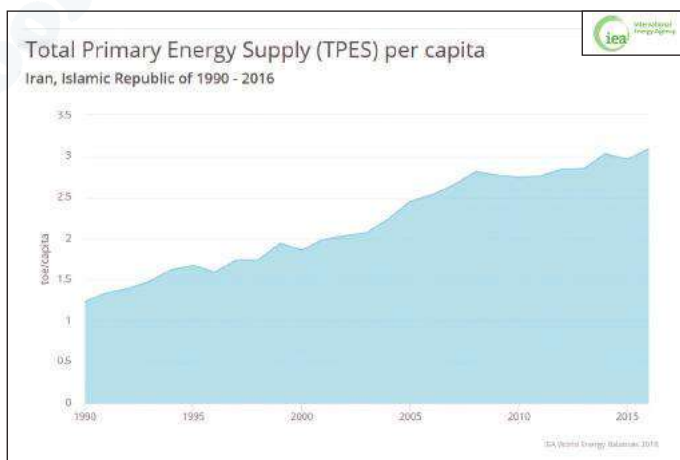
۲. سرانه انرژی عرضه‌شده، «3 toe» در کشورهای اروپایی

تصویر ۱۳۳
 سرانه انرژی عرضه‌شده
 در کل کشورهای عضو
 اتحادیه اروپا، از سال
 ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ م
 منبع: آژانس بین‌المللی
 انرژی

۳. سرانه انرژی عرضه‌شده، «3 toe» در ایران

تصویر ۱۳۴
 روند افزایشی سرانه
 انرژی عرضه‌شده در
 ایران، از سال ۱۹۹۰ تا
 ۲۰۱۶ م
 منبع: آژانس بین‌المللی
 انرژی

چهارم | میزان تولید و پالایش نفت خام در ایران

۱. کاهش میزان تولید نفت خام

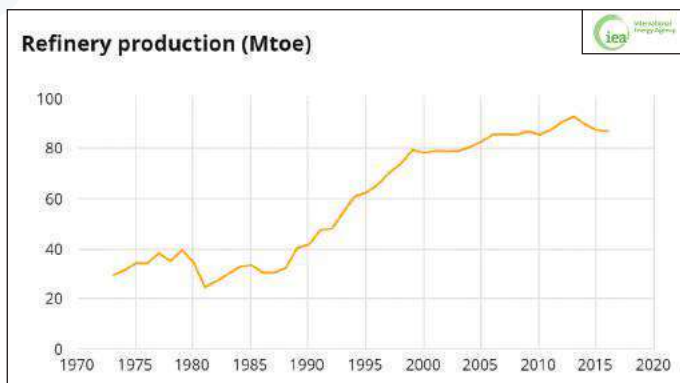
تصویر ۱۳۵
 نمودار تولید نفت خام
 در ایران، از سال ۱۹۷۰
 تا ۲۰۱۶م
 منبع: آژانس بین المللی
 انرژی

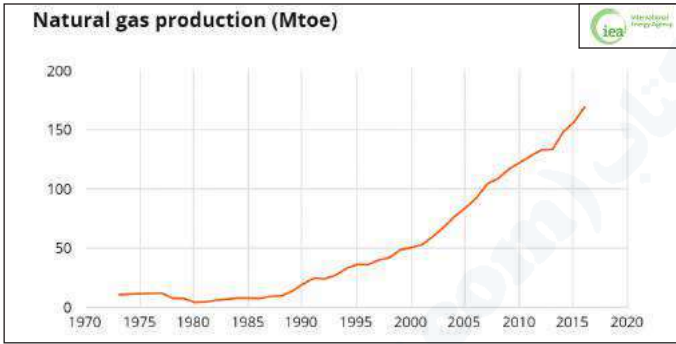
۲. افزایش درخورتوجه تولید فراورده‌های پالایشگاهی
 باوجود تولید زیاد نفت خام در زمان پهلوی، تولید پالایشگاهی ما در
 آن دوران کم و کار اصلی کشور خام‌فروشی بوده است.

تصویر ۱۳۶
 نمودار تولیدات
 پالایشگاهی ایران، از
 سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۶م
 منبع: آژانس بین‌المللی
 انرژی

پنجم ارشد تولید گاز

۱. تولید گاز طبیعی در ایران

تصویر ۱۳۷

نمودار تولید گاز در ایران، از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۶م
منبع: آژانس بین المللی انرژی

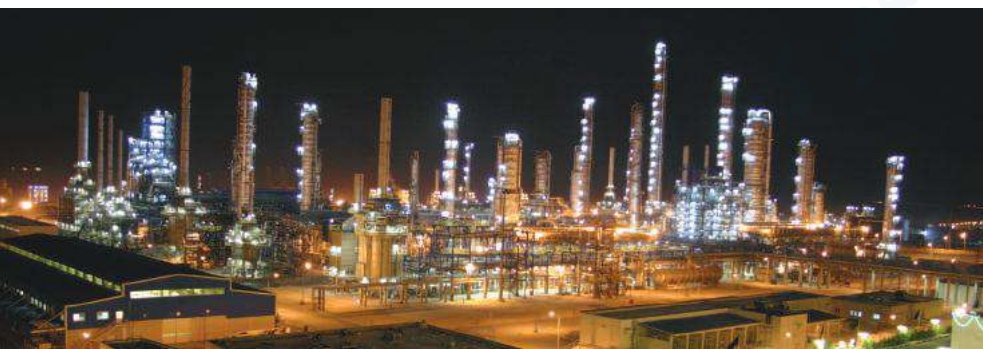
تصویر ۱۳۸/۱

۲۰ کشور بزرگ تولیدکننده گاز در سال ۱۹۹۰
منبع: آژانس بین المللی انرژی

۲. ایران در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده گاز

رتبه ایران در سال ۱۹۹۰م، در جایگاه ششم قرار داشته و در سال ۲۰۱۵م، به جایگاه سوم دنیا ارتقا یافته است.

تصویر ۱۳۸/۲

۲۰ کشور بزرگ

تولیدکننده گاز در سال

۲۰۱۵م

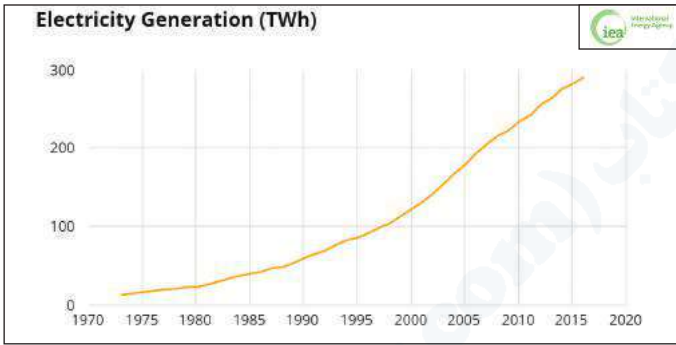
منبع: آژانس بین المللی

انرژی

ششم | رشد بیش از ۱۴ برابری تولید انرژی الکتریکی

۱. افزایش تولید انرژی الکتریکی در ایران

تصویر ۱۳۹

نمودار تولید انرژی الکتریکی در ایران، از سال ۱۹۷۳ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

تصویر ۱۴۰/۱

رتبه‌بندی کشورهای

تولیدکننده انرژی، در

سال ۱۹۹۰م

منبع: آژانس بین المللی

انرژی

۲. ارتقا ۱۰پله‌ای در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده انرژی الکتریکی از سال ۱۹۹۰

تصویر ۱۴۰/۲

رتبه‌بندی کشورهای

تولیدکننده انرژی، در

سال ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی

انرژی

هفتم | رشد علمی در حوزه انرژی

۱. علم انرژی: ارتقا از رتبه ۵۵ به رتبه ۱۲ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	6813	6774	102863	37669	19.12	374
2 Japan	1730	1717	31164	16272	18.12	220
3 United Kingdom	1308	1304	19203	3499	14.76	241
4 Russian Federation	1238	1237	6382	2131	5.16	94
5 China	1185	1185	8589	2799	4.81	253
54 Malaysia	25	25	489	63	17.56	129
55 Iran	24	24	303	98	12.63	109
56 Pakistan	24	24	104	42	4.33	69

تصویر ۱۴۱/۱

رتبه‌بندی کشورهای دنیا

در تولید مقالات علمی

در حوزه انرژی، در سال

۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H Index
1 China	33059	32738	24405	17281	0.74	253
2 United States	19997	18953	14503	6484	0.74	374
3 India	7745	7552	4176	1588	0.54	205
4 United Kingdom	5775	5582	5234	1473	0.90	241
5 Germany	5526	5429	4057	1442	0.73	221
6 Japan	4878	4814	2671	866	0.05	228
7 Italy	4438	4293	3982	1686	0.90	170
8 South Korea	4305	4244	2155	961	0.73	164
9 Russian Federation	3478	3418	840	595	0.24	94
10 France	3464	3390	2246	614	0.65	194
11 Canada	3434	3351	2581	697	0.75	233
12 Iran	3252	3200	2767	1266	0.85	109

تصویر ۱۴۱/۲

رتبه‌بندی کشورهای دنیا

در تولید مقالات علمی

در حوزه انرژی، در سال

۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

۲. علم انرژی؛ ارتقا از رتبه ۸ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۴۲/۱
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1. Egypt	153	153	1486	161	9.71	85
2. Turkey	151	150	2512	220	16.64	159
3. Israel	127	125	2595	327	23.49	98
4. Saudi Arabia	112	111	1162	164	10.38	98
5. Kuwait	41	41	740	87	18.27	54
6. United Arab Emirates	31	30	1933	21	62.10	61
7. Jordan	24	24	310	48	12.92	57
8. Iran	24	24	303	96	12.63	109
9. Oman	10	10	51	12	5.10	42
10. Syrian Arab Republic	9	0	41	13	4.56	27

تصویر ۱۴۲/۲
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1. Iran	3252	3250	2267	1266	0.85	169
2. Turkey	1480	1435	1069	288	0.72	159
3. Saudi Arabia	1157	1138	1407	308	1.22	98
4. Egypt	850	844	631	184	0.73	85
5. United Arab Emirates	408	390	301	67	0.74	81
6. Israel	303	296	285	64	0.95	98
7. Iraq	257	254	223	62	0.84	36
8. Qatar	231	229	208	39	0.90	43
9. Kuwait	122	122	62	7	0.81	54

۳. علم انرژی هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۷۷ به رتبه ۱۲ در جهان

تصویر ۱۴۳/۱

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی هسته‌ای، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-citations	Citations per Document	H index
1 United States	1518	1512	16660	7188	11.00	166
2 Japan	596	594	7427	3511	12.48	120
3 Russian Federation	538	538	2986	1155	5.55	85
4 Germany	342	342	5050	1682	14.79	122
5 China	342	342	806	356	2.36	163
6 United Kingdom	262	262	2844	618	10.85	110

تصویر ۱۴۳/۲

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی هسته‌ای، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 China	4198	4180	3364	2226	0.79	163
2 United States	2258	2212	2011	872	0.86	196
3 Japan	858	849	365	95	0.36	120
4 United Kingdom	760	751	1126	406	1.47	110
5 Germany	740	740	642	220	0.73	122
6 South Korea	666	666	479	158	0.72	84
7 India	636	629	433	193	0.71	85
8 France	623	617	362	128	0.58	105
9 Italy	556	523	796	238	1.47	97
10 Russian Federation	533	530	92	89	0.17	69
11 Spain	358	357	328	94	0.94	92
12 Iran	354	350	382	161	1.08	70

۴. علم انرژی هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۱۳ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۴۴/۱
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی هسته‌ای، در سال
۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index	
1	Egypt	53	53	208	80	5.82	49
2	Turkey	43	43	751	241	17.47	101
3	Israel	24	24	207	56	8.63	37
4	Saudi Arabia	13	13	120	8	9.92	56
5	Jordan	8	8	84	10	10.50	37
6	Syrian Arab Republic	5	5	38	12	7.60	21
11	Bahrain	1	1	1	0	1.00	10
12	Oman	1	1	10	4	10.00	18
13	Iran	1	1	6	0	6.00	70

تصویر ۱۴۴/۲
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی هسته‌ای، در سال
۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index	
1	Iran	354	350	382	161	1.08	70
2	Turkey	170	170	104	36	0.61	101
3	Egypt	119	117	99	39	0.78	49
4	Saudi Arabia	117	116	148	39	1.26	56
5	United Arab Emirates	45	44	66	17	1.93	30
6	Iran	31	31	52	20	1.68	22
7	Israel	27	27	30	6	1.11	37

جمهوری اسلامی ایران تعداد مقاله‌های خود در حوزه انرژی هسته‌ای را از عدد ۱ در سال ۱۹۹۶ به ۳۵۴ مقاله در سال ۲۰۱۷م افزایش داده است و از رتبه ۱۳ به رتبه ۱ در منطقه ارتقا یافته است.

۵. علم انرژی‌های تجدیدپذیر؛ ارتقا از رتبه ۶ به رتبه ۱ در منطقه جمهوری اسلامی ایران تعداد مقاله‌های خود در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر را از عدد ۹ در سال ۱۹۹۶م به عدد ۱۱۰۹ در سال ۲۰۱۷م افزایش داده و از رتبه ۶ در منطقه به رتبه ۱ ارتقا یافته است.

تصویر ۱۴۵/۱

رتبه‌بندی کشورهای خاورمیانه در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، در سال ۱۹۹۶م منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

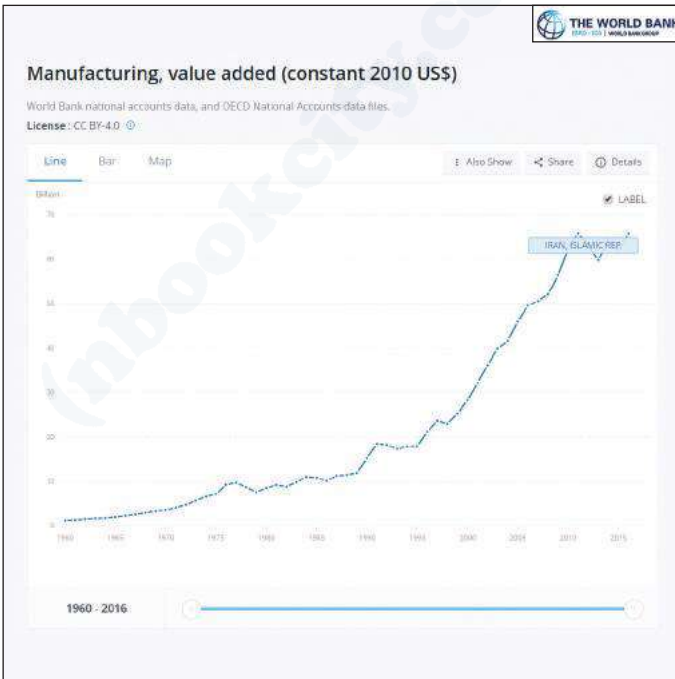
تصویر ۱۴۵/۲

رتبه‌بندی کشورهای خاورمیانه در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، در سال ۲۰۱۷م منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

اول | افزایش درخورتوجه ارزش افزوده در بخش صنعت

تصویر ۱۴۶
ارزش افزوده بخش
صنعت در ایران، از سال
۱۹۶۰ تا ۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

دوم | صنعت فولاد؛ ارتقا از رتبه ۳۰ به رتبه ۱۳ در دنیا

تصویر ۱۴۷

نمایش رتبه‌بندی صادرکنندگان فولاد در جهان، در سال ۲۰۱۷م

منبع: انجمن جهانی فولاد

Crude steel production, 1980-2013

In thousand tonnes.

Countries	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Albania	100	120	150	180	200	233
Algeria	388	557	868	892	755	1 414
Angola	10	10	10	10	10	10
Argentina	2 721	2 550	2 933	2 991	2 677	2 972
Australia	7 589	7 635	6 371	5 676	6 302	6 609
Austria	4 623	4 656	4 258	4 411	4 870	4 661
Azerbaijan						
Bangladesh	131	139	109	47	73	101
Belarus						
Belgium	12 321	12 283	9 992	10 154	11 300	10 683
Bosnia-Herzegovina						
Brazil	15 337	13 226	12 995	14 671	18 386	20 455
Bulgaria	2 567	2 484	2 584	2 831	2 878	2 944
Canada	15 901	14 811	11 871	12 832	14 699	14 637
Chile	704	644	492	618	692	689
China	37 121	35 604	37 160	40 021	43 475	46 794
Colombia	420	402	422	482	507	530
Congo (Zaire)	30	30	30	30	30	30
Costa Rica			8	3		
Croatia						
Cuba	292	317	290	352	325	401
Czech Republic						
Czechoslovakia	15 225	15 271	14 992	15 024	14 831	15 036
Denmark	734	612	560	493	548	528
Dominican Republic			17	14	64	60
Ecuador	17	28	28	23	18	18
Egypt	968	1 015	1 074	979	928	1 028
El Salvador			7	15	11	12
Estonia						
F. R. Yugoslavia						
Finland	2 509	2 428	2 414	2 416	2 632	2 518
France	23 176	21 258	18 402	17 582	19 000	18 808
Georgia						
Germany	43 838	41 610	35 880	35 729	39 389	40 497
Germany (East)	7 308	7 467	7 168	7 219	7 573	7 853
Ghana						
Greece	1 197	930	933	866	936	985
Guatemala			25	28	27	10
Honduras						19
Hong Kong	120	120	120	120	120	120
Hungary	3 764	3 645	3 702	3 617	3 751	3 647
Iceland						
India	9 514	10 765	10 997	10 237	10 549	11 936
Indonesia	543	621	693	983	1 171	1 374
Iran	550	565	700	734	854	836
Iraq		45	45			
Ireland	2	33	61	141	166	203

تصویر ۱۴۸

رتبهٔ ۳۰ ایران در تولید فولاد در دنیا، در سال ۱۹۸۰م

منبع: انجمن جهانی فولاد

سوم | صنعت سیمان؛ رشد درخور توجه تولید و ارتقای ایران به رتبه ۴ در دنیا

Top World Producers of Hydraulic Cement											
(Thousand of Metric Tons)											
	2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
China	1,074,000	1,240,000	1,360,000	1,400,000	1,646,000	1,880,000	2,080,000	2,184,000	2,414,000	2,476,000	2,570,000
India	141,800	159,010	170,460	177,300	195,930	224,720	240,510	246,700	255,790	265,140	280,820
United States	93,910	97,590	92,630	84,020	60,370	66,450	67,900	74,150	76,800	82,700	86,600
Iran	31,840	35,200	41,000	44,500	52,100	61,600	66,400	70,250	68,700	66,700	70,000
Turkey	42,800	47,400	49,300	53,110	53,970	66,200	67,800	67,800	74,400	77,200	79,300
Brazil	35,600	41,900	46,600	51,300	51,700	59,120	64,090	66,810	70,160	71,360	72,260
Russia	48,000	54,700	59,900	53,600	44,200	50,400	56,100	61,500	66,300	68,470	67,200
Japan	73,500	73,200	71,200	68,000	60,000	56,600	56,400	59,300	61,700	62,500	64,350
Egypt	33,600	36,200	40,370	39,840	46,940	47,950	45,420	52,200	50,100	49,000	51,600
Korea, Republic of	47,200	49,200	52,200	51,650	50,130	47,420	48,250	46,860	47,300	47,300	47,800
Mexico	36,000	38,020	38,620	37,090	35,810	34,500	35,400	37,830	36,250	37,840	38,600
Pakistan	16,360	18,410	24,220	30,870	33,370	32,400	31,600	33,110	33,800	35,290	36,910
Italy	46,410	47,980	47,540	43,030	36,320	34,290	32,790	26,240	23,080	21,200	21,800
Spain	50,350	54,030	54,720	42,080	29,500	21,170	22,160	15,940	13,730	13,910	14,770
Total World	2,364,960	2,618,860	2,813,960	2,871,840	2,945,000	3,364,860	3,638,740	3,762,700	4,074,820	4,181,270	4,364,310

Source: U.S. Census Bureau, Historical Cement Prices, PCA

United States
Census
2000

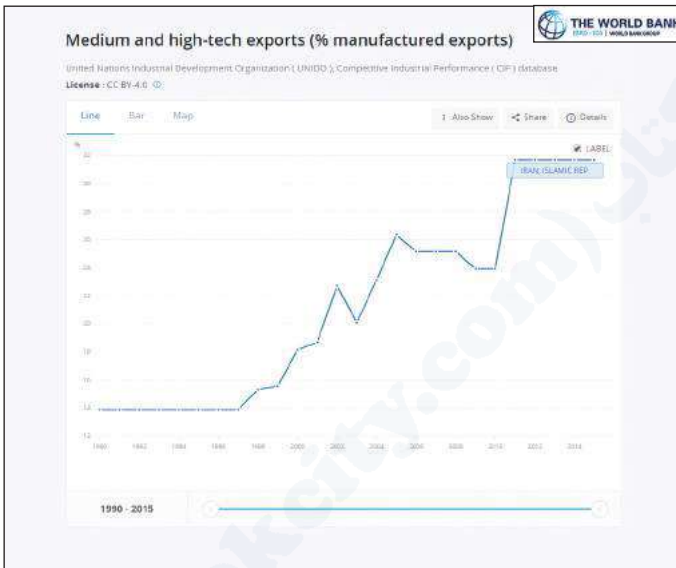

تصویر ۱۴۹

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید سیمان، از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵م

منبع: مرکز آمار آمریکا

چهارم | افزایش درخورتوجه صادرات ایران در صنایع پیشرفته

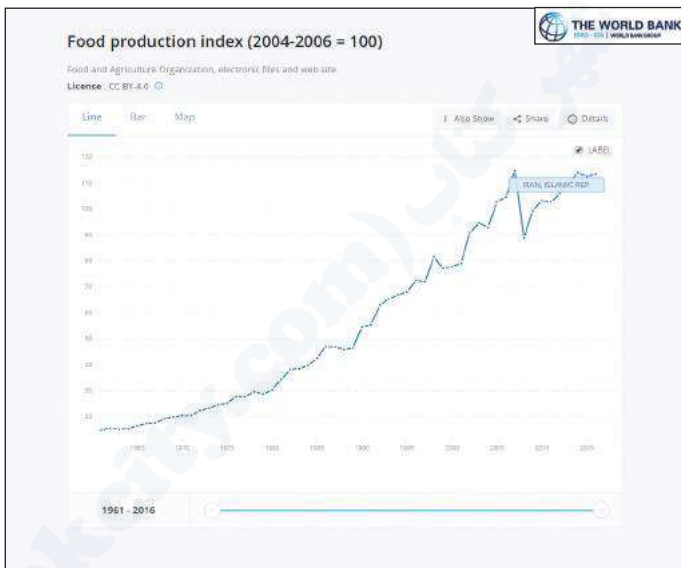

تصویر ۱۵۰
صادرات ایران در صنایع
متوسط و پیشرفته در
تکنولوژی، از سال ۱۹۹۰
تا ۲۰۱۵م
منبع: بانک جهانی

پنجم | رشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی

تصویر ۱۵۱
شاخص تولید مواد
غذایی در ایران، از
سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

ششم | رشد درخورتوجه و ارتقا به رتبه ۱۶ در دنیا درصنعت تولید وسایل نقلیه

 International Organization of Motor Vehicle Manufacturers OICA is the voice speaking on automotive issues in world forums	
Home	OICA > Production Statistics > 1999 Statistics
About Us	
Economic Contributions	
Autos and Fuels	
Climate Change & CO2	
Safety	
Sales Statistics	
Production Statistics	1999 PRODUCTION STATISTICS
2017 Statistics	
2016 Statistics	
2015 Statistics	
2014 Statistics	
2013 Statistics	
2012 Statistics	
2011 Statistics	
2010 Statistics	
2009 Statistics	
2008 Statistics	
2007 Statistics	
2006 Statistics	
2005 Statistics	
2004 Statistics	
2003 Statistics	
2002 Statistics	
2001 Statistics	
2000 Statistics	
1999 Statistics	
OICA Workshop on HDV CO2 & Fuel Efficiency Harmonization	
Vehicles in use	
Worldwide Harmonization	
Calendar of Auto Shows	
Media Center	
OICA Member Press Contacts	
International press review archives	
Members only	
Contact	

Country	Cars	Commercial Vehicles	Total
Serbia	3,616	1,453	5,269
Ukraine	10,136	9,044	19,180
Finland	33,903	472	34,375
Uzbekistan	44,433	0	44,433
Egypt	45,416	30,632	76,048
Indonesia	75,715	12,292	88,007
Romania	88,313	18,564	106,897
Slovenia	118,132	0	118,132
Iran	119,419	0	119,419
Others	86,849	32,801	119,650
Slovakia	128,003	328	128,331
Hungary	125,089	2,287	128,166
Austria	123,596	15,745	139,331
Sweden	213,895	35,847	250,742
Portugal	186,996	65,294	252,290
Malaysia	237,998	18,592	256,090
Turkey	222,041	75,821	297,862
Australia	281,417	21,508	302,925
Argentina	224,733	60,076	304,809
Netherlands	262,242	44,978	307,220
South Africa	214,694	102,673	317,367
Thailand	63,636	259,223	322,761
Taiwan	266,000	87,000	353,000
Czech Rep.	348,452	27,778	376,261
Poland	546,643	27,991	574,634
India	533,146	256,044	818,193
Belgium	917,513	99,848	1,017,061
Russia	943,732	225,976	1,169,709
Brazil	1,107,751	243,077	1,350,828
Mexico	993,772	556,153	1,549,925
Italy	1,410,455	290,797	1,701,256
China	565,398	1,264,587	1,829,853
UK	1,785,824	186,895	1,973,519
South Korea	2,361,735	491,379	2,843,114
Spain	2,281,617	570,772	2,852,389
Canada	1,626,316	1,432,497	3,058,813
France	2,784,469	395,734	3,180,193
Germany	5,209,824	376,166	5,587,692
Japan	8,100,168	1,796,307	9,896,475
USA	5,637,848	7,387,026	13,024,876
Total	38,759,847	16,499,045	56,258,892

تصویر ۱۵۲

آمار تولید وسایل نقلیه

در سال ۱۹۹۹م

منبع: سازمان بین‌المللی

تولیدکنندگان وسایل

نقلیه موتوری

موتوری و از تولید صفر تا رتبه ۱۹ دنیا در تولید وسایل نقلیه باری و مسافری

تصویر ۱۵۳
آمار تولید وسایل نقلیه
در دنیا، در سال ۲۰۱۷م
منبع: سازمان بین‌المللی
تولیدکنندگان وسایل
نقلیه موتوری

		International Organization of Motor Vehicle Manufacturers OICA is the voice speaking on automotive issues in world forums																																																																																																																																																																																																																											
Home About Us Economic Contributions Autos and Fuels Climate Change & CO2 Safety Sales Statistics Production Statistics 2017 Statistics 2016 Statistics 2015 Statistics 2014 Statistics 2013 Statistics 2012 Statistics 2011 statistics 2010 Statistics 2009 Statistics 2008 Statistics 2007 Statistics 2006 Statistics 2005 Statistics 2004 Statistics 2003 Statistics 2002 Statistics 2001 Statistics 2000 Statistics 1999 Statistics OICA Workshop on HDV CO2 & Fuel Efficiency Harmonization Vehicles in use Worldwide Harmonization Calendar of Auto Shows Media Center OICA Member Press Contacts International press review archives Members only Contact		OICA > Production Statistics > 2017 Statistics 2017 PRODUCTION STATISTICS <table border="1"> <thead> <tr> <th>Country</th> <th>Cars</th> <th>Commercial vehicles</th> <th>Total</th> <th>% change</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>China</td><td>24,806,887</td><td>4,208,747</td><td>29,015,634</td><td>3.18%</td></tr> <tr><td>USA</td><td>3,033,215</td><td>8,158,789</td><td>11,189,888</td><td>-8.13%</td></tr> <tr><td>Japan</td><td>8,347,839</td><td>1,345,915</td><td>9,689,746</td><td>5.31%</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>5,845,581</td><td>0</td><td>5,845,581</td><td>-1.79%</td></tr> <tr><td>India</td><td>3,952,550</td><td>839,346</td><td>4,792,896</td><td>5.83%</td></tr> <tr><td>South Korea</td><td>3,735,399</td><td>379,514</td><td>4,114,913</td><td>-2.59%</td></tr> <tr><td>Mexico</td><td>1,800,029</td><td>2,199,398</td><td>4,008,415</td><td>13.08%</td></tr> <tr><td>Spain</td><td>2,281,482</td><td>556,843</td><td>2,848,335</td><td>-1.30%</td></tr> <tr><td>Brazil</td><td>2,269,469</td><td>485,204</td><td>2,659,672</td><td>25.20%</td></tr> <tr><td>France</td><td>1,748,000</td><td>478,000</td><td>2,227,000</td><td>6.64%</td></tr> <tr><td>Canada</td><td>749,458</td><td>1,480,331</td><td>2,199,789</td><td>-7.21%</td></tr> <tr><td>Thailand</td><td>818,440</td><td>1,170,883</td><td>1,988,823</td><td>2.28%</td></tr> <tr><td>UK</td><td>1,671,166</td><td>78,219</td><td>1,749,385</td><td>-3.70%</td></tr> <tr><td>Turkey</td><td>1,142,906</td><td>882,826</td><td>1,995,731</td><td>14.12%</td></tr> <tr><td>Russia</td><td>1,348,029</td><td>203,264</td><td>1,551,293</td><td>19.01%</td></tr> <tr><td>Iran</td><td>1,418,650</td><td>96,846</td><td>1,515,396</td><td>18.19%</td></tr> <tr><td>Czech Rep.</td><td>1,413,881</td><td>6,152</td><td>1,419,993</td><td>0.00%</td></tr> <tr><td>Indonesia</td><td>982,956</td><td>234,259</td><td>1,216,615</td><td>3.92%</td></tr> <tr><td>Italy</td><td>742,642</td><td>389,568</td><td>1,142,210</td><td>3.83%</td></tr> <tr><td>Slovakia</td><td>1,001,520</td><td>0</td><td>1,001,520</td><td>-3.70%</td></tr> <tr><td>Others</td><td>536,725</td><td>221,947</td><td>758,672</td><td>16%</td></tr> <tr><td>Poland</td><td>514,700</td><td>178,029</td><td>688,729</td><td>1.28%</td></tr> <tr><td>South Africa</td><td>321,358</td><td>268,593</td><td>589,851</td><td>-1.01%</td></tr> <tr><td>Hungary</td><td>502,000</td><td>3,400</td><td>505,400</td><td>-4.01%</td></tr> <tr><td>Argentina</td><td>203,700</td><td>288,458</td><td>472,158</td><td>-0.13%</td></tr> <tr><td>Malaysia</td><td>424,895</td><td>36,250</td><td>455,140</td><td>-15.52%</td></tr> <tr><td>Belgium</td><td>338,800</td><td>43,140</td><td>379,140</td><td>-8.09%</td></tr> <tr><td>Morocco</td><td>341,800</td><td>34,484</td><td>376,626</td><td>9.00%</td></tr> <tr><td>Romania</td><td>389,240</td><td>0</td><td>389,250</td><td>-0.02%</td></tr> <tr><td>Taiwan</td><td>230,358</td><td>61,207</td><td>291,563</td><td>-5.90%</td></tr> <tr><td>Sri Lanka</td><td>226,000</td><td>0</td><td>226,000</td><td>10.04%</td></tr> <tr><td>Slovenia</td><td>189,852</td><td>0</td><td>189,852</td><td>42.00%</td></tr> <tr><td>Portugal</td><td>126,426</td><td>48,118</td><td>179,044</td><td>22.88%</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>188,000</td><td>2,280</td><td>187,280</td><td>74.97%</td></tr> <tr><td>Uzbekistan</td><td>140,247</td><td>0</td><td>140,247</td><td>59.16%</td></tr> <tr><td>Austria</td><td>81,000</td><td>18,880</td><td>99,880</td><td>-6.98%</td></tr> <tr><td>Australia</td><td>88,195</td><td>10,437</td><td>98,632</td><td>-38.88%</td></tr> <tr><td>Finland</td><td>91,599</td><td>0</td><td>91,598</td><td>90.83%</td></tr> <tr><td>Serbia</td><td>79,390</td><td>852</td><td>79,912</td><td>-0.21%</td></tr> <tr><td>Egypt</td><td>8,979</td><td>26,970</td><td>36,640</td><td>1.13%</td></tr> <tr><td>Ukraine</td><td>7,286</td><td>2,246</td><td>9,542</td><td>81.27%</td></tr> <tr><td>Total</td><td>73,456,031</td><td>23,846,003</td><td>97,002,034</td><td>2.96%</td></tr> </tbody> </table>					Country	Cars	Commercial vehicles	Total	% change	China	24,806,887	4,208,747	29,015,634	3.18%	USA	3,033,215	8,158,789	11,189,888	-8.13%	Japan	8,347,839	1,345,915	9,689,746	5.31%	Germany	5,845,581	0	5,845,581	-1.79%	India	3,952,550	839,346	4,792,896	5.83%	South Korea	3,735,399	379,514	4,114,913	-2.59%	Mexico	1,800,029	2,199,398	4,008,415	13.08%	Spain	2,281,482	556,843	2,848,335	-1.30%	Brazil	2,269,469	485,204	2,659,672	25.20%	France	1,748,000	478,000	2,227,000	6.64%	Canada	749,458	1,480,331	2,199,789	-7.21%	Thailand	818,440	1,170,883	1,988,823	2.28%	UK	1,671,166	78,219	1,749,385	-3.70%	Turkey	1,142,906	882,826	1,995,731	14.12%	Russia	1,348,029	203,264	1,551,293	19.01%	Iran	1,418,650	96,846	1,515,396	18.19%	Czech Rep.	1,413,881	6,152	1,419,993	0.00%	Indonesia	982,956	234,259	1,216,615	3.92%	Italy	742,642	389,568	1,142,210	3.83%	Slovakia	1,001,520	0	1,001,520	-3.70%	Others	536,725	221,947	758,672	16%	Poland	514,700	178,029	688,729	1.28%	South Africa	321,358	268,593	589,851	-1.01%	Hungary	502,000	3,400	505,400	-4.01%	Argentina	203,700	288,458	472,158	-0.13%	Malaysia	424,895	36,250	455,140	-15.52%	Belgium	338,800	43,140	379,140	-8.09%	Morocco	341,800	34,484	376,626	9.00%	Romania	389,240	0	389,250	-0.02%	Taiwan	230,358	61,207	291,563	-5.90%	Sri Lanka	226,000	0	226,000	10.04%	Slovenia	189,852	0	189,852	42.00%	Portugal	126,426	48,118	179,044	22.88%	Netherlands	188,000	2,280	187,280	74.97%	Uzbekistan	140,247	0	140,247	59.16%	Austria	81,000	18,880	99,880	-6.98%	Australia	88,195	10,437	98,632	-38.88%	Finland	91,599	0	91,598	90.83%	Serbia	79,390	852	79,912	-0.21%	Egypt	8,979	26,970	36,640	1.13%	Ukraine	7,286	2,246	9,542	81.27%	Total	73,456,031	23,846,003	97,002,034	2.96%
Country	Cars	Commercial vehicles	Total	% change																																																																																																																																																																																																																									
China	24,806,887	4,208,747	29,015,634	3.18%																																																																																																																																																																																																																									
USA	3,033,215	8,158,789	11,189,888	-8.13%																																																																																																																																																																																																																									
Japan	8,347,839	1,345,915	9,689,746	5.31%																																																																																																																																																																																																																									
Germany	5,845,581	0	5,845,581	-1.79%																																																																																																																																																																																																																									
India	3,952,550	839,346	4,792,896	5.83%																																																																																																																																																																																																																									
South Korea	3,735,399	379,514	4,114,913	-2.59%																																																																																																																																																																																																																									
Mexico	1,800,029	2,199,398	4,008,415	13.08%																																																																																																																																																																																																																									
Spain	2,281,482	556,843	2,848,335	-1.30%																																																																																																																																																																																																																									
Brazil	2,269,469	485,204	2,659,672	25.20%																																																																																																																																																																																																																									
France	1,748,000	478,000	2,227,000	6.64%																																																																																																																																																																																																																									
Canada	749,458	1,480,331	2,199,789	-7.21%																																																																																																																																																																																																																									
Thailand	818,440	1,170,883	1,988,823	2.28%																																																																																																																																																																																																																									
UK	1,671,166	78,219	1,749,385	-3.70%																																																																																																																																																																																																																									
Turkey	1,142,906	882,826	1,995,731	14.12%																																																																																																																																																																																																																									
Russia	1,348,029	203,264	1,551,293	19.01%																																																																																																																																																																																																																									
Iran	1,418,650	96,846	1,515,396	18.19%																																																																																																																																																																																																																									
Czech Rep.	1,413,881	6,152	1,419,993	0.00%																																																																																																																																																																																																																									
Indonesia	982,956	234,259	1,216,615	3.92%																																																																																																																																																																																																																									
Italy	742,642	389,568	1,142,210	3.83%																																																																																																																																																																																																																									
Slovakia	1,001,520	0	1,001,520	-3.70%																																																																																																																																																																																																																									
Others	536,725	221,947	758,672	16%																																																																																																																																																																																																																									
Poland	514,700	178,029	688,729	1.28%																																																																																																																																																																																																																									
South Africa	321,358	268,593	589,851	-1.01%																																																																																																																																																																																																																									
Hungary	502,000	3,400	505,400	-4.01%																																																																																																																																																																																																																									
Argentina	203,700	288,458	472,158	-0.13%																																																																																																																																																																																																																									
Malaysia	424,895	36,250	455,140	-15.52%																																																																																																																																																																																																																									
Belgium	338,800	43,140	379,140	-8.09%																																																																																																																																																																																																																									
Morocco	341,800	34,484	376,626	9.00%																																																																																																																																																																																																																									
Romania	389,240	0	389,250	-0.02%																																																																																																																																																																																																																									
Taiwan	230,358	61,207	291,563	-5.90%																																																																																																																																																																																																																									
Sri Lanka	226,000	0	226,000	10.04%																																																																																																																																																																																																																									
Slovenia	189,852	0	189,852	42.00%																																																																																																																																																																																																																									
Portugal	126,426	48,118	179,044	22.88%																																																																																																																																																																																																																									
Netherlands	188,000	2,280	187,280	74.97%																																																																																																																																																																																																																									
Uzbekistan	140,247	0	140,247	59.16%																																																																																																																																																																																																																									
Austria	81,000	18,880	99,880	-6.98%																																																																																																																																																																																																																									
Australia	88,195	10,437	98,632	-38.88%																																																																																																																																																																																																																									
Finland	91,599	0	91,598	90.83%																																																																																																																																																																																																																									
Serbia	79,390	852	79,912	-0.21%																																																																																																																																																																																																																									
Egypt	8,979	26,970	36,640	1.13%																																																																																																																																																																																																																									
Ukraine	7,286	2,246	9,542	81.27%																																																																																																																																																																																																																									
Total	73,456,031	23,846,003	97,002,034	2.96%																																																																																																																																																																																																																									

شهر کتاب (book.com)

فصل هفتم

پیشرفت در معنویت

معنویت در دوران پهلوی

معنویت مهم‌ترین وجه تمایز بین نظام اسلامی و حکومت پهلوی است؛ به‌گونه‌ای که هدف اصلی حکام پهلوی مبارزه با دین و دین‌داری بود؛ ولی در مقابل، هدف اصلی نظام جمهوری اسلامی ترویج اسلام ناب محمدی ﷺ است. حکومت پهلوی با تمام توان، فحشا و ابتذال را ترویج و از مشروب‌فروشی‌ها، کاباره‌های فحشا، قمارخانه‌ها و... حمایت جدی می‌کردند.

از سویی بی‌بندوباری و فحشا را ترویج می‌کردند و از دیگر سو، با معنویت و به‌خصوص برگزاری مجالس سید و سالار شهیدان علیه السلام مبارزه جدی می‌کردند؛ به‌طوری‌که نخستین گام‌های مبارزه با معنویت نیز در ابتدا با تقلیل ایام عزاداری محرم برداشته شد. مطابق گزارش یکی از سیاحان از مراسم محرم در سال ۱۳۱۱ش چنین آمده است: «امسال، شاه روزهای تعطیل را از چهار روز [چهار روز آخر دهه اول محرم] به سه روز تقلیل داده و از کارهای فرعی و قدیمی مرسوم در دسته‌ها جلوگیری شده است».^{۳۵} در سال ۱۳۱۶ش، طی اطلاعیه محرمانه وزارت داخله، به‌طورکلی روضه‌خوانی ممنوع شد. در این اعلامیه، هدف از ممنوعیت روضه‌خوانی، خارج کردن مردم از خرافات و آشناکردن مردم به تمدن آن روز، به‌عنوان وظیفه اساسی دولت در امور داخلی دانسته شده بود.^{۳۶} به‌دنبال این حکم، عمال رضاخان دست‌به‌کار شدند. برای نمونه، حاکم یزد در اعلامیه‌ای به شهرداری این شهر نوشت: «متسوخ‌نمودن

۳۵. مریت هاکس، ایران: افسانه و واقعیت، ص ۱۹۱ و ۱۹۲.
۳۶. نک: مدیریت پژوهش انتشارات و آموزش سازمان اسناد ملی ایران، خشونت و فرهنگ، اسناد محرمانه کشف حجاب (۱۳۱۳-۱۳۲۲)، ص ۱۹.

روضه‌خوانی، حتی در خانه‌ها، از وظایف اولیه بوده و مخصوصاً مأمورین دولت وظیفه‌دار هستند که موهومات را از سر مردم خارج و آن‌ها را به اجرای تمدن امروزه آشنا سازند.^{۳۷}

این روند، تا هنگام سقوط پهلوی اول و تبعید او به تبعیدگاه موریس ادامه داشت. رضاخان که بحق، خاطره‌ای تلخ از خود در تاریخ به جای گذاشته است، در اذهان ملت مؤمن ایران که دل در گرو امام حسین علیه السلام و یاران وفادارش دارند، سال‌هایی از رنج و تنگنا را آفرید. در این دوره تا می‌توانستند مردم را اذیت و آزار کردند و دیگر کسی جرئت نمی‌کرد برای امام حسین علیه السلام عزاداری کند. اوضاع به گونه‌ای بود که حتی از جلسات چند نفری هم جلوگیری می‌شد و نمی‌گذاشتند سه نفر باهم روضه بخوانند. اگر کسی به مجلسی می‌رفت و نام امام حسین علیه السلام را می‌برد و گزارش می‌دادند، او را دستگیر می‌کردند: گاهی محاسنش را می‌تراشیدند و گاهی هم [او را] شکنجه یا چند ماه زندان می‌کردند؛^{۳۸} اما اوج شاهکارهای رضاشاه در محرم سال ۱۳۱۹ اتفاق افتاد. دولت رضاخانی به سران اصناف و بنگاه‌ها دستور داده بود تا هم‌زمان با ماه محرم کارناوال شادی به‌راه بیندازند و در سال ۱۳۱۹، جشن با ایام تاسوعا و عاشورا مصادف شد. در آن شب، عده‌ای عملۀ طرب و فواحش، سوار بر کامیون‌های روباز، به رقص و پای‌کوبی در خیابان‌ها پرداختند...^{۳۹}

۳۷. مدیریت پژوهش انتشارات و آموزش سازمان اسناد ملی ایران، خشونت و فرهنگ، اسناد محرمانه کشف حجاب (۱۳۱۳-۱۳۲۲)، ص ۳۱۷ و ۳۱۸.
 ۳۸. نک: حمید بصیرت‌منش، علما و رژیم شاه، ص ۴۸۱.
 ۳۹. نک: حسین مکی، تاریخ بیست‌ساله، ج ۱، ص ۴۵۲.

پروفسور پیتر آوری، استاد ایران‌شناسی در دانشگاه کمبریج و مدرس کالج کینگ، نوشته است

در فاصله‌ای ۱۹۴۱م، کاملاً آشکار شد که می‌توان عشایر را شکست داد...؛ اما مآها باقی مانده بودند. ... مخالفان قوانین شرعی ناگزیر بودند که ابتدا یک نظام حقوقی را جانشین آن سازند؛ سپس به متزلزل کردن رکن مذهب بپردازند. رضاشاه نیز همین کار را کرد؛ درحالی‌که در نظر بود آموزش و پرورش غیرمذهبی و تبلیغات ملی‌گرایانه که ایران پیش از اسلام نمونه آن بود، برای سست کردن وفاداری مذهبی مردم به نهاد روحانیت به کار گرفته شوند... . به این ترتیب بود که در اواخر سال ۱۹۳۶م [آذرماه و دی‌ماه ۱۳۱۵ش] ایران از نظر قانونی به‌طور کامل از دین رها شد...^{۴۰}

در دوران محمدرضاشاه نیز مبارزه با اسلام و ترویج اباحی‌گری ادامه پیدا کرد؛ به‌طور مثال، فرح کنگره زرتشتیان جهان را در ماه رمضان در تهران برپا کرد و به این مناسبت، مجلس پذیرایی با شامپانی (شراب فرانسوی) در کاخ سلطنتی ترتیب داد.^{۴۱} پهلوی برای مقابله با اسلام، سعی کرد تا فرقه ضالّه بهائیت را تقویت کند. به‌گفته مادرزن محمدرضاشاه، شاه بدش نمی‌آمد بهایی‌گری در ایران رشد کند و به نیرویی در برابر اسلام تبدیل شود.^{۴۲}

۴۰. پیتر آوری، تاریخ معاصر ایران، ج ۲، ص ۶۳ تا ۷۲.
۴۱. نک: ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۲۹۰.
۴۲. نک: فریده دیبا، دخترم فرح، ص ۳۲.

عملکرد فرهنگی پهلوی

۱. فرهنگ مکتوب

بررسی نشریه‌های دوران زمان شاه نشانگر این امر است که این مکتوبات سعی در رواج فرهنگ برهنگی داشتند و از طریق آن‌ها مطالب مستهجن در جامعه پخش می‌شد؛ از آن جمله، می‌توان به مجلهٔ مستهجن این هفته‌نامه

اشاره کرد که جواد علامیر دُولو به‌عنوان مدیر مسئول و با همکاری افرادی چون مهرانگیز کار و سیامک پورزند و نیز ر. اعتمادی در آن فعالیت می‌کردند. ساواک دربارهٔ این افراد، در ۲۲ اردیبهشت ۱۳۳۸ نوشته است:

جواد علامیر، پسر احتشام السلطنه معروف که چند سال پیش با تهدید هفت تیر، دختر خواهر خویش را مورد تجاوز قرار داد، درحال حاضر جمعیت آگزیستانسیالیست‌ها را در ایران تشکیل داده است و آن را رهبری می‌کند. نامبرده در روزنامه و مجله و اصولاً مؤسسهٔ اطلاعات، به کار مترجمی اشتغال دارد. زن نامبرده معروفه است و با خودفروشی زندگی می‌کند. علامیر مورد سوءاستفادهٔ مردانی که انحراف جنسی دارند، قرار می‌گیرد. محل تشکیل این جمعیت در شمیران است...^{۴۳}

همچنین مجید دوامی، از جاسوسان سازمان CIA نیز سردبیر مجلهٔ فاسد زن روز بود که با طرح مباحثی از قبیل انتخاب ملکهٔ زیبایی، برای بی‌هویتی دختران و پسران می‌کوشید؛ تا به آنجا که برخی از دوستانش از زن روز با عنوان کابارهٔ کاغذی یاد می‌کردند.

۴۳. دفتر پژوهش‌های مؤسسهٔ کیهان، نیمهٔ پنهان، ج ۱۸، ص ۱۳.

۲. فرهنگ الکترونیکی

در سال ۱۳۳۷، اولین فرستنده تلویزیونی در ایران راه اندازی شد. متأسفانه این رسانه نیز با پخش برنامه‌های سطحی و مبتذل باعث انحراف مخاطبان خود می‌شد. باری روبین، تحلیلگر آمریکایی نوشته است:

در دوران سلطنت پهلوی در عرصه و معرفی فرهنگ و تمدن غربی به مردم ایران، بدترین و مبتذل‌ترین جنبه‌های این فرهنگ انتخاب شد که ضربه حاصل از آن برای جامعه مذهبی و سنت‌گرایی ایران تحمل‌کردنی نبود. فیلم‌های آمریکایی که بیشتر از انواع مبتذل آن بودند، بیش از ۳۰ درصد برنامه‌های تلویزیونی و پرده‌های سینماها را اشغال کرده بود و آیت‌الله

خمینی با اشاره به همین فیلم‌ها، سینما و تلویزیون را عامل اشاعهٔ فساد و فحشا در ایران معرفی می‌کرد.^{۴۴}

۳. هنر

در جشن هنر شیراز به ریاست فرح پهلوی، در خیابان فردوسی شیراز، برنامهٔ آمیزش جنسی زن و مرد را در ماه رمضان ۱۳۵۶ به صورت زنده و در ملأ عام اجرا کردند. این جشن که به تعبیر فرح به منظور بزرگداشت هنر و هنرمند ایرانی و شناساندن هنر قدیم و جدید ایران به ایرانیان و خارجیان و نیز برای پاسداشت هنرمندان خارجی و نمایاندن شیوهٔ کار آنان به ایرانیان طراحی و اجرا می‌شد، چیزی جز ابتذال و صحنه‌های مستهجن نبود.

۴۴. نک: باری روبین، جنگ قدرت‌ها در ایران، ص ۱۹۴.

۴. مدرسه و دانشگاه

رژیم پهلوی سعی می‌کرد از ظرفیت مدرسه و دانشگاه برای تغییر فرهنگ ایران استفاده کند و مکانی را که باید فرهنگ‌ساز و محل رشد باشد، به مکانی برای ازبین‌رفتن عفت و حیا تبدیل کند. رژیم پهلوی در عصر رضاشاه با تأسیس «سازمان پیشاهنگی» و سپس در عصر محمدرضاشاه با ایجاد کاخ جوانان و کانون پرورش فکری کودکان، سیاست‌ها و برنامه‌های پیش‌گفته را اجرا کرد.

لیلی امیرارجمند، از دوستان قدیمی فرح پهلوی و از فاسدترین زنان دربار، مسئول کانون پرورش فکری کودکان شد تا کودکان این سرزمین زیر نظر چنین فردی آموزش ببینند! پیشاهنگی دختران به ریاست شمس پهلوی نیز چیزی جز مرکز فساد و فحشا نبود. تدین، از وزرای معارف عصر رضاشاه، پس از شهریور ۱۳۲۰ چنین گفته است:

وزارت فرهنگ که در ابتدای دوره رضاشاه به نام وزارت معارف بود، طوری شده بود که هدف آن تحصیل نبود... من با پیشاهنگی مخالف نیستم؛ اما با این پیشاهنگی که فقط به‌منظور تظاهر و مسخره‌بازی درست شده بود، مخالف بودم. من حاضر نبودم جوانان را به‌دست اشخاص ناصالح بسپارم که آن‌ها را به کوه

و بیابان به گردش ببرند. آن‌ها استخر درست کرده و دختران را در حضور مردم لخت می‌کردند. ناموس مملکت وقتی خواست در استخر عمومی و در حضور مردم شنا کند، این دیگر به درد مملکت نمی‌خورد! این خلاف عفت و شرافت است.^{۴۵}

برای نمونه، فرخرو پارسا، این بهایی فاسد، به‌عنوان وزیر آموزش و پرورش در دولت هویدا، در تربیت و پرورش فرزندان ایران چنین دیدگاهی داشت: «بکارت برای دختران چه معنا دارد؟! مگر در اروپا و آمریکا دختران باکره هستند؟...»^{۴۶}

جریان وابسته فراماسونری با نفوذ در نظام دانشگاهی، مأموریت تغییر فرهنگ را به‌خوبی انجام داد. برای نمونه، هوشنگ سیحون، فراماسون فاسد، سال‌ها به‌عنوان استاد و رئیس دانشکده هنر دانشگاه تهران، در بی‌هویت‌کردن نسل جوان دانشجو برنامه‌ریزی کرد.

دانشکده هنرهای زیبا در سال ۱۳۴۳ش، طی بخشنامه‌ای میزان حق‌الزحمه مدل‌های زنده و حتی عریان برای رشته‌های نقاشی و مجسمه‌سازی را به این قرار اعلام کرد:

۱. مدل چهره مرد، هر ساعت ۱۰۰ ریال؛

۲. مدل چهره زن، هر ساعت ۱۰۰ ریال؛

۳. مدل زن تمام‌تنه با لباس، هر ساعت ۱۵۰ ریال؛

۴. مدل برهنه مرد، هر ساعت ۲۰۰ تا ۳۰۰ ریال؛

۵. مدل برهنه زن، هر ساعت ۲۵۰ تا ۴۰۰ ریال.^{۴۷}

ریاست سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) در پاسخ به درخواست شهرداری در سال ۱۳۵۵ش، برای جلوگیری از ورود دختران چادری به دانشگاه پیشنهاد کرد با مسخره‌کردن این دخترها و هوکردن کلاغ‌سیاه و نظیر آن، کاری کنند که نتوانند با چادر بیایند یا چادر را از سر بردارند و بیایند.^{۴۸}

۴۵. علیرضا زهیری، عصر پهلوی به‌روایت اسناد، ص ۴۸.

۴۶. محمدحسن طباطبایی، نفوذ فراماسونری در مدیریت نهادهای فرهنگی دهه ۱۳۴۰، ص ۲۰۹.

۴۷. نک: محمدحسن طباطبایی، نفوذ فراماسونری در مدیریت نهادهای فرهنگی دهه ۱۳۴۰، ص ۱۳۷.

۴۸. نک: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به‌روایت اسناد، ص ۲۸۴ و ۲۸۵.

انقلاب اسلامی ایران در دنیا با نام و تفکر امام خمینی علیه السلام شناخته شده است. ایشان روند انقلاب را خود به طور موجز چنین بیان کرده‌اند:

شما ملت بزرگ ایران، همان معنایی که در صدر اسلام بود، محقق کردید. ابتدا از مدرسه فیضیه بلند شد صدا و مدرسه فیضیه را خراب کردند. جوان‌های ما را بعضشان را شهید کردند؛ لکن استقامت اسباب این شد که شکست روحی نخورند. این استقامت موجب شد که اقشار، بعضی به بعضی پیوستند. دعوت‌های اسلامی را به‌جان خریدند و شنیدند و این قطره‌ها به‌هم پیوستند و سیل عظیمی ایجاد کردند: قیام همگانی و برای اسلام، قیام برای خدا، قیام برای جمهوری اسلامی. این قیام در تمام اقشار ملت ریشه کرد و تمام اقشار را به‌هم پیوند داد و ایمان در همه ظهور پیدا کرد. یک تحول روحی، یک تحول فکری، با اراده مصمم!...

همه اقشار باهم قیام کردند و استقامت کردند: ﴿أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ﴾^{۴۹} قیام برای خدا، جمعاً و فرداً. مادامی که این قیام برای خداست، مادامی که این وحدت باقی است، پیروز هستید!^{۵۰}

۴۹. سیأ، ۴۶.

۵۰. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، صحیفه امام، ج ۷، ص ۲۴۵.

اول | تربیت انسان‌های والا در عرصه‌های مختلف

انقلابیون با استقامت تحسین‌برانگیزشان در مقابل شدیدترین شکنجه‌های ساواک، رزمندگان اسلام با مجاهدت در مقابل جبهه استکبار در ۸ سال جنگ تحمیلی و در سال‌های اخیر مدافعان حرم با حماسه‌ای که آفریدند، فقط بخشی از افراد والامنزلت تربیت‌شده مکتب امام خمینی علیه السلام هستند که بدون شک، تربیت چنین انسان‌های خودساخته‌ای مدیون بسترسازی فوق‌العاده نظام جمهوری اسلامی است. تربیت این افراد به‌حدی مهم است که رهبر معظم انقلاب علیه السلام از آن، تعبیر به معجزه انقلاب کرده‌اند. ایشان فرموده‌اند:

بعد از چهل سال، شما می‌بینید جوان مؤمن مسلمان که نه امام را دیده است، نه انقلاب را دیده است، نه دوران دفاع مقدس را دیده است، نه آن حماسه‌ها را از نزدیک دیده، اما امروز با روحیه انقلابی، مثل همان جوان اول انقلاب، مثل همت و خرازی و بزرگانی از این قبیل، می‌رود وسط میدان و با علاقه، با احساس مسئولیت، با شجاعت تمام در مقابل دشمن می‌ایستد! اینکه من می‌گویم جوان‌های مؤمن امروز، از لحاظ انگیزه، از

جوان اول انقلاب اگر جلوتر نباشند، عقب‌تر نیستند، یعنی این.
این‌ها رویش‌های انقلاب‌اند. این معجزه انقلاب است...^{۵۱}
شهید حججی و تشییع پیکر مطهر ایشان، خود اثباتی بر رویش‌های
تفکر امام خمینی علیه السلام در عصر حاضر محسوب می‌شود.

دوم | گسترش اسلام ناب محمدی

اسلامی که خاندان پهلوی و دربار به‌دنبال گسترش آن بودند، همان اسلام آتاتورک و دیگر ظالمان و دیکتاتورهای منطقه بود؛ اما امام خمینی علیه السلام از ابتدای ظهور انقلاب، با شعار استراتژیک «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» سعی در ترویج اسلامی داشت که احکام آن از ناحیه علمای مکتب فقه جعفری صادر شده باشد؛ بنابراین، احیا و گسترش شعائر و مناسک اسلامی، چه در عرصه عبادی و چه در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی، از برکات اولیه و بسیار مهم انقلاب اسلامی است.

۵۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از خانواده‌های شهید، ۱۳۹۷/۸/۲۱

۱. ملی

پس از انقلاب، اقامهٔ نماز به‌عنوان ستون دین با برپایی نمازهای جماعت در هر کوی و برزن، از دانشگاه و مدرسه گرفته تا دورترین روستا

و شهرها، زمینه‌ساز احیای سایر شعایر دینی شد. در سال‌های اخیر، برپایی اعتکاف در بیش از ۵۵۰۰ مسجد با جمعیتی بیش از ۸۰۰هزار نفر و اکثراً جوان انجام شده است؛ درحالی‌که در دوران ستم‌شاهی، تعداد معدودی با اعتکاف آشنا بوده‌اند. احیای حکم تعطیل‌شدهٔ نمازجمعه و احیای مراسم شب‌های قدر و دعای عرفه و بسیاری از مناسک دیگر، ازجمله مصادیق گسترش فرهنگ اسلام ناب محمدی است که پس از انقلاب محقق شد.

۲. بین‌المللی

تبلور اسلام ناب در ایران و سیر تحول مردم از قبل تا بعد از انقلاب، در کانون توجه بسیاری از مردم حق‌گرا و عدالت‌خواه منطقه قرار گرفت که تشکیل گروه حزب‌الله در لبنان، به‌پشتوانهٔ انقلاب اسلامی و الگوبرداری از تفکر امام خمینی رحمته‌الله از نمونه‌های بارز این توجهات محسوب می‌شود. نفرتی که کشورهای منطقه از ایران زمان پهلوی داشتند، اکنون به محبت و علاقه‌ای شدید تبدیل شده است؛ به‌طوری‌که مردم کشورهای عراق، لبنان، پاکستان، فلسطین و... ایران را بزرگ‌ترین حامی و پشتیبان خود تلقی کرده‌اند.

ظهور انقلاب با نظریهٔ جدیدی به نام «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی» روحی تازه در کالبد جهان دمید و خیل عظیمی از حق‌جویان را با مفاهیم اصیل اسلام آشنا کرد. از نمونه‌های شاخص این حقیقت، به اسلام‌گرویدن چندمیلیونی مردم کشور آفریقایی نیجریه است که رهبر آن‌ها، شیخ‌ابراهیم زکزاکی، خود را وام‌دار امام خمینی رحمته‌الله و مکتب انقلاب اسلامی می‌داند.

فریضهٔ اسلامی یاری مظلوم و آرمان‌رهای مسلمانان جهان از ستم دشمنان، در دکترین دیپلماسی انقلاب اسلامی، به نفی موجودیت اسرائیل تبدیل شد. ۱۶ مرداد ۱۳۵۸ امام خمینی رحمته‌الله در پیامی، آخرین جمعهٔ ماه رمضان را روز قدس نام‌گذاری کردند. در آن زمان، کمتر کسی فکر می‌کرد که چند سال بعد، در بیش از ۸۰ کشور اسلامی و غیراسلامی، یعنی مالزی، هند، سنگاپور، اندونزی، ترکیه، آمریکا، کانادا، نروژ، آذربایجان، انگلیس، استرالیا، آلمان، اسپانیا، آفریقای جنوبی، سوئد، ونزوئلا و... در این روز تظاهرات برگزار شود! امام به این روز، فراتر از موضوع فلسطین و اسرائیل نگریسته و فرموده‌اند:

روز قدس فقط روز فلسطین نیست: روز اسلام است، روز حکومت اسلامی است، روزی است که باید جمهوری اسلامی در سراسر کشورها بیرق آن برافراشته شود، روزی است که باید به ابرقدرت‌ها فهماند که دیگر آن‌ها نمی‌توانند در ممالک اسلامی پیشروی کنند.^{۵۲}

۵۲. مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، صحیفهٔ امام، ج ۹، ص ۲۷۸.

سوم | ترویج پاسداشت ایام شهادت و اعیاد

عجین‌شدگی مردم ایران با حماسهٔ حسینی، از دیرباز وجود داشته است. مردم نیز به‌پشتوانهٔ روحیهٔ ظلم‌ستیزی که در مکتب حسینی آموخته بودند، علیه دستگاه ستم‌شاهی قیام کردند. امام‌خمینی علیه‌السلام فرموده اند: «محرم و صفر است که اسلام را نگه داشته است... باید بدانید که اگر بخواهید نهضت شما محفوظ بماند، باید این سنت‌ها را حفظ کنید.»^{۵۳}

۵۳. مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی (ره)، صحیفهٔ امام، ج ۱۵، ص ۳۳۰.

مراسم ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام هم که در دوران پهلوی به نوعی به فراموشی سپرده شده بود، در دوران پس از انقلاب، احیا شده است و به آن توجه ویژه می‌شود. در دوران نظام اسلامی، تاکنون بیش از ۱۰۰ هزار هیئت، با هدف ترویج هرچه بیشتر و بهتر شعائر فرهنگی در اعیاد مذهبی و ایام شهادت اهل بیت علیهم السلام تأسیس شده است.

چهارم | گسترش کمی و کیفی فرهنگ وقف و نذورات

در زمان پهلوی، بسیاری از موقوفات مردم در جهت نیت واقفانشان استفاده نمی‌شد. به‌طور مثال، در ضیافتی که ولیان، نایب‌التولیهٔ آستان قدس رضوی، به‌مناسبت ورود سفیر آمریکا و همسرش به مشهد برقرار کرد، هدایایی به زنان اهدا کرد؛ از جمله به همسر سولیوان «یک دست جواهرات، مرکب از گردنبند و گوشواره و انگشتری از طلا و فیروزه و الماس هدیه کرد. همسر سولیوان از پذیرفتن این هدایا امتناع کرد؛ ولی به سولیوان گفته شد: «آستان قدس آن‌قدر ثروت دارد که هدایای چندهزاردلاری ما در نظر آن‌ها بیش از یک فنجان قهوه ارزش ندارد.»^{۵۴}

اکنون، مردم متدین ایران با اعتماد به سازمان اوقاف، هرساله میزان درخور توجهی از اموال و دارایی‌های خود را برای توسعهٔ آبادانی و ترویج اسلام وقف می‌کنند. وجود هزاران مسجد موقوفه، ثبت بیش از ۶۸۰۰ موقوفهٔ علمی‌آموزشی و پژوهشی و فرهنگی در سطح کشور، سهم ۲۵ درصدی وقف در حوزهٔ درمان، وجود هزاران کتاب و کتابخانهٔ وقفی و بهره‌مندی دانشجویان از ۴۰ دانشگاه موقوفه و... فقط بخشی از مصادیق مختلف وقف در جمهوری اسلامی است. نکتهٔ جالب در این زمینه، رشد «ابرابری وقف در دههٔ گذشته است که این خود، گواه موفقیت انقلاب در ترویج فرهنگ وقف است. از دیگر نکات شایان ذکر در نظام اسلامی، افزایش نذورات مردم، به‌مناسبت ایام مختلف ملی و مذهبی است. اطعام خیل عظیمی از عزاداران در هیئات و توزیع بسته‌های مختلف فرهنگی و اقداماتی از این دست، نمونه‌هایی از این حرکت خودجوش و برخاسته از اعتقاد است.

۵۴. ویلیام سولیوان و آنتونی پاسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۸۸ و ۸۹.

پنجم | گسترش کمی و کیفی فرهنگ احسان و نیکوکاری

عمر جمهوری اسلامی هنوز به یک ماه نرسیده بود که در ۱۴ اسفند ۱۳۵۷، امام خمینی رحمته الله علیه برای پشتیبانی از محرومان و مستضعفان و خودکفاکردن آن‌ها، طی حکمی دستور تأسیس کمیته امداد را صادر کرد. این نهاد، دومین نهاد تشکیل شده پس از انقلاب است که به دستور امام تأسیس شد؛ بنابراین، این خود گواه اهمیت حمایت از نیازمندان در نظر بنیان‌گذار انقلاب اسلامی است. سالانه، بخش عظیمی از کمک‌های مردمی، توسط کمیته امداد و سایر نهادهای خیریه توزیع می‌شود و همواره، قشر مستضعف جامعه در کانون توجه مسئولان این نهادها قرار داشته‌اند.

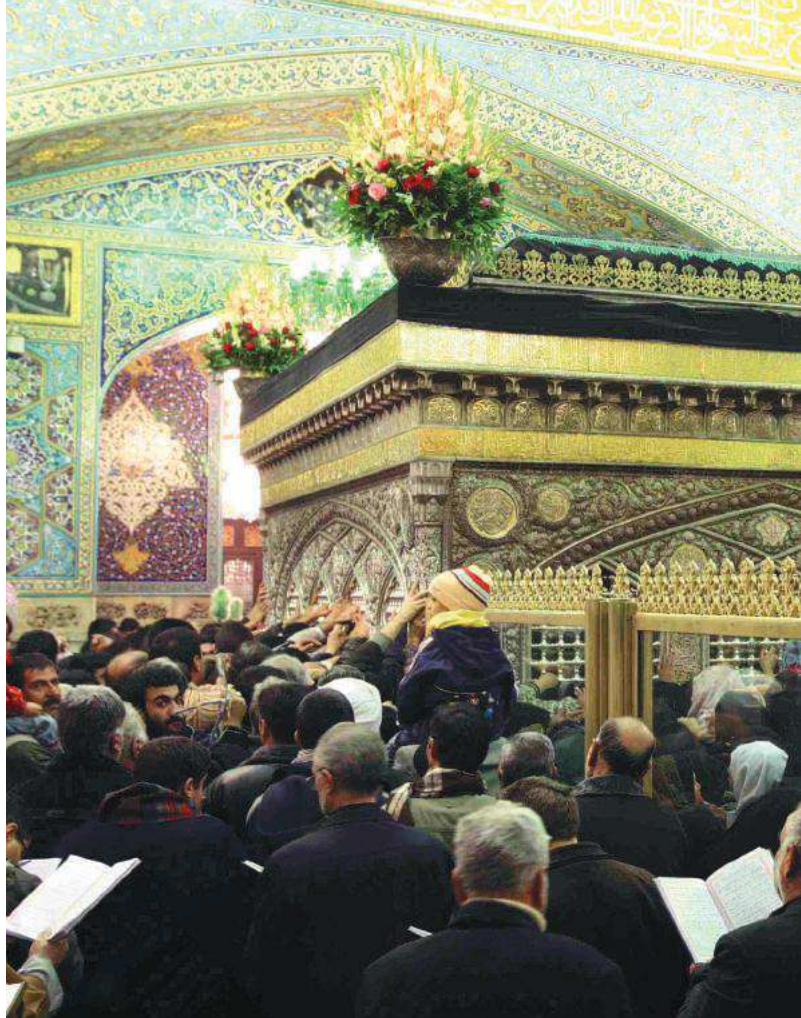

ششم | گسترش کمی و کیفی زیارت معصومان و امامزادگان علیهم‌السلام

زیارت قبور مطهر اهل بیت علیهم‌السلام از مصادیق بارز شدت علاقه و ارادت مردم به اسلام است. در دوران ستم‌شاهی با اینکه امکان زیارت وجود داشت، تبلیغات مسموم فرهنگی ضد اسلامی و نیز سنگ‌اندازی‌های مختلف، باعث کم‌رونق شدن زیارت اهل بیت علیهم‌السلام می‌شد؛ به حدی که توفیق زیارت، بعضاً جزو آرزوهای محال مردم تلقی می‌شد!

با ظهور انقلاب اسلامی ایران، اهمیتی ویژه به اماکن مذهبی داده

شد. تبلیغات فرهنگی و تسهیل امور برای فراهم آوردن زمینه‌های زیارت، از جمله علل استقبال بی‌نظیر مردم از این اماکن به‌شمار می‌رود. از شدت استقبال مردم اکتفا کردن به همین آمار بس که در ایام سال بیش از ۳۰ میلیون زائر به حرم مطهر امام رضا (ع) و بیش از ۱۰ میلیون زائر به حرم حضرت معصومه (ع) مشرف شده‌اند. به برکت انقلاب اسلامی، فقط در نوروز ۱۳۹۷، بیش از یک میلیون زائر به حرم حضرت شاهچراغ (ع) مشرف شده‌اند. زیارت عتبات عالیات نیز دیگر برای مردم آرزویی محال به‌شمار نرفته و فقط در ایام اربعین حسینی سال ۱۳۹۷، نزدیک به ۲ میلیون ایرانی به زیارت عتبات مشرف شدند.

هفتم | گسترش کمی و کیفی برنامه‌های تبلیغی در صداوسیما و رشد روزافزون مخاطبان آن‌ها

ملاک و معیار برنامه و فعالیت های صداوسیما جمهوری اسلامی ایران همسو با سایر نهادهای فرهنگی، بر اساس مبانی اسلام پایه‌گذاری و با استفاده از نیروی بومی توانسته است در تولید فیلم و سریال، الگوی تمام کشورهای اسلامی قرار گیرد. این ارگان، متناسب با ایام مذهبی، خصوصاً ماه مبارک رمضان، برنامه‌های متنوع هنری تولید کرده است و استقبال ۸۰ درصدی مردم از این برنامه‌ها، درعین وجود برنامه‌های مبتذل شبکه‌های ماهواره‌ای، نشان اقبال روزافزون مردم ایران به برنامه‌های مذهبی و معنوی است.

هشتم | تغییر نامگذاری‌ها

پهلوی و دربار سعی در غربی‌سازی فرهنگ ملی مذهبی کشور داشت؛ از این رو از هیچ فرصتی برای ترویج فرهنگ کشورهای غربی و تخریب اعتقادات ملی مذهبی فروگذار نبود. تغییر مبنای تقویم از هجری به شاهنشاهی، از جمله نمونه‌های بارز این مبارزه بود. با ظهور انقلاب اسلامی، سعی در بازگردانی مفاهیم غنی ملی و دینی در دستور کار متولیان امر قرار گرفت و برخلاف دوران پهلوی که ملاک نام‌گذاری‌ها اغلب مفاهیم قدرت‌مآبانه و لذت‌طلبانه بود، در این دوران، موضوعات مرتبط با مبانی اسلامی و اخلاقی ملاک نام‌گذاری قرار گرفت.

برای مثال، قبل از انقلاب، روز تولد رضاشاه روز پدر نام‌گذاری شده بود؛ ولی بعد از انقلاب، روز میلاد اسوهٔ تقوا، امیرالمؤمنین علی علیه السلام، روز پدر نام گرفت؛ همچنین روز دعا برای سلامتی شاه در ۲۱ فروردین، یعنی روزی که شاه در سال ۱۳۴۴ از ترور جان سالم به‌در برد و ۵ ابهمن، روز رفع خطر از شاه در سال ۱۳۲۷، از فرهنگ ایرانیان حذف و باتوجه‌به آموزه‌های اسلام، روزهای عرفه و شب‌های قدر برای دعا و نیایش انتخاب شد. روزهای جشن هم از ۲۸ مرداد به مناسبت کودتای ۲۸ مرداد؛ ۲۵ شهریور، روز آغاز سلطنت محمدرضا پهلوی؛ ۶ مهر، به مناسبت سالروز سروش آریامهر؛ ۲۱ مهر، روز تولد فرح؛ ۱۴ آبان، روز تولد شاه؛ ۱۶ آبان، روز تولد ولیعهد؛ ۶ بهمن به مناسبت انقلاب شاه و ملت و ۳ اسفند به مناسبت کودتای

۳ اسفند، به روزهای جشن‌های ملی، مانند نوروز و پیروزی انقلاب و جشن‌های مذهبی، مثل مبعث پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اعیاد اسلامی و میلاد ائمه اطهار علیهم السلام تغییر کرد.

خودباختگی درباریان، حتی در انتخاب نام میادین شهرها نیز نمایان بود و بیشتر میدان‌های مهم شهرها به نام سردمداران مستکبر دُول استعماری نام‌گذاری شده بود؛ از طرف دیگر، شاه و درباریان همواره سعی در نفوذ در باور داشتند؛ به‌حدی که فقط در تهران، ۶۶ خیابان به نام شخص شاه یا خاندان پهلوی بود. جمهوری اسلامی نیز با تغییر نام این میدان‌ها سعی کرد فرهنگ ایثار و آزادی‌خواهی و انقلابی‌گری را ترویج دهد. از این میان می‌توان به تغییر نام خیابان الیزابت دوم به کشاورز، آیزنهاور به آزادی، روزولت به مبارزان و بعد شهیدمفتح، کندی به توحید و چرچیل به بابی‌ساز اشاره کرد.

درحال حاضر، بیشتر مؤسسات و مراکز علمی و فرهنگی، به نام ائمه اطهار علیهم السلام، علما، شهدا و شخصیت‌های انقلابی و مذهبی نام‌گذاری شده است. طرح‌های نظامی و عملیات‌های رزمی هم قبل از انقلاب به نام حیوانات وحشی نام‌گذاری می‌شد؛ ولی با پیروزی انقلاب اسلامی همه این نام‌ها به آرمان‌های بزرگ انسانی اشاره دارد. انقلاب اسلامی با نام‌گذاری ارزشی ایام، عنصر زمان را بستر رشد و تذکر فضایل دینی در جامعه کرد؛ نظیر دهه بصیرت، دهه فجر، هفته دفاع مقدس، هفته بسیج مستضعفین، روز مادر، روز دختر، روز جوان و روز معلم.

نهم | گسترش کمی و کیفی اردوهای راهیان نور و پاسداشت ارزش‌های دفاع مقدس

ارج‌مندی مقام شهدا در بین آحاد مردم ایران، از شاخصه‌های بی‌بدیل انقلاب اسلامی محسوب می‌شود. مردم ایران برای حفظ نظام نوپای جمهوری اسلامی، شهیدان بسیار زیادی تقدیم کرده‌اند؛ اما این اهتمام، محدود به دوران جنگ تحمیلی نشده و کماکان روحیهٔ ایثار

و شهادت‌طلبی در این ملت مجاهد، به‌ویژه جوانانش موج می‌زند. از مصادیق این پاسداشت می‌توان اردوهای راهیان نور، برگزاری یادواره‌ها و کنگره‌های شهدا، تشییع پیکر مطهر شهدا و... را نام برد. در اوج شبیخون فرهنگی دشمن، مشارکت عاشقانه میلیون‌ها جوان در سفر عارفانه راهیان نور مانع انقطاع نسل سوم انقلاب از خط جهاد و شهادت‌طلبی شده و این طریق مقدس را استمرار بخشیده است؛ به‌طوری‌که میزان حضور مردم در یادمان‌های عملیاتی دوران دفاع مقدس از ۴۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۸۴ به بیش از ۷ میلیون نفر در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است.

دهم | گسترش کمی و کیفی تشکلهای مذهبی

افزایش تعداد مساجد کل کشور از ۳۰هزار در سال ۱۳۵۷ به ۷۴هزار و ۲۲۹ مسجد در سال ۱۳۹۷ و تأسیس و تجهیز ۷۵۲۸ حسینیه و گسترش تعداد هیئات مذهبی به حدود ۱۰هزار هیئت، فقط بخش کمی از تشکیل گروههای فعال مذهبی است. این درحالی است که بخش درخور توجهی از گروههای خودجوش فرهنگی مذهبی، به صورت محلی فعالیت می کنند؛ بنابراین، آمار دقیقی از این تشکلهای در اختیار نیست. این حجم از تشکلهای فعال در قیاس با دوران ستم شاهی، خود نمایانگر عمق اهمیت ورزشی جمهوری اسلامی به دین و اعتقادات مردم محسوب می شود.

یازدهم | ارتقای کمی و کیفی فعالیت‌های قرآنی

تقویت و ارتقای کمی و کیفی فعالیت‌های قرآنی کشور، در مقایسه با قبل از انقلاب اسلامی بسیار چشمگیر است. فعالیت‌های قرآنی مولود انقلاب اسلامی عبارت‌اند از:

۱. پایه‌گذاری برنامه‌های قرآنی نوین؛
۲. برگزاری ۳۵ دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم؛
۳. برگزاری ۴۰ دوره مسابقات کشوری، ویژه برادران و خواهران؛
۴. تأسیس سازمان‌های متعدد قرآنی در سطوح سیاست‌گذاری و اجرایی؛
۵. برگزاری ۲۶ دوره نمایشگاه قرآن کریم و صدها نمایشگاه قرآن استانی؛
۶. ترجمه قرآن کریم به ۱۳۰ زبان زنده دنیا؛
۷. چاپ قرآن کریم با شمارگان ۲۰۰ میلیون، پس از انقلاب اسلامی؛
۸. چاپ ۳۷ هزار عنوان کتاب قرآنی؛
۹. ایجاد بیش از ۴۰۰ سایت قرآنی؛
۱۰. تأسیس شبکه‌های رادیویی قرآن، معارف، تلاوت، ترتیل، اربعین و...؛
۱۱. تأسیس شبکه تلویزیونی قرآن؛
۱۲. راه‌اندازی مؤسسات و مدارس و کانون‌های قرآنی؛
۱۳. فعالیت‌های قرآنی گسترده و ویژه بانوان، از جمله مسابقات و محافل؛
۱۴. تأسیس دانشکده‌های قرآنی و دانشگاه قرآن و معارف اسلامی؛
۱۵. ایجاد دستگاه‌ها و مراکز دولتی قرآنی در سطوح مختلف؛
۱۶. تولید سریال‌ها و فیلم‌های فاخر قرآنی، نظیر فیلم محمد ﷺ و حضرت یوسف علیه السلام؛
۱۷. برگزاری بزرگ‌ترین رویداد قرآنی جهان اسلام، یعنی مسابقات بین‌المللی قرآن کریم در جمهوری اسلامی ایران؛
۱۸. تأسیس جامعه المصطفی العالمیه، با بیش از ۵۰ شعبه در سطح جهان؛
۱۹. ترجمه قرآن کریم به بیش از ۱۳۰ زبان زنده دنیا.

تأثیر جمهوری اسلامی بر معنویت دنیا

جمهوری اسلامی ایران با استفاده از تمام ظرفیت‌های ممکن، در جهت ارتقای دین‌داری مردم کوشیده است. تأثیرگذاری انقلاب اسلامی در عرصه معنویت، نه فقط بر مردم ایران، بلکه در زندگی فردی مردم جهان نیز درخور توجه است. به‌عنوان مثال، جمهوری اسلامی فضای نام‌گذاری کودکان را از نام‌های غربی به نام‌های اسلامی تغییر داد؛ به‌صورتی‌که علاوه بر ایران، حتی بر کشورهای دیگر نیز اثر گذاشت و در سال ۲۰۱۴م بیشترین نام فرزندان تازه‌متولدشده در انگلستان، محمد بود.

تأثیرگذاری جمهوری اسلامی، به مباحث فردی مثل نام‌گذاری محدود نشده و دین را از فضای فردی به عرصه‌های اجتماعی و محافل مهم بین‌المللی کشانده است. دنیایی که به‌سمت بی‌خدایی مطلق پیش می‌رفت، به‌وسیله انقلاب تغییر کرد. در این زمینه به سخن برخی از مشاهیر بسنده می‌کنیم.

پتر رومن شول-لاتور^{۵۵} استاد دانشگاه و نویسنده و مفسر سیاسی مشهور کشور آلمان: «اکنون نهضت بازگشت به دین و مدینه فاضله آغاز شده است؛ بنابراین جهانیان به‌برکت انقلاب اسلامی یافته‌اند که تنها راه سعادت، اسلام است.»^{۵۶}

آنتونی گیدنیز^{۵۷} جامعه‌شناس مشهور انگلیسی: «انقلاب اسلامی دنیا را به‌سمت دینی‌شدن پیش می‌برد.»^{۵۸}

محمدالامین خلیفه، رئیس مجلس شورای اسلامی سودان: «انقلاب اسلامی ایران پرچمدار تجدید حیات اسلامی در این قرن است.»^{۵۹}

پروفیسور حمید مولانا:

...اخیراً که پس از بیست سال، هنگامی که برای شرکت در کنفرانس بزرگ بین‌المللی در همین رشته [علوم ارتباطات روابط بین‌الملل]، در دانشگاه لایپزیک، به آلمان شرقی رفته

۵۵. Peter Roman

Scholl-Latour.

۵۶. میراحمد رضا حاجتی، عصر امام خمینی (ع)، ص ۶۹.

۵۷. Anthony Giddens.

۵۸. آنتونی گیدنیز،

جامعه‌شناسی، ص ۷۵.

۵۹. احمد امیدوار و

حسین یکتا، امام خمینی

و انقلاب اسلامی: روایتی

جهانی، ص ۲۶۵ و ۲۶۶.

بودم. برای اولین بار در عمر ۴۳ ساله انجمن علوم ارتباطات آنجا، اعضای انجمن جلسه خودشان را در کلیسای سن نیکسولی تشکیل دادند. آنجا کشیشی برای ما سخنرانی می‌کرد که به قول خودش انقلاب آلمان شرقی را به شیوه حضرت امام هدایت کرده بود.^{۶۰}

پروفسور توشیو کورودا، مترجم نهج البلاغه به زبان ژاپنی و استاد برجسته مطالعات اسلامی در ژاپن:

قبل از انقلاب اسلامی ایران، هر کتابی که با عنوان و محتوای اسلامی در ژاپن چاپ می‌شد، تیراژش کمتر از هزار نسخه بود. شکر خدا بعد از پیروزی انقلاب کتاب‌های اسلامی در ژاپن رو به گسترش رفته است... مدتی پیش، کتابی درباره روح و معنویت اسلام به زبان ژاپنی نوشتم که در عرض یک ماه، بیش از ۲۰ هزار نسخه آن به فروش رسید.^{۶۱}

پیتر لودویگ برگر^{۶۲} جامعه‌شناس آمریکایی:

میل به دین همواره در بشر وجود داشته است؛ ولی ظهور پدیده انقلاب ایران و ظهور افکار رهبر آن در جهان، تمایل به دین را دوباره در دل‌های مردم سراسر جهان شعله‌ور ساخته است و آنان که از نقش امام خمینی در دنیای اسلام غفلت می‌ورزند، در تحلیل مسائل جهان دچار اشتباه می‌شوند.^{۶۳}

۶۰. میراحمد رضا حاجتی، عصر امام خمینی (ره)، ص ۷۱.

۶۱. نک: ژیل کیپل، اراده خداوند، ص ۱۱.

۶۲. Peter L. Berger.

۶۳. نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، امام خمینی (س) از نگاه نخبگان جهان، ج ۱، ص ۲۷۵ تا ۲۸۵.

با صنعتی‌شدن کشورهای غربی، به‌مرور توجه به بُعد اقتصادی بیشتر شد. یک‌بعدی‌شدن نگرش کشورهای توسعه‌یافته به مفهوم پیشرفت، باعث شد که این کشورها رشدکردن و توسعه‌یافتگی را فقط در اقتصاد و صنعت معنا کنند و به‌مرور، توجه به سایر ابعاد، ازجمله ابعاد معنوی و روحی کم‌رنگ و بعضاً بی‌رنگ شد. برژینسکی، نظریه‌پرداز و سیاست‌مدار معروف آمریکایی، در بیان اهمیت معنویت گفته است: «خلاً معنوی، تعبیر دقیق‌تری از پوچی معنوی است: همان پوچی معنوی که بخش بزرگی از تمدن غرب را فراگرفته است.»^{۶۴} بنجامین اسپاک، روان‌شناس آمریکایی که برخی از کتاب‌های او در زمینه روان‌شناسی از کتاب‌های بسیار پرفروش تاریخ است، در تحلیل وضعیت اجتماعی جامعه آمریکا گفته است: «جامعه ما به‌شدت از فقدان ارزش‌های معنوی رنج می‌برد.»^{۶۵}

اول | نرخ بالای خودکشی در جهان

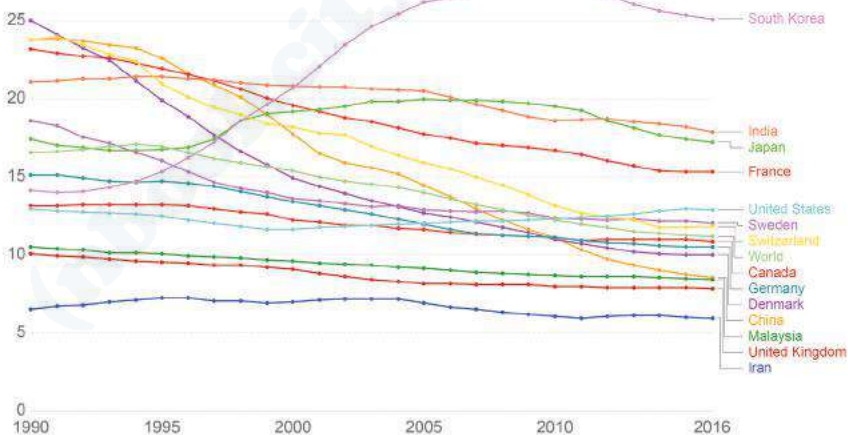
در تصویر ۱۵۴، آمار خودکشی برخی از کشورهای دنیا نشان داده شده است، این نمودار که نرخ تعداد افراد خودکشی‌کرده در هر ۱۰۰ هزار نفر را نشان می‌دهد، کمترین نرخ، یعنی حدود ۵ نفر را برای ایران و بیشترین نرخ، یعنی حدود ۲۵ نفر را برای کره جنوبی معرفی کرده است.

۶۴. زیگنیو برژینسکی، خارج از کنترل، ص ۸۴.
۶۵. بنجامین اسپاک، دنیای بهتر برای کودکانمان، ص ۱۵۳.

Suicide death rates (per 100,000)

Age-standardized death rates from suicide, measured as the number of deaths per 100,000 individuals. Age-standardization assumes a constant population age & structure to allow for comparisons between countries and with time without the effects of a changing age distribution within a population (e.g. aging).

Source: IHME, Global Burden of Disease (GBD)

OurWorldInData.org/suicide/ • CC BY-SA

تصویر ۱۵۴

نمودار نرخ خودکشی در کشورهای مختلف، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: موسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت

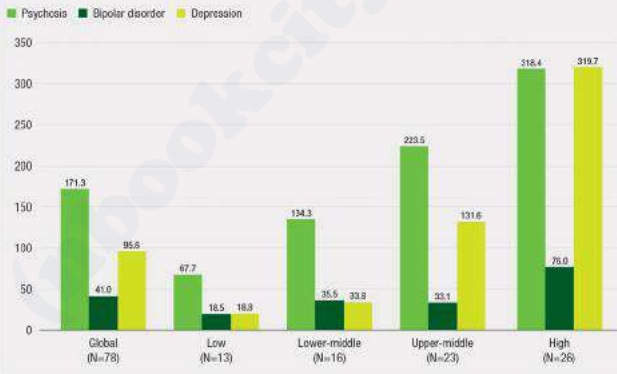
4.3 TREATED PREVALENCE

Treated prevalence refers to the proportion of people with mental disorders served by mental health systems. The number of people per 100 000 population who received care for mental disorders in the various types of mental health facilities (outpatient and inpatient facilities) over the previous year can serve as a proxy for treated prevalence in specialist mental health care services. Aiming to achieve a better completion rate of this important indicator, the questionnaire was modified in 2017 to ask about depression instead of moderate to severe depression. The two other mental disorders included in the questionnaire were psychosis and bipolar disorder.

79% of Member States responding to this section of the Atlas 2017 questionnaire reported using

national level data, while 16% used data from specific sites/localities and 6% only used regional data to report on service utilization for psychosis, bipolar disorder and depression. 84% of reporting countries used routine health information systems and 16% used periodic survey to report the data on service utilization for these three mental disorders. There is a wide gap between treated prevalence of the three disorders in high and low-income countries as shown in Figure 4.3.1. Psychosis is showing the highest treated prevalence among the three conditions in low-income, lower-middle and upper-middle countries, while depression treated prevalence in high-income group is almost similar as psychosis. Treated prevalence for bipolar disorder is exceptionally low across all income groups.

FIG. 4.3.1 Total treated prevalence of psychosis, bipolar disorder and depression per 100 000 in mental health services, by World Bank income group

تصویر ۱۵۵

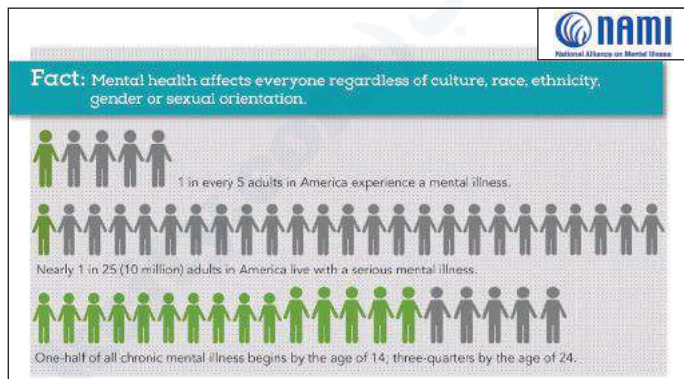
بیشترین تعداد
بیماری‌های روحی و
روانی در پردرآمدترین
کشورهای دنیا
توضیح: گزارش سازمان
جهانی سلامت از رابطه
مستقیم سطح درآمد
کشورها و افزایش
بیماری‌های روحی و
روانی

بر اساس آمار مؤسسه ملی سلامت روان آمریکا که توسط اتحادیه ملی بیماری‌های روانی منتشر شده است، شاخص سلامت روان بزرگسالان در آمریکا به شرح زیر است:

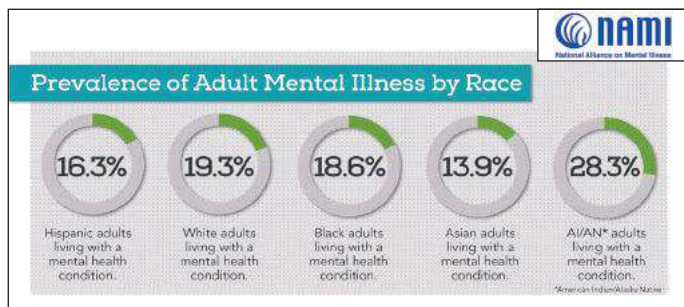
۱. تجربه بیماری روحی و روانی؛ ۱ نفر از هر ۵ نفر در آمریکا

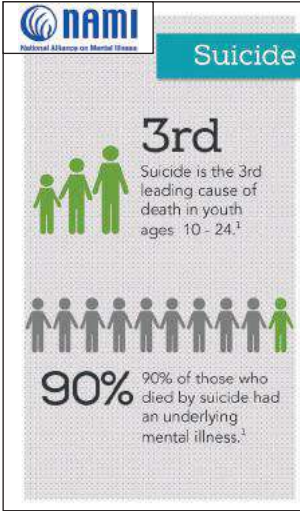
تصویر ۱۵۶
۴۳/۸ میلیون نفر دارای تجربه بیماری روحی و روانی در آمریکا
منبع: اتحادیه ملی بیماری‌های روانی آمریکا

۲. بیماری‌های روحی و روانی بین سفیدپوستان، بیشتر از سیاهپوستان

تصویر ۱۵۷
درصد شیوع بیماری‌های روحی و روانی بر اساس نژاد در آمریکا
منبع: اتحادیه ملی بیماری‌های روانی آمریکا

۴. خودکشی؛ سومین عامل مرگ جوانان آمریکایی

تصویر ۱۵۸
۹۰ درصد افرادی که خودکشی کرده‌اند، از بیماری روحی و روانی رنج می‌برده‌اند.
منبع: اتحادیه ملی بیماری‌های روانی آمریکا

سوم | بحران خانواده

۱. افزایش درخورتوجه نرخ طلاق در دنیا

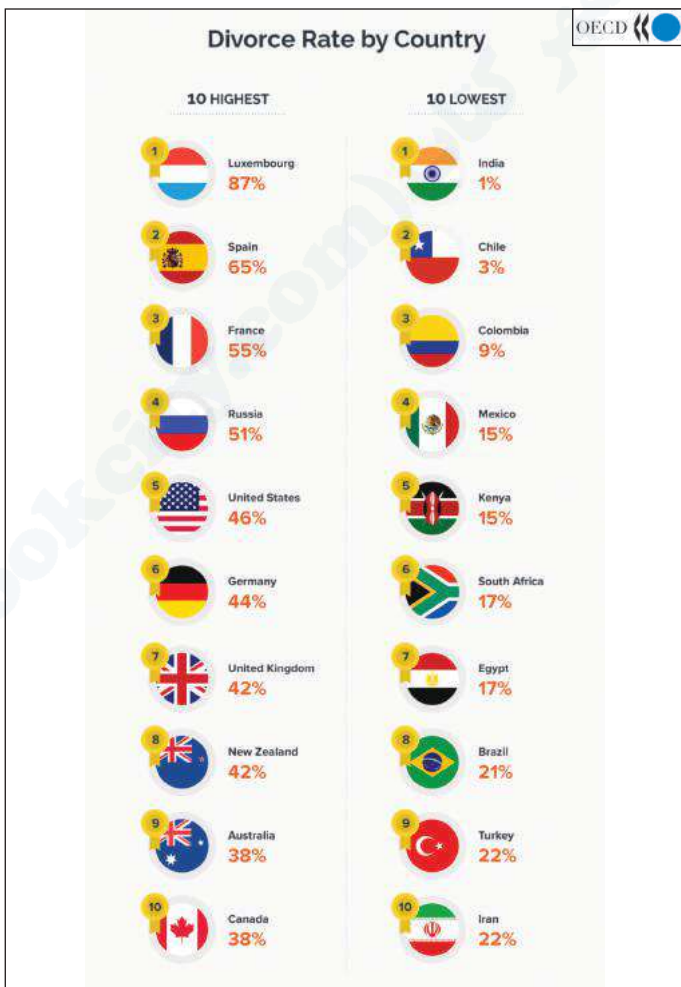

تصویر ۱۵۹
روند افزایش نرخ طلاق در دنیا
منبع: OECD، اتحادیه اروپا و ...

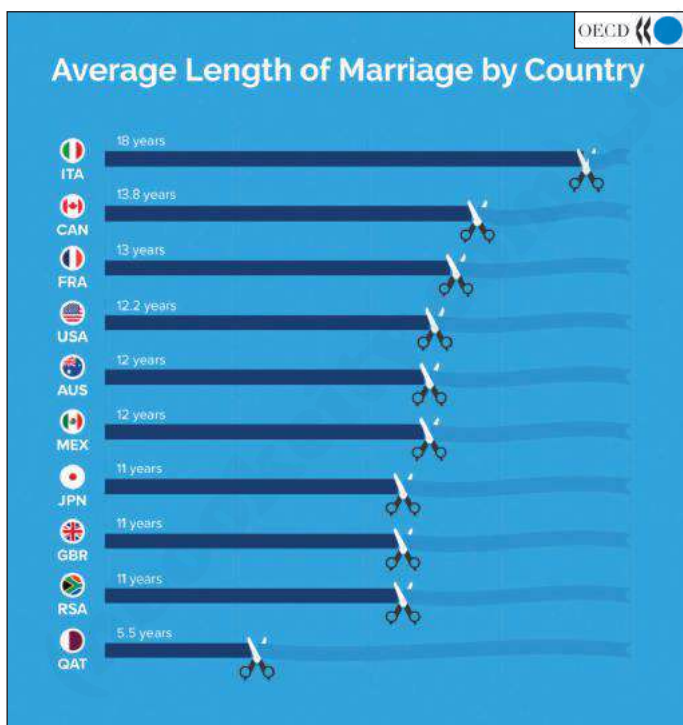

۲. بالاترین رتبه‌های طلاق از آن کشورهای توسعه‌یافته و ایران در زمرهٔ ۱۰ کشور کم‌طلاق دنیا

تصویر ۱۶۰
بیشترین و کمترین
میزان طلاق در دنیا
منبع: OECD، اتحادیه
اروپا و ...

۳. عمر کوتاه ازدواج در کشورهای پردرآمد دنیا

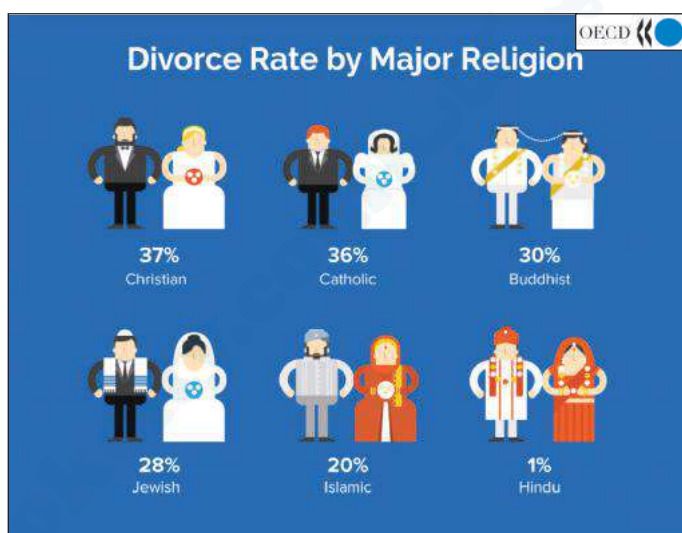
تصویر ۱۶۱

میانگین بازه زمانی به طول انجامیدن زندگی‌های مشترک در کشورهای مختلف

منبع: OECD، اتحادیه اروپا و ...

۴. نرخ طلاق در افراد معتقد به دین، پایین تر از نرخ متوسط جهانی طلاق

تصویر ۱۶۲

نرخ طلاق در ادیان مختلف
منبع: OECD، اتحادیه اروپا و ...

افزایش حدود ۴ برابری نرخ طلاق در جهان، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م نشان‌دهنده بحران شدید خانوادگی است. شیوع فاجعه‌بار طلاق در جهان، متأثر از عوامل بسیاری است؛ البته بر اساس همین پژوهش صورت‌گرفته، خیانت و ناسازگاری که به‌شدت متأثر از فضای فرهنگی و سبک زندگی جامعه است، مهم‌ترین عوامل طلاق شمرده شده است.

شهر کتاب (shahr.kتاب.com)

فصل هشتم

گرامت زن

زن در نگاه سران ایران

اول ا زن از نگاه شاه و دربار

در طول تاریخ، حکومت‌ها و نظام‌ها، ادعاهای مختلفی را درباره زن مطرح کرده‌اند؛ ولی لازم است تا برای صحت‌سنجی گفتار آن‌ها، به عملکردشان نیز توجه شود. شاهان پهلوی نه فقط در عمل به منزلت زن توجهی نمی‌کردند، بلکه حتی در گفتار نیز از دیدگاه خود دفاع کرده و با وقاحت تمام، زن را فقط محدود در ارضای نیاز جنسی مردان متصور شده و هیچ باوری به موفقیت بانوان در امور مختلف نداشتند. برای مثال، محمدرضاشاه در مصاحبه با خانم اوریانا فالاجی^{۶۸} خبرنگار ایتالیایی، در سال ۱۳۵۲ درباره زن این‌گونه اظهارنظر کرد:

در زندگی یک مرد، زن به حساب نمی‌آید؛ مگر وقتی که زیبا و دلربا باشد و خصوصیات زنانه خود را حفظ کرده باشد. ... شما

زنان هرگز یک میکل آنژ یا یک باخ نداشته‌اید یا حتی یک آشپز بزرگ؛ هیچ چیز بزرگی نداشته‌اید. راستی شما در طی این مصاحبه‌هایتان چند زن قادر به اداره یک کشور را دیده‌اید؟^{۶۸} درباره فساد اخلاقی و جنسی شاه به کلمات سخن گفته شده است؛ اما برای نمونه می‌توان سخن تاج الملوک، مادر محمدرضا شاه را بیان کرد که فرزند خود را این‌طور توصیف کرده است:

محمدرضا عاشق سینه‌چاک زن است؛ شوهردار یا بی‌شوهر، ایرانی یا خارجی.^{۶۹} ... و ناگفته نگذارم که محمدرضا در برابر دختران موطلابی تسلیم محض بود. یک‌بار که در جوانی، با هواپیمای آلمانی مسافرت می‌کرد، عاشق میهمان‌داران موطلابی هواپیمایی لوفت‌هانزا شده بود... و همین مسئله مدت‌ها موجب بدبختی محمدرضا شده بود و پول‌های زیادی را صرف میهمان‌داران لوفت‌هانزا می‌کرد و یک قسمت از دربار مسئول دعوت و پذیرایی از این میهمان‌داران بود...!^{۷۱}

۶۸. Oriana Fallaci.

۶۹. فالاجی، اوریانا، مصاحبه‌های تاریخی، ص ۷۴.

۷۰. دیبا، فریده، دخترم فرح، ص ۴۷۰.

۷۱. پهلوی، تاج‌الملوک، خاطرات ملکه پهلوی، ص ۳۶۴.

دوم از زن از نگاه امام خمینی رحمته الله

امام خمینی رحمته الله، معمار انقلاب اسلامی ایران، زن را یک انسان و مربی بزرگ معرفی کرده و در معرفی بُعد انسانی زن فرموده‌اند: «قرآن کریم انسان‌ساز است و زن‌ها نیز انسان‌ساز... اگر زن‌های انسان‌ساز از ملت‌ها گرفته بشود، ملت‌ها به شکست و انحطاط مبدل خواهند شد.»^{۷۲} ایشان نقش زن در تاریخ اسلام را نیز بسیار پررنگ دانسته‌اند: «تاریخ اسلام گواه احترامات بی‌حد رسول خدا صلی الله علیه و آله به این مولود شریف است تا نشان دهد که زن، بزرگی ویژه‌ای در جامعه دارد که اگر برتر از مرد نباشد، کمتر نیست.»^{۷۳}

حضرت امام رحمته الله زن را همانند مردان دانسته؛ از این‌رو به آنان تکلیف می‌کنند که باید در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی، سیاسی و... با قدرت تلاش کنند:

شماها در تحصیل کوشش کنید که برای فضایل اخلاقی، [بر] فضایل اعمالی مجهز شوید. شما برای آتیۀ مملکت ما جوانان نیرومند تربیت کنید.^{۷۴} [در بُعد اجتماعی] شما باید در همه صحنه‌ها و میدان‌ها آن قدری که اسلام اجازه داده، وارد باشید...^{۷۵} [در بُعد سیاسی] همان طوری که مردها باید در امور سیاسی دخالت کنند و جامعه خودشان را حفظ کنند، زن‌ها هم باید دخالت کنند و جامعه را حفظ کنند.^{۷۶} [در بُعد فرهنگی] این فرهنگ را باید زنده کرد و شما خانم‌ها همان طوری که آقایان مشغول هستند، همان طوری که مردها در جبهه علمی و فرهنگی مشغول هستند، شما هم باید مشغول باشید.^{۷۷}

۷۲. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته الله، صحیفه امام، ج ۱۱، ص ۲۵۳.
۷۳. همان، ج ۱۴، ص ۳۱۶.
۷۴. همان، ج ۶، ص ۵۲۱.
۷۵. همان، ج ۱۸، ص ۴۰۴.
۷۶. همان، ج ۱۸، ص ۴۰۴.
۷۷. همان، ج ۱۹، ص ۲۸۱.

سوم | زن از نگاه رهبر معظم انقلاب

رهبر معظم انقلاب علیه السلام در طول ۴۰ سال اخیر، در دیدارهای مختلفی که با اقشار مختلف جامعه به ویژه بانوان داشته‌اند، بارها درباره شخصیت زن و فضیلت مقام او صحبت کرده‌اند که برای نمونه فقط به یکی از سخنان ایشان اشاره می‌شود:

در حقوق اجتماعی، فرقی بین زن و مرد نیست. در حقوق شخصی

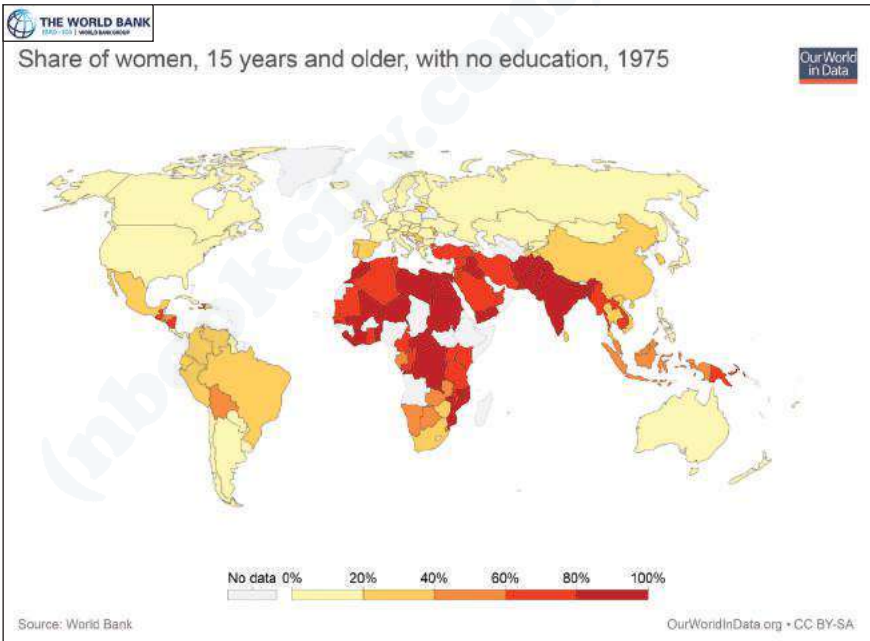

و فردی، بین زن و مرد تفاوتی وجود ندارد. در چند مسأله اختصاصی شخصی امتیازاتی به زن داده شده است، در چند مسأله امتیازاتی به مرد داده شده؛ آن هم بر اساس اقتضای طبیعت زن و مرد؛ این اسلام است؛ متین‌ترین، منطقی‌ترین، عملی‌ترین قوانین و حدود و مرزهایی که ممکن است انسان در زمینه مسأله جنسیت فرض کند.^{۷۸}

۷۸. بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۲/۲/۱۱۱.

اول | تحصیلات بانوان

۱. کاهش بی‌سوادی زنان بالاتر از ۱۵ سال نسبت به کشورهای دنیا

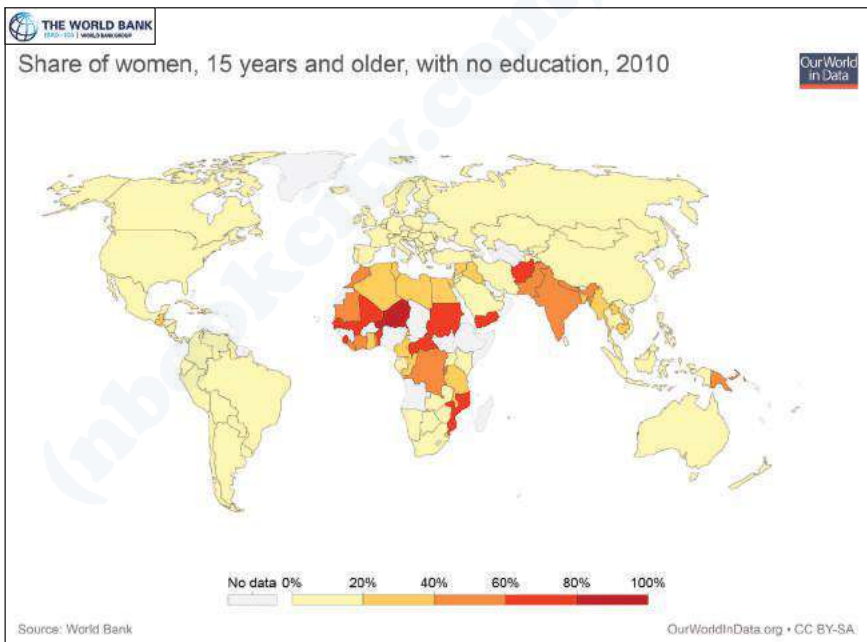

تصویر ۱/۱۶۳

نمایش درصد زنان بی‌سواد بزرگ‌تر از ۱۵ سال در دنیا، در سال ۱۹۷۵م

منبع: بانک جهانی

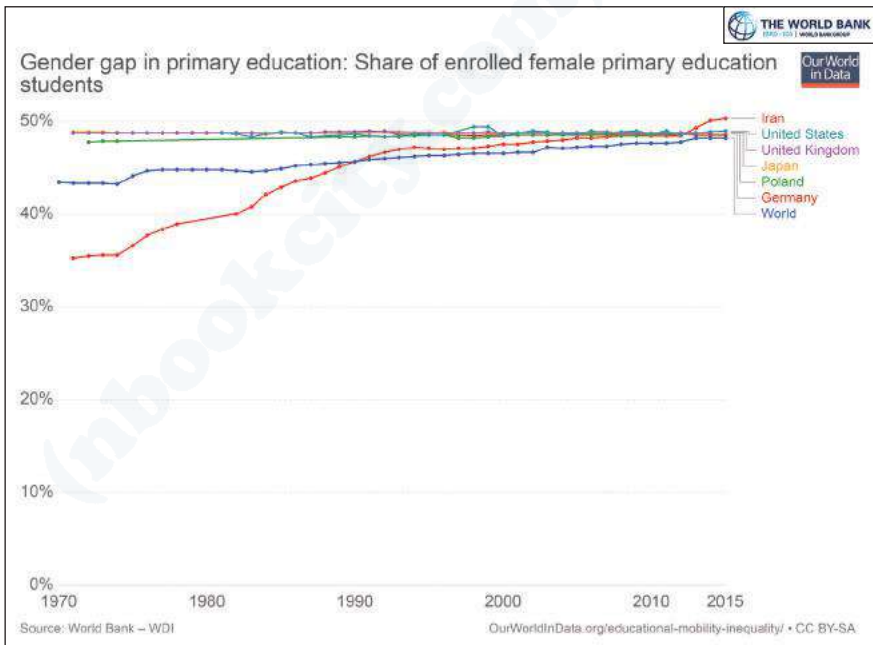
تصویر ۱۶۳/۲

نمایش درصد زنان بی سواد بزرگتر از ۱۵ سال در دنیا، در سال ۲۰۱۰م (۱۳۸۹ش)

منبع: بانک جهانی

۲. رتبه اول نسبت دختران به پسران در تحصیلات ابتدایی در دنیا

در سال ۱۳۵۰ نسبت دختران درحال تحصیل در مقطع ابتدایی به پسران درحال تحصیل در همین مقطع، نزدیک به ۳۵ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۳ این عدد به ۵۰ رسید که نشان‌دهنده توازن و برقراری عدالت آموزشی بین پسران و دختران در کشور است.

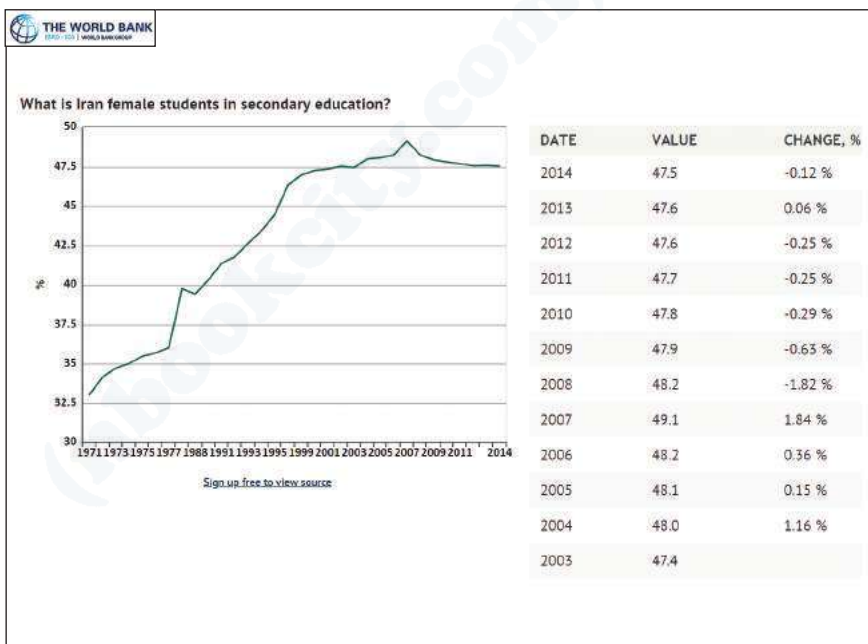
تصویر ۱۶۴

نسبت دختران به پسران در تحصیلات ابتدایی، در ایران، از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۵م

منبع: بانک جهانی

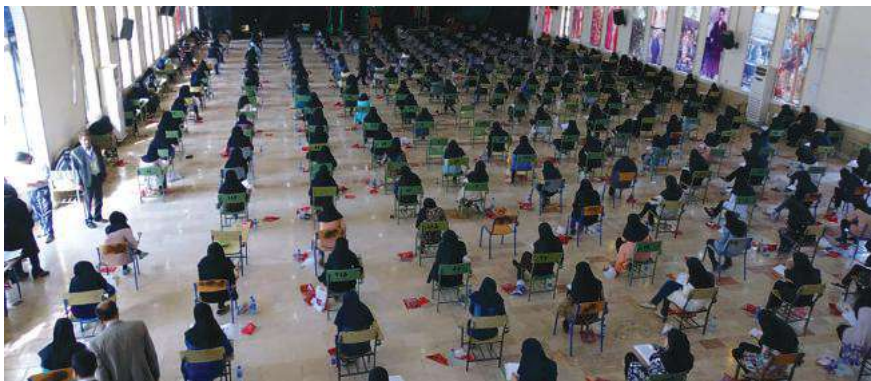
۳. افزایش نسبت دختران به پسران در تحصیلات متوسطه در ایران

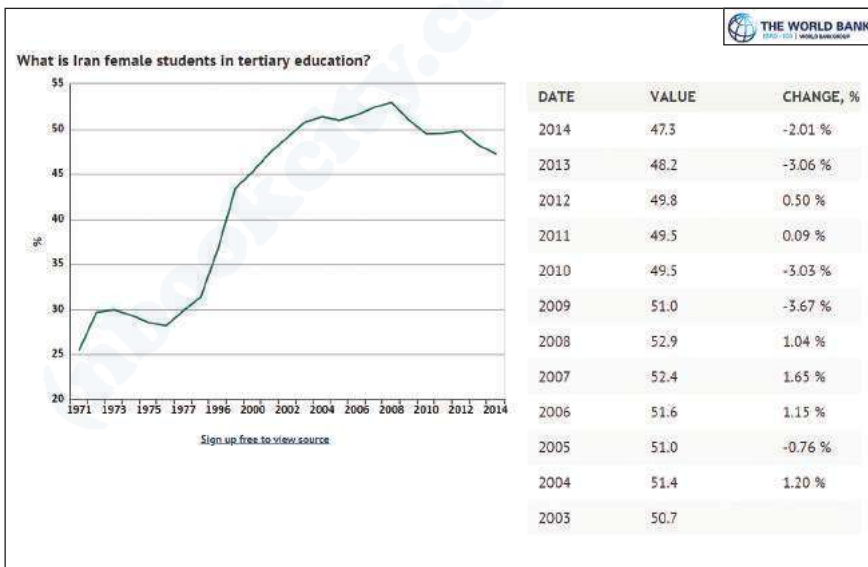
تصویر ۱۶۵

نمایش درصد زنان درحال تحصیل در مقطع متوسطه نسبت به مردان درحال تحصیل در همین مقطع در ایران، از

سال ۱۹۷۱ تا ۲۰۱۴م منبع: بانک جهانی

۴. افزایش نسبت دختران به پسران در تحصیلات دانشگاهی

تصویر ۱۶۶

نمایش درصد زنان درحال تحصیل در دانشگاه نسبت به مردان درحال تحصیل در دانشگاه در ایران، از سال ۱۹۷۱ تا

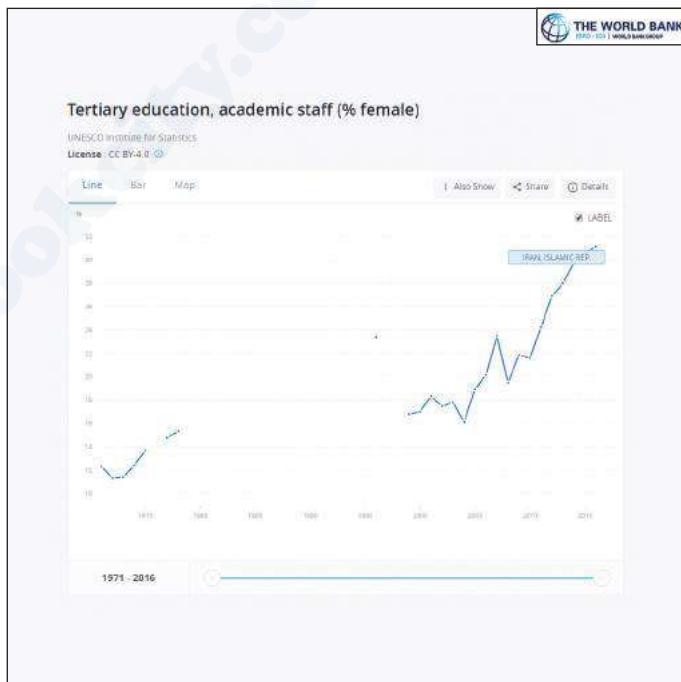
منبع: بانک جهانی ۲۰۱۴م

۵. افزایش اساتید زن در دانشگاه‌ها

تصویر ۱۶۷
نسبت زنان به مردان در
مدرسين دانشگاه‌های
ایران، از سال ۱۹۷۱ تا
۲۰۱۴م
منبع: بانک جهانی

۱. فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن) و نهادهای خیریه‌ای

به‌دنبال تصمیم محمدرضاشاه برای کنترل فعالیت‌های مستقل زنان از طریق هم‌گرایی و تمرکز تدریجی فعالیت‌های آنان، به‌جز گروه‌های زیرزمینی مخالف شاه، اثری از سازمان‌های سیاسی مستقل و جنبش‌های واقعی برای کسب حقوق زنان باقی نماند.

بعد از انقلاب اسلامی، زنان نهادهای بسیاری را با رویکردهای فرهنگی تربیتی، کارآفرینی، خیریه‌ای و حتی پژوهشی راه‌اندازی کرده‌اند که درحال حاضر، تعداد آن‌ها به هزاران کانون و نهاد غیردولتی می‌رسد. حضور زنان در نهادهای خیریه‌ای و غیردولتی، از عرصه‌های بسیار تأثیرگذار حضور اجتماعی بانوان محسوب می‌شود.

طبق آمار معاونت امور زنان و خانواده در سال ۱۳۹۷ بیش از ۲۷۰۰ سمن مربوط به امور زنان در استان‌های مختلف کشور فعالیت می‌کنند.

۲. ورزش بانوان

قبل از انقلاب اسلامی، ورزش بانوان به صورت رسمی و ملی جایگاه چندانی در میان سیاست‌ها و اقدامات رژیم پهلوی نداشت. در ابتدای دهه ۶۰ با تشکیل کمیته ورزش بانوان، فعالیت‌های ورزشی زنان آغاز شد و آنان دستاوردهای زیادی را کسب کردند. حضور زنان در ورزش حرفه‌ای در قبل و بعد از انقلاب، در جدول زیر مقایسه شده است.

موضوع	قبل از انقلاب اسلامی	بعد از انقلاب اسلامی
رشته‌های فعال	۷ رشته	۳۸ رشته
مربیان فعال	۹ نفر	۳۵ هزار نفر
داوران فعال	۷ نفر	۱۶ هزار نفر
ورزشگاه‌های اختصاصی	۱ ورزشگاه	۳۰ ورزشگاه

جدول ۱
مقایسه ورزش بانوان
قبل و بعد از انقلاب
اسلامی در ایران

سوم | بهداشت و سلامت بانوان

۱. افزایش امید به زندگی بانوان در ایران، از ۵۷/۶ سال به ۷۷/۱ سال

تصویر ۱۶۸

نمودار تغییرات امید به زندگی زنان در ایران و جهان، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

۲. افزایش نسبت پزشکان متخصص زن به مرد از ۱۵ درصد به ۴۰ درصد

The ratio of women specialists to men specialists in the medical universities and health treatment services during the past 3 decades

1996 - 2006		1986 - 1996		1976 - 1986		Title
%	NO	%	NO	%	NO	
40	4210	35	2304	15	597	Female specialists
60	6257	65	4322	85	3465	Male specialists

The growth for women specialists from 1986-1996 has increased by 260% and from 1996-2006 by 51%

تصویر ۱۶۹

مقایسه نسبت متخصص‌های زن و مرد

منبع: دفتر کمیساری حقوق بشر سازمان ملل متحد

۳. افزایش نسبت پزشکان فوق تخصص زن به مرد از ۹ درصد به ۳۰ درصد

1996 - 2006		1986 - 1996		1976 - 1986		Title
%	NO	%	NO	%	NO	
30	121	9%	33	9%	10	Female post specialists
70	286	91%	318	91%	100	Male post specialists

The growth rate of female post specialists from 1986-1996 has increased by 151% and from 1997-2007 by 151%

تصویر ۱۷۰

مقایسه نسبت فوق تخصص‌های زن و مرد

منبع: دفتر کمیساری حقوق بشر سازمان ملل متحد

۴. افزایش نسبت پزشکان متخصص زن در حوزه زنان، از ۱۶ درصد به ۹۸ درصد

The ratio of specialists and post specialists for women diseases based on gender desegregation during the past three decades

Woman	Man	Gender	Year
%16	%84		1976-1986
%93	%7		1986-1996
%98	%2		1996-2006

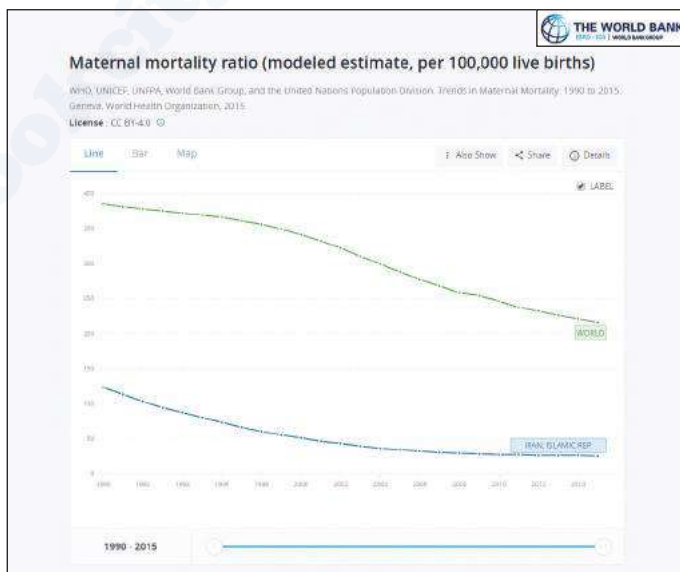
تصویر ۱۷۱

مقایسه درصد زنان متخصص در حوزه زنان و زایمان
منبع: دفتر کمیساریای حقوق بشر سازمان ملل متحد

۵. کاهش ۹۰ درصدی مرگ و میر مادران هنگام زایمان

تصویر ۱۷۲

نمودار تغییرات مرگ و میر
مادران هنگام زایمان، در
ایران، از سال‌های ۱۹۹۰
تا ۲۰۱۵ م
منبع: بانک جهانی

س

کرامت زن در غرب

برای بررسی کرامت زن در غرب،
در این پژوهش به بررسی مختصر
مسئله خشونت جنسی، خودکشی
و سرریزی اجباری زنان بسنده شده
است.

اول | رشد سریع‌تر درصد خودکشی در زنان نسبت به مردان

بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶م، باوجود اینکه آمار خودکشی در مردان نیز با نرخ ۲۱درصد رو به افزایش بوده است، افزایش این آمار برای بانوان، نزدیک به ۵۰درصد است. آمار خودکشی در غرب و افزایش چندبرابری درصد خودکشی زنان در قیاس با مردان، نشان‌دهنده افزایش بیماری‌های روحی و روانی ناشی از بحران معنویت در میان زنان در کشورهای غربی است.

تصویر ۱۷۳
 رشد سریع‌تر درصد
 خودکشی در زنان نسبت
 به مردان در آمریکا
 منبع: رادیو ملی آمریکا

Shots HEALTH NEWS FROM NPR

PUBLIC HEALTH

U.S. Suicide Rates Are Rising Faster Among Women Than Men

July 14, 2018, 12:01 AM ET
 Heard on Morning Edition

IRHITU CHATTERJEE

TRANSCRIPT

Helping those who are suffering know they are not alone is one step toward suicide prevention, researchers say.
 Source: Susan Getty images

The number of people dying by suicide in the United States has risen by about 30 percent in the past two decades. And while the majority of suicide-related deaths today are among boys and men, a study published Thursday by the National Center for

دوم | گزارش سازمان ملل متحد دربارهٔ زنان سرپرست خانوار

در کشور آمریکا، سرپرست اقتصادی ۴۷ درصد از خانوارها، زنان هستند. این آمار برای کشور فرانسه ۴۹ درصد و برای کشور مرفه لوکزامبورگ، ۵۹ درصد است که نشان از تحمیل وظایف سنگین اقتصادی بر زنان در کشورهای غربی می‌باشد.

آمار فوق در جمهوری اسلامی ایران ۱۲ درصد می‌باشد.

Country or area	Average household size (number of members)	Distribution of households by number of members (%)					Headship (%)		Female headship (%)	Households with children or older persons (%)			Households with children under age 15 (%)				Data sources ¹
	Total	1	2 to 3	4 to 5	6+	Female	Older person (60+)	Female head who is lone parent with children under age 15	With children under age 15	With members aged 60+	With both children under age 15 and members aged 60+	Average number of children under age 15 (number of children)	Two parents present ^a	One parent present (mother) ^b	One parent present (father) ^c		
	Col (2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)		
Canada	2.3	28	50	20	3	39	32	30	25	35	2	1.7	78	17	3	Col 2: CENSUS 2016; Col 3-6 & Col 8: IYB 2011; Col 7 & Col 9-16: IPUMS 2011	
Greenland																	
St. Pierre and Miquelon																	
United States of America	2.6	27	49	20	5	47	30	13	29	34	2	1.8	69	24	4	Col 2-6: IYB 2010; Col 7-16: IPUMS 2010	

۱. درصد زنان سرپرست خانوار در کشورهای آمریکای شمالی

Austria	2.3	36	45	16	2	38	35	7	21	38	1	1.6	86	13	1	Col 2-6 & Col 8: IYB 2011; Col 7 & Col 9-16: IFS 2011
Belgium	2.3	34	46	17	2	33	35	15	25	36	1	1.7	88	12	17	Col 2-6 & Col 8: IFS 2011; Col 7 & Col 9-16: IFS 2011
France	2.3	34	47	17	2	49	35	8	25	37	1	1.7	78	21	5	Col 2-16: IFS 2011
Germany	2.1	37	48	15	1	33	36	9	18	38	0	1.6	79	20	2	Col 2-6 & Col 8: IYB 2011; Col 7 & Col 9-16: IFS 2011
Liechtenstein	2.3	34	45	20	2	36	29									Col 2-8: IYB 2010
Luxembourg	2.4	33	43	21	3	30	29	6	24	30	1	1.7	86	12	1	Col 2-6 & Col 8: IYB 2011; Col 7 & Col 9-16: IFS 2011

۲. درصد زنان سرپرست خانوار در کشورهای اروپای غربی

Iran (Islamic Republic of)	3.5	7	45	39	8	17	29	17	51	22	3	1.6	94	4	1	Col 2-6 & Col 8: IYB 2011; Col 7 & Col 9-16: IPUMS 2011
----------------------------	-----	---	----	----	---	----	----	----	----	----	---	-----	----	---	---	---

۳. درصد زنان سرپرست خانوار در جمهوری اسلامی ایران

تصویر ۱۷۴

گزارش سازمان ملل متحد درباره وضعیت خانوارها، در سال ۲۰۱۷

سوم | خشونت جنسی علیه زنان

در آمار منتشرشده توسط مرکز ملی خشونت جنسی در آمریکا^{۸۰} اطلاعات زیر بیان شده است.

۱. تجربه در معرض تجاوز قرارگرفتن تقریباً ۱ نفر از هر ۵ نفر زن در آمریکا

Table 3.1

Lifetime and 12-Month Prevalence of Sexual Violence Victimization — U.S. Women, NISVS 2010-2012 Average Annual Estimates

	Lifetime			12 Month		
	Weighted %	95% CI	Estimated Number of Victims*	Weighted %	95% CI	Estimated Number of Victims*
Contact sexual violence[†]	36.3	(35.3, 37.2)	43,758,000	4.0	(3.6, 4.4)	4,804,000
Rape	19.1	(18.3, 19.9)	22,992,000	1.2	(1.0, 1.5)	1,473,000
Completed or attempted forced penetration	14.4	(13.7, 15.1)	17,412,000	0.7	(0.5, 0.9)	812,000
Completed alcohol/drug-facilitated penetration	9.0	(8.4, 9.6)	10,883,000	0.7	(0.5, 0.9)	844,000
Made to penetrate	0.5	(0.4, 0.6)	592,000	--	--	--
Sexual coercion	13.2	(12.5, 13.9)	15,954,000	2.0	(1.7, 2.3)	2,440,000
Unwanted sexual contact	27.5	(26.7, 28.4)	33,237,000	2.1	(1.8, 2.4)	2,499,000
Non-contact unwanted sexual experiences	32.1	(31.1, 33.0)	38,707,000	3.2	(2.8, 3.6)	3,855,000

Abbreviation: CI = confidence interval.
[†]Contact sexual violence includes rape, being made to penetrate someone else, sexual coercion, and/or unwanted sexual contact.
 *Rounded to the nearest thousand.
 --Estimate is not reported; relative standard error > 30% or cell size ≤ 20.

تصویر ۱۷۵

جدول آماری خشونت علیه زنان در آمریکا

منبع: مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری دولت آمریکا

۸۰. National Sexual Violence Resource Center.

بر اساس این آمار، یک نفر از هر ۴ دختر و ۱ نفر از هر ۶ پسر، پیش از سن ۱۸ سالگی در معرض سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرند.^{۸۱}

۲. یک‌چهارم سوء استفاده‌های جنسی از کودکان توسط اعضای خانواده

Table 6. Victim-offender relationship in sexual assault

Victim age	Total	Offenders		
		Family member	Acquaintance	Stranger
All victims	100.0%	26.7%	59.6%	13.8%
Juveniles	100.0%	34.2%	58.7%	7.0%
0 to 5	100.0	48.6	48.3	3.1
6 to 11	100.0	42.4	52.9	4.7
12 to 17	100.0	24.3	66.0	9.8
Adults	100.0%	11.5%	61.1%	27.3%
18 to 24	100.0	9.8	66.5	23.7
Above 24	100.0	12.8	57.1	30.1

تصویر ۱۷۶

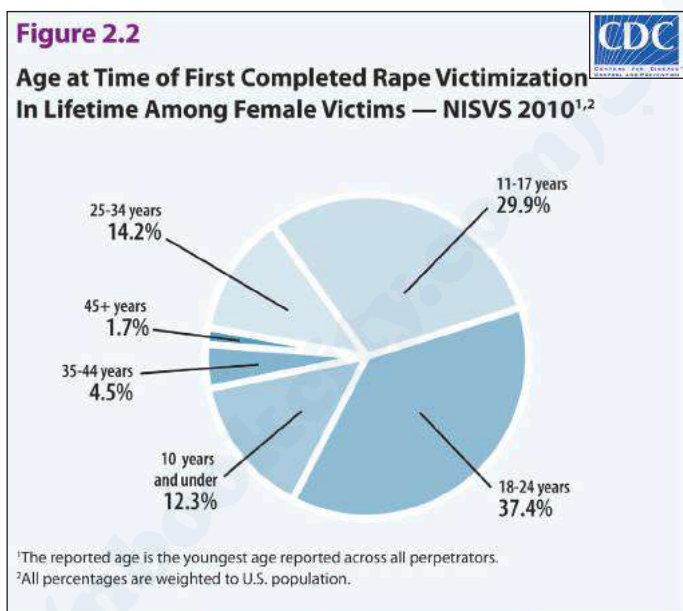
ارائه گزارش ارتباط بین متعرضین و قربانیان جنسی

منبع: دیپارتمان قضایی دولت آمریکا

۸۱. Finkelhor, D., Hotaling, G., Lewis, I. A., & Smith, C. (1990). Sexual abuse in a national survey of adult men and women: Prevalence, characteristics and risk factors. *Child Abuse & Neglect* 14, 19-28. doi:10.1016/0145-2134(90)90077-7.

۳. صورت‌گرفتن ۲۹/۹ درصد از تجاوزات جنسی بین سنین ۱۱ الی ۱۷ سالگی، ۸۰ درصد از تجاوزهای صورت‌گرفته توسط کسانی بوده است که قربانیان، آن‌ها را می‌شناخته‌اند.^{۸۲}

۸ درصد تجاوزهای صورت‌گرفته در محل کار قربانی صورت گرفته است.^{۸۳}

تصویر ۱۷۷

سن قربانیان در هنگام اولین تجاوز

منبع: مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری دولت آمریکا

۸۲. Miller, T. R., Cohen, M. A., & Wiersema, B. (1996). Victim costs and consequences: A new look (NCJ 155282). Retrieved from the U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/victcost.pdf>.

۸۳. Duhart, D. T. (2001). Violence in the workplace, 1993-99. Retrieved from the U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics: <http://www.bjs.gov/content/pub/pdf/vw99.pdf>.

۱ نفر از هر ۵ دانشجوی زن، در طول دوران تحصیل خود در معرض تعرض جنسی قرار گرفته‌اند.^{۸۴}

بیش از ۹۰ درصد از قربانیان تعرض جنسی در دانشگاه، واقعه‌ی تعرض به خود را گزارش نمی‌کنند.^{۸۵}

چهارم | سربازی اجباری زنان

در بسیاری از کشورهای دنیا سربازی اجباری بوده و بانوان را در بعضی از مواقع، مجبور به انجام کارهایی برخلاف طبیعت و روحیه‌ی آن‌ها می‌کنند. در تصویر ۱۷۸، نمونه‌ی کشورهایی که سربازی زنان در آن‌ها اجباری است، بنا به گزارش سایت سازمان «CIA» آمریکا آمده است.

Compulsory military service for women

- Cape Verde^[16] (2 years selective)
- Chad^[16] (3 years for men. 1 year for women. Civilian service for the age of 21)
- Eritrea^[16] (16 months)
- Israel^[16] (2.8 years for men (soon to be 2.6 in 2020) and 2 years for women)
- Morocco^[17]
- Norway^[16] (19 months, selective)
- North Korea^[16] (10 years to 23 years of age)
- China^[16] (de facto; draft have never been arranged)
- Sweden^{[18][19]} (11 months, selective)

تصویر ۱۷۸

اسامی کشورهایی که در آن‌ها زنان موظف به گذراندن دوران سربازی هستند.

منبع: CIA

۸۴. Krebs, C. P., Lindquist, C., Warner, T., Fisher, B., & Martin, S. (2007). The campus sexual assault (CSA) study: Final report. Retrieved from the National Criminal Justice Reference Service: <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/221153.pdf>.

۸۵. Fisher, B., Cullen, F., & Turner, M. (2000). The sexual victimization of college women (NCJ 182369). Retrieved from the National Criminal Justice Reference Service: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/182369.pdf>.

شهر کتاب (shaher.com)

فصل نهم

آزادی و مردم سالاری

آزادی و مردم‌سالاری در دوران پهلوی

اول | احزاب

خفقان سیاسی در این دوران به‌حدی بود که درنهایت دو حزب «مردم» به‌رهبری اسدالله غلم و «ایران نوین» که به‌جای حزب «ملیون» توسط حسن‌علی منصور با حمایت شاه تشکیل شده بود، در انتها به‌دستور شاه منحل شد و تنها حزب «رستاخیز» به‌عنوان تنها حزب کشور معرفی شد. در این حزب هم‌علی‌رغم ادعای مردمی‌بودن، نقش شاه، نقش اصلی بود. در جواب انتقاد به عملکرد شاه و تحمیلی‌بودن احزاب، شاه مردم ایران را دارای سواد لازم برای شناخت درست و تشکیل حزب از درون مردم ندانست.^{۴۶} محمدرضاشاه هنگام معرفی حزب رستاخیز به‌عنوان تنها حزب در کشور، به منتقدین گفت:

کسی که وارد این تشکیلات سیاسی نشود و مؤمن به این سه اصلی که من گفتم، نباشد، دو راه برایش وجود دارد: یا یک فردی است متعلق به یک تشکیلات غیرقانونی، یعنی به‌اصطلاح خودمان «توده‌ای»، یعنی باز به‌اصطلاح خودمان و با قدرت اثبات، «بی وطن» [که] او جایش یا در زندان ایران

است یا اگر بخواهد، فردا با کمال میل، بدون اخذ عوارض،
گذرنامه در دستش می‌گذاریم و به هر جایی که دلش
می‌خواهد، برود؛ چون ایرانی که نیست!^{۸۷}

در جایی دیگر نیز گفت: «آنهايي که به رستاخيز نمی‌پیوندند، باید
از هواداران حزب توده باشند. این خائنان یا باید به زندان بروند یا
اینکه همین فردا کشور را ترک کنند!»^{۸۸} این درحالی بود که شاه هنگام
دوحزبی شدن در جواب منتقدین گفته بود: «اگر من یک دیکتاتور بودم،
رهبري یک حزب واحد را به‌دست می‌گرفتم.»^{۸۹}

این رویهٔ خفقان و سرکوب شدید فعالیت‌های سیاسی، پس از انقلاب
اسلامی به‌کلی تغییر کرده و با رویکردی آزاداندیشانه زمینهٔ فعالیت
و بیان آزادانه گروه‌های مختلف فراهم شده است؛ به‌گونه‌ای که تا
تیر ۱۳۹۷، ۲۴۸ تشکل سیاسی در جمهوری اسلامی به‌وجود آمده است
که آزادانه و با مجوز قانونی درحال فعالیت‌اند.

۸۶. محمدرضا پهلوی،

مأموریت برای وطن،
ص ۳۳۶ و ۳۳۷.

۸۷. روزنامه اطلاعات،

۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۳.

۸۸. کیهان انترناسیونال، ۸

مارس، ۱۹۷۵.

۸۹. محمدرضا پهلوی،

مأموریت برای وطن،
ص ۳۳۶.

دوم | مردم‌سالاری

فارغ از عرصهٔ انتخابات و در عمل، حکام پهلوی حتی در گفتار خود نیز نشان می‌دادند که کم‌ارزش‌ترین موضوع در نزد آن‌ها نظر و رأی مردم است. شاه چنان خود را از مردم بی‌نیاز می‌دید که گاه به‌صراحت به آنان توهین می‌کرد؛ ازجمله دربارهٔ مردم ایران می‌گفت: «این مردم قادر به انجام هیچ‌چیز نیستند: مثل گوسفندان می‌مانند!»^{۹۰}

روحیهٔ نخوت و تحقیر مردم ایران نه‌فقط در رضاشاه و محمدرضاشاه ریشه زده بود، بلکه اغلب درباریان هم به این بیماری مبتلا شده بودند. ملکهٔ مادر مردم ایران را مردمی حسود^{۹۱} و مذذب می‌دانست که حتی حکومت‌کردن بر آنان افتخار نداشت.^{۹۲} فرح هم که سعی می‌کرد خود را تافتهٔ جداافتادهٔ دربار نشان بدهد، از این امر مستثنا نبود. به‌روایت علی شهبازی، سرتیپ محافظ شاه، فرح مردم جنوب تهران را کمتر از حیوان می‌دانست.^{۹۳}

۹۰. فریده دیبا، دخترم

فرح، ص ۳۳۸.

۹۱. تاج‌الملوک پهلوی،

خاطرات ملکهٔ پهلوی،

ص ۳۹۲.

۹۲. همان، ص ۳۳۲.

۹۳. علی شهبازی،

محافظ شاه (خاطرات

علی شهبازی)، ص ۲۳۴.

۱. تعداد انتخابات

در دوران پهلوی، مردم فقط در انتخابات مجلس شورای اسلامی نقش داشتند؛ اگرچه انتخابات محدود انجمن شهر و نمایندگان سنا نیز برگزار می‌شد که تماماً با دخالت دربار و ساواک صورت می‌گرفت. در دوران پس از انقلاب اسلامی، تنوع انتخابات بسیار بیشتر از دوران پهلوی شد و مردم به هشت صورت مختلف مشارکت سیاسی کردند:

۱. همه‌پرسی تأسیس جمهوری اسلامی؛

۲. همه‌پرسی قانون اساسی؛

۳. همه‌پرسی تقنینی «اصل ۵۹ قانون اساسی»؛

۴. همه‌پرسی مجلس خبرگان قانون اساسی؛

۵. همه‌پرسی مجلس خبرگان رهبری؛

۶. همه‌پرسی ریاست جمهوری؛

۷. همه‌پرسی مجلس شورای اسلامی؛

۸. همه‌پرسی شورای اسلامی شهر و روستا.

۲. میزان حضور مردم در انتخابات

میزان حضور مردم در آخرین انتخابات مجلس شورای ملی در دوران پهلوی، در سال ۱۳۵۴، ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر بوده است؛ درحالی‌که در اولین انتخابات انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ بیش از ۲۰ میلیون نفر و در طول ۴۰ سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، میزان متوسط حضور مردم در انتخابات بیش از ۶۰ درصد بوده است.

۳. دخالت در انتخابات در دوران پهلوی

برگزاری انتخابات، به‌تنهایی ارزش نیست؛ بلکه باید آزادبودن و قانون‌مندی در انتخابات را مدنظر گرفت که در این زمینه کارنامه رژیم پهلوی، کارنامه‌ای

تیره‌وتار است. برای نمونه، رضاخان در سال ۱۳۰۲، در مقام فرماندهی کل قشون، در تلگرافی به والی ایالت فارس دستور داد: «ایالت جمیلۀ فارس در تعقیب تلگراف سابق مقتضی است قدغن فرمایید که در انتخاب نوبخت از بوشهر مساعدت نشود. حکمت هم که جزو کاندید شهر شیراز است، از جهرم بفرمایید بشود. راجع به ضیاء‌الواعظین بایستی هرطور است، اقدامی بفرمایید که از انتخاب مشارالیه جلوگیری بعمل بیاید.»^{۹۴}

در دورهٔ پهلوی دوم نیز برگزاری انتخابات بسته‌تر و فرمایشی‌تر از پیش تداوم یافت و حتی چند نوبت، مجلس توسط شاه منحل شد. محمدرضاشاه در کتاب «پاسخ به تاریخ» که پس از فرار از ایران نوشته

است، این‌طور اقرار کرده است:

انگلیسی‌ها این امر را کاملاً عادی و طبیعی می‌دانستند که انتخابات در ایران مطابق نظر و خواسته‌های خودشان صورت بگیرد. در زمان جنگ [جهانی دوم] انتخابات ایران به این صورت انجام می‌گرفت که مثلاً صبح، مستشار سفارت انگلیس با لیستی حاوی هشتاد نامزد نمایندگی مجلس به دیدار نخست‌وزیر می‌رفت و بعد از ظهر همان روز، کاردار سفارت شوروی نام دوازده نفر از نمایندگان موردنظر خود را به نخست‌وزیر می‌داد.^{۹۵}

اسدالله علم، از افراد بسیار با نفوذ در دربار پهلوی، در خاطراتش نوشته است: «دولت ما از انتخابات مجلس گرفته تا انتخابات محلی و انجمن شهر، آزادی را از مردم سلب کرده و اراده خود را تحمیل و نامزدهای خود را از صندوق بیرون می‌آورد»^{۹۶}

۹۴. علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد، ص ۲۸.

۹۵. محمدرضا پهلوی، پاسخ به تاریخ، ص ۱۱۸ تا ۱۱۶.

۹۶. اسدالله علم، گفت‌وگوهای من با شاه، ج ۲، ص ۲۳۶.

۴. مطبوعات و کتاب

یکی دیگر از شاخص‌های آزادی، وضعیت مطبوعات و نشر کتاب است. در دوان پهلوی تعداد نشریات کاهش شدیدی داشت؛ به طوری که ۵۴۰ نشریه در اواخر سلطنت احمدشاه، در پایان رژیم پهلوی به ۸۶ نشریه کاهش یافت.^{۹۷} به طور متوسط ۲هزار عنوان کتاب در سال چاپ می‌شد که بیشتر آن‌ها از محتوای مناسبی برخوردار نبود. رضاخان که بعد از کودتا همه مطبوعات را تعطیل کرده بود، در ۱۷ اسفند ۱۳۰۰ در اعلامیه‌ای اعلام کرد: «... قلم مخالفین را می‌شکنم و زبان می‌برم.»^{۹۸} همچنین ساواک طی دستوری در ۴ بهمن ۱۳۵۵ خطاب به مطبوعات نوشت: «هیچ‌گونه شکواییه، انتقاد، گلایه، چه صراحتاً و چه تلویحاً، در هیچ زمینه‌ای نباید در مطبوعات چاپ شود.»

روزنامه اطلاعات در ۲۰ شهریور ۱۳۲۰ به دنبال اشغال ایران توسط متفقین، در سرمقاله خود نوشت: «انتظار مردم ایران از دولتین شوروی و انگلیس در عالم همسایگی و دوستی، بیش از این‌ها بود!» دولت انگلیس به این نوشته اعتراض کرد و فروغی نیز در مقام نخست‌وزیر، دستور توقیف روزنامه را صادر کرد.^{۹۹} کار سانسور کلمات به آنجا کشیده شد که وقتی یکی از مأمورین سانسور در عصر رضاشاه در یکی از روزنامه‌ها، این مصرع معروف حافظ را می‌بیند که گفته است: «رضا به داده بده، وز جبین گره بگشا!» فوراً به مدیر روزنامه تعرض کرده، روی کلمه «رضا» خط می‌کشد تا نکند منظور، رضاشاه و توهین به او باشد و بالای آن می‌نویسد: «حسن»!^{۱۰۰}

از جمله محدودیت‌های دیگر، برخورد جدی با کسانی بود که منتقد امور جاری کشور بودند؛ به عنوان مثال، آیت‌الله سعیدی به جرم نوشتن اطلاعیه‌ای در اعتراض به سفر سرمایه‌داران صهیونیست به ریاست راکفلر به ایران در سال ۱۳۴۹، توسط ساواک دستگیر و شکنجه شد و به شهادت رسید.^{۱۰۱}

۹۷. نک: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، مطبوعات عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک.

۹۸. عبدالرحیم ذاکر حسین، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، ص ۸۷.

۹۹. علی اصغر زرگر، تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه، ص ۴۵۲.

۱۰۰. نک: عبدالرحیم ذاکر حسین، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، ص ۱۱۹.

۱۰۱. نک: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، یاران امام به روایت اسناد ساواک (شهید آیت‌الله محمد رضا سعیدی).

از دیگر محدودیت‌ها می‌توان به ممنوعیت در همراه داشتن بعضی از کتاب‌ها، مثل تحریر الوسيلة امام خمینی رحمته الله اشاره کرد. سانسور در عصر پهلوی، در کتاب و ادبیات به جایی رسید که استفاده از کلماتی همانند شب، سیاهی، سرما، زمستان، گل سرخ، جنگل، پنجره بسته و شقایق ممنوع شد؛ چراکه مدعی بودند این واژگان در ادبیات انقلابی به کار می‌رود.^{۱۲} از حساسیت‌های سیاسی اجتماعی مُمیزان، در دو دهه آخر رژیم پهلوی، می‌توان به نکات زیر اشاره کرد:

۱. به کارگیری نام‌ها و لقب‌هایی که ویژه خاندان سلطنتی بود یا به آن‌ها اشاره داشت، ممنوع بود، مانند حذف کلمه «سلطنت» از کتاب «صلح امام حسن علیه السلام».

۲. هر نوع کتاب مذهبی و تحلیلی سانسور می‌شد و در بیشتر مواقع هم برچسب «خلاف مصلحت نظام» و «مارکسیست اسلامی» می‌خورد؛ مثل کتاب‌های ولایت فقیه و بعثت و ایدئولوژی و بت‌شکن که گرفتار این برچسب شدند.

۳. هرگونه نقد و انتقاد به حکومت پهلوی و پیشنهاد برای اصلاح وضع موجود در کتاب‌ها، باعث می‌شد آن کتاب‌ها هیچ‌گاه منتشر نشود.

۴. نام بعضی افراد و نیز بعضی اسم‌های خاص سانسور می‌شدند، مانند عبدالحسین نوشین و حسینیه ارشاد و گل سرخ.

۵. هرگونه انتقاد به عملکرد بعضی کشورها مانند اسرائیل و ایالات متحده سانسور می‌شد.

۶. نشر هر نوع مطلب پیرامون مفهوم انقلاب و انقلاب‌های صورت گرفته در دیگر کشورها و درکل، هر نوشته‌ای که به نوعی با حرکت‌های اجتماعی ارتباط داشت، ممنوع بود.

۷. نشر کتاب به زبان‌های غیرفارسی، مانند عربی، ترکی، کردی و بلوچ، ممنوع بود.

۱۲. روزنامه اعتماد ملی، ش ۴۷۲، ۵ مهر ۱۳۸۶، ص ۱۰. «گفت‌وگو با یدالله رؤیایی، عضو کانون نویسندگان دوره پهلوی»

۵. فضای عمومی جامعه

در دوران پهلوی، خفقان به حدی زیاد بود که حتی مهم‌ترین هم‌پیمانان شاه هم مجبور به اعتراف در این باره می‌شدند؛ برای مثال جیمی کارتر، رئیس‌جمهور اسبق آمریکا، در خاطراتش نوشته است: «در دوران شاه، حداقل ۲۵ هزار زندانی سیاسی در ایران وجود داشت.»^{۱۰۳} فرد هالیدی، در سال ۱۳۵۴ (۱۹۷۵م) تعداد زندانیان سیاسی در ایران را بین ۲۵ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر اعلام می‌کند و در گزارشی می‌نویسد: کارنامه هیچ کشوری در جهان سیاه‌تر از کارنامه ایران در زمینه حقوق بشر نیست... جلّادان ساواک افزون‌بر شوک الکتریکی و ضرب‌وشتم مخالفان، از انواع وحشی‌گری‌ها استفاده می‌کردند؛ از جمله فروربردن بطری‌های شکسته در نشیمنگاه، آویختن وزنه بر بیضه‌ها، پوشاندن کلاه‌خودهای ویژه، مورد تجاوز جنسی قراردادن زندانیان و تجاوز به زنان و دختران فرد دستگیرشده در مقابل چشم وی برای گرفتن اعتراف.^{۱۰۴}

۱۰۳. ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۴۴۷.

۱۰۴. فرد هالیدی، دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران، ص ۹۲.

انقلاب اسلامی شعار اساسی خود را بر پایه استقلال و آزادی ملت در پناه اسلام تعریف کرده است؛ بنابراین داشتن آزادی برای هر فرد و اقلیت را از اصول و قوانین خود می‌داند. با بررسی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به راحتی می‌توان متوجه شد که در قانون جمهوری اسلامی ایران، به حقوق اقلیت‌ها در کشور توجه شده است؛ به‌عنوان نمونه به این دو قانون توجه کنید:

۱. مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند، از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهد بود؛^{۱۰۵}
۲. همه افراد ملت، اعم از زن و مرد، یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.^{۱۰۶}

مجموعه آزادی‌ها و رعایت حقوق اقلیت‌های مذهبی سبب شد که جامعه جهانی آشوریان، مقر این جامعه را از آمریکا به تهران منتقل کند. از دیگر نکات شایان ذکر در زمینه اصل آزادی و مردم‌سالاری نظام در مواجهه با کلیمیان در ایران، تشکر امام خمینی علیه السلام از مسئولان بیمارستان

۱۰۵. اصل ۱۹ قانون اساسی.
 ۱۰۶. اصل ۲۰ قانون اساسی.
 ۱۰۷. دکتر مره صدق، ریاست بیمارستان خیریه یهودی دکتر سپهر: «...با توجه به نزدیکی این بیمارستان به محل‌های تجمع و تظاهرات ضد رژیم طاغوت، تعداد بسیار زیادی از مجروحین حوادث سال‌های انقلاب به این بیمارستان منتقل و تحت درمان قرار گرفتند و حتی یکبار نیروهای حکومت نظامی به بیمارستان هجوم آوردند و تلاش کردند مجروحین انقلابی را از بیمارستان خارج کنند که رئیس آن موقع بیمارستان با مقاومت جدی که صورت

داد، مانع از این کار شد. به همین علت حضرت امام خمینی علیه السلام قبل از اینکه به ایران تشریف بیاورند، نامه تشرک‌آمیزی خطاب به رئیس بیمارستان می‌فرستند و طی آن از زحمات بیمارستان و حمایت از انقلابیون مجروح تشکر می‌کنند که این نامه اکنون در اختیار یکی از اعضای هیئت‌مدیره سابق بیمارستان است که اکنون در خارج از کشور زندگی می‌کند...» (وب سایت انجمن کلیمیان: www.iranjewish.com، ۱۰۸، روزنامه اعتماد ملی، ۱۳۸۶، ص ۹، ۱۰۹، عبادی، چالش‌های ایران و آمریکا، ص ۱۸۸.

خبریۀ یهودی دکتر سپیر^{۱۰۷} است. این بیمارستان کماکان فعال بوده و به‌گفته ریاست فعلی بیمارستان، بخش اعظمی از مراجعان به این بیمارستان را مسلمانان تشکیل می‌دهند.

بر اساس اصل ۱۳ قانون اساسی، [درباره کلیمیان] صدور رأی در احوال شخصی، به وسیله مرجع دینی کلیمیان ایران اعلام می‌شود و دادگاه و قوه قضاییه بر اساس نظر مرجع دینی کلیمیان رأی نهایی را صادر می‌کند که این در میان همه کشورهای جهان، کاملاً استثناست؛^{۱۰۸} به طوری که خاخام‌های یهودی وابسته به گروه تتوریاکارتا پس از بازدید از ایران، در بازگشت به آمریکا اعلام کردند: «یهودیان ایران نسبت به یهودیان سایر کشورها از وضع بهتری برخوردارند.»^{۱۰۹}

سرانۀ فضای عبادی اقلیت‌های دینی، نزدیک به دوبرابر مسلمانان است. مسیحیان بیش از ۲۵۰ کلیسا در سطح کشور در اختیار دارند و تقریباً به‌ازای جمعیتی کمتر از ۵۰۰ نفر، یک کلیسا برای آنان وجود دارد. اماکن مذهبی اقلیت‌ها همچنین به‌طور پیوسته از سوی دولت و با هزینه عمومی ترمیم و بازسازی می‌شود.

از حقوق سیاسی بسیار مهم که اقلیت‌ها در ایران دارند، حق حضور در مجلس شورای اسلامی به‌عنوان نماینده است. این حق در اصل ۶۴ قانون اساسی به‌رسمیت شناخته شده است. مطابق این اصل، زرتشتیان و کلیمیان هرکدام یک نماینده، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال نیز هرکدام یک نماینده در مجلس شورای اسلامی خواهند داشت.

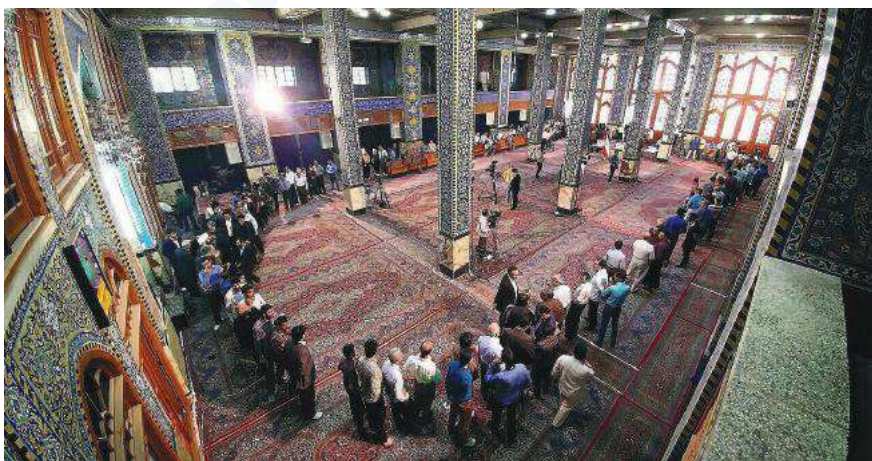
یونان بت کلیا، نماینده آشوری‌ها و کلدانی‌ها در دوره هفتم و هشتم و نهم مجلس شورای اسلامی چنین گفته‌اند: «اگر نسبت جمعیت یک دین را به نماینده‌هایش در نظر بگیریم، باید بگوییم ما چندبرابر مسلمانان در مجلس نماینده داریم و داشتن این حق برای ما باارزش است و دیدگاه نظام جمهوری اسلامی همواره در قبال اقلیت‌های دینی و مذهبی بسیار مثبت و احترام‌آمیز بوده و حق مشارکت ما در برنامه‌های فرهنگی اجتماعی همواره فراهم شده است...»^{۱۱۰}

۱۱۰. روزنامه جم، ۹ بهمن ۱۳۸۴، ص ۹.

اول | انتخابات

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل ششم، از ویژگی عمومی بودن رأی سخن به میان آورده است. این اصل، مقرر می‌دارد که در جمهوری اسلامی ایران، امور کشور باید به اتکای عمومی، از راه انتخابات اداره شود؛ همچنین قوانین و مقررات انتخاباتی از جمله ماده ۱۰ قانون انتخابات ریاست جمهوری و ماده ۷ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و نیز ماده ۱۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، به این خصیصه نیز اشاره می‌کند؛ از این رو شهروندان ایرانی، از هر قوم، دین، جنسیت و... باشند، از حق شرکت در انتخابات بهره‌مندند. برگزاری ۳۶ مرتبه انتخابات در طول ۴۰ سال پس از انقلاب اسلامی، نشان‌دهنده اهمیت و توجه جمهوری اسلامی به آرای مردمی است.

دوم | قانون اساسی و آزادی بیان

تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه محل به مبانی اسلام نباشد، آزاد است. جمهوری اسلامی، ایران را از یک نظام تک‌حزبی به نظامی با بیش از ۲۵۰ حزب رسمی و ۵۱۵ انجمن صنفی تبدیل کرد. افزایش تعداد عناوین کتاب منتشرشده در سال ۱۳۵۷ از ۱۵۰۰ عنوان به ۱۰۷ هزار عنوان در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است. فقط در استان کردستان، بیش از ۶۰ نشریه اجازه انتشار دارند. فقط نزدیک به ۴ هزار سمن در ایران از وزارت کشور مجوز فعالیت دارند که ۵۸ درصد آن‌ها در حوزه حقوق بشر فعال هستند و به‌طور پیوسته گزارش‌ها و اطلاعات خود را به سازمان ملل ارائه می‌کنند.

اول | انتقاد غربی‌ها از آزادی در ایران؛ به‌دلیل رعایت‌نکردن حقوق سیاسی هم‌جنس‌بازان

Freedom in the World 2018

Iran Profile

FREEDOM STATUS: NOT FREE

Freedom in the World Scores

Freedom Rating: 6/7

Political Rights: 6/7

Civil Liberties: 6/7

(1=Most Free, 7=Least Free)

Aggregate Score: 18/100 (0=Least Free, 100=Most Free)

Quick Facts

Population:	79,500,000
Capital:	Tehran
GDP/capita:	\$4,862
Press Freedom Status:	Not Free
Net Freedom Status:	Not Free

B4. Do various segments of the population (including ethnic, religious, gender, LGBT, and other relevant groups) have full political rights and electoral opportunities? 1 / 4

Women remain significantly underrepresented in politics and government. In 2017, Rouhani appointed two women among his several vice presidents but failed to name any women as cabinet ministers. No women candidates were allowed to run for president.

The parliament grants five seats to recognized non-Muslim minorities: Jews, Armenian Christians, Assyrian and Chaldean Christians, and Zoroastrians. However, ethnic and especially religious minorities are rarely awarded senior government posts, and their political representation remains weak.

In September 2017, the Guardian Council ordered the suspension of a Zoroastrian member of the Yazd city council; Jannati, the head of the Guardian Council, had said in April that religious minorities should not have a representative in towns where the majority of the population was Muslim. The parliament passed legislation in December to affirm minorities' right to run for municipal councils, but the Guardian Council blocked the bill later that month, meaning the dispute would have to be settled by the Expediency Council.

تصویر ۱۷۹

گزارش مؤسسه «Freedom House» از نداشتن آزادی هم‌جنس‌بازان در برخورداری از حقوق و موقعیت‌های سیاسی در جمهوری اسلامی ایران

دوم | جایگاه جمهوری اسلامی ایران، از نظر آزادی، پایین‌تر از حکومت استبدادی عربستان سعودی!

SAUDI ARABIA		Score: 0-10	
MIDDLE EAST & NORTH AFRICA		PERSONAL FREEDOM	4.44
RANKING 146/162		ECONOMIC FREEDOM	6.52
		HUMAN FREEDOM	5.48
PERSONAL FREEDOM	Ranking 155/162	ECONOMIC FREEDOM	Ranking 103/162
IRAN		Score: 0-10	
MIDDLE EAST & NORTH AFRICA		PERSONAL FREEDOM	4.53
RANKING 153/162		ECONOMIC FREEDOM	6.03
		HUMAN FREEDOM	5.28
PERSONAL FREEDOM	Ranking 154/162	ECONOMIC FREEDOM	Ranking 130/162

تصویر ۱۸۰

گزارش مؤسسه کاتو (Cato) از آزادی انسانی در کشورهای دنیا

سوم | دخالت آمریکا در ۵۰ انتخابات کشورهای مختلف جهان، تحت عنوان ترویج دموکراسی!

تصویر ۱۸۱

کشورهایی که آمریکا در انتخابات آنها دخالت کرده است.

منبع: اسپوتنیک

چهارم | منع حجاب دختران در مدارس فرانسه مهد آزادی دنیا

تصویر ۱۸۲

تصویر قانون منع حجاب

در مدارس فرانسه،

مصوبه سال ۲۰۰۴

منبع: ژورنال رسمی

جمهوری فرانسه

5190

JOURNAL OFFICIEL DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

17 mars 2004

LOIS

LOI n° 2004-228 du 15 mars 2004 encadrant, en application du principe de laïcité, le port de signes ou de tenues manifestant une appartenance religieuse dans les écoles, collèges et lycées publics (1)

NOR: MENX0400001L

L'Assemblée nationale et le Sénat ont adopté,
Le Président de la République promulgue la loi dont la teneur suit :

Article 1er

Il est inséré, dans le code de l'éducation, après l'article L. 141-5, un article L. 141-5-1 ainsi rédigé :

« Art. L. 141-5-1. – Dans les écoles, les collèges et les lycées publics, le port de signes ou tenues par lesquels les élèves manifestent ostensiblement une appartenance religieuse est interdit.

Le règlement intérieur rappelle que la mise en œuvre d'une procédure disciplinaire est précédée d'un dialogue avec l'élève. »

Article 2

1. – La présente loi est applicable :

1° Dans les îles Wallis et Futuna ;

2° Dans la collectivité départementale de Mayotte ;

3° En Nouvelle-Calédonie, dans les établissements publics d'enseignement du second degré relevant de la compétence de l'Etat en vertu du III de l'article 21 de la loi organique n° 99-209 du 19 mars 1999 relative à la Nouvelle-Calédonie.

II. – Le code de l'éducation est ainsi modifié :

1° Au premier alinéa de l'article L. 161-1, les références : « L. 141-4, L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5-1, L. 141-6 » ;

2° A l'article L. 162-1, les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-5-1, L. 141-6 » ;

3° A l'article L. 163-1, les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-6 » ;

4° L'article L. 164-1 est ainsi modifié :

a) Les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-6 » ;

b) Il est complété par un alinéa ainsi rédigé :

« L'article L. 141-5-1 est applicable aux établissements publics d'enseignement du second degré mentionnés au III

de l'article 21 de la loi organique n° 99-209 du 19 mars 1999 relative à la Nouvelle-Calédonie qui relèvent de la compétence de l'Etat. »

III. – Dans l'article L. 451-1 du même code, il est inséré, après la référence : « L. 132-1 », la référence : « L. 141-5-1, ».

Article 3

Les dispositions de la présente loi entrent en vigueur à compter de la rentrée de l'année scolaire qui suit sa publication.

Article 4

Les dispositions de la présente loi font l'objet d'une évaluation un an après son entrée en vigueur.

La présente loi sera exécutée comme loi de l'Etat.

Fait à Paris, le 15 mars 2004.

JACQUES CHIRAC

Par le Président de la République :

Le Premier ministre,
JEAN-PIERRE RAFFARIN

Le ministre de la jeunesse,
de l'éducation nationale et de la recherche,
LUC FERRY

La ministre de l'outre-mer,
BRIGITTE GIRARDIN

Le ministre délégué
à l'enseignement scolaire,
XAVIER DARCOS

(1) *Travaux préparatoires*, loi n° 2004-228.

Assemblée nationale :

Projet de loi n° 1378 ;

Rapport de M. Pascal Clément, au nom de la commission des

lois, n° 1381 ;

Avis de M. Jean-Michel Dubernard, au nom de la commission des affaires culturelles, n° 1382 ;

Discussion les 3, 4 et 5 février 2004 et adoption le

10 février 2004.

Sénat :

Projet de loi, adopté par l'Assemblée nationale, n° 209

(2003-2004) ;

Rapport de M. Jacques Valade, au nom de la commission des

affaires culturelles, n° 219 (2003-2004) ;

Discussion et adoption le 3 mars 2004.

پنجم | گاردین: دموکراسی آمریکایی در بحران است و ترامپ فقط نشانه‌ای از آن است.

Support The Guardian Search jobs Sign in Search International edition

Contribute → Subscribe →

News **Opinion** Sport Culture Lifestyle More

US democracy is in crisis. But Trump is only the symptom
Jonathan Freedland

A system that favours the white, rural minority over the diverse majority will soon lose legitimacy in the eyes of its citizens

3,643 416

Trump denies talking to new acting attorney general about Mueller investigation

Read more

US democracy is in crisis. But Trump is only the symptom

Jonathan Freedland

A system that favours the white, rural minority over the diverse majority will soon lose legitimacy in the eyes of its citizens

3,643 416

That's because of a move Trump made within hours of seeing his party take a beating in the midterm elections, seeing the *demise* of the presidential race as Democrats ordered up what should be, once the final tally is in, their biggest gain since the post-Watergate landslide of 1974. The president fired his attorney general and replaced him with a reliable partisan named *Matt Whitaker*, who has loyally echoed Trump's denunciations of Mueller's probe as a *witch hunt*. It is this man who is now charged with fairly and impartially supervising the Mueller investigation. He will have access to all Mueller's findings, which he could pass on to Trump, and has the power to block Mueller any way he likes, including by starving him of funds.

Condemnation for the move has been swift, including by a pair of constitutional lawyers who wrote a *New York Times* op-ed *decrying* it as "illegal" on the grounds that Whitaker had not gone through a Senate confirmation process for a senior role in the justice department. "Constitutionally, Matthew Whitaker is a nobody," they wrote. To add extra transparency, one of the authors is George Conway, husband of Kellyanne, the Trump adviser whose gift to the world was "alternative facts".

most viewed

- Far side of the moon: China's Chang'e 4 probe makes historic touchdown
- Netflix wants viewers against Bird Box challenge meme: Do not end up in hospital

تصویر ۱۸۳

گزارش گاردین از

وضعیت دموکراسی در

آمریکا

منبع: گاردین

روزنامه گاردین در مقاله‌ای به قلم یکی از نویسندگان خود، تحت عنوان «دموکراسی در آمریکا رو به بحران هست؛ ترامپ فقط نشانه‌ای از آن است» به نقد سیستم انتخاباتی آمریکا می‌پردازد و با اشاره به نکاتی از انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته آمریکا، از دموکراسی در آمریکا از حیث تأثیرنداشتن آرای تمام مردم انتقاد می‌کند:

«در سال ۲۰۱۶ ترامپ حدود ۳ میلیون رأی کمتر از کلینتون کسب کرد؛ اما اکنون ترامپ در کاخ سفید است، ولی کلینتون نه... جورج دبلیو بوش نیز در انتخابات رأی کمتری نسبت به الگور کسب کرده بود؛ اما در نهایت این الگور بود که به بوش می‌گفت: رئیس‌جمهور!»

در پایان مقاله نیز با اشاره به سیستم انتخاب الکترال در آمریکا نوشت:

«سیستمی که مرتباً قدرت را به جناح بازنده واگذار می‌کند، با ترجیح‌دادن اقلیتی سفید نسبت به اکثریتی درحال گسترش و متنوع، به‌زودی مقبولیت را در انظار شهروندان خود از دست می‌دهد. این بحران حقیقی قانون اساسی در آمریکاست.»

آری! از آزادی و دموکراسی تنها پوسته‌ای در غرب باقی مانده است و باطن دموکراسی غربی، چیزی جز حاکمیت سرمایه‌داران نیست.

علل تحقق نیافتن کامل اهداف انقلاب اسلامی

اول | موانع طبیعی

زمان‌بر بودن دستیابی به اهداف بلند؛

دوم | موانع بیرونی

برنامه‌ریزی برای براندازی نظام اسلامی؛
ایجاد گروهک‌های تروریستی و تفرقه قومی؛
حمله نظامی ناجوانمردانه ۸ ساله به کشور؛
تحریم و محاصره اقتصادی؛
تهاجم فرهنگی و هجمه به باورها و اعتقادات مردم؛
جلوگیری از پیشرفت علمی و صنعتی کشور؛
نفوذ برای تغییر محاسبات مسئولان و از طریق باورهای مردم؛
تحریف حقایق تاریخی؛
القای ناتوانی؛
تزریق ناامیدی؛

سوم | موانع درونی

۱. ضعف‌های فکری در حوزه اداره کشور

باورنداشتن به کارآمدی نسل جوان؛
غفلت از ثروت‌های عظیم انسانی و طبیعی کشور؛
اعتماد به نسخه‌های پیچیده‌شده از سوی بیگانگان؛
متکی بودن به نفت؛

۲. عدم اهتمام به همه آرمان‌های انقلاب

نداشتن اهتمام جدی در مبارزه با فساد؛
نداشتن اعتقاد به استقلال؛
فقدان عدالت‌محوری؛

۳. عادت‌های غلط اجتماعی

تنبلی و کم‌کاری؛
بی‌صبری؛
سرگرمی به امور گمراه‌کننده؛
رفاه‌طلبی؛
اشرافی‌گری؛
ترجیح کالاهای خارجی بر کالاهای داخلی؛
فقدان اعتماد به نفس ملی؛

۴. قبیله‌گرایی سیاسی و جناحی

فهرست منابع و مآخذ

اول | منابع مکتوب

۱. قرآن کریم.
۲. آوری، پیترا، تاریخ معاصر ایران، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی، ج ۲، چ ۱، تهران: عطائی، ۱۳۶۰.
۳. اسپاک، بنجامین، دنیای بهتر برای کودکانمان، ترجمه منصوره حکمی، تهران: نی، ۱۳۷۵.
۴. استمیل، جان. دی، درون انقلاب ایران، ترجمه منوچهر شجاعی، تهران: خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۷۸.
۵. اللهیاری، احمد، روایت سانسور (نیمه پنهان ۲۴)، چ ۴، تهران: کیهان، ۱۳۸۷.
۶. امیدوار، احمد و حسین یکتا، امام خمینی و انقلاب اسلامی: روایتی جهانی، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، ۱۳۷۹.
۷. برژینسکی، زیگنیو، خارج از کنترل، ترجمه عبدالرحیم نوه ابراهیم، تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸.
۸. بصیرت‌منش، حمید، علما و رژیم شاه، تهران: عروج، ۱۳۷۸.
۹. بیل، جیمز، عقاب و شیر، ترجمه مهوش غلامی، تهران: کوبه، ۱۳۷۱.
۱۰. پارسونز، آنتونی، غرور و سقوط؛ خاطرات سفیر سابق انگلیس در ایران، ترجمه منوچهر راستین، تهران: هفته، ۱۳۶۳.
۱۱. پهلوی، محمدرضا، مأموریت برای وطن، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۹.
۱۲. چمنکار، محمدجعفر، «مأموریت نظامی‌گری دولت پهلوی دوم و تأثیرات آن بر سیاست خارجی ایران»، مجله علمی پژوهشی پژوهش‌های تاریخی، س ۲، ش ۸ (دوره ۲، ش ۴)، زمستان ۱۳۸۹، ص ۵۳ تا ۷۸.
۱۳. حاجتی، میراحمدرضا، عصر امام خمینی علیه السلام، چ ۱۱، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۴.
۱۴. درودی، ریحانه، دربار به روایت دربار؛ فساد سیاسی، چ ۳، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۵. دفتر پژوهش‌های مؤسسه کیهان، نیمه پنهان (روزنامه‌نگاران جاسوس)، چ ۱۸، تهران: کیهان، ۱۳۸۳.

۱۶. دمارانش، الکساندر، جنگ جهانی چهارم؛ دیپلماسی و جاسوسی در عصر خشونت، ترجمه سهیلا کیانتاژ، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۲.
۱۷. ذاکرحسین، عبدالرحیم، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
۱۸. روبین، باری، جنگ قدرت‌ها در ایران، ترجمه محمود مشرقی، تهران: آشتیانی، ۱۳۶۳.
۱۹. روزنامه اطلاعات.
۲۰. روزنامه کیهان.
۲۱. روزنامه اعتماد ملی.
۲۲. روزنامه جم.
۲۳. روزنامه آیندگان.
۲۴. زرگر، علی‌اصغر، تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه، ترجمه کاوه بیات، تهران: پروین، ۱۳۷۲.
۲۵. زهریری، علیرضا، عصر پهلوی به روایت اسناد، قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۷۹.
۲۶. سلیمان‌پور، علی و امیر اکبری، «روابط خارجی ایران و آمریکا در آستانه انقلاب اسلامی»، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش‌نامه تاریخ، س ۱۱، ش ۴۲، بهار ۱۳۹۵، ص ۱۴۸ تا ۱۲۹.
۲۷. سنجر، ابراهیم، نفوذ آمریکا در ایران؛ بررسی سیاست خارجی آمریکا و روابط با ایران، تهران ۱۳۶۸.
۲۸. سولیوان، ویلیام و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ترجمه محمود طلوعی، تهران: علم، ۱۳۷۳.
۲۹. شولزینگر، رابرت، دیپلماسی آمریکا در قرن بیستم، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی، تهران: وزارت خارجه، ۱۳۹۰.
۳۰. شهبازی، علی، محافظ شاه (خاطرات علی شهبازی)، تهران: اهلی‌قلم، ۱۳۷۷.
۳۱. صمیمی، مینو، پشت‌پرده تخت‌طاووس، ترجمه حسین ابوترابیان، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۰.
۳۲. طباطبایی، محمدحسن، نفوذ فراماسونری در مدیریت نهادهای فرهنگی دهه ۱۳۴۰، چ ۱، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۰.
۳۳. عبادی، حمید، چالش‌های ایران و آمریکا، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱.

۳۴. عَلم، اسدالله، گفت‌وگوهای من با شاه، ج ۲، تهران: طرح نو، ۱۳۷۱.
۳۵. فردوست، حسین، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی؛ خاطرات حسین فردوست، ج ۱، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۳.
۳۶. فصلنامه مطالعات تاریخی، ش ۹، ص ۱۵.
۳۷. قطبی، فریده، دخترم فرح، ترجمه الهه رئیس‌فیروز، تهران: به‌آفرین، ۱۳۸۱.
۳۸. قوی، نیره، درآمدی بر کارآمدی نظام جمهوری اسلامی در قلمرو زنان، تهران: معارف، ۱۳۹۵.
۳۹. گراهام، رابرت، ایران؛ سراب قدرت، ترجمه فیروز فیروزنیا، تهران: سبح، ۱۳۵۸.
۴۰. گیدنز، آنتونی، جامعه‌شناسی، ج ۱، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: نی، ۱۳۷۳.
۴۱. لدین، مایکل و ویلیام لوئیس، کارتر و سقوط شاه، ترجمه ناصر ایرانی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳.
۴۲. محیط طباطبایی، محمد، مجموعه آثار میرزا ملک‌خان، تهران: کتابخانه دانش، ۱۳۲۷.
۴۳. مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، انقلاب اسلامی به‌روایت اسناد ساواک، تهران: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، بی تا.
۴۴. مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، یاران امام به‌روایت اسناد ساواک (شهید آیت‌الله محمد رضا سعیدی)، تهران: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، ۱۳۷۶.
۴۵. مکی، حسین، تاریخ بیست‌ساله ایران، ج ۵، تهران: علمی، ۱۳۷۴.
۴۶. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، صحیفه امام، ج ۳، به‌نقل از: نرم‌افزار صحیفه امام، نسخه ۳.
۴۷. نیکسون، ریچارد، ۱۹۹۹ پیروزی بدون جنگ، ترجمه فریدون دولت‌شاهی، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۴.
۴۸. هاکس، مریت، ایران: افسانه و واقعیت؛ خاطرات سفر به ایران، ترجمه محمدحسین نظری‌نژاد و محمدتقی‌اکبری، مشهد: معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸.
۴۹. هالیدی، فرد، دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران، ترجمه فضل‌الله نیک‌آئین، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۸.
۵۰. هایزر، رابرت، مأموریت مخفی در تهران، ترجمه سیدمحسن عادل، ج ۲، تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۶.

دوم | منابع از فضای مجازی

۱. Aljazeera.com
 ۲. bjs.gov
 ۳. bjs.ojp.usdoj.gov
 ۴. blog.realinstitutoelcano.org
 ۵. cato.org
 ۶. cbsnews.com
 ۷. cdc.gov
 ۸. cement.org
 ۹. census.gov
 ۱۰. cia.gov
 ۱۱. dw.com
 ۱۲. euronews.com
 ۱۳. Fao.org
 ۱۴. freedomhouse.org
 ۱۵. globalhungerindex.org
 ۱۶. globalpetrolprices.com
 ۱۷. healthdata.org
 ۱۸. iea.org
 ۱۹. indexmundi.com
 ۲۰. insee.fr
 ۲۱. ir.sputniknews.com
 ۲۲. investopedia.com
 ۲۳. iresearch.worldbank.org
 ۲۴. iranjewish.com
 ۲۵. japanfs.org
 ۲۶. japantimes.co.jp
 ۲۷. knoema.com
 ۲۸. leader.ir
 ۲۹. legifrance.gouv.fr
 ۳۰. mehrnews.com
 ۳۱. .measuringworth.com
 ۳۲. mit.edu
 ۳۳. nami.org
 ۳۴. nationmaster.com
 ۳۵. ncjrs.gov
 ۳۶. newamerica.org
 ۳۷. npr.org
 ۳۸. numbeo.com
 ۳۹. oecd.org
 ۴۰. oica.net
 ۴۱. ohchr.org
 ۴۲. ourworldindata.org
 ۴۳. parliament.uk
 ۴۴. reuters.com
 ۴۵. scimagojr.com
 ۴۶. start.umd.edu
 ۴۷. tacna.net
 ۴۸. the-american-interest.com
 ۴۹. theguardian.com
 ۵۰. Undp.org
 ۵۱. unifiedlawyers.com
 ۵۲. Un.org
 ۵۳. usnews.com
 ۵۴. who.int
 ۵۵. worldatlas.com
 ۵۶. worldbank.org
 ۵۷. worlddata.info
 ۵۸. worldcrunch.com
 ۵۹. worldsteel.org
 ۶۰. worldwater.org

مسابقه فرهنگی «صعود چهل ساله»

توضیحات شرکت در مسابقه

- پرسش‌ها از متن موجود طرح شده است و افرادی که بیش از دوازده سال دارند، می‌توانند در مسابقه شرکت کنند.

* روش‌های شرکت در مسابقات فرهنگی:

۱. سامانه پیامکی: برای این کار، کافی است به ترتیب نام مسابقه و شماره گزینه‌های صحیح پرسش‌ها را به صورت یک عدد دو رقمی از چپ به راست، همراه با نام و نام خانوادگی خود، به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲ بفرستید.

مثال: صعود چهل ساله ۳۲ محمد عظیمی

۲. پرتال جامع آستان قدس رضوی، بخش مسابقات، به نشانی: www.razavi.aqr.ir

۳. پاسخ‌نامه: پاسخ‌نامه تکمیل شده را می‌توانید به صندوق‌های مخصوص مستقر در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی فرهنگی بیندازید یا به صندوق پستی ۳۵۱-۹۱۷۳۵ بفرستید.

- هزینه ارسال پاسخ‌نامه، از طریق قرارداد «پست جواب قبول» پرداخت شده است و لازم نیست از پاکت و تمبر استفاده کنید.

- آخرین مهلت شرکت در مسابقه، یک ماه پس از دریافت کتاب است.

- قرعه‌کشی از بین پاسخ‌های کامل و صحیح و به صورت روزانه انجام می‌شود و نتیجه آن نیز از طریق سامانه پیامکی گفته شده به اطلاع برندگان می‌رسد.

پرسش‌ها

پرسش اول: ایران در علوم ژنتیک و سلول‌های بنیادی، در دنیا، در چه جایگاهی قرار دارد؟

۱. جایگاه دوم در دنیا

۲. جایگاه نهم در دنیا

۳. جایگاه یازدهم در دنیا

۴. جایگاه سیزدهم در دنیا

پرسش دوم: کدام گزینه از موانع درونی تحقق نیافتن کامل اهداف و آرمان‌های انقلاب است؟

۱. تزییق ناامیدی

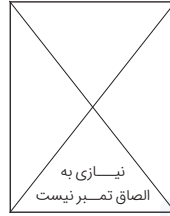
۲. تحریم و محاصره اقتصادی

۳. تحریف حقایق تاریخی

۴. فقدان عدالت‌محوری

لیه کاغذ را پس از برش، تا زده و بچسباند

پست جواب قبول

فرستنده:

.....
.....
.....

کد پستی:

.....

از این قسمت تا شود -

هزینه پستی بر اساس قرارداد شماره ۹۱۷۳۴-۲۵۱ پرداخت شده است.

طرف قرارداد: اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۳۵۱

این کتاب هدیه‌ای است
متبرک و معنوی از خوان
باکرامت امام رافت و مهربانی،
حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام
با مطالعه دقیق محتوای کتاب
و اهدای آن به سایر جویندگان
معارف ناب دینی، بخشی
از یک جریان اثرگذار
فرهنگی باشید.

